ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงปี พ.ศ. 2549

ชิติพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล

DPU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2550

FACTORS AFFECTING INVESTMENT DECISION IN SECURITIES EXCHANGE OF INVESTORS IN BANGKOK METROPOLIS AND SUBURBAN B.E. 2549

CHITIPHAT WARARATNITHIKUL

เลขทะเบียน 0196125
14 ก.ย. 2550
332.6
จ555ก
ฉ.2

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Business Administration

Department of Business Administration

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2007

DPU

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทำให้ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของ ผศ.ดร. อดิลล่า พงศ์ยี่หล้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ รศ. วิรัช สงวนวงศ์วาน รศ.ดร. พนารัตน์ ปานมณี ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณประทีป จงเจริญสุข ผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล บริษัท หลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด มหาชน คุณประทีป ยงวณิชย์ กรรมการผู้อำนวยการ บริษัท หลักทรัพย์ เอเซียพลัส จำกัด มหาชน คุณชวลิต จินดาวณิค กรรมการผู้จัดการ บริษัท หลักทรัพย์ ทิสโก้ จำกัด และคุณ พรเทพ พจน์ชภรณ์กุล ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารลูกค้าและบริหารกลาง บริษัท หลักทรัพย์ ธนชาต จำกัด มหาชน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าแจกแบบสอบถามในห้องค้าหลักทรัพย์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์นี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขออุทิศให้แก่ห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ นักศึกษา นักลงทุน และผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

ชิติพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ฆ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญตาราง..... ฌ
สารบัญภาพ..... ฎ
บทที่
1. บทนำ..... 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5
1.3 สมมุติฐานการวิจัย..... 5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ..... 10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจลงทุน..... 14
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการลงทุน..... 25
2.4 แนวคิดและเครื่องชี้วัดภาวะทางการตลาด..... 39
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์..... 54
2.6 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการลงทุน..... 77
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์..... 92
2.8 แนวคิดเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย..... 150
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 160
3. วิธีดำเนินการวิจัย..... 166
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 167
3.2 เครื่องมือในการวิจัย..... 168

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 172
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล 173
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 175
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 176
4.2 ลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ 178
4.3 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ 179
4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร เพศ 183
4.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ 184
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 196
5.1 สรุปผลการวิจัย 197
5.2 อภิปรายผล 200
5.3 ข้อเสนอแนะ 202
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป 205
บรรณานุกรม 206
ภาคผนวก 211
ประวัติผู้เขียน 215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายวัน	49
2.2 ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายสัปดาห์	50
2.3 การคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2518 กรณีมีการปรับค่าดัชนี	51
2.4 ช่วงราคาตลาดหลักทรัพย์	59
2.5 ระดับอัตราเงินเฟ้อที่เปลี่ยนแปลง	85
2.6 ตัวอย่างของเครื่องชี้ภาวะตลาดทั้ง 3 ลักษณะ	100
2.7 รายการต่างๆ ในงบดุล โดยมีการเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละของปีฐาน	110
2.8 รายการต่างๆ ในงบกำไรขาดทุน โดยมีการเปรียบเทียบ เป็นอัตราร้อยละของปีฐาน	111
2.9 รายการต่างๆในงบดุล ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536	113
2.10 รายการต่างๆในงบกำไรขาดทุน ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม	114
2.11 การวิเคราะห์อัตราส่วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด	124
4.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	176
4.2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนหลักทรัพย์(หุ้น)	178
4.3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์	180
4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแปร เพศ	183
4.5 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อายุ	184

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อายุ	185
4.7	การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร ระดับการศึกษา	187
4.8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนตามตัวแปร ระดับการศึกษา	188
4.9	การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อาชีพ	189
4.10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนการลงทุน ตามตัวแปรอาชีพ	190
4.11	การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร รายได้ต่อเดือน	192
4.12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนการลงทุน ตามตัวแปรรายได้ต่อเดือน	193
4.13	การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร ประสบการณ์ในการลงทุน	195

ฌ ฐ

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

2.1 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making Process)..... 13
2.2 การเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นกู้ที่มีผลจากการ
เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในตลาด..... 82
2.3 การวัดความเสี่ยง..... 90
2.4 ขั้นตอนในการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน..... 93
2.5 วงจรภาวะทางเศรษฐกิจ..... 96
2.6 วงจรชีวิตอุตสาหกรรม..... 102
2.7 การเคลื่อนไหวระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์
ตามทฤษฎีของดาวโดยการใช้ราคาปิด..... 132
2.8 แนวโน้มการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์
ในลักษณะต่างๆ..... 134
2.9 ตัวอย่างคลื่นราคาตามทฤษฎีคลื่นของอีเลียต..... 135
2.10 การเคลื่อนไหวของเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่
ที่สัมพันธ์กับระดับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์..... 137
2.11 แผนภูมิแบบแท่งซึ่งก่อตัวในลักษณะต่างๆ..... 139
2.12 เขตต้านทานและเขตสนับสนุน..... 140
2.13 เส้นช่วงราคาในรูปแบบต่างๆ..... 141
2.14 รูปแบบของสามเหลี่ยมในลักษณะต่างๆ..... 142
2.15 รูปแบบชายธงลักษณะต่าง ๆ..... 143
2.16 รูปแบบหัวและบ่า..... 144
2.17 แผนภูมิแบบสัญลักษณ์..... 145
2.18 แนวต้านทานของแผนภูมิแบบสัญลักษณ์..... 147
2.19 แนวสนับสนุนของแผนภูมิแบบสัญลักษณ์..... 147
2.20 ตัวอย่างแผนภูมิแบบสัญลักษณ์
ที่เป็นสัญญาณเตือนให้ซื้อหรือขายหลักทรัพย์..... 148
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 166

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงปี พ.ศ. 2549
ชื่อผู้เขียน ชิติพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. อดิลล่า พงศ์ยี่หล้า
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร
สาขาวิชา บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์การลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์กับลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน โดยทำการศึกษากับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 420 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบที (t – test statistic) และสถิติทดสอบเอฟ (F – test statistic) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษา สรุปได้ว่านักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ ซึ่งมีรายได้ตั้งแต่ 50,001 บาทขึ้นไปต่อเดือนและมีประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้า 2 – 5 ปี โดยมีจำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น) ที่ถือครองจำนวน 2 – 5 หลักทรัพย์ มีมูลค่าหลักทรัพย์ที่ถือครองมากกว่า 100,000 บาท เลือกลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ธุรกิจเงินทุน และอุตสาหกรรมเครื่องประดับ นักลงทุนมีวัตถุประสงค์ในการลงทุนเพื่อเงินปันผล รองลงมาเป็นการลงทุนเพื่อการเก็งกำไร โดยมีรูปแบบการลงทุนให้ตนเอง และใช้วิธีการลงทุนผ่านระบบออนไลน์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ของนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงปี พ.ศ. 2549 พบว่า นักลงทุนทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์โดยเน้นปัจจัยการวิเคราะห์แบบมูลฐานเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นปัจจัยการวิเคราะห์ทางเทคนิค ปัจจัยการวิเคราะห์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินทุน และปัจจัยการวิเคราะห์ด้านผลตอบแทนการลงทุน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า นักลงทุนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนนักลงทุนที่มีอายุ อาชีพ และรายได้ต่างกันมีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

DPU

Thesis Title : Factors Affecting Investment Decision in Securities Exchange of Investors in Bangkok Metropolis and Suburban B.E. 2549
Author : Chitiphat Wararatnithikul
Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Adilla pongyeela, D.I.B.A.
Co-Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Phaitune Phothisan, Ph.D.
Department : Business Administration
Academic Year : 2006

ABSTRACT

The objectives of the study were to investigate demographic characteristics of the investors such as sex, age, education, profession, income, investment experiences in securities exchange, and the securities possession; and compare the opinions concerning factors affecting investment decision in securities exchange. The 420 investors in securities exchange were the sample of the study. The mean, standard deviation, t-test, F-test and analysis of variance were used as the statistical analysis.

The result of the study found that majority of the investors were female, 31-40 years of age, bachelor degree of education, independent profession, with income from 50,001 baht/month and upper, 2-5 years of experiences in securities exchange with 2-5 shares of the securities, 100,000 baht of securities possession, selecting in textile industry, financial business and jewellery industry. The objectives of investment were dividends, profit speculation, self investment formation and using online investment.

This study found that the investors analysed the factor affecting investment decision in securities exchange by focusing on the fundamental analysis ; the second was technical analysis factors; the investment security analysis factor; and the return on investment analysis factor, respectively.

The comparision of the factors affecting investment decision in securities exchange found that there was no significant difference in factors affecting investment decision in securities exchange when compared by sex, education and investment experiences. On the other hand, there were significant difference at .01 in factor affecting investment decision in securities exchange when compared by age, profession and income.

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาวะเศรษฐกิจ การเมือง สังคม สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และวัฒนธรรมประเพณี รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลัน สิ่งที่แน่นอนเกิดขึ้นในโลกก็คือการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะมองไปทางไหน เราจะพบกับการเปลี่ยนแปลง ในกฎไตรลักษณ์ของพุทธศาสนากล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงหรืออนิจจังนั้นหมายถึงความไม่เที่ยง ไม่คงที่ ไม่คงตัว เป็นภาวะอันหลีกเลี่ยงไม่พ้นของสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อมและสลายไป (พระเทพเวที – ประยุทธ์ ปยุตโต, 2541) อย่างไรก็ตามทุกๆ ความเสื่อมและความเจริญ ตลอดถึงการพัฒนาจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นกลับไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง แต่เป็นอัตราเร่งของการเปลี่ยนแปลงที่ต้องประสบอยู่ที่มีความรวดเร็ว และฉับพลัน

ประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537 ต่อเนื่องถึงปี พ.ศ. 2541 อยู่ในยุครอยต่อที่ต้องเผชิญกับผลกระทบแห่งการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกครั้งยิ่งใหญ่ที่รุนแรง และรวดเร็วยิ่งกว่ายุคใดที่มนุษย์ชาติเคยมีมา ยุคเปลี่ยนประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของประเทศไทยที่ได้เกิดขึ้นมาแล้ว และแสดงความชัดเจน คือ การที่ประเทศไทยไม่สามารถกำหนดอนาคตด้วยตนเองได้ทั้งหมดได้ถูก "กระแสโลก" กำหนดความเป็นไปของประเทศเราในทุกๆ ด้าน สะท้อนผ่านปรากฏการณ์มากมายที่เกิดขึ้นกับการแข่งขันที่รุนแรงของตลาดโลกในยุคที่เรียกว่า"ยุคโลกาภิวัฒน์" ระบบข่าวสารข้อมูล กลไกการตลาดที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น และระบบธุรกิจสร้างเครือข่ายธุรกิจต่างๆ นานาหลายประการปรากฏว่าประเทศไทยมีความรอบรู้ไม่เท่าทัน หรือมีมาตรการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลให้ความมั่งคั่งที่คนไทยทั้งชาติร่วมกันสร้างสะสมมานั้น ถูกผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทต่อการกำหนดทิศทางของเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ทำการบริหารงานด้วยความผิดพลาด ทำให้ความมั่งคั่งที่สะสมมาครึ่งศตวรรษหายไปเพียงเวลาไม่กี่เดือน (ประเวศ มหารัตน์สกุล, 2542) ประเทศไทยเราต้องประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจทางการเงินที่เลวร้ายที่สุด เริ่มจากยุคสมัยที่รัฐบาล พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ในขณะนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการเงินของประเทศได้ จากภาวะวิกฤตทางการเงินดังกล่าวที่ประเทศไทยได้

รับในขณะนั้น ขยายความรุนแรงลุกลามไปยังประเทศต่างๆ ข้างเคียงและเป็นไปทั่วมุมโลกที่กล่าวขานว่า "พิษแห่งต้มยำกุ้ง" ระบาดไปทั่วอย่างไรก็ตามการแก้ไขที่คิดว่าถูกต้องของรัฐบาลยุคนั้นๆ ต้องนำประเทศอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ (I.M.F.) และต้องถูกการพันธนาการควบคุม ให้ต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส อย่างไรก็ตามความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับรายได้จากการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ เพื่อหารายได้เข้าประเทศเป็นหลัก (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541)

แต่ด้วยเทคนิคในการบริหารจัดการของผู้นำประเทศในยุคต่อมาหรือโชคช่วยอำนวยพร ไม่ว่าจะเป็น ฯพณฯ ชวน หลีกภัย แห่งพรรคประชาธิปัตย์ หรือ ฯพณฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แห่งพรรคไทยรักไทย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นหัวหน้ารัฐบาลในยุคต่อมา ได้ใช้ความพยายามแก้ไขสถานการณ์ด้วยกระบวนการต่างๆ นานา ประกอบกับทีมงานด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลทั้งสองได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามหลักการต่างๆ ทำให้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจการเงินที่อาจกล่าวได้ว่าล่มสลายนั้น ได้รับการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาส่งเสริมเพื่อให้กับมาเฟื่องฟูอีกครั้งหนึ่ง ด้วยกระบวนการและวิธีการต่างๆ ของรัฐบาลในแต่ละยุคแต่ละสมัย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ตลอดจนข้อบังคับที่เข้มข้น ในบางครั้งอาจดูว่าไม่ถูกต้องในสายตาของนักวิชาการที่มีการมองต่างมุม แต่เป็นโอกาสให้นักวิชาการฝ่ายที่มีอำนาจในการปกครองได้แสดงฝีมือให้ประจักษ์ ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยของไทยก็เปิดโอกาสให้ทำได้ แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติการใดที่ไม่ถูกต้องในหลักการและทฤษฎีนั้น กระบวนการการคานอำนาจทางการเมืองก็สามารถช่วยแก้ไข ตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสได้ และเป็นสอบทานหลักความคิดดังกล่าวว่าถูกต้องหรือไม่ และหากคณะของผู้นำรัฐบาลเป็นบุคคลที่ลืมตัวหลงในอำนาจวาสนาจนเกินไป ประชาชนทั้งประเทศอาจมีการรวมตัวขับไล่ให้ผู้นำที่มีคุณลักษณะนั้นออกจากตำแหน่ง หรือบางครั้งอาจถูกขับไล่ออกนอกประเทศได้ ดังเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2516 ที่อดีตผู้นำประเทศไทยบางรายถูกขับไล่จากประชาชนแล้ว

สภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันด้วยสภาพคล่องทางการเงินที่ล้นระบบ อันเนื่องมาจากสถาบันการเงินต้องมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากเกินไป อันอาจอ้างว่าเป็นคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อปัดความรับผิดชอบในการปฏิบัติของพนักงานและผู้บริหารสถาบันการเงิน ทำให้รายได้เข้าสถาบันการเงินในภาพรวมมีปริมาณน้อยลง สถาบันการเงินแต่ละแห่งต้องพยายามประคับ ประครององค์กรของตนเพื่อความอยู่รอด โดยการปรับลดค่าใช้จ่ายในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น การลดจำนวนพนักงาน การลดจำนวนสาขาที่ไม่มีความคล่องตัวและงานธุรการที่ไม่จำเป็น รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะการปรับลดค่าใช้จ่ายด้านอัตราดอกเบี้ยจ่ายซึ่งถือเป็นต้นทุนหลักของธุรกิจสถาบันการเงิน โดยมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยจ่ายสำหรับ

บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากประจำ ในอัตราผลตอบแทนที่ต่ำสุดสำหรับรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ซึ่งนโยบายทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ใช่ว่าจะถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีทางการเงิน รวมถึงข้อพิจารณาสถานการณ์ที่ถูกต้อง แนวทางเข้มงวดสำหรับการปล่อยสินเชื่อ ให้แก่กลุ่มลูกค้าที่ขาดสภาพคล่องทางการเงินในธุรกิจใหม่ หรือกลุ่มลูกค้าซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่ก่อประโยชน์ (Non Performance Loan) หรือลูกค้าที่เป็น NPL. ในธุรกิจเก่าที่มีการพิจารณาสินเชื่อที่ผิดพลาด ซึ่งลูกค้าบางรายต้องเป็นหนี้ซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะสถานการณ์ต่อเนื่องจากการได้รับผลสะท้อนจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ อันสืบเนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ของคณะผู้นำรัฐบาลในอดีต ทำให้ลูกค้าสินเชื่อหรือนักธุรกิจลงทุนได้หายไปจากตลาดสินเชื่อจำนวนมาก คงมีเพียงลูกค้าสินเชื่อเก่าและนักธุรกิจลงทุนหน้าใหม่ และลูกค้าสินเชื่อหน้าใหม่ๆ ที่ไม่มีประวัติทางการเงินเสียหายได้รับอานิสงฆ์จากระเบียบดังกล่าว เป็นกลุ่มลูกค้าด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินในยุคปัจจุบันซึ่งอาจไม่คาดเดาว่าลูกค้ากลุ่มนี้จะส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจในอนาคต หากวิกฤติการณ์เลวร้ายทางเศรษฐกิจหวนกลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง นโยบายการลดค่าใช้จ่ายด้วยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ทำให้กลุ่มลูกค้าเงินฝากที่หวังผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยสำหรับเป็นผลตอบแทนด้านการลงทุน แทนการลงทุนในหน่วยลงทุนประเภทอื่น เกิดแรงจูงใจที่จะฝากเงินกับสถาบันการเงินในปริมาณที่ลดลง และหันไปลงทุนในหน่วยลงทุนประเภทอื่นซึ่งให้ผลตอบแทนที่มากกว่า ซึ่งตามหลักทางเศรษฐศาสตร์กล่าวว่า **"หากเมื่อใดอัตราดอกเบี้ยเงินออมมีปริมาณต่ำ ประชาชนหรือนักลงทุนจะนำเงินฝากออกไปลงทุนในธุรกิจ หรือหน่วยลงทุนอื่นๆ เพื่อผลตอบแทนการลงทุนที่สูงขึ้น"** ดังนั้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ เงินลงทุนจะถูกหมุนเวียนเข้าลงทุนในตลาดหุ้นมากขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ยังมีผู้ออมเงินบางรายอาจมีการนำเงินไปลงทุนในธุรกิจที่ตนเห็นว่าถนัดและเกิดความเสี่ยงที่น้อย เพื่อเป็นการรักษาเงินทุนของตนไม่ให้เกิดการสูญเสียก็อาจส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยได้มีปริมาณเงินลงทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น เพราะปริมาณเงินออมภายในสถาบันการเงินมีปริมาณน้อยลง หรือมีผู้ออมเงินบางรายต้องการเปลี่ยนวิธีการออมเงินของตนแบบใหม่ โดยเลือกการออมเงินกับกองทุนรวมประเภทต่างๆ ที่ให้ผลตอบแทนและความปลอดภัยทางการลงทุนที่สูงกว่าแหล่งเงินออมเดิม ซึ่งเมื่อปี พ.ศ 2546 แหล่งเงินออมใหม่ซึ่งให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าแหล่งเงินออมเดิม ซึ่งผู้ลงทุนเหล่านั้นเห็นว่าจะได้รับความมั่นคงมากกว่าเงินฝากประจำตามสถาบันการเงินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำในปัจจุบันด้วยการลงทุนออมเงินกับกองทุนรวมวายุภักษ์ แทน การฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน เพราะเชื่อว่ากองทุนรวมดังกล่าวซึ่งผู้ลงทุนออมเงินมีความมั่นใจในการเลือกการลงทุนจะสามารถได้รับผลตอบแทนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนแน่นอน เหตุผลที่เป็นสาเหตุหลักในการเลือกลงทุนกับกองทุนรวมวายุภักษ์ในขณะนั้นของผู้ลงทุน

คือการที่ทางรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันทั้งอัตราผลตอบแทนและเงินต้นคืนให้แก่ผู้ลงทุนเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการลงทุนอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ของนักลงทุนแต่ละราย จะมีปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลที่ช่วยในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่แตกต่างกันออกไป เพราะผู้ลงทุนแต่ละรายจะมีความรู้ รายได้ ประสบการณ์ จำนวนเงินลงทุน รวมถึงความกล้าได้กล้าเสียจากการลงทุนที่แตกต่างกัน อีกทั้งการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ใดๆ ของนักลงทุนยังต้องมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ที่ต้องการเลือกลงทุน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกลงทุนได้อีกมากมาย เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง สังคม กฎหมาย ฯลฯ ซึ่งในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนช่วงปี พ.ศ. 2548 นั้น ผู้ทำการศึกษาต้องการทราบถึงพฤติกรรมการตัดสินใจ รวมถึงขั้นตอนการพิจารณาการเลือกการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้ลงทุนจะมีหลักการลงทุน หรือเลือกลงทุนในธุรกิจหรือหน่วยลงทุนแบบใด เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต้องการ และก่อให้เกิดความเสี่ยงจากการลงทุนให้น้อยที่สุด เพราะความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการลงทุนนั้นอาจเกิดขึ้นได้ทั้งความเสี่ยงที่ในธุรกิจเอง และความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจนั้นๆ ความเสี่ยงที่เกิดจากตัวธุรกิจเองถือเป็นความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ระบบบริหารจัดการ นโยบายรวมถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธุรกิจเอง ย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการลงทุนได้ เพราะหากกิจการใดไม่มีระบบการบริหารจัดการและการกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเสี่ยงด้านการลงทุนย่อมสูง โอกาสที่จะเกิดความล้มเหลวในการบริหารจัดการจะเกิดขึ้นได้โดยง่าย จนส่งผลให้เกิดภาวะการขาดทุนสะสม และอาจล้มละลายและเลิกกิจการได้จากการบริหารจัดการที่ผิดพลาด นอกจากความเสี่ยงภายในที่กล่าวแล้ว ยังมีความเสี่ยงภายนอกธุรกิจที่สามารถส่งผลกระทบต่อธุรกิจการลงทุนได้เช่นกัน ซึ่งความเสี่ยงภายนอกที่ส่งผลกระทบและถือเป็นความเสี่ยงต่อธุรกิจอาจเกิดมาจากนโยบายรัฐบาล หลักกฎหมาย สังคม จารีตประเพณี ที่ขัดต่อนโยบาย แนวทางในการดำเนินธุรกิจของผู้ลงทุนนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การดำเนินงานในภาพรวมของธุรกิจเกิดความเสี่ยงได้เช่นกัน

การลงทุนในหลักทรัพย์กับตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ถือเป็นการลงทุนที่สำคัญเช่นกัน เพราะนักลงทุนทุกรายทั้งที่เป็นนักลงทุนรายย่อยและนักลงทุนรายใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นตัวบุคคลหรือเป็นองค์กรก็ตาม จะต้องมีข้อมูลและให้ความสำคัญกับข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับหลักทรัพย์ลงทุนนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งต้องมีกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการลงทุนในหลักทรัพย์นั้นๆ เพราะข้อมูลข่าวสารรวมถึงปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจ

การลงทุนนั้นมีมากมาย ทั้งปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกกิจการของเจ้าของหลักทรัพย์ลงทุนเอง รวมถึงปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกอื่น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่นักลงทุนทุกรายต้องคิดคำนึง และให้ความสำคัญอย่างมากสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ทุกประเภท เพื่อจะทำให้การเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ของตน เกิดประโยชน์และบรรลุถึงเป้าหมายด้านการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ดังนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 อาจใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาของผู้จัดการหลักทรัพย์ และผู้บริหารจัดการขององค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร และปรับปรุงข้อบกพร่องขององค์กรทางการเงินได้ และสามารถใช้กรณีศึกษานี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์การลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ กับลักษณะการถือครองหลักทรัพย์

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีเพศต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.3.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีอายุต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.3.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.3.4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีอาชีพต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.3.5 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.3.6 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่มีประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการวิจัยเป็น นักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.4.2.1.1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน

1.4.2.1.2 ลักษณะการถือครองหลักทรัพย์

1.4.2.2 ตัวแปรตาม คือ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนช่วงปี พ.ศ. 2548 ในครั้งนี้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้จัดการหลักทรัพย์ รวมไปถึงนักลงทุนทั้งนักลงทุนรายย่อยและนักลงทุนรายใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นองค์กรก็ตาม เพราะประโยชน์ของการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ช่วงปี พ.ศ. 2548 สามารถสรุปได้ดังนี้

1.5.1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน จะเป็นพื้นฐานสำคัญและเอื้อประโยชน์ให้ผู้จัดการหลักทรัพย์ และเจ้าของอุตสาหกรรมธุรกิจหลักทรัพย์ที่มีหลักทรัพย์อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ในการปรับแนวทางในการบริหารจัดการ จัดหา รวมถึงพัฒนาหลักทรัพย์ให้เป็นที่ต้องการของกลุ่มนักลงทุนทั้งปัจจุบันและกลุ่มนักลงทุนเป้าหมายเสมอ

1.5.2 นักลงทุนจะอาศัยข้อมูลทางวิชาการด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน จากกรณี ศึกษานี้ ไปใช้เป็นหลักอ้างอิง และเป็นข้อมูลในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้กระบวนการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของแต่ละรายมีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น

1.5.3 การศึกษานี้จะทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับรู้ข้อมูล แนวโน้มในการเลือกลงทุนในแต่ละภาค และแต่ละชนิดของภาคอุตสาหกรรมของนักลงทุน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นพัฒนาหลักทรัพย์ ที่จะจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยให้เป็นหลักทรัพย์ที่มีการเลือกลงทุนของนักลงทุน เพื่อส่งผลให้ปริมาณการลงทุนมีความมั่นคงในจำนวนเงินลงทุนที่มากขึ้น จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วย

1.5.4 ข้อมูลจากกรณีศึกษานี้ภาครัฐบาล สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาระบบเศรษฐกิจมวลรวมของประเทศได้เป็นอย่างดี เพราะปริมาณความต้องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมอื่นๆ มากมาย โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของรัฐบาลของประเทศนั้นๆ มีเสถียรภาพความมั่นคง ความน่าเชื่อถือเพียงใด อาจพิจารณาได้จากปริมาณการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

1.5.5 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถใช้ข้อมูลจากกรณีศึกษานี้ ไปใช้พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับปริมาณการลงทุนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะต่างๆ ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์การลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน

1.6.2 ลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ หมายถึง ประเภทของการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละประเภทอุตสาหกรรมของนักลงทุนแต่ละรายซึ่งลักษณะการถือครองหลักทรัพย์อาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันออกไปตามความเชื่อมั่นในการเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมนั้นๆ ดังนั้น**ลักษณะการถือครองหลักทรัพย์**ในกรณีศึกษานี้ หมายถึง

1.6.2.1 จำนวนหลักทรัพย์ (จำนวนหุ้น)

1.6.2.2 มูลค่ารวมของหลักทรัพย์ทั้งหมด

1.6.2.3 ประเภทของอุตสาหกรรมหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน

1.6.2.4 วัตถุประสงค์ของการเลือกลงทุน เป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร การลงทุนเพื่อเงินปันผลหรือการลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ

1.6.2.5 รูปแบบการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นการลงทุนด้วยตนเองหรือเป็นการลงทุนโดยผ่านบุคคลอื่นหรือกองทุนรวม และ

1.6.2.6 วิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนแต่ละราย เป็นการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทนหรือการซื้อขายผ่านระบบออนไลน์

1.6.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หมายถึงสิ่งที่สนับสนุนอย่างเป็นเหตุเป็นผลสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนผ่านกระบวนการกรองข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงสิ่งเร้าต่างๆ แล้วตอบสนองต่อข้อมูล ข่าวสาร และสิ่งเร้านั้นๆ ในรูปแบบของการตัดสินใจว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง แล้วจึงตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยที่มีความคาดหวังว่าความเสี่ยงจากการตัดสินใจลงทุนมีปริมาณน้อยที่สุด ดังนั้น

ประกอบด้วย ผลตอบแทนจากการลงทุน ความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน และการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ดังนี้

1.6.3.1 ผลตอบแทนจากการลงทุน หมายถึง ผลตอบแทนที่พึงพอใจ ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น ผลตอบแทนตามความคาดหวัง เสถียรภาพของผลตอบแทน และประโยชน์ด้านการลดหย่อนภาษี

1.6.3.2 ความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน หมายถึง ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสด และความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ลงทุน

1.6.3.3 การวิเคราะห์หลักทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ดังนี้

1) การวิเคราะห์แบบมูลฐาน หมายถึง การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง การวิเคาระห์สภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และการวิเคราะห์บริษัท

2) การวิเคราะห์ทางเทคนิค หมายถึง ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ

1.6.4 ตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง หน่วยงานของรัฐซึ่งจัดตั้งโดยกระทรวงการคลังและเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 เป็นต้นมาโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ตลาดหลักทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจในการระดมทุนในระยะยาว เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะเพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบการและการขยายงานของธุรกิจภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินการดังนี้

1.6.4.1 เพื่อเป็นแหล่งกลางการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ มีระเบียบ มีสภาพคล่อง และมีความโปร่งใสยุติธรรม

1.6.4.2 สนับสนุนการระดมทุนระยะยาวให้มีประสิทธิภาพสำหรับธุรกิจภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ

1.6.4.3 พัฒนาระบบการคุ้มครองผู้ลงทุนที่มีประสิทธิภาพ

1.6.4.4 สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของในธุกิจการค้า อุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ช่วงปี พ.ศ. 2549 " มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่องนี้ต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุน
   - 2.1 แนวคิดและทฤษฎีหลักการลงทุน
   - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการลงทุน
   - 2.3 แนวคิดและเครื่องชี้ภาวะทางการตลาด
   - 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการลงทุนในหลักทรัพย์
3. ทฤษฎีการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการลงทุน
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์
   - 4.1 การวิเคราะห์แบบมูลฐาน
     - 4.1.1 การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง
     - 4.1.2 การวิเคาระห์สภาวะเศรษฐกิจ
     - 4.1.3 การวิเคราะห์อุตสาหกรรม
     - 4.1.4 การวิเคราะห์บริษัท
   - 4.2 การวิเคราะห์ทางเทคนิค
5. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ

2.1.1 ความหมายการตัดสินใจ (Decision Making)

เป็นกระบวนการของความคิดโดยใช้เหตุผลในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากหลายทางเลือกที่มีอยู่โดยการใคร่ครวญไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และการตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยมีผู้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้หลายอย่างแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหลากหลายของจุดเน้นที่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

สมพงศ์ เกษมสิน (2517) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (2521) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกจากตัวเลือก หรือทางออกหลาย ๆทาง และพยายามเลือกตัวเลือก หรือทางออกที่ดีที่สุด

Barnard (อ้างถึงในวุฒิชัย, 2523) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจว่า เป็นวิธีการที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมาโดยใช้เทคนิคใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นมาเหลือทางเดียว

ถวัลย์รัฐ วรเทพพุฒิพงษ์ (2530) กล่าวว่า การตัดสินใจหมายถึง กระบวนการเลือกหนทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยอาศัยหลักเกณฑ์บางประการ การตัดสินใจ มีองค์ประกอบ ได้แก่

1. การตัดสินใจต้องมีทางเลือก และทางเลือกที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้นั้น ต้องมีมากกว่าหนึ่งทางเลือก จึงต้องทำการตัดสินใจ

2. การตัดสินใจต้องมีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่ต้องการบรรลุ และเราเองยังไม่แน่ใจว่าหนทางเลือกต่าง ๆ ที่จะทำได้นั้น ทางเลือกใดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีกว่ากัน

3. การตัดสินใจเป็นเรื่องของกระบวนการใช้ความคิด หรือใช้หลักเหตุผลเป็นเกณฑ์ในการประเมินทางเลือก หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการประเมินทางเลือกที่สำคัญ คือ ความสามารถของทางเลือกในการสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

วัชรี วงศ์ศิริวัฒน์ (2536) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การคิด พิจารณาจากทางเลือกเพื่อนำไปสู่ทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้

จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ (2541) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า เป็นการกระทำอย่างรอบคอบในการเลือกจากทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากความหมายของการตัดสินใจมีแนวคิด 3 ประการ คือ

1. การตัดสินใจ รวมถึง การเลือกถ้าหากมีสิ่งเลือกเพียงสิ่งเดียว การตัดสินใจย่อมเป็นไปไม่ได้

2. การตัดสินใจเป็นกระบวนการด้านความคิด ทั้งจะต้องมีความละเอียด สุขุม รอบคอบ เพราะอารมณ์และองค์ประกอบของจิตใต้สำนึกมีอิทธิพลต่อกระบวนการความคิดนั้น

3. การตัดสินใจเป็นเรื่องของการกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ และความสำเร็จที่ต้องการและหวังไว้

นุชจรินทร์ ศิริสุทธิเดชา (2543) ได้สรุปความหมายการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกคิดอันจะนำไปสู่การปฏิบัติหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งใจ

2.1.2 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Process)

นักวิชาการได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจ ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการในลักษณะที่แตกต่างกันตามแนวความคิดของแต่ละบุคคล ไว้มากหลายรูปแบบด้วยกัน คือ

วุฒิชัย จำนงค์ (2525) ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา (Problem Identification) เป็นการสร้างความแน่ใจโดยการค้นหาทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ที่สำคัญการตัดสินใจนั้น ๆ ขึ้นอยู่ที่การกำหนดตัวปัญหาที่แท้จริงออกมาให้ได้

2. การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น (Information Search) เป็นการแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุ หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดตัวปัญหานั้น ๆ การหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่าข่าวสารที่หามานั้น จำเป็นจะต้องมีความเกี่ยวข้อง และจำเป็นกับตัวปัญหาตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหานั้น

3. การประเมินข่าวสาร (Evaluation of Information) เพื่อความถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ และสามารถนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้ ซึ่งจะมีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมหลังจากการประเมินค่าข่าวสารแล้วว่าไม่เพียงพอ

4. การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternative) เป็นความพยายามที่จะครอบคลุมวิธีการแก้ปัญหาในหลาย ๆวิธีการ ทางเลือกทุกทางอาจจะช่วยแก้ปัญหา แต่อาจมีความสำคัญ หรือความจำเป็นในหลาย ๆระดับด้วยกัน และสิ่งจำเป็น คือ การกำหนดทางเลือกโดยการสรุปเพื่อในขั้นตอนการเลือกทางเลือกต่อไป

5. การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) ในขั้นนี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจที่แท้จริง โดยความจริงแล้วขั้นนี้เป็นเพียงขั้นหนึ่งของขั้นตอนการตัดสินใจ

อรุณ รักธรรม (2534) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการใช้เหตุผลในการเลือกตัดสินใจ ดังนี้

1. การทำความเข้าใจในเรื่องของปัญหา

2. การกำหนดและหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

2400

3. การวิเคราะห์ทางเลือก

4. การเปรียบเทียบทางเลือก

5. เลือกทางเลือกที่แก้ปัญหาดีที่สุด

Griffiths (อ้างใน วัชรี วงศ์ศิริวัฒน์, 2536) ได้สรุป ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจดังนี้

1. การรับรู้และระบุปัญหา พิจารณาอะไร คือ ปัญหาที่แท้จริง สาเหตุมาจากอะไร

2. วิเคราะห์ปัญหา ศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปัญหานั้น ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจให้เพียงพอสำหรับทางเลือก

3. ค้นหาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ สภาวะแวดล้อม สถานการณ์ของผู้ตัดสินใจประกอบการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ

4. ประเมินทางเลือกโดยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ข้อดีข้อเสีย แล้วนำมาเปรียบเทียบทางเลือกที่ดีที่สุด ถ้านำไปปฏิบัติแล้ว จะเกิดผลกระทบมากน้อยเพียงใด

5. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เป็นการเลือกทางเลือกเพียงหนึ่งทางเลือก จากที่ได้ประเมินทางเลือกทั้งหมดแล้ว

6. การลงมือปฏิบัติและประเมินผลการตัดสินใจ เป็นการลงมือปฏิบัติตามที่เลือกทางเลือกไว้ และประเมินผลว่าการตัดสินใจของตนถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

กระบวนการตัดสินใจสามารถแสดงภาพที่ 2.1 ได้ดังนี้

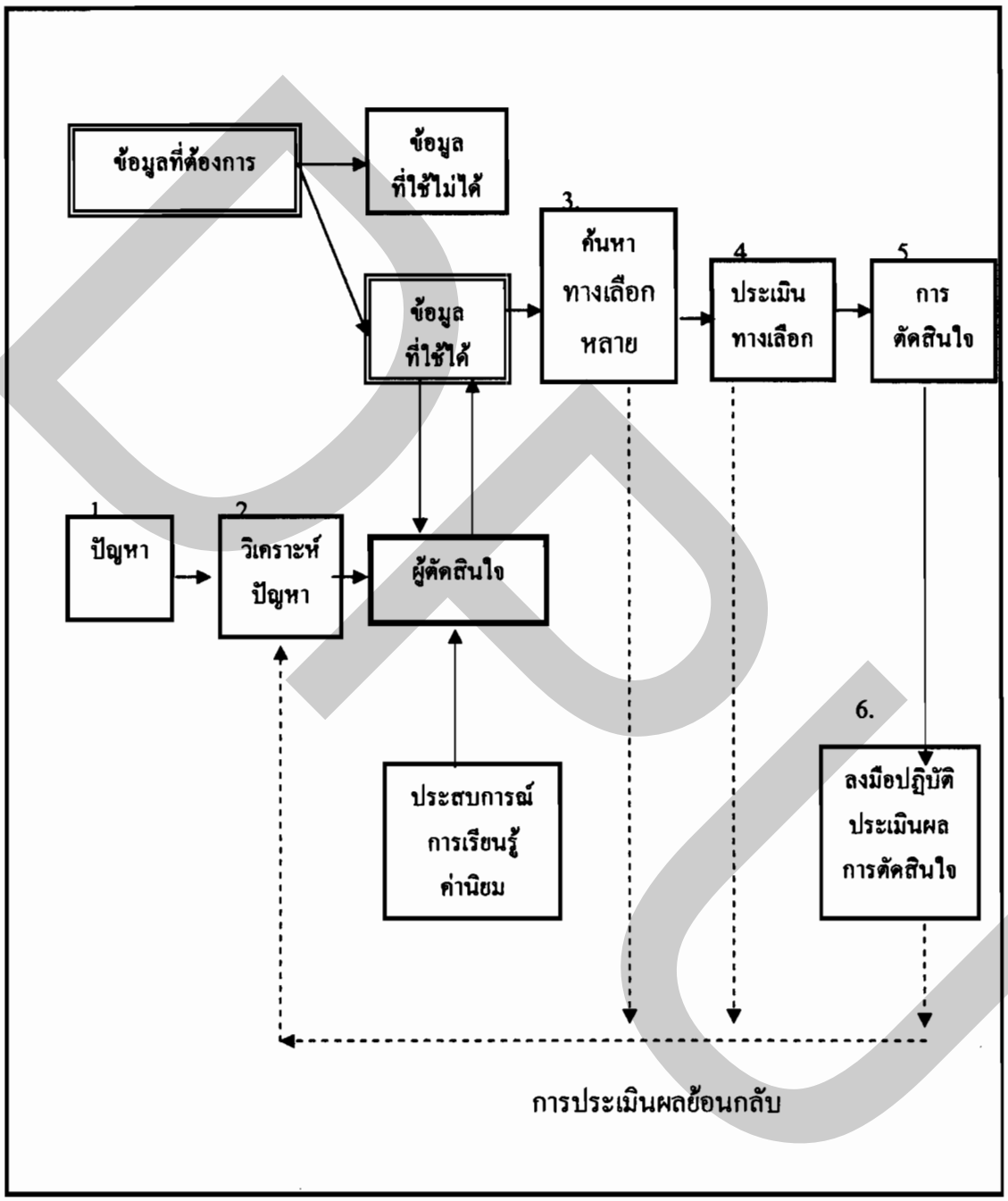

ภาพที่ 2.1 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making Process)

ที่มา : วัชรี วงศ์ศิริวัฒน์ , 2536.

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนนั้นมีมากมาย สามารถแยกออกเป็นลำดับ และสรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ

แนวความคิดในการลงทุน

การลงทุนเกิดขึ้นได้เมื่อผู้มีเงินออม ได้นำเงินออมเหล่านั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร เพื่อผลิตสินค้าออกสู่ตลาด แต่ผู้มีเงินออมบางรายไม่มีความสามารถและประสบการณ์ที่ดีพอในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง จึงมีการนำเงินออมเหล่านั้นไปฝากไว้กับสถาบันการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้มีเงินออมและผู้ลงทุน นอกจากนั้นยังมีการลงทุนอีกลักษณะหนึ่งคือ การนำเอาเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เงินลงทุนประเภทนี้นับว่าเป็นส่วนช่วยให้ธุรกิจต่างๆ สามารถขยายตัวได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทำให้ธุรกิจสามารถเพิ่มเงินทุนของกิจการจนกิจการมีขนาดใหญ่ขึ้น ผลทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมวลรวมขยายตัวดีขึ้น ความมั่งคั่งของประชากร ฐานะทางการเงิน การนำเข้า และการส่งออก ฯลฯ ก็ดีตามไปด้วย

นักลงทุนทุกรายจะนำเอาเงินออมส่วนเกินที่เหลือจากการจับจ่ายใช้สอย ไปลงทุนในรูปแบบที่ต่างกันไปตามความสามารถและประสบการณ์ที่แต่ตนถนัด เพราะในสถานการณ์ความเป็นจริงในการดำรงชีพ รายได้และค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะไม่สมดุลกันอย่างพอดี ถ้ามีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภค บุคคลนั้นจะเหลือไว้เป็นเงินออมและจะเอาเงินออมออกมาใช้ในอนาคตเมื่อมีความต้องการในการบริโภคที่มากกว่ารายได้ที่ได้รับ หรือมิฉะนั้นเขาอาจจะทำเงินออมให้มีค่ามากขึ้นโดยการนำไปลงทุนดีกว่าจะใช้นำมาบริโภค เพราะฉะนั้นจะต้องพิจารณาว่าจะใช้บริโภคดีหรือเก็บไว้หาดอกผลแล้วจึงใช้บริโภคในอนาคตที่ดีกว่า แนวคิดอันนี้จึงเป็นสาระที่สำคัยของการออมและการลงทุน ในทางตรงกันข้ามถ้ามีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายในการบริโภคบุคคลผู้นั้นก็จะต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการบริโภค หรือมิฉะนั้นก็กู้ยืมเงินมาลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าอัตราเงินกู้ยืม

ดังนั้นการลงทุนจึงเป็นการที่บุคคลยอมสละความสุขหรือความพอใจในการบริโภคหรือใช้ประโยชน์จากรายได้ที่มีในปัจจุบัน เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์หรือดอกผลที่พึงได้ ซึ่งจะช่วยให้สามารถได้รับความสุขหรือความพอใจในการบริโภคในอนาคต โดยการนำรายได้ในปัจจุบันที่เหลือเป็นเงินออมไปลงทุนต่อนั่นเอง

ขอบเขตและความหมายของการลงทุน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการลงทุน ดังต่อไปนี้

การลงทุน หมายถึงภาระผูกพันในช่วงระยะเวลาหนึ่งของเงินทุนจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนในอนาคตที่มากพอจะชดเชยกับภาระผูกพันในช่วงระยะเวลาที่นำเงินมาลงทุน อัตราเงินเฟ้อ และความไม่แน่นอนในอนาคตของเงินลงทุนจำนวนนั้น (Reilly , 1979 : 5)

การลงทุน หมายถึงการนำเอาเงินออมหรือเงินที่สะสมไว้ หรือเงินกู้ยืมมาจากสถาบันการเงิน ไปซื้อเครื่องมือเครื่องจักร ที่ดิน หรือสินทรัพย์อื่นๆ เช่น หลักทรัพย์ เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนอาจจะอยู่ในรูปของกำไร ดอกเบี้ย หรือเงินปันผล สุดแล้วแต่ประเภทของเงินลงทุน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531 : 5)

การลงทุน หมายถึงการใช้เงิน (ลงทุน) ในปัจจุบันเพื่อหวังรายได้หรือผลตอบแทนจากเงินลงทุนนั้นในอนาคต รายได้อาจจะอยู่ในรูปของดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าเช่า บริการ และอื่นๆ (ดาริณี ตัณฑวิเชษฐ์, 2525 : 1)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า **การลงทุน** เป็นการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภค ที่เรียกว่า เงินออม รวมทั้งเงินกู้ยืม ไปหาผลประโยชน์ในรูปต่างๆ เช่น กำไร ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือผลตอบแทนในรูปอื่นๆ

การลงทุน สามารถแยกได้เป็นหลายลักษณะ ดังนี้คือ

1. การลงทุนของผู้บริโภค (Consumer Investment) ผู้บริโภค คือบุคคลที่ซื้อสินค้าเพื่อนำมาใช้ในการบริโภคขั้นสุดท้าย เช่น ซื้อบ้านเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ซื้อรถยนต์ไว้ใช้เป็นพาหนะในการเดินทางไปทำงาน ซื้ออาหารไว้เพื่อบริโภค เป็นต้น ซึ่งการซื้อสินค้าไว้เพื่อบริโภคในขั้นสุดท้ายไม่ถือว่าเป็นการลงทุน แต่ถ้าซื้อบ้าน ที่ดิน รถยนต์เพื่อเอาไว้ขายต่อหรือให่เช่า โดยมีวัตถุประสงค์ คือ กำไรและค่าเช่า จึงจะถือว่าเป็นการลงทุน

2. การลงทุนในทางธุรกิจ (Business Investment) เป็นการซื้อสินทรัพย์ต่างๆ เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร ฯลฯ ของกิจการธุรกิจเพื่อนำมาใช้ประกอบธุรกิจ โดยมีจุดประสงค์ คือ กำไรเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการผลิต ธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการ ถือเป็นการลงทุนทั้งสิ้น

3. การลงทุนในเศรษฐกิจ (Economic Investment) เป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติในส่วนรวม เช่น ภาครัฐบาลมีการจัดสรรเงินทุนในกิจการสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตให้แก่ประชาชน ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ส่วนในภาคเอกชนอาจมีการลงทุนในเศรษฐกิจ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม เช่น การลงทุนตั้งโรงงานผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิด

ประโยชน์หลายประการคือ ทำให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมีเงินตราสกุลต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น ทำให้ลดการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน

4. การลงทุนทางการเงินหรือการลงทุนในหลักทรัพย์ (Financial or Securities Investment) เป็นการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ และหน่วยลงทุน ผู้ลงทุนประเภทนี้ไม่ได้เป็นผู้ลงทุนทางตรงแต่ถือว่าเป็นผู้ลงทุนทางอ้อม ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับก็คือ ดอกเบี้ยหรือเงินปันผลซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของหลักทรัพย์ และอีกส่วนหนึ่งก็คือกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (Capital gain) แต่ในบางครั้งผู้ลงทุนอาจได้รับผลขาดทุนจากการซื้อขายหลักทรัพย์

ความสำคัญของการลงทุน

การลงทุนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับระบบเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน เพราะการลงทุนก่อให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค นอกจาก นั้นยังทำให้มีการจ้างงานทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และการลงทุนยังก่อให้เกิดการเพิ่มพูนของเงินตรา เมื่อมีการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ หากไม่มีการลงทุน ประชาชนย่อมต้องประสบปัญหากับการขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค ประชาชนส่วนหนึ่งต้องประสบปัญหาการว่างงาน ผลที่ตามมาก็คือปัญหาความยากจน ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนจะเลวลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย จึงนับว่า การลงทุนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ประชาชนมีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะผู้บริโภคและในฐานะผู้ประกอบการผลิต การจำหน่าย และการให้การบริการ ผู้ลงทุนประกอบธุรกิจหรืออุตสาหกรรม หวังที่จะได้รับผลกำไรเป็นสิ่งตอบแทน ภาครัฐบาลจะอำนวยความสะดวกให้ในด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญให้แก่ประชาชน เช่น การสร้างถนนหนทาง การชลประทาน ประปา ไฟฟ้า การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ ดังนั้น การลงทุนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือภาคเอกชน ที่ประกอบการในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชยกรรม ล้วนแต่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป การลงทุนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดรายได้ เมื่อมีการลงทุนทางธุรกิจหรือเศรษฐกิจ ผู้ลงทุนย่อมได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไร เงินปันผล หรือดอกเบี้ย นอกจากนั้นการลงทุนยังก่อให้เกิดการจ้างงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้ ผลตอบแทนที่ประชาชนได้รับดังได้กล่าวมาแล้วย่อมทำให้ประชาชนเหล่านั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การลงทุนก่อให้เกิดการจ้างงานทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น อำนาจซื้อย่อมสูงขึ้นด้วย ทำให้มีผู้ลงทุนผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมีรายได้ส่วนหนึ่งที่เหลือจากการบริโภคที่อยู่ในรูปของเงินออมของประชาชนก็จะไหลเวียนไปสู่ผู้ลงทุนอีกในรูปของเงินกู้ยืม หรือการลงทุนซื้อหลักทรัพย์จากธุรกิจโดยตรง ผู้ที่ต้องการใช้เงิน เมื่อได้รับเงินก็อาจจะไปใช้ขยายโรงงานหรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตทำให้มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศ

ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน การลงทุนในประเทศหรือต่างประเทศ ล้วนแล้วแต่มีผลทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศทั้งสิ้น

จุดมุ่งหมายในการลงทุน

ตามปกติวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหลักของผู้ลงทุน คือ ผลตอบแทนสูงสุดซึ่งลักษณะของผลตอบแทนจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ผลตอบแทนในรูปของรายได้ประจำ(Fixed Income) เป็นผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอตลอดเวลาที่ผู้ลงทุนถือหลักทรัพย์นั้นไว้ เช่น ดอกเบี้ยของหุ้นกู้และพันธบัตร เงินปันผลของหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ เป็นต้น

2. ผลตอบแทนในรูปของกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (Capital Gain) เป็นผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในราคาต่ำและขายในราคาสูง แต่กำไรประเภทนี้ขึ้นกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุน

3. ผลตอบแทนในรูปอื่นๆ (Other Incentives) ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนแต่ละคนต้องการย่อมแตกต่างตามเหตุผลและสิ่งจูงใจ เช่น การลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพื่อเข้าควบคุมการบริหารงานของบริษัท หรือหวังผลประโยชน์ด้านสิทธิทางภาษี หรือเพื่อความต้องการทราบข่าวสารข้อมูลของบริษัทบางบริษัท เป็นต้น

นอกจากผลตอบแทนแล้ว ผู้ลงทุนยังมีจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในด้านอื่นๆ อีกดังนี้ คือ

1. ความปลอดภัยของเงินลงทุน (Security of Principal) จุดประสงค์สำคัญของผู้ลงทุนคือความปลอดภัยของเงินที่ลงทุนซึ่งผู้ลงทุนได้เก็บออมไว้ด้วยความยากลำบาก เพราะฉะนั้นก่อนตัดสินใจลงทุนผู้ลงทุนจึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินลงทุนเป็นลำดับแรก ส่วนผลตอบแทนเป็นเรื่องสำคัญรองลงไป ถ้าความปลอดภัยของเงินลงทุนมีน้อย ผู้ลงทุนจะไม่ยินดีที่จะลงทุน นอกจากนั้นยังรวมถึงการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจซื้อลดลง อันเป็นผลจากภาวะเงินเฟ้ออีกด้วย ตัวอย่างของการลงทุนที่มีความปลอดภัยสูง ได้แก่ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล

2. เสถียรภาพของรายได้ (Stability of Income) ผู้ลงทุนมักสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ลงทุนจะสามารถวางแผนการใช้เงินหรือวางแผนในการลงทุนต่อไป หลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนประจำสม่ำเสมอ ได้แก่ พันธบัตร หุ้นกู้ และหุ้นบุริมสิทธิบางประเภท ฯลฯ ดังนั้นผลตอบแทนที่ได้รับเป็นประจำย่อมีค่ามากกว่าผลตอบแทนที่สัญญาว่าจะได้รับในอนาคต ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะได้รับตามสัญญาหรือไม่

3. ความเพิ่มพูนของเงินลงทุน (Capital Growth) โดยทั่วไปผู้ลงทุนมักจะตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่า พยายามจัดการให้เงินทุนของเขาเพิ่มพูนขึ้นซึ่งอาจทำได้หลายทาง เช่น การลงทุนซื้อหุ้นของกิจการที่กำลังขยายตัว หรือการนำผลตอบแทนที่ได้รับ เช่น ดอกเบี้ยหรือเงินปันผลไปลงทุนใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าของเงินลงทุน ความเพิ่มพูนของเงินลงทุนนี้ให้ประโยชน์แก่ผู้ลงทุน คือ ประการแรก ช่วยปรับฐานะผู้ลงทุนให้ดีในระยะยาว ประการที่สอง ช่วยรักษาอำนาจการซื้อให้คงไว้ และประการที่สาม ช่วยให้การจัดการคล่องตัวขึ้น

4. ความคล่องตัวในการซื้อขาย (Marketability) จุดมุ่งหมายของการลงทุนของผู้ลงทุนประการหนึ่งก็คือ หลักทรัพย์ที่ลงทุนนั้นควรเป็นหลักทรัพย์ที่สามารถซื้อขายง่าย และรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับราคา ขนาดและชื่อเสียงของบริษัท จำนวนผู้ถือหุ้น และความสนใจที่ประชาชนมีต่อหุ้นนี้ เช่น หุ้นที่ราคาสูงมักขายยากกว่าหุ้นที่มีราคาต่ำ หุ้นของบริษัทใหญ่ที่มีชื่อเสียงมักขายได้มากกว่าหุ้นของบริษัทเล็ก เป็นต้น

5. ความสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสด (Liquidity) จุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งของผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ คือต้องการให้หลักทรัพย์ที่ลงทุนไปนั้นสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายโดยไม่ขาดทุนหรือขาดทุนแต่น้อย หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องการให้หลักทรัพย์มีสภาพคล่องในการซื้อขายสูงนั่นเอง แต่หลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องในการซื้อขาย ความสามารถในการทำกำไรย่อมลดลง ผู้ลงทุนที่ต้องการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทนี้ก็เนื่องจากหวังว่า หากมีโอกาสในการลงทุนที่น่าดึงดูดใจมาถึง เขาก็จะสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์เป็นเงินสด และพร้อมที่นำไปลงทุนได้ทันที

6. การกระจายเงินลงทุน (Diversification) การกระจายเงินลงทุนก็เพื่อต้องการกระจายความเสี่ยง เพราะถ้าลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของกิจการใดกิจการหนึ่งเพียงอย่างเดียว ถ้ากิจการนั้นขาดทุนผู้ลงก็ย่อมสูญเสียเสียเงินลงทุนทั้งหมด ดังนั้นจึงควรกระจายการลงทุนเพื่อกระจายความเสี่ยงออกไป ซึ่งกระทำได้ 4 วิธี คือ

6.1 กระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเภทผสมกัน ระหว่างหลักทรัพย์ที่หลักประกันและมีรายได้จากการลงทุนแน่นอน กับหลักทรัพย์ที่มีรายได้และราคาเปลี่ยนแปลงตามภาวะธุรกิจ

6.2 กระจายการลงทุนในหลักทรัพย์หลายประเภท เช่น ซื้อหุ้นสามัญ พันธบัตร หรือฝากธนาคาร ฯลฯ

6.3 กระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจ ที่ดำเนินการในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น ลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทที่ตั้งอยู่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสงขลา หรือจังหวัดอุบลราชธานี ฯลฯ

6.4 กระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจที่มีลักษณะการผลิตที่ต่างกัน ทั้งแบบแนวนอน (Horizontal) และแบบแนวตั้ง (Vertical) การลงทุนในธุรกิจ ตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบไปจนถึงสินค้าสำเร็จรูป เป็นการลงทุนที่แตกต่างกันแบบแนวตั้ง ส่วนการลงทุนในธุรกิจที่มีลักษณะเหมือนกัน เป็นการลงทุนที่ต่างกันแบบแนวนอน

7. การเสียภาษีอากร (Taxation) จุดมุ่งหมายของการลงทุนในหลักทรัพย์ประการสุดท้าย คือความหวังที่จะได้รับส่วนลดหย่อนภาษีเงินได้ ซึ่งโดยปกติรัฐบาลของประเทศที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในหลักทรัพย์ได้มีการให้สิทธิพิเศษทางภาษี เช่น ประเทศไทยยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้ให้แก่บุคคลธรรมดาอันเกิดจากการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น

ลักษณะการลงทุนในหลักทรัพย์

การลงทุนนั้นผู้ลงทุนมีสิทธิที่จะเลือกแบบและวิธีการลงทุนได้ตามความพอใจและความสามารถเช่น อาจจะลงทุนซื้อที่ดินปลูกสร้างเป็นโรงงานเพื่อทำการผลิตสินค้าออกจำหน่าย หรือถ้ามีเงินทุนน้อยก็ใช้วิธีการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่แน่นอนนอกจากนั้นยังมีการลงทุนในลักษณะอื่นๆ อีกมากมาย จึงล้วนแล้วแต่ถือว่าเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งพอจะสรุปลักษณะการลงทุนในสินทรัพย์ได้ได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่

1. การลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริง (Real Assets)

การลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริงเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยผู้ลงทุนมีสิทธิเป็นเจ้าของในสินทรัพย์โดยตรง ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนในรูปของผลผลิต รายได้ ผลกำไรและความพอใจ และความพอใจที่ได้อุปโภคบริโภค หรือใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ การลงทุนในลักษณะนี้ได้แก่ การลงทุนในที่ดิน อาคาร โรงงาน เครื่องจักร รถยนต์ อัญมณี เป็นต้น

2. การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Assets)

เป็นการลงทุนในเอกสารหรือตราสารที่แสดงสิทธิเรียกร้องต่อสถาบันที่ออกเอกสารนั้นๆ ดังนั้นผู้ลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินจึงมีสิทธิทางอ้อมในสินทรัพย์ต่างๆ ของกิจการที่ออกเอกสารสิทธินั้น ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผล และกำไรซื้อขายสินทรัพย์ทางการเงิน การลงทุนในลักษณะนี้ได้แก่ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธุรกิจ ตั๋วเงินคลัง หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ และหน่วยลงทุน เป็นต้น

ประเภทของการลงทุนในหลักทรัพย์

การลงทุนในหลักทรัพย์มีหลายประเภทด้วยกันซึ่งพอจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้คือ

1. การลงทุนทางตรง (Direct Investment) เป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนเป็นผู้ตัดสินใจและกระทำทุกอย่างด้วยตนเอง ผู้ลงทุนจะปืนผู้รับผิดชอบทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยงที่จะได้รับ แต่บางครั้งผู้ลงทุนอาจได้รับข้อมูล และคำแนะนำจากบุคลอื่น เพื่อช่วยเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจ แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายนั้นผู้ลงทุนเป็นผู้ตัดสินใจเอง การลงทุนประเภทนี้แบ่งเป็น

1.1 การลงทุนที่ทราบมูลค่าของเงินลงทุนที่จะได้รับคืนเป็นจำ- นวนเงินที่แน่นอน เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทที่ผู้ลงทุนทราบมูลค่าของเงินลงทุนที่จะได้รับในวันสิ้นสุดสัญญา รวมทั้งผลตอบแทนที่จะได้รับในช่วงเวลาที่ลงทุนเป็นจำนวนที่แน่นอน เช่น การลงทุนในตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธุรกิจ หุ้นกู้ เป็นต้น

1.2 การลงทุนที่ไม่ทราบมูลค่าของเงินลงทุนที่จะได้รับคืนเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่ทราบมูลค่าของเงินลงทุนที่จะได้รับคืนในอนาคตที่แน่นอน เพราะหลักทรัพย์ประเภทนี้ไม่มีอายุการไถ่ถอน และไม่ได้กำหนดอายุที่แน่นอน ผลตอบแทนก็ไม่มีการกำหนดในอัตราที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับผลกำไรและนโยบายของบริษัท เช่น การลงทุนในหุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ หลักทรัพย์ที่แปลงสภาพได้ เป็นต้น

2. การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) เป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการด้วยตนเอง เป็นการลงทุนผ่านสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินจะทำหน้าที่ดำเนินการและตัดสินใจแทนผู้ลงทุน ผู้ลงทุนเพียงแต่นำเงินที่จะลงทุนไปให้สถาบันการเงิน เมื่อได้ผลตอบแทนจากการลงทุนแล้ว สถาบันการเงินจะนำผลตอบแทนมาจ่ายให้กับผู้ลงทุน ดังนั้นก่อนลงทุนผู้ลงทุนควรศึกษาถึงจุดมุ่งหมายในการลงทุนของสถาบันการเงินนั้นเสียก่อน เช่น การลงทุนในกองทุนบำนาญ การลงทุนในบริษัทเงินทุน (Investment Company) การฝากเงินไว้กับธนาคาร เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างการลงทุน การเก็งกำไรและการพนัน

การลงทุนในที่นี้จะมีความหมายถึง การลงทุนทางการเงินหรือการลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ในการลงทุนซื้อหลักทรัพย์นั้นจะจะต้องมีการกำหนดนโยบายการลงทุน และวิเคราะห์หลักทรัพย์ โดยพิจารณาผลตอบแทนและความเสี่ยงเพื่อตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ในปัจจุบันมีผู้สนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์เป็นจำนวนมาก แต่ผู้สนใจลงทุนมีลักษณะและวิธการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน ซึ่งพอจะจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

การลงทุน (Investment) เป็นการนำเงินออมจำนวนหนึ่งซื้อหลักทรัพย์ทางการเงิน เพื่อหวังผลตอบแทนในระยะยาว คือหวังว่าจะได้รับเงินคืนทั้งเงินต้นที่นำมาลงทุนและผลตอบแทนทั้งในรูปดอกเบี้ยและ/หรือเงินปันผล มักเป็นลักษณะการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เพราะฉะนั้น ก่อนตัดสินใจลงทุน ผู้ลงทุนจะต้องมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ และบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ มีการวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างรอบคอบและมีเหตุมีผล โดยคาดหวังว่าจะมีโอกาสที่จะมีกำไรมากกว่าขาดทุน

การเก็งกำไร(Speculation) เป็นการนำเงินออมมาซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินเช่นเดียวกันกับการลงทุน แต่ไม่สามารถมั่นใจได้ว่าจะได้รับผลตอบแทนเท่ากับการลงทุน เป็นการหวังผลระยะสั้น มักจะเป็นลักษณะการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง แต่ผลตอบแทนที่ได้รับนั้นจะสูงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการคาดการณ์ของผู้เก็งกำไรว่ามีประสบการณ์ หรือความสามารถมากน้อยเพียงใด การตัดสินใจของผู้เก็งกำไร มักเป็นการคาดคะเนอย่างชำนาญมากว่าจะเป็นการวิเคราะห์อย่างมีเหตุและมีผล

การพนัน (Gamble) เป็นตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์โดยไม่มีการวิเคราะห์ ไม่มีการใช้เหตุผล มักตัดสินใจด้วยอารมณ์ หรือเชื่อตามคำแนะนำของบุคคลอื่น ความเสี่ยงของนักพนันจึงสูงมาก และผลตอบแทนจะสูงกว่านักลงทุนและนักเก็งกำไร แต่โอกาสการขาดทุนก็จะสูงเช่นเดียวกัน

ขั้นตอนการลงทุนในหลักทรัพย์

ก่อนลงทุนในหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนควรจะทราบขั้นตอนในการลงทุนซึ่งแบ่ง เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดนโยบายการลงทุน (Investment Policy) ผู้ลงทุนจะต้องเริ่มต้นตัดสินใจว่า ภาพพจน์ของการลงทุนควรเป็นรูปใด ขอบเขตของการลงทุนมีเพียงใด ทำไมจึงต้องมีการตัดสินใจลงทุนและจะลงทุนในหลักทรัพย์ใด จึงจะสอดคล้องกับเป้าหมายการลงทุนของผู้ลงทุน นโยบายการลงทุนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน คือ (เพชรี ขุมทรัพย์, 2532 : 8)

1.1 กำหนดจำนวนเงินลงทุน เป็นสิ่งแรกที่ผู้ลงทุนต้องกระทำเพื่อให้รู้ถึงขีดความสามารถในการลงทุนของผู้ลงทุน เช่น ผู้ลงทุนมีเงินที่จะลงทุน 1 แสนบาท หรือ 1 ล้านบาท เป็นต้น

1.2 กำหนดเป้าหมายการลงทุนที่แน่นอน เพื่อจะได้เลือกกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนที่เหมาะสม จุดมุ่งหมายในการลงทุนของบุคคลอาจมีเพียงอย่างเดียว และแต่ละคนอาจแตกต่างกัน ส่วนจุดมุ่งหมายในการลงทุนของสถาบันอาจกว้างกว่าทั้งนี้ สถาบันประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ผู้ลงทุนบางท่านอาจต้องการมีรายได้สม่ำเสมอ และบางท่านอาจมุ่งหวังกำไรในอนาคต

1.3 กำหนดหลักทรัพย์ลงทุนที่เหมาะสมกับเป้าหมายการลงทุนที่ได้วางไว้ เช่น ผู้ลงทุนที่ต้องการรายได้สม่ำเสมออาจเลือกลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธุรกิจ หรือฝากเงินไว้กับธนาคาร ส่วนผู้ที่ต้องการกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ อาจเลือกลงทุนในหุ้นสามัญ หรือหลักทรัพย์อื่นๆ ของบริษัท

1.4 พิจารณาคุณสมบัติของหลักทรัพย์ลงทุนในข้อ 1.3 ว่าหลักทรัพย์ที่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้นี้มีหลักทรัพย์ของบริษัทใดบ้างที่ควรลงทุน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์เหล่านี้ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ลงทุนและความพอใจของผู้ลงทุนด้วย

1.5 จัดสรรเงินที่มีอยู่ตามนโยบายการลงทุนในข้อ 1.1 มาลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจต่างๆ ที่ได้เลือกไว้แล้วตามข้อ 1.4 จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของเงินลงทุนที่เกิดขึ้น เป็นต้น ว่า ผู้ลงทุนที่มีเป้าหมายการลงทุนว่าต้องการรายได้สม่ำเสมอ อาจมุ่งความสนใจที่จะลงทุนเฉพาะพันธบัตรธุรกิจที่มีคุณภาพสูงเท่านั้นก็ได้

2. วิเคราะห์การลงทุน (Investment Analysis) จะต้องมีหลายขั้นตอนโดยเริ่มจาก

ขั้นแรก เป็นการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป ในขณะนั้นและเป็นการคาด คะเนภาวะเศรษฐกิจในอนาคต เพื่อดูสภาพตลาดของหลักทรัพย์ชนิดต่างๆ ว่าการเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจ จะมีต่อราคาของหลักทรัพย์ต่างๆ อย่างไร การพยากรณ์สภาวะเศรษฐกิจในอนาคตนั้น จะดูจากรายได้ประชาชาติ การผลิตของอุตสาหกรรม ดัชนีราคาของผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ย ราคา

น้ำมันในตลาดโลก ฯลฯ เมื่อผู้ลงทุนได้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจแล้ว ผู้ลงทุนจะทำการคัดเลือกอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในอนาคตเพื่อศึกษาการลงทุนต่อไป

ขั้นที่สอง เป็นการวิเคราะห์อุตสาหกรรมที่ได้คัดเลือกไว้แล้วจากขั้น ตอนที่หนึ่ง เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ละเอียดทั้งในด้านอุปสงค์ และอุปทานที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมประเภทนั้นๆ เพื่อพิจาณาว่าอุตสาหกรรมใดน่าสนใจที่จะลงทุนกว่ากัน

ขั้นที่สาม เป็นการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของแต่ละบริษัท ในการวิเคราะห์หุ้นสามัญจะวิเคราะห์ทั้งเชิงคุณภาพ (Quantitative) และเชิงปริมาณ (Qualitative)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลที่วิเคราะห์ที่ออกมาจะเป็นข้อมูลทางตัวเลข เช่น การวิเคราะห์งบการเงินซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องมีการหาค่าของ กำไรต่อหุ้น เงินปันผลต่อหุ้น ราคาตลาดในอนาคต ถ้าเป็นพันธบัตรหรือหุ้นกู้จะวิเคราะห์เพื่อดูความสามารถในการทำกำไร ว่าเพียงพอที่จะให้ความคุ้มครองดอกเบี้ยจ่ายหรือไม่

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่เป็นข้อมูลทางตัวเลข เช่น ชื่อเสียงและความสามารถของผู้บริหาร คุณภาพของสินค้า เทคนิคในการผลิต ภาวะการแข่งขัน และการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น

3. การประเมินมูลค่าการลงทุน (Investment Valuation) ผู้ลงทุนจะต้องทำการประ เมินมูลค่าการลงทุน ซึ่งเป็นการหามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในอนาคต ในกรณีของหุ้นสามัญ ก็เป็นการหามูลค่าปัจจุบันของเงินสดปันผลที่คาดว่าจะได้รับในช่วงของการลงทุนบวกกับราคาหุ้นที่คาดว่าจะขายได้ในอนาคต ส่วนในกรณีของพันธบัตรหรือหุ้นกู้ ก็เป็นการหามูลค่าปัจจุบันของดอกเบี้ยที่คาดว่าได้รับในช่วงของการลงทุนบวกกับมูลค่าของพันธบัตรและหุ้นกู้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน แต่ถ้าผู้ลงทุนขายพันธบัตรหรือหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดที่จะใช้ราคาตลาดที่คาดว่าจะขายได้ ณ เวลานั้นๆ แทน

ในการคำนวนหามูลค่าปัจจุบัน มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องคาดคะเน 3 ประการ คือ

1 กำไรต่อหุ้น หรือ เงินปันผลต่อหุ้นที่คาดว่าจะได้รับ

2 ราคาหุ้นที่คาดว่าจะขายได้

3 ปัจจัยส่วนลดซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการลงทุนและอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ผู้ลงทุนต้องการ หรืออัตราส่วนลด

ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักทรัพย์นั้น การตัดสินใจว่าควรลงทุนในหลักทรัพย์หรือไม่ ผู้ลงทุนจะใช้วิธีเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าการลงทุนสูงกว่าราคาตลาดในขณะนั้น ผู้ลงทุนก็ควรตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์นั้น

4. การสร้างกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน (Portfolio Construction) มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

4.1 กระจายเงินลงทุนไปสู่หลักทรัพย์ต่างๆ ให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน (Protfolio) การกระจายเงินลงทุนอาจกระทำโดยวิธีลงทุนในหลักทรัพย์ต่างอุตสาหกรรมกัน

4.2 จังหวะในการลงทุนแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ **ช่วงแรก** เป็นการจัดสรรเงินลงทุนไปในหลักทรัพย์ที่เลือกไว้แล้ว ซึ่งจะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทใดเป็นจำนวนเท่าใดขึ้นอยู่กับแรงดึงดูดใจของหลักทรัพย์นั้นๆ ที่มีต่อผู้ลงทุน **ช่วงที่สอง** เป็นการส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจเลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนในกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ตัวอย่างเช่น ผู้ลงทุนตั้งใจว่าจะลงทุนในหุ้นสามัญจำนวน 1 ล้านบาท โดยเขาเลือกลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท จันทรเกษม จำกัด ทั้งหมด ถ้าเป็นเช่นนี้อาจจะทำให้หุ้นสัญของบริษัท จันทรเกษม จำกัด สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์เช่นนี้ ผู้ลงทุนจึงหาจังหวะโดยใช้วิธีเฉลี่ยเงินลงทุนเป็นระยะๆ ซึ่งอาจใช้เวลา 2-3 เดือน ทั้งนี้เพื่อให้ราคาค่อยๆ ขยับตัวสูงขึ้นอย่างช้าๆ

4.3 การเลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนในกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนในขั้นนี้เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกหลักทรัพย์เข้ามาเพิ่มเติม หรือจำหน่ายหลักทรัพย์ออกไปจากกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ดังนั้นผู้ลงทุนจึงต้องตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ซื้อขายหลักทรัพย์แต่ละครั้ง ปริมาณหลักทรัพย์และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซื้อขายหลักทรัพย์แต่ละครั้ง ซึ่งได้แก่ ค่านายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ ภาษีและผลกระทบกระเทือนที่อาจเกิดขึ้นในตลาดหากซื้อขายหลักทรัพย์แต่ละครั้งเป็นจำนวนมากๆ ฯลฯ ในการตัดสินใจเลือกหลักทรัพย์ที่จะทำการซื้อขายในขั้นนี้ขึ้นกับคุณสมบัติของหลักทรัพย์ลงทุน อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงที่กำหนดไว้ในกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนที่ควรจะเป็น และยังขึ้นกับตัวผู้ลงทุนด้วย

4.4 การติดตามและการประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายของขั้นตอนการลงทุนนั้นมิใช่ว่าจะกระทำเพียงครั้งเดียว แต่จะเป็นการลงทุนที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ เริ่มจากการกำหนดนโยบายลงทุน การวิเคราะห์การลงทุน การประเมินมูลค่าการลงทุน และการสร้างกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ดังนั้นการตัดสินใจลงทุนที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไป จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลของกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน โดยประเมินค่าของหลักทรัพย์ต่างๆ ประเภทเดียวกันแล้วนำมาประเมินรวมกันเป็นมูลค่ารวมของกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนอีกครั้งหนึ่ง ปัจจัยที่ใช้ประเมินมูลค่าของกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ก็คือ ผลตอบแทน ความเสี่ยง และการกระจายเงินลงทุน นอกจากนี้การประเมินยังขึ้นกับระเวลาที่ผู้ลงทุนต้องการจะลงทุนอีกด้วย

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการลงทุน

ข้อมูลเพื่อการลงทุนจัดได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก ซึ่งจะต้องนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนตั้งแต่แรกเริ่มถึงขั้นตัดสินใจลงทุนไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์หลักทรัพย์ การประเมินค่าหลักทรัพย์ หรือการสร้างกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทั้งสิ้น ข้อมูลที่ใช้อาจจะเป็นข้อมูลทุกประเภท ตั้งแต่สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภาวะอุตสาหกรรม บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ จนถึงตัวหลักทรัพย์ต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้หากเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันสมัย และมีจำนวนมากเพียงพอแล้วจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ทำให้ผู้ลงทุนมีโอกาสที่จะได้รับผล ตอบแทนในอัตราที่สูงและมีความเสี่ยงต่ำ

ลักษณะของข้อมูลที่ดี

ข้อมูลที่ดีจะช่วยให้การตัดสินใจลงทุนได้ถูกต้องและสมเหตุสมผล ซึ่งลักษณะของข้อมูลที่ดี คือ

1. เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ลงทุน เช่น จังหวะในการลงทุน ทำให้ผู้ลงทุนสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะลงทุนในขณะนี้หรือควรชะลอการลงทุนไว้ หรือควรจะลงทุนเมื่อใดจึงจะเหมาะสม เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีข้อมูลในการเลือกซื้อหลักทรัพย์การจัดสรรเงินลงทุนไปในหลักทรัพย์แต่ละประเภท

2. เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูล และวิสัยจัดทำข้อมูล ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน เช่น ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มักเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เพราะได้มีการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบริหารตลาดหลักทรัพย์

3. เป็นข้อมูลที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ ข้อมูลที่ทันสมัยจะช่วยให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจได้น้อยลง ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งที่ให้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

4. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการหาข้อมูลต่ำ ข้อมูลที่ดีไม่ควรจะต้องซื้อหามาด้วยราคาสูง เพราะจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น ดังนั้น นักลงทุนจึงควรแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำ

จากลักษณะของข้อมูลทั้ง 4 ประการดังได้กล่าวมานี้ จะช่วยนักลงทุนในการวิเคราะห์ประเมินหลักทรัพย์ และตัดสินใจลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของข้อมูลเพื่อการลงทุน

ในข้อมูลศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน ผู้ลงทุนควรเริ่มพิจารณาข้อมูลกว้างๆ โดยส่วนรวม เพื่อให้เห็นถึงสภาพเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรมทั่วไป แล้วจึงพิจารณาข้อมูลเฉพาะธุรกิจที่สนใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกลงทุน ดังนั้น ข้อมูลเหล่านี้จึงแบ่งเป็น

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป (General information)

เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ และข้อมูลภาวะอุตสาหกรรมของประเทศ ผู้ลงทุนจะต้องพิจารณาว่าขณะนี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างไร อยู่ในระยะรุ่งเรือง ตกต่ำหรือกำลังพัฒนา เพราะความเจริญของธุรกิจจะผันแปรไปตามภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจจึงเกี่ยวพันไปถึงภาวะของอุตสาหกรรม และความเจริญของธุรกิจ ผู้ลงทุนจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเหล่านี้ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการลงทุน ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป แบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นภาวะเศรษฐกิจโดยส่วนรวมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม (Gross National Product หรือ GNP) ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศรวม (Gross Domestic Product หรือ GDP ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product หรือ NNP) และรายได้ส่วนบุคคล (Personal Income หรือ PI)

1.1 ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายในราคาที่ประชาชาติผลิตได้ในระยะเวลาหนึ่ง (โดยปกติคือ 1 ปี) ก่อนที่จะหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เกิดจากการผลิตสินค้า และบริการเหล่านั้น มูลค่ารวมเหล่านี้รวมถึงรายได้สุทธิจากการลงทุนหรือการทำธุรกิจกับต่างประเทศทั้งหมดด้วย ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ

1.1.1 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภครวมของประชาชน (Private Consumption Expenditure หรือ C)

1.1.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทั้งหมดของประชากรภายในประเทศ (Gross Private Domestic Investment หรือ I)

1.I.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล (Government Purchases of Goods and Service หรือ G)

1.1.4 มูลค่าสินค้าและบริการส่งออกหักด้วยมูลค่าสินค้าและบริการสั่งเข้า (Net Exports of Goods and Service หรือ X = M)

ดังนั้นสามารถเขียนเป็นสูตร ได้ดังนี้

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม (GNP) = C + I + G + (X - M)

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวมเป็นเครื่องช่วยวัดภาวะเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศที่เป็นที่นิยมอย่างหนึ่ง เพราะแสดงให้เห็นถึงระดับการใช้จ่ายของประชาชนในประเทศ ระดับของการลงทุน ค่าใช้จ่ายของรัฐบาล และการค้ากับต่างประเทศ

1.2 ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศรวม หมายถึง มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ ในระยะเวลาหนึ่ง (โดยปกติ คือ 1 ปี) ก่อนที่จะหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการเหล่านั้น ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศรวมแสดงให้เห็นถึงกำลังความสามารถในการผลิตภายในประเทศ ทำให้ทราบถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดของผู้บริโภคองค์การธุรกิจและรัฐบาล ในการซื้อสินค้าและบริการ

1.3 ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ หมายถึง มูลค่าในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ประชาชาติผลิตขึ้นได้ในระยะเวลาหนึ่ง (โดยปกติคือ 1 ปี) หลังหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการเหล่านั้นผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ แสดงถึงความสามารถในการผลิตของประเทศในระยะยาวได้เป็นอย่างดี นั่นคือ

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม – ค่าเสื่อม = ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ

1.4 รายได้ส่วนบุคคล เป็นรายได้ที่ตกทอดถึงมือประชาชนทั่วไปในประเทศ ถ้าต้องการหารายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อคน (Per Capital Income) ก็ให้นำรายได้ประชาชาติหารด้วยจำนวนประชากร รายได้นี้จะเป็นเครื่องชี้ฐานะของแต่ละประเทศ มาตรฐานการครองชีพและอำนาจซื้อของประชาชนในประเทศ

นอกจากผู้ลงทุนจะใช้ข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจแล้ว ผู้ลงทุนยังจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล และข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ต่างประเทศ ย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงภาวะอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรม เพื่อดูว่าจะมีทิศทางหรือแนวโน้มอย่างไรในอนาคต โดยปกติแล้วภาวะอุตสาหกรรมมักมีการเจริญเติบโตไปตามภาวะเศรษฐกิจ แต่อาจจะเจริญเติบโตไปพร้อมกัน หรือช้ากว่าภาวะเศรษฐกิจก็ได้ ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงภาวะอุตสาหกรรม ได้แก่ ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม วงจรชีวิตของอุตสาหกรรมคู่แข่งขัน รสนิยมของผู้บริโภค ปัจจัยด้านแรงงานและนโยบายของรัฐบาล

3. ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม จะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการขายและรายได้ของอุตสาหกรรมในอดีตที่ผ่านมา ต้นทุนของอุตสาหกรรมโครงสร้างฐานะทางการเงิน ซึ่งดูได้จากส่วนประกอบของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จุดคุ้มทุนของอุตสาหกรรม ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถคาดคะเนภาวะอุตสาหกรรมในอนาคตได้

4. วงจรชีวิตของอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมต่างๆ จะมีวงจรชีวิต 4 ขั้นด้วยกัน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นเจริญเติบโต ขั้นเติบโตเต็มที่ (อิ่มตัว) และขั้นถดถอย ผู้ลงทุนจึงต้องพิจารณาว่าอุตสาหกรรมใดอยู่ในขั้นใด อุตสาหกรรมที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโต เป็นอุตสาหกรรมที่น่าลงทุนมากที่สุด เพราะจะให้ผลตอบแทนสูง เนื่องจากเป็นระยะที่มีธุรกิจต่างๆ เข้ามาในอุตสาหกรรมนี้มากการผลิตก็เพิ่มขึ้น ส่วนอุตสาหกรรมที่อยู่ในขั้นเติบโตเต็มที่ ผู้ลงทุนจะต้องคาดคะเนแนวโน้มต่อไปว่าอุตสาหกรรมนี้จะอยู่ในขั้นนี้อีกนาน ก็ยังน่าสนใจลงทุนอยู่ แต่ถ้าคาดคะเนว่าต่อไปจะต้องเข้าสู่ขั้นถดถอย ก็ไม่ควรลงทุน

5. คู่แข่งขัน อุตสาหกรรมใดก็ตามที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโตและสามารถทำกำไรได้มากย่อมมีผู้ต้องการเข้ามาเป็นคู่แข่งขัน เพราะถ้าไม่ให้ความสนใจหรือความสำคัญย่อมเป็นอันตรายต่อการดำเนินงานในอนาคต ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรพิจารณาทางด้านการแข่งขันว่า อุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมได้มีวิธีการป้องกัน และต่อสู้กับคู่แข่งขันอย่างไร และอุตสาหกรรมเดิมมีข้อได้เปรียบเสียเปรียบคู่แข่งขันหน้าใหม่อย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุน

6. รสนิยมของผู้บริโภค ด้านความต้องการในสินค้าและบริการขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้บริโภค หากสินค้าและบริการที่ผลิตออกมาตรงกับความต้องการของผู้บริโภค สินค้าและบริการที่ผลิตออกมาตรงกับความต้องการของผู้บริโภค สินค้าและบริการนั้นก็ขายได้ ซึ่งก็แสดงว่าวงจรชีวิตของอุตสาหกรรมยังไม่เข้าสู่ขั้นถดถอย แต่ถ้าหากรสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปหรือมีสินค้าและบริการใหม่เข้ามาทดแทน ก็จะทำให้สินค้าและบริการเดิมขายไม่ออกจนถึงขั้นขาดทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้บริโภคหันไปสนใจสินค้าและบริการใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค เพื่อพิจารณาลงทุนในอุตสาหกรรมที่สินค้าและบริการยังเป็นที่ต้องการของตลาด และพยายามหลีกเลี่ยงอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มว่าสินค้าและบริการจะล้าสมัยและไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

7. ปัจจัยด้านแรงงาน เนื่องจากอุตสาหกรรมในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังจำเป็นต้องใช้แรง งานเป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิต ดังนั้นปัจจัยด้านแรงงาน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้อุตสาหกรรมสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นต้องหยุดชะงัก ผู้ลงทุนควรต้องพิจารณาปัจจัยด้านแรงงานในแง่มุมต่างๆ เช่น ปัญหาการขาดแคลนช่างฝีมือ ค่าแรงงาน สัญญาการจ้าง

งาน สหภาพแรงงาน ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการดำเนินงานและกำไรขาดทุนของอุตสาหกรรม

8. นโยบายของรัฐบาล เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการเมืองมีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมอย่างลึกเลี่ยงไม่ได้ เพราะนักการเมืองเมื่อเข้ามาเป็นรัฐบาล ย่อมมีอำนาจ ในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ที่จะสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมใด หรือจะเปิดกั้นความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมใดก็ได้ เช่น อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับผลประโยชน์ต่างๆ คือการให้เงินทุนวิจัย การยกเว้นภาษี การตั้งกำแพงภาษีสินค้าของประเทศคู่แข่ง การส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น สำหรับอุตสาหกรรมที่รัฐบาลปิดกั้นความเจริญอาจจะทำให้อุตสาหกรรมเหล่านั้นขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน เช่น การจำกัดขนาดของอุตสาหกรรม การควบคุมราคาสินค้า การจำกัดจำนวนผู้ผลิต เป็นต้น ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลจึงมีผลต่ออุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก ผู้ลงทุนจึงจำเป็นต้องพิจารณาภาวะการเมือง และนโยบายของรัฐบาลประกอบกับการวิเคราะห์อุตสาหกรรม

ข้อมูลด้านอื่นๆ

นอกจากข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมแล้วผู้ลงทุนควรให้ความสนใจกับข้อมูลด้านอื่นๆ อีก ดังนี้

1. ระดับอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไป อัตราดอกเบี้ยมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ผู้ลงทุนควรวิเคราะห์แนวโน้มของอัตราดอกเบี้ย หากอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปมีแนวโน้มสูงขึ้นการลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวประเภทหุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นสามัญอาจน้อยลง เนื่องจากผู้ลงทุนจะนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทที่ให้อัตราดอกเบี้ยเป็นจำนวนที่แน่นอน คือ พันธบัตรหรือหุ้นกู้ หรือมิฉะนั้นก็จะนำเงินออมฝากไว้กับธนาคาร เนื่องจากมีความปลอดภัยมากกว่า

2. ระดับราคาสินค้าและบริการ การวัดความเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการมักใช้ดัชนีราคา คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index หรือ CPI) และดัชนี (Producer Price Index หรือ PPI) แต่โดยทั่วไปนิยมใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงอำนาจซื้อของผู้บริโภคโดยตรง การเปลี่ยนแปลงระดับราคาสินค้าและบริการเป็นสิ่งที่ผู้ลงทุนควรพิจารณาเพราะจะกระทบกระเทือนต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ

3. ราคาตลาดและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนควรติดตามข้อมูลเกี่ยวกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าของหลักทรัพย์ก่อนตัดสินใจลงทุน ในการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนจะต้องนำข้อมูลต่างๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูลเหล่านี้สามารถหาได้จากตลาดหลักทรัพย์ วารสารต่างๆ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์รายวัน ฯลฯ

นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวัน เพื่อดูสภาพคล่องของหลักทรัพย์อีกด้วย

4. การเคลื่อนไหวของระดับราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ โดยทั่วไปจะใช้ดัชนีราคาของตลาดหลักทรัพย์เป็นเครื่องชี้ภาวะความเคลื่อนไหวของระดับราคาหลักทรัพย์โดยส่วนรวม ที่ใช้แพร่หลายในประเทศไทยก็คือ ดัชนีราคาหุ้น ตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีราคาหุ้นบุคคลักภ์ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ และดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ เป็นต้น ดัชนีราคานี้ช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์หรือคาดคะเนแนวโน้มระดับราคาหลักทรัพย์ในอนาคตว่าควรจะเพิ่มขึ้น คงที่หรือลดลง

ข้อมูลเฉพาะของธุรกิจ (Business Information)

เป็นข้อมูลภายในธุรกิจที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร แหล่งที่มาของเงินทุน และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อมูลของธุรกิจหนึ่งเท่านั้น ผู้ลงทุนควรพิจารณาข้อมูลเฉพาะของธุรกิจควบคู่ไปกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป เพื่อพิจารณาตัดสินใจลงทุน ข้อมูลเฉพาะของธุรกิจ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลข ข้อมูลชนิดนี้จะบรรยายถึงการดำเนินงานของธุรกิจในด้านต่างๆ แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ธุรกิจสามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ เช่น คุณภาพของผู้บริหาร ประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหาร ความสามารถของพนักงาน ลักษณะของผลิตภัณฑ์ขนาดของบริษัท การเติบโตของบริษัท ส่วนแบ่งทางการตลาด ชื่อเสียงของบริษัทโครงการในอนาคต การค้นคว้าผลิตภัณฑ์ใหม่ เครื่องหมายการค้าและเทคโนโลยีการผลิตใหม่ เป็นต้น ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจลงทุน

ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่แสดงออกมาเป็นตัวเลข ข้อมูลชนิดนี้มักได้จากงบการเงินของธุรกิจ เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินหรืองบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน เป็นต้น ข้อมูลจากงบการเงินจะช่วยวิเคราะห์ถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจ และทราบถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ

ข้อมูลเชิงปริมาณนี้ได้จากวิเคราะห์งบการเงิน 3 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์อัตราส่วนร้อยละของยอดรวม และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สำหรับรายละเอียดจะได้กล่าวในบทที่ 13 ส่วนลักษณะของงบการเงินต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

งบดุล เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงฐานะทางการเงิน ของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โดยปกติมักจัดทำขึ้นปีละครั้ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ในงบดุลจะแสดงถึงสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น โดยทั่วไปข้อมูลในงบดุล จะได้รับความสนใจน้อยกว่า

งบกำไรขาดทุน เพราะงบดุลจะแสดงถึงฐานะทางการเงินเพียงขณะใดขณะหนึ่งเท่านั้น เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปข้อมูลเหล่านี้ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย รายละเอียดของงบดุลมีดังนี้

บริษัท ..... จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

สินทรัพย์			**หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น**	
สินทรัพย์หมุนเวียน :			**หนี้สินระยะสั้น :**	
เงินสด		xxx	เจ้าหนี้	xxx
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด		xxx	ตั๋วเงินจ่าย	xxx
ลูกหนี้		xxx	เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระ	xxx
สินค้าคงเหลือ		xxx	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	xxx
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า		xxx	**หนี้สินระยะยาว :**	
สินทรัพย์ถาวร :			เงินกู้ระยะยาว	xxx
ที่ดิน		xxx	**ส่วนของผู้ถือหุ้น**	
อาคารและอุปกรณ์		xxx	หุ้นสามัญ	xxx
หัก ค่าเสื่อมราคา	xxx	xxx	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	xxx
สินทรัพย์อื่นๆ		xxx	กำไรสะสม	xxx
สินทรัพย์ทั้งหมด		xxx	**หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด**	xxx

1. สินทรัพย์ ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์อื่นๆ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน อธิบายได้ดังนี้

1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือของกิจการขณะนั้น ซึ่งเป็นธนบัตรเหรียญกษาปณ์หรือเงินฝากกระแสรายวัน เงินสดนี้ทำให้กิจการมีสภาพคล่อง แต่จะไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่กิจการ

หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด หมายถึง หลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาสั้น หลักทรัพย์เหล่านี้ก็จะให้ผลตอบแทนกับกิจการในช่วงที่ถือครองไว้ เช่น ตั๋วเงินคลัง พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นสามัญ นอกจากนี้ในบางครั้งอาจอยู่ในรูปของเงินฝากธนาคารก็ได้

ลูกหนี้ หมายถึง จำนวนเงินที่ลูกค้าเป็นหนี้กิจการอันเนื่องมาจากการขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ เมื่อลูกหนี้นำเงินมาชำระยอดลูกหนี้จะลดลงและยอดเงินสดจะเพิ่มขึ้น

สินค้าคงเหลือ หมายถึง รายการที่แสดงถึงจำนวนสินค้าทั้งหมดที่มีอยู่ในกิจการขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสำเร็จรูป สินค้าที่อยู่ในระหว่างทำ และวัตถุดิบ

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือประโยชน์จากบริการที่เสียค่าใช้จ่ายไปแล้ว

1.2 สินทรัพย์ถาวร ได้แก่

ที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่กิจการครอบครองอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยปกติที่ดินจะไม่มีการหักค่าเสื่อมราคา

อาคาร และอุปกรณ์ หมายถึง สินทรัพย์ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้ สินทรัพย์เหล่านี้จะบันทึกในราคาทุน และมีการหักค่าเสื่อมราคาสะสมทุกปี

1.3 สินทรัพย์อื่นๆ ได้แก่ สินทรัพย์ที่ไม่สามารถจัดไว้ในหมวดหมู่เดียวกันกับสินทรัพย์ดังกล่าวข้างต้น แต่เป็นสินทรัพย์ที่ธุรกิจเป็นเจ้าของ เช่น อุปกรณ์ที่หมดอายุการใช้งานและรอการจำหน่าย เงินทุนในบริษัทอื่น ที่ดินซื้อไว้เพื่อเก็งกำไร นอกจากนี้ยังมีสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ค่าความนิยม สัมปทาน เครื่องหมายการค้า เป็นต้น

2. หนี้สิน ประกอบด้วย หนี้สินระยะสั้นและหนี้สินระยะยาว อธิบายได้ดังนี้

2.1 หนี้สินระยะสั้น ได้แก่

เจ้าหนี้ หมายถึง หนี้สินของกิจการ ที่เกิดจากการซื้อสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ โดยมีกำหนดเวลาการชำระหนี้ไม่เกิน 1 ปี

ตั๋วเงินจ่าย หมายถึง ตราสารที่กิจการออกให้แก่เจ้าหนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการชำระหนี้ โดยระบุจำนวนเงินและกำหนดเวลาที่จะชำระหนี้ที่แน่นอน

เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระ หมายถึง เงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระในปีปัจจุบันซึ่งเป็นปีที่ครบกำหนด

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึง ค่าจ้าง ดอกเบี้ย หรือภาษีเงินได้ที่กิจการยังไม่ได้จ่าย แต่เป็นสิ่งที่กิจการจะต้องจ่ายอย่างแน่นอน ในระยะเวลาอันสั้น

2.2 หนี้สินระยะยาว ได้แก่

เงินกู้ระยะยาว หมายถึง การกู้ยืมที่มีกำหนดเวลาชำระคืนเกินกว่า 1 ปี

3. ส่วนของผู้ถือหุ้น ประกอบด้วย หุ้นสามัญ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และกำไรสะสม อธิบายได้ดังนี้

3.1 ส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่

หุ้นสามัญ หมายถึง ทุนจดทะเบียนซึ่งกิจการออกจำหน่ายหุ้น และเรียกชำระเงินแล้ว

ส่วนเกินมูลค่าหุ้น หมายถึง จำนวนเงินส่วนเกินจากมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้นที่ธุรกิจได้รับจากการขาย คือ ธุรกิจสามารถขายหุ้นได้ในราคาที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้

กำไรสะสม หมายถึง กำไรที่กิจการได้รับจากการดำเนินงานในแต่ละปีหลังจากหักเงินปันผลเรียบร้อยแล้ว โดยกิจการจะเก็บสะสมเรื่อยไป เมื่อต้องการขยายกิจการก็จะนำกำไรสะสมนี้มาใช้ ทำให้กำไรสะสมลดลง

งบกำไรขาดทุน (Income Statement) เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยปกติคือ 1 ปี ในงบกำไรขาดทุนจะแสดงถึง รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรหรือขาดทุนถ้ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายแสดงว่ากิจการได้กำไร แต่ถ้ารายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายแสดงว่า กิจการขาดทุน งบกำไรขาดทุนเป็นเครื่องมือตัดสินใจที่สำคัญของผู้ลงทุน เพราะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้ทิศทางให้เห็นแนวโน้มของธุรกิจในอนาคต รายละเอียดของงบกำไรขาดทุน มีดังนี้

0196125

บริษัท ..... จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

ขายสุทธิ		xxx
หัก ต้นทุนขาย		xxx
กำไรขั้นต้น		xxx
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายในการขาย	xxx	
ค่าเสื่อมราคา	xxx	xxx
กำไรจากการดำเนินงาน		xxx
หัก ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		xxx
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี		xxx
หัก ดอกเบี้ย		xxx
กำไรก่อนหักภาษี		xxx
หัก ภาษีเงินได้		xxx
กำไรสุทธิ		xxx
หัก เงินปันผล		xxx
กำไรสะสม		xxx
กำไรต่อหุ้น		xxx
เงินปันผลต่อหุ้น		xxx

จากงบกำไรขาดทุน มีรายการต่างๆ ดังนี้

1. ยอดขายหรือรายได้ หมายถึง รายได้ที่กิจการได้รับมาจากการขายสินค้า หรือบริการทั้งเงินสดและเงินเชื่อ ถ้าเป็นยอดขายสุทธิจะเป็นยอดขายที่หักรายการที่รับคืนสินค้าและส่วนลดเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนั้น อาจมีรายได้อื่น ซึ่งไม่ถือว่าเป็นรายได้จากการดำเนินงาน เพราะไม่ได้เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการตามปกติ เช่น ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร ดอกเบี้ยรับจากเงินลงทุนในพันธบัตรหรือหุ้นกู้ เงินปันผลรับจากการถือหลักทรัพย์ในกิจการอื่น หรือ กำไรจาก

ศูนย์สนเทศและสมุด
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2. ต้นทุนขาย หมายถึง ต้นทุนหรือราคาทุนของสินค้าที่ขายออกไปในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น การคำนวณต้นทุนขายจะขึ้นกับวิธีการบันทึกบัญชีสินค้า เช่น ถ้าใช้วิธีการบันทึกแบบสั่งซื้อสินค้าเข้ามาก่อนก็ตัดบัญชีออกไปก่อน (First In First Out หรือ FIFO) จะมีผลให้ต้นทุนสินค้าขายต่ำ กำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนจะสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าใช้วิธีการบันทึกแบบสั่งสินค้าเข้ามาก่อนแต่ตัดบัญชีออกไปทีหลัง (Last In First Out หรือ LIFO) จะมีผลให้ต้นทุนสินค้าขายสูง กำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนจะต่ำ ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรทราบถึงวิธีการบันทึกบัญชีสินค้า ซึ่งแต่ละวิธีจะเหมาะสมกับสินค้าที่แตกต่างกันไป การบันทึกบัญชีแต่ละวิธีจะมีผลต่อกำไรสุทธิ ทำให้งบกำไรขาดทุนที่ได้มีความแตกต่างกัน ผู้ลงทุนจึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

3. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปกติ เพื่อก่อให้เกิดรายได้จากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น เช่น ค่านายหน้า ค่าโฆษณา เงินเดือนพนักงานและผู้บริหาร ค่าน้ำประปาและไฟฟ้า ค่าเบี้ยประกัน ค่าขนส่ง ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น ขาดทุนจากการขายทรัพย์สินถาวร สินค้าล้าสมัย เป็นต้น

5. ดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมทุกประเภทรวมถึงดอกเบี้ยหุ้นกู้ที่กิจการต้องจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

6. ภาษีเงินได้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายภาษีที่กิจการต้องจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายให้กับรัฐบาลนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผลกำไรถ้ามีกำไรก่อนหักภาษีมาก ก็จะเสียภาษีเงินได้มาก แต่ถ้ามีกำไรก่อนหักภาษีน้อยก็จะเสียภาษีเงินได้น้อย

7. กำไรสุทธิ หมายถึง กำไรที่ได้รับหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่างๆ ทั้งหมดแล้ว แต่ถ้าค่าใช้จ่ายมีมากกว่ารายได้ทั้งสิ้นก็มีผลให้กิจการขาดทุน ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรให้ความสนใจเป็นลำดับแรกในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพราะกำไรสุทธิจะมีผลต่อการคำนวณหากำไรต่อหุ้นและเงินปันผลต่อหุ้น กำไรสุทธินี้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหารกิจการ

8. กำไรต่อหุ้น หมายถึง กำไรสุทธิ หารด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่บริษัทออกจำหน่ายแล้ว กำไรต่อหุ้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ลงทุนควรให้ความสนใจมาก และมักใช้เป็นเครื่องมือประเมินค่าของหลักทรัพย์เพื่อตัดสินใจลงทุนอย่างหนึ่ง

9. เงินปันผลต่อหุ้น หมายถึงเงินปันผลจ่ายหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่บริษัทออกจำหน่ายแล้ว เงินปันผลต่อหุ้นก็มีความสำคัญต่อการพิจารณาลงทุนเช่นเดียวกัน เนื่องจากแสดงถึงผลตอบ แทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากการลงทุน

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินหรืองบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน เป็นรายการทางบัญชีต่างๆ ซึ่งมีผลให้ฐานะทางการเงินของกิจการเปลี่ยนแปลงไป งบการเงินนี้จะแสดงถึงแหล่งที่มาและเงินทุน แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน รวมทั้งสาเหตุของจำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในรอบระยะเวลาหนึ่ง รายละเอียดของงบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน มีดังนี้

บริษัท..... จำกัด
งบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน
วันที่ 31 ธันวาคม 2547

ที่มา	ที่ใช้ไป
สินทรัพย์ลดลง	สินทรัพย์เพิ่มขึ้น
หนี้สินเพิ่มขึ้น	หนี้สินลดลง
ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง
ค่าเสื่อมราคา	

จากงบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน มีรายการต่างๆ คือ

1. ที่มาของเงินทุน กิจการจะได้เงินทุนทั้งจากแหล่งภายในและแหล่งภายนอก จากแหล่งภายใน คือ กำไรสะสมและค่าเสื่อมราคา เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเป็นเพียงค่าใช้จ่ายทางบัญชีเท่านั้น ไม่ได้มีการจ่ายเงินออกไปจริง จำนวนเงินดังกล่าวจึงอยู่ในบริษัท ดังนั้น จึงถือว่าเป็นแหล่งที่มาของเงินทุน ส่วนแหล่งเงินทุนจากภายนอกได้แก่ ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น เช่น การออกหุ้นสามัญเพิ่ม การออกหุ้นบุริมสิทธิ เพิ่ม ฯลฯ หรือหนี้สินเพิ่มขึ้น เช่น การกู้ยืมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการที่ส่วนของผู้ถือหุ้นและหนี้สินเพิ่ม ทำให้กิจการได้รับเงินทุนเพิ่มขึ้น สำหรับกรณีที่สินทรัพย์ลดลงก็มีผลทำให้เงินทุนเพิ่ม เช่น การขายสินค้าการขายสินทรัพย์ถาวร เป็นต้น

2. ที่ใช้ไปของเงินทุน กิจการจะมีเงินทุนลดลงเมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง เช่น กิจการลดทุนจดทะเบียน กำไรสะสมลดลง เป็นต้น หรือหนี้สินลดลง การที่หนี้สินลดลงแสดงว่ากิจการได้นำเงินออกชดใช้หนี้สิน ดังนั้นจึงมีผลทำให้เงินทุนลดลง สำหรับสินทรัพย์เพิ่มขึ้นก็มีผลให้เงินทุนลดลง เนื่องจากกิจการต้องนำเงินทุนใช้จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สินทรัพย์มา ดังนั้น จึงมีผลทำให้เงินทุนลดลง

แหล่งข้อมูลเพื่อการลงทุน

ก่อนที่ผู้ลงทุนจะทำการตัดสินใจลงทุนจากข้อมูลที่ได้รับมา จำเป็นที่จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลว่ามีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เพื่อป้องกันการตัดสินใจที่ผิดพลาด แหล่งที่มาของข้อมูลโดยทั่วไปมีทั้งแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกบริษัท สำหรับในประเทศไทย แหล่งข้อมูลภายนอกบริษัท มีแหล่งข้อมูลดังนี้

1 เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 รายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวัน ของตลาดหลัก ทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นรายงานสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต และสถิติเบื้องต้น ของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต รายงานนี้จะจัดทำขึ้นทุกวันที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการ โดยจะจัดทำขึ้นภายหลังจากที่ปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันแล้ว เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ ผู้ลงทุน บริษัทสมาชิก สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป

1.2 รายงานรายเดือนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นรายงานสรุปสภาพตลาดหลักทรัพย์ทั้งหลักทรัพย์ภาครัฐบาล และเอกชนในรอบเดือนที่ผ่านมา สรุปการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นในรอบเดือน สรุปข่าวธุรกิจหลักทรัพย์ในรอบเดือน รายงานของบริษัทสมาชิก ภาวะตลาดหุ้นต่างประเทศ สถิติ และบทความต่างๆ เกี่ยวกับหลักทรัพย์

1.3 หนังสือสรุปข้อสนเทศบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต เป็นสรุปรายละเอียดของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต ข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญประกอบด้วย การก่อตั้งบริษัท ทุนจดทะเบียน มูลค่าที่ตราไว้ โครงสร้างของเงินทุน รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คณะกรรมการบริหาร จำนวนผู้ถือหุ้น ข้อมูลทางการเงินในอดีต เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน การจ่ายเงินปันผล และข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นในอดีตที่ผ่านมา นอกจากนั้นยังมีรายชื่อของผู้สอบบัญชีของบริษัท หนังสือสรุปข้อสนเทศนี้เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นข้อมูลที่สามารถใช้วิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อการลงทุนได้เป็นอย่างดี

1.4 Fact Book เป็นรายงานที่รวบรวมรายละเอียดและข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ปริมาณหลักทรัพย์ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาต รายชื่อบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต การจ่ายเงินปันผลและดอกเบี้ย การระดมทุนจำแนกเป็นบริษัทและสรุปเหตุการณ์สำคัญในรอบปี

2 เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์

บริษัทสมาชิกจะทำหน้าที่รวบรวม และศึกษาข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต และจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ให้แก่ผู้ลงทุนที่เป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิก นอกจากนั้นบริษัทสมาชิกยังให้บริการในด้านให้คำปรึกษาและแนะนำการลงทุนแก่ผู้ลงทุนอีกด้วย ดังนั้นผู้ลงทุนที่เป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิกใดก็อาจขอคำแนะนำและข้อมูลจากบริษัทสมาชิกได้ส่วนการตัดสินใจควรเป็นหน้าที่ของผู้ลงทุน

สิ่งตีพิมพ์ทั่วไป

เป็นข้อมูลที่มาจากทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน ข้อมูลของหน่วยราชการต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ ส่วนข้อมูลของหน่วยงานเอกชน ได้แก่ วารสารรายเดือนของธนาคารพาณิชย์ วารสารการเงินการธนาคาร การเงินการคลัง ดอกเบี้ย ธุรกิจการเงิน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ Investor Thailand's Business หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ เส้นทางเศรษฐกิจ กรุงเทพธุรกิจ สยามรัฐ มติชน ฯลฯ

โทรทัศน์และวิทยุ

ในปัจจุบันได้มีการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์ ในช่วงที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ และมีการสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันทางโทรทัศน์ทุกสถานีในช่วงหลังรายการข่าวประจำวัน นอกจากนั้นยังมีการเสนอรายงานการซื้อขายของหลักทรัพย์ทางสถานีวิทยุบางสถานีอีกด้วย

สรุป

ข้อมูลนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ลงทุนทุกคนจะใช้เป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณาเลือกหลักทรัพย์ลงทุน ข้อมูลที่ดีควรเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุน เชื่อถือได้ ทันสมัย ถูกต้อง และผู้ลงทุนเสียค่าใช้จ่ายต่ำเพื่อให้ได้ข้อมูลเหล่านั้นมา ข้อมูลแบ่งเป็นข้อมูลภายนอกและข้อมูลภายในบริษัท ข้อมูลภายนอกจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วๆ ไป ได้แก่ ข้อมูลด้านการเมือง ภาวะเศรษฐกิจโดยส่วนรวม ภาวะอุตสาหกรรม และข้อมูลอื่นๆ เช่น อัตราดอกเบี้ยราคาสินค้า การเคลื่อนไหวของระดับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น ส่วนข้อมูลภายในเป็นข้อมูลเฉพาะธุรกิจ ซึ่งมีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ อันแสดงให้เห็นถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการดำเนินงานและฐานะทางการ

เงินของธุรกิจนั้น ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ งบการเงินของธุรกิจ เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน ฯลฯ

ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ก็มีแหล่งที่มาทั้งจากภายในและภายนอกบริษัท สำหรับในประเทศไทยแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ วิทยุโทรทัศน์ และสิ่งตีพิมพ์ทั่วไป ฯลฯ นอกจากนั้นแหล่งข้อมูลที่สำคัญก็คือ จากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั่นเอง

2.4 แนวคิดและเครื่องชี้ภาวะทางการตลาด

สิ่งที่ผู้ลงทุนควรทราบเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนอีกประการหนึ่ง ก็คือทิศทางหรือแนวโน้มของภาวะตลาดหลักทรัพย์ เพื่อช่วยให้สามารถคาดคะเนระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคตและวางแผนการลงทุนได้อย่างรอบคอบเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ทราบถึงทิศทางหรือแนวโน้มของภาวะตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าว ก็คือเครื่องชี้ภาวะหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึง ทิศทางหรือแนวโน้มของภาวะตลาดหลักทรัพย์นั่นเอง เครื่องชี้ภาวะตลาดที่นิยมใช้มีหลายแบบหลายประเภทตามแต่กรณี แต่ที่นิยมใช้กันมากโดยเฉพาะผู้ลงทุนในระยะสั้นๆ ที่ใช้การวิเคราะห์ทางเทคนิค ก็คือ ดัชนีราคาตลาดของหลักทรัพย์ นอกจากนั้นราคาตลาดหลักทรัพย์ ก็สามารถใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะตลาดอย่างง่ายๆ ได้ เช่นกัน

ราคาตลาด (Market Price)

ราคาตลาด (Market Price) หมายถึง ราคาของหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายกันจริงในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งอาจสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ก็ได้ โดยปกติราคาตลาดของหลักทรัพย์จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น ประวัติและผลการดำเนินงานของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ นโยบายการจ่ายเงินปันผลความนิยมของประชาชน ผู้ลงทุน ตลอดจนภาวะทางเศรษฐกิจและภาวะทางการเงินของประเทศ เป็นต้น

ราคาตลาด (Market Price) มักเป็นเครื่องชี้ภาวะตลาดหลักทรัพย์ได้เช่นกัน กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์เคลื่อนไหวในทางลดลงอยู่ตลอดเวลา จะมีผู้ต้องการซื้อหลักทรัพย์น้อย แต่มีผู้ต้องการจะขายหลักทรัพย์มาก เนื่องจากผู้ลงทุนคาดคะเนว่าราคาหลักทรัพย์โดยทั่วไปจะลดลงอีก และภาวะตลาดหลักทรัพย์จะซบเซา หรือเรียกได้ว่าเป็น หรือเรียกได้ว่าเป็น ตลาดของผู้ซื้อ (Bear Market) และในช่วงเวลาที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่างเคลื่อนไหวในทางสูงขึ้น ตลอดเวลาจะมีผู้ต้องการซื้อหลักทรัพย์มากกว่าผู้ต้องการขายหลักทรัพย์ เนื่องจากผู้

ลงทุนคาดคะเนว่าราคาหลักทรัพย์โดยทั่วไปจะสูงขึ้นไปอีกและภาวะตลาดหลักทรัพย์จะคึกคัก หรือเรียกได้ว่าเป็นตลาดของผู้ขาย (Bull Market)

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ (Security Price Index) เป็นเครื่องมือใช้วัดภาวะความเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดหลักทรัพย์ เพื่อสะท้อนถึงระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ ระดับดุลยภาพของความต้องการซื้อและขายหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในตลาด ซึ่งดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์นี้หากแสดงติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง จะสามารถช่วยให้ผู้ลงทุนมองเห็นแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ และทราบถึงภาวะของตลาดขณะนั้นว่าตลาดอยู่ในภาวะคึกคักหรือซบเซา

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ เป็นวิธีการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม (Aggregate Market Value) ในแต่ละวันกับมูลค่าตลาด ณ วันใดวันหนึ่งซึ่งกำหนดให้เป็น ฐาน (Base) ซึ่งหาได้จากการนำจำนวนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์คูณกับ ราคาซื้อขายหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ในวันนั้น แล้วนำไปเปรียบเทียบกับมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันฐาน โดยเทียบให้วันฐาน เท่ากับ 100 ทั้งนี้อาจจะคัดเลือกหลักทรัพย์จำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นตัวแทนของตลาดสำหรับใช้คำนวณหาดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์โดยส่วนรวมก็ได้

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ จะสะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของระดับราคาทั่วไปของหลักทรัพย์ได้เป็นอย่างดี เพราะมีการถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ดังนั้นสิ่งที่มีการเคลื่อนไหวก็คือ ราคาซื้อขายของหลักทรัพย์ในแต่ละวันเท่านั้น ดังนั้นดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ จึงเป็นเครื่องชี้ภาวะความเคลื่อนไหวของระดับราคาได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อจำนวนหลักทรัพย์ในตลาดเปลี่ยนแปลงไป เช่นการเพิ่มหรือถอนจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน การออกหุ้นสามัญ หรือการแยกหุ้นเดิม ฯลฯ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อจำนวนหลักทรัพย์และราคาตลาดหลักทรัพย์ ก็จำเป็นที่ผู้ลงทุนจะต้องมีการปรับค่าของดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ให้สอดคล้องกับภาวการณ์ด้วย

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ที่ใช้ในประเทศไทย

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ เพื่อเป็นเครื่องชี้ภาวะตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบันแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index)
2. ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ (Book Club Index)

3. ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ (Tisco Index)

4. ดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ (CMRI Liquidity Index)

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดหลักทรัพย์ ที่ทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยส่วนรวมในแต่ละวันเปรียบเทียบกับราคาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยส่วนรวมในแต่ละวันเปรียบ เทียบกับระดับราคาซื้อขายหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้น ณ วันฐาน คือวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นวันเริ่มแรกที่เปิดดำเนินการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ค่าของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลัก ทรัพย์ที่คำนวณได้นั้น จะพิจารณาจากระดับราคาตลาดของหุ้นสามัญ ที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

สูตรการคำนวณค่าดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ มีดังนี้

$$\text{SET Index} = \frac{\text{CMV}}{\text{BMV}} \times 100$$

โดย SET Index = ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์

CMV = มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบัน (Current Market Value) ซึ่งเป็นผลรวมของผลคูณระหว่างราคาซื้อขายกับจำนวนหุ้นสามัญจดทะเบียนทั้งสิ้น

BMV = มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน(Base Market Value) ซึ่งเป็นมูลค่าตลาดรวมที่เกิดขึ้น ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545

ราคาซื้อขายจากสูตร จะใช้ราคาปิด ณ วันนั้น หากหลักทรัพย์ใดไม่มีการซื้อขายในตลาด ณ วันนั้น ก็ให้ใช้ราคาปิด (หรือราคาที่มีการซื้อขาย) ครั้งสุดท้ายแทน

การปรับฐานดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์สามารถแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงราคาซื้อขายของหลักทรัพย์เพียงกรณีเดียว จึงต้องมีการปรับฐานในการคำนวณดัชนีในแต่ละขณะ เพื่อขจัดผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยอื่นนอกเหนือไปจากการเปลี่ยนแปลงของราคาซื้อขายหลักทรัพย์ เพราะโดยปกติดัชนีราคาหุ้นตลาด จะเป็นดัชนีที่เปรียบเทียบมูลค่าการซื้อขายของตลาดรวมของหุ้นสามัญ ณ ปัจจุบัน กับมูลค่าการซื้อขายของตลาดหุ้นสามัญ ณ วันฐาน ดังนั้นเมื่อมีการเพิ่มหรือถอนหุ้นสามัญออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน หรือหลักทรัพย์รับอนุญาต จนอาจมีผลทำให้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ไม่สามารถสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงของระดับราคาซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดโดยส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีการปรับฐานของดัชนีเสียใหม่

หลักในการปรับฐานดัชนี คือ การปรับมูลค่าตลาดรวมของฐานให้เปลี่ยนแปลงไปในอัตราส่วนเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตลาดรวม ณ วันปัจจุบันภายหลังการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

ดัชนีราคาหุ้นก่อนการเปลี่ยนแปลง = ดัชนีราคาหุ้นหลังการเปลี่ยนแปลง

หรือ $\frac{CMV_c}{BMV_c} = \frac{CMV_n}{BMV_n}$

$BMV_n = \frac{CMV_n}{CMV_c} \times BMV_c$

โดยที่ CMV_c = มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบัน ก่อนการเปลี่ยนแปลง

BMV_c = มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานเดิม

CMV_n = มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบัน หลังการเปลี่ยนแปลง

BMV_n = มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานใหม่

ตัวอย่าง สมมุติว่า มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานเดิมเท่ากับ 1,230 ล้านบาท และมูลค่าตลาดรวมปัจจุบัน ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 1,420 ล้านบาท เมื่อมีการเพิ่มหลักทรัพย์จดทะเบียนเข้าไปในตลาดหลักทรัพย์มีผลให้มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบันภายหลังการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 2,524 ล้านบาท กรณีเช่นนี้ หากไม่ปรับฐานดัชนีจะมีผลทำให้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ไม่อาจสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์ในตลาดได้อย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องปรับมูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานขึ้นใหม่

วิธีการคำนวณ

$BMV_n = \frac{CMV_n}{CMV_c} \times BMV_c$

$= \frac{2,524}{1,420} \times 1,230$

มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานใหม่ = 2,186.28 ล้านบาท

โดย CMV_c = มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบัน ก่อนการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 1,420 ล้านบาท

CMV_n = มูลค่าตลาดรวม ณ ปัจจุบัน หลักการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 2,524 ล้านบาท

BMV_c = มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐานเดิม เท่ากับ 1,230 ล้านบาท

เกณฑ์การพิจารณาเพื่อปรับฐานดัชนีราคาหุ้น ได้แก่

1. เมื่อมีการรับหลักทรัพย์ใหม่เข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ จะทำการปรับฐานในวันแรกที่หลักทรัพย์นั้นมีการซื้อขาย

2. เมื่อมีการเพิกถอนหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์ จะทำการปรับฐานในวันสุดท้ายที่หลักทรัพย์นั้น มีสภาพเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาต เพื่อให้เป็นฐานสำหรับการจัดทำดัชนีราคาในวันถัดไป

3. เมื่อบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตเพิ่มทุน ซึ่งในกรณีนี้มักจะมีการจัดสรรหุ้นที่เพิ่มทุนใหม่นั้นให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ถือหุ้นเดิม และบุคคลอื่นได้แก่ประชาชนทั่วไป กรรมการ และพนักงานของกิจการ ดังนั้นกรณีแรกจะทำการปรับฐานในวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นเพื่อสิทธิในการจองซื้อหุ้น (XR) ส่วนกรณีหลักหรือบุคคลอื่นนั้น จะทำการปรับฐานในวันที่หลักทรัพย์ที่เพิ่มทุนเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เว้นแต่วันดังกล่าวของทั้งสองกรณีไม่มีการซื้อขายหลักทรัพย์นั้นๆ เกิดขึ้น กรณีเช่นนี้ให้เลื่อนการปรับฐานไปกระทำในวันแรกที่เริ่มมีการซื้อขายดังกล่าวเกิดขึ้น

4. เมื่อบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตลดทุน จะทำการปรับฐานในวันสุดท้ายที่หลักทรัพย์จำนวนนั้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตเพื่อใช้เป็นฐานใหม่สำหรับวันต่อไป

5. เมื่อบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตทำการควบหรือรวมกิจการเข้าด้วยกัน กับบริษัทอื่นที่ใบหุ้นซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ หรืออีกนัยหนึ่งคือบริษัทอื่นที่ไม่ได้เป็นบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาต จะทำการปรับฐานในวันที่หลักทรัพย์ที่นำมาจดทะเบียนเพิ่มเติมจากการควบหรือรวมกิจการนั้นมีการซื้อขาย

สำหรับกรณีการแยกหุ้น และกรณีที่บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตควบหรือรวมกิจการกับบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตอื่นด้วยกัน ก็จะไม่มีการปรับฐาน ดังกล่าวเนื่องจากว่าในการแยกหุ้นนั้นมีผลทำให้เพิ่มจำนวนหุ้นสูงขึ้น โดยไม่มีผลต่อจำนวนเงินทุนรวมของกิจการนั้น ดังนั้นในทางทฤษฎีแล้วมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์นั้นควรจะไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนกรณีการเข้าควบหรือรวมกิจการของบริษัทที่เป็นบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตด้วยกันก็ไม่มีผลทำให้มูลค่าตลาดรวมของกิจการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ (Book Club Index)

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์บุคคลัภย์ จำกัด เป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเกี่ยวกับธุรกิจหลักทรัพย์ และเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยบริษัทได้เริ่มจัดทำขึ้นในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นวันเริ่มดำเนินการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ จะใช้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักราคาตลาดของหุ้นสามัญที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตทั้งหมดที่มีอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สูตรการคำนวณค่าดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ มีดังนี้

$$\text{Book Club Index} = \frac{\text{TCMV}}{\text{TBMV}} \times 100$$

โดยที่ Book Club Index = ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์

TCMV (Total Current Market Value) = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันใดวันหนึ่ง ซึ่งเท่ากับผลรวมของจำนวนหุ้นสามัญที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตแต่ละหลักทรัพย์ คูณด้วยราคาปิดของหุ้นสามัญของแต่ละหลักทรัพย์ ณ วันเดียวกันนั้น

TBMV (Total Base Market Value) = มูลค่ารวมของราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันฐาน (วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545) ซึ่งเท่ากับผลรวมของจำนวนหุ้นสามัญที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตของแต่ละหลักทรัพย์ คูณด้วยราคาปิดของหุ้นสามัญแต่ละหลักทรัพย์ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545

ในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ให้ใช้ราคาปิด ณ วันนั้น หากหลักทรัพย์ใดไม่มีการซื้อขายในตลาด ณ วันนั้น ก็ให้ใช้ราคาใดราคาหนึ่ง ตามแต่กรณี ดังนี้

1. ถ้าหลักทรัพย์นั้นมีทั้งราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย แต่ไม่มีการตกลงซื้อขาย จึงไม่มีราคาปิด ก็ให้ใช้ค่าเฉลี่ยระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย

2. ถ้าหลักทรัพย์นั้นมีเพียงราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ให้ใช้ราคาปิดครั้งสุดท้ายแทน

3. ถ้าหลักทรัพย์นั้นไม่ปรากฏทั้งราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย ก็ให้ใช้ราคาปิดครั้งสุดท้ายแทน

ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ ณ วันฐาน จะมีค่าเท่ากับ 100 และในวันต่อมาเมื่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงไปก็จะทำให้ค่าดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงภาวการณ์เคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม

ตัวอย่าง ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์คำนวณได้ 1,750.2 ล้านบาท และมูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2545 คำนวณได้ 1,651.2 ล้านบาท ดังนั้น ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ สามารถคำนวณได้ดังนี้

วิธีการคำนวณ

$$\text{ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์} = \frac{\text{TCMV}}{\text{TBMV}} \times 100$$

$$= \frac{1,651.2}{1,750.2} \times 100$$

ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2545 = 94.34

โดยที่ TCMV = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2545

TBMV = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นวันฐาน

การปรับฐานดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ เพื่อให้ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาวะการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของหลักทรัพย์เพียงกรณีเดียว โดยไม่ถูกอิทธิพลจากการเพิ่มหรือลดทุน หรือการเพิ่มหรือลดของจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตที่ให้นำเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีการปรับฐานในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์

การปรับฐานดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ แสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{NBMV} = \text{OBMV} \times \frac{\text{TCMV} \pm \text{AA}}{\text{TCMV}}$$

โดยที่

NBMV (New Base Market Value) = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันฐานภายหลังการปรับมูลค่า

OBMV (Old Base Market Value) = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันฐานก่อนปรับมูลค่า

TCMV (Total Current Market Value) = มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบันก่อนปรับมูลค่า

AA (Adjusted Amount) = ค่าจำนวนที่จะใช้สำหรับปรับมูลค่าซึ่งเท่ากับจำนวนหุ้นสามัญที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงคูณด้วยราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้น ณ วันที่ปรับมูลค่า

ดังนั้นในกรณีที่มีการเพิ่มทุน หรือมีการเพิ่มหลัก ทรัพย์จดทะเบียน หรือหลักทรัพย์รับอนุญาตเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ค่า AA ที่ได้จะเป็นบวก ส่วนในกรณีที่มีการลดทุนหรือมีการถอนหลักทรัพย์จดทะเบียน หรือหลักทรัพย์รับอนุญาตออกจากตลาดหลักทรัพย์ ค่า AA ที่ได้จะเป็นลบ

จากการปรับฐานดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ ดังกล่าว จะไม่มีผลทำให้ดัชนีราคาหุ้น บุคคลัภย์ ณ วันนั้นเปลี่ยนแปลงไปทั้งในทางบวกหรือทางลบ หากแต่เมื่อหลักทรัพย์ที่นำเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เริ่มมีราคาตลาดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในวันถัดมา ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์จึงจะเริ่มเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ในตลาด

ตัวอย่าง สมมุติว่า หุ้นสามัญของบริษัท อินโด-ไทย ซินเทติคซ์ จำกัด ได้รับการจดทะเบียน เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2546 แต่เริ่มมีการซื้อขายเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2546

ในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นวันก่อนที่หุ้นสามัญของบริษัท อินโด-ไทย ซินเทติคซ์ จำกัด จะมีการซื้อขายเป็นครั้งแรกนั้น มูลค่ารวมของหุ้นสามัญในราคาตลาด ณ วันฐาน (OBMV) มีค่าเท่ากับ 8,192.11 ล้านบาท และมูลค่ารวมของหุ้นสามัญในราคาตลาดเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ก่อนปรับมูลค่า (TCMV) มีค่าเท่ากับ 6,456.65 ล้านบาท และหุ้นสามัญ 210,000 หุ้น ของบริษัท อินโด-ไทย ซินเทติคซ์ จำกัด มีราคาปิดหุ้นละ 185 บาท มูลค่ารวมของหุ้นสามัญของบริษัท อินโด-ไทย ซินเทติคซ์ จำกัด ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2546 (AA) จึงเท่ากับ 38,850,000 บาท

ดังนั้น มูลค่ารวม ณ วันฐาน ของหุ้นสามัญภายหลังการปรับปรุง (NBMV) จะคำนวณได้ ดังนี้

$$NBMV = OBMV \times \frac{TCMV \pm AA}{TCMV}$$

$$= 8,192.11 \times \frac{6,456.65 + 38.85}{6,456.65}$$

มูลค่ารวม ณ วันฐานหุ้นสามัญภายหลังปรับปรุง = 8,241.40 ล้านบาท

ค่า NBMV ก็คือ มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันฐาน ภายหลังการปรับปรุงนั่นเอง ซึ่งจะนำไปใช้ในการคำนวณหาดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ต่อไป

สมมุติว่าในวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2546 มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ซึ่งได้รวมเอามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท อินโด-ไทย ซินเทติคซ์ จำกัด ไว้แล้ว (TCMV) มีมูลค่าเท่ากับ 6,496.67 ล้านบาท

ดังนั้น ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2546 จะคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์} = \frac{\text{TCMV}}{\text{TBMV}} \times 100$$

$$= \frac{6,496.67}{8,241.40} \times 100$$

ดัชนีราคาหุ้นบุคคลัภย์ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2546 = 78.83

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ (Tisco Index)

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด ได้เป็นผู้จัดทำขึ้น แต่มีวิธีจัดทำที่แตกต่างไปจากดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ กล่าวคือ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้จัดทำขึ้นโดยการนำเอามูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่เป็นราคาสูงสุด ราคาต่ำสุด และราคาปิดของหลักทรัพย์แล้วแต่กรณี หารด้วยจำนวนหลักทรัพย์ทั้งหมดที่นำมาใช้ในการคำนวณ นั่นคือ เป็นการหาค่าเฉลี่ยของราคาหุ้น (Stock Price Average) ที่ไม่มีการถ่วงน้ำหนัก

สูตรการคำนวณค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ มีดังนี้

$$\text{ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้} = \frac{\text{มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์}}{\text{จำนวนหลักทรัพย์}}$$

ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา วิธีการคำนวณยังคงเป็นการหาค่าเฉลี่ยของราคาหุ้น แต่กำหนดให้มีค่า ณ วันฐานเพื่อทำการเปรียบเทียบ โดยให้เอาวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2525 เป็นวันฐาน และให้มีค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ณ วันฐานเท่ากับ 100 และค่าดัชนีราคาหุ้นวันถัดมาให้คิดเทียบจากวันฐานเสมอ

สูตรการคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ภายหลังการเปลี่ยนแปลงมี ดังนี้ (ตลาดหุ้นในประเทศไทย, 2534 : 77)

$$\text{Tisco Index} = \frac{\sum_{C=1}^{N} P_C}{\frac{N}{77}} \times 100$$

$$\sum_{b=1}^{77} P_b$$

$$\text{Tisco Index} = \frac{\text{มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบัน}}{\text{จำนวนหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบัน}}$$

$$\text{มูลค่ารวมของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบัน}$$
$$\text{จำนวนหลักทรัพย์ ณ วันฐาน}$$

โดยที่

Tisco Index = ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้

P_c = ราคาตลาดของแต่ละหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบัน

C = 1, 2, 3 .....N

N = จำนวนหลักทรัพย์ ณ ปัจจุบัน

P_b = ราคาตลาดของแต่ละหลักทรัพย์ ณ วันฐาน

b = 1, 2, 3 ... 77 (เนื่องจากจำนวนหลักทรัพย์ในวันฐานมี 77 (หลักทรัพย์)

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ที่จัดทำขึ้น มีดังนี้ คือ

3.1 ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายวัน จะคำนวณหามูลค่ารวมของหลักทรัพย์ที่ซื้อขายได้จากผลคูณของจำนวนหุ้นสามัญที่มีการซื้อขายทั้งสิ้น คูณด้วยราคาที่ซื้อขายกันแต่ละครั้งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแต่ละวันนั้น แล้วจำแนกเป็น ดัชนีราคาสูงสุด ดัชนีราคาต่ำสุด และดัชนีราคาปิด แล้วแต่กรณี

ตารางที่ 2.1 แสดงดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายวัน

วันที่	หุ้นสามัญ	มูลค่ารวม		ราคาปิด
		ราคาสูงสุด	ราคาต่ำสุด	
30	บ. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	325	323	323
เมษายน	บ. เบอร์ลี่ยุคเกอร์ จำกัด	125	125	125
2545	บ. ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	165	162	162
	บ.อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด	152	151	151
	รวม	767	761	761
	ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้	191.75	190.25	190.25

ที่มา : บริษัท หลักทรัพย์ ทิสโก้ จำกัด มหาชน, 2545.

จากตารางที่ 2.1 สามารถแสดงการคำนวณได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่าง</u> การคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายวัน

วิธีการคำนวณ

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ = $\frac{\text{มูลค่ารวมของราคาตลาดในแต่ละกรณี}}{\text{จำนวนหลักทรัพย์}}$

ดังนั้น ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้สำหรับราคาสูงสุด = $\frac{767}{4}$ = 191.75

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้สำหรับราคาต่ำสุด = $\frac{761}{4}$ = 190.25

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้สำหรับราคาปิด = $\frac{761}{4}$ = 190.25

3.2 ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายสัปดาห์ จะคำนวณได้จากการพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายวันในรอบสัปดาห์นั้น (ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์) ว่ามีดัชนีราคาสูงสุด ดัชนีราคาต่ำสุด และดัชนีราคาปิดเป็นเท่าไร เพื่อนำเอาราคาสูงสุด ในสัปดาห์นั้นมาคำนวณกับมูลค่ารวมที่ซื้อขายกันในสัปดาห์นั้น ซึ่งคำนวณได้จากผลรวมของมูลค่ารวมที่ซื้อขายในแต่ละวันในรอบสัปดาห์

ตารางที่ 2.2 แสดงดัชนีราคาหุ้นทิสโก้รายสัปดาห์

วันที่	ดัชนีราคาสูงสุด	ดัชนีราคาต่ำสุด	ดัชนีราคาปิด	มูลค่ารวม
1 ส.ค. 2545	188.9	188.7	188.9	1,114
2 ส.ค. 2545	188.9	188.3	188.7	1,724
3 ส.ค. 2545	188.7	188.3	188.7	4,186
4 ส.ค. 2545	188.7	188.3	188.7	2,014
5 ส.ค. 2545	188.5	188.3	188.7	2,110

ที่มา : บริษัท หลักทรัพย์ ทิสโก้ จำกัด มหาชน, 2545.

จากตารางที่ 2.2 แสดงว่าในสัปดาห์นี้ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ มีดังนี้

ดัชนีราคาสูงสุด = 188.9

ดัชนีราคาต่ำสุด = 188.3

ดัชนีราคาปิด = 188.7

มูลค่ารวม = 11,128 (1,114+1,724+4,166+2,014+2,110)

การปรับค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีผลกระทบต่อราคาตลาดของหลักทรัพย์และดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ เช่น การจ่ายเงินปันผล การเพิ่มหรือลดทุน หรือการนำหลักทรัพย์ใหม่มาใช้ในการคำนวณหรือจัดทำดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ก็จะต้องทำการปรับค่าดัชนีราคาหุ้นเพื่อให้สามารถแสดงถึงสภาวะของตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างแท้จริง

การปรับค่าดัชนีราคาหุ้น ดังกล่าว จะทำในกรณีที่บริษัทมีการจ่ายเงินปันผลต่อเนื่องสม่ำ- เสมอในอัตราที่เกือบคงที่ให้แก่หุ้นสามัญ ซึ่งโดยปกติแล้วจะมีผลทำให้ราคาตลาดของหุ้นสามัญต่ำลง หลังจากที่มีการประกาศจ่ายเงินปันผลไปแล้ว ดังนั้นเพื่อมิให้การลดลงของราคาตลาดของหลักทรัพย์มีผลกระทบต่อดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ จึงได้นำเอาอัตราเงินปันผลจ่ายของแต่ละบริษัทรวม เข้ากับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่จะใช้คำนวณดัชนีราคาหุ้น

หรือในกรณีที่หุ้นสามัญของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้คำนวณ เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีราคาหุ้น ทิสโก้นั้นมีระดับราคาตลาดในขณะที่จะนำเข้ามาใช้เป็นดัชนีมีค่าสูงเกินกว่าระดับดัชนีราคาหุ้นทิสโก้อย่างมาก จนอาจมีผลกระทบต่อดัชนีราคาได้จึงต้องทำการปรับราคาให้ใกล้เคียงกับค่าที่แท้จริง โดยคำนวณเปรียบเทียบราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นกับดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาปิด ณ วันที่ได้เริ่มนำเอาราคาหลักทรัพย์ ของบริษัทดังกล่าวมาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการ

คำนวณดัชนีราคา ก็จะได้ราคาตลาดของหลักทรัพย์ ดังกล่าวนั้น 1 บาท เท่ากับ ค่าดัชนีราคาทิสโก้จำนวนหนึ่ง ซึ่งถือเสมือนตัวถ่วงน้ำหนัก สำหรับใช้คูณกับราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นในภายหลังก่อนทำการคำนวณดัชนีราคาต่อไป

ตารางที่ 2.3 แสดงการคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2545 กรณีมีการปรับค่าดัชนี

วันที่	หุ้นสามัญ	ราคาสูงสุด		ราคาต่ำสุด		ราคาปิด	
30 ธันวาคม 2545	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	261.00+		259.00+		261.00+	
		21.50	282.50	21.50	280.50	21.50	282.50
	บริษัทเบอร์ลี่ยุคเกอร์ จำกัด	134.00+		134.00+		134.00+	
		15.00	149.00	15.00	149.00	15.00	149.00
	บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด		116.00		116.00		116.00
	บริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด	149.00+		149.00+		149.00+	
		15.00	164.00	15.00	164.00	15.00	164.00
	บริษัท เสริมสุข จำกัด	326.00				326.00	
		.6667				.6667	
			217.34				217.34
	รวม		928.84		926.84		928.84
	ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้		185.77		185.37		185.77

ที่มา : บริษัท หลักทรัพย์ ทิสโก้ จำกัด มหาชน, 2545.

จากตารางที่ 2.3 สามารถอธิบายการปรับค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ได้ดังนี้ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด บริษัทเบอร์ลี่ยุคเกอร์ จำกัด และบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องแก้วไทย จำกัด ได้มีการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นในอัตรา 21.50 บาท , 15 บาท และ 15 บาท ตามลำดับ ซึ่งโดยปกติราคาตลาดของหลักทรัพย์จะลดลงหลังจากการประกาศจ่ายเงินปันผล ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้ส่งผล

กระทบต่อดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ จึงได้นำเอาอัตราเงินปันผลจ่ายของแต่ละบริษัทรวมเข้าไปในราคาตลาดด้วย

ส่วนบริษัท เสริมสุข จำกัด เนื่องจากเป็นหุ้นที่ได้รับความนิยมมากในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงได้นำมารวมในดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2545 แต่เนื่องจากราคาตลาดของหลักทรัพย์ของบริษัท เสริมสุข จำกัด มีมูลค่าสูงกว่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้มาก จึงต้องทำการปรับราคาให้ถูกต้องตามค่าที่แท้จริง โดยประมาณราคาตลาดของหลักทรัพย์ของบริษัท เสริมสุข จำกัด เปรียบเทียบกับดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาปิด ณ วันที่เริ่มนำเอาหลักทรัพย์ของบริษัท เสริมสุข จำกัด มารวมไว้ในดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ กล่าวคือ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2545 ราคาตลาดของหลักทรัพย์ของบริษัท เสริมสุข จำกัด ราคาหุ้นละ 276.00 บาท ให้นำมาเปรียบเทียบกับดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาปิด ณ วันนั้นเท่ากับ 184.00 บาท ดังนั้นจะได้ตัวถ่วงน้ำหนัก = 184 หาร 276 หรือ 0.6667 ซึ่งเป็นตัวปรับ โดยให้นำไปคูณกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ของบริษัท เสริมสุข จำกัด ทุกครั้งไป

ค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาสูงสุด = $\frac{926.84}{5}$ = 185.37

ค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาต่ำสุด = $\frac{926.84}{5}$ = 185.37

ค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ราคาปิด = $\frac{928.84}{5}$ = 185.37

ดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ (CMRI Liquidity Index)

บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น เป็นดัชนีราคาหุ้นที่ใช้วัดภาวะการซื้อขายและสภาพคล่องของตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละวัน ในการคำนวณค่าดัชนีนี้จะคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของราคาตลาดหุ้นสามัญ ที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาต ที่มีการซื้อขายจริงในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแต่ละวัน

สูตรการคำนวณดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ มีดังนี้ (ตลาดหุ้นในประเทศไทย 2534 : 78)

$$\text{CMRI Index} = \sum_{I=1}^{n} W_{it} P_{it}$$

โดยที่

CMRI Index = ดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ

W_{it} = $\frac{\text{มูลค่าการซื้อขายตามราคาตลาดของหลักทรัพย์ } i \text{ ในวันที่ } t}{\text{มูลค่าการซื้อขายรวมตามราคาตลาดของทุกหลักทรัพย์ในวันที่ } t}$

P_{it} = ราคาหุ้นวันต่อมา (หลังจากอยู่ในรูปของดัชนี หมายความว่า วันตั้งต้น $P_{i0} = 100$ ทุกหุ้น

N = จำนวนหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีการซื้อขายจริงในวันที่ t

กรณีเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้น เช่น การแยกหุ้นการเพิ่มหรือถอนหลักทรัพย์จดทะเบียน จะทำให้ค่าดัชนีราคาหุ้นดังกล่าวเปลี่ยนแปลงดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงค่าที่จะนำมาใช้ในการคำนวณ ดังนี้ คือ

1. เมื่อมีการแยกหุ้น ราคาหุ้นที่ใช้คำนวณจะถือเสมือนไม่มีการแยกหุ้นจะใช้ราคาหุ้นใหม่คูณด้วยจำนวนหุ้นที่แยกออกมา เช่น ราคาหุ้นของหลักทรัพย์ที่มีการแยกหุ้น ลดลงจากหุ้นละ 400 บาท เป็นหุ้นละ 204 บาท เนื่องจากมีการแยกหุ้น จากหุ้นเดิม 1 หุ้น เป็นหุ้นใหม่ 2 หุ้น ในการคำนวณดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ จะถือราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าว เป็น 204 x 2 = 408 บาท ต่อหุ้น

2. เมื่อมีหลักทรัพย์จดทะเบียนใหม่เข้ามาในตลาดหลักทรัพย์ ในวันแรกที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น จะสมมุติให้ดัชนีราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าวมีค่าเท่ากับดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ ในวันนั้น ส่วนวันต่อๆ ไป การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าว ก็จะคิดเป็นสัดส่วนกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นที่เกิดขึ้นจริงของหลักทรัพย์นั้น

3. เมื่อมีการเพิ่มทุนหรือลดทุน จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ

4. เมื่อมีการเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียนออกจากตลาด ก็ไม่ต้องนำราคาหุ้นของหลักทรัพย์นั้นมาคำนวณ ค่าดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ

สรุป

เครื่องชี้ภาวะตลาดเป็นข้อมูลอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุน เนื่องจากเครื่องชี้ภาวะตลาดเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงทิศทางหรือแนวโน้มของภาวะตลาดหลักทรัพย์ในขณะนั้น เครื่องชี้ภาวะตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ราคาตลาดของหลักทรัพย์และดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์จะแสดงถึงการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ที่ใช้ในประเทศไทยมี 4 ชนิด คือ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ จัดทำขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีราคาหุ้นบุคคลภัย์ จัดทำขึ้นโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์บุคคลภัย์ จำกัด ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ จัดทำโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด และดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์และดัชนีราคาหุ้นบุคคลภัย์ มีวิธีการจัดทำคล้ายคลึงกัน คือเป็นการนำมูลค่ารวมของราคาตลาดของ

หลักทรัพย์ ณ วันใดวันหนึ่ง มาเปรียบเทียบกับมูลค่ารวมของราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันฐาน จะแตกต่างกันเพียงราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่นำมาใช้ในการคำนวณค่าดัชนีในบางกรณีเท่านั้น แต่โดยปกติใช้ราคาปิดเช่นเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ มีวิธีการจัดทำแตกต่างจาก 2 ชนิดแรก คือ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยไม่มีการถ่วงน้ำหนักและไม่มีการเปรียบเทียบกับวันฐาน แต่ต่อมาภายหลังเริ่มจากวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2525 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการหาค่าดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ให้มีการเปรียบเทียบกับวันฐาน โดยให้วันดังกล่าวเป็นวันฐาน และดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ ซึ่งเป็นวิธีใหม่ จะใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของราคาตลาดของหุ้นสามัญที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในแต่ละวัน อย่างไรก็ตาม ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ทั้ง 4 ชนิด ก็นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับผู้ลงทุนที่จำนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน โดยเฉพาะผู้ลงทุนที่นิยมใช้การวิเคราะห์ทางเทคนิค

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

วราสาร PA 1231 , ฉบับลงวันที่ 10 พ.ย. 2541 , ฝ่ายประชาสัมพันธ์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) บันทึกไว้ว่า **“ในฐานะที่มีเงินเก็บออมไว้โดยปกติแล้วคนส่วนมากจะฝากเงินไว้กินดอกเบี้ยจากธนาคาร ต่อมาเมื่อได้ยินได้ฟังข่าวคราวเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นจากเพื่อนฝูงว่าสามารถทำกำไรได้ไม่น้อย และจากโทรทัศน์วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ก็มีการรายงานภาวะการซื้อขายหุ้นจากตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้เห็นได้ฟังอยู่ทุกวัน บางคนจึงมีความสนใจและคิดจะแบ่งเงินที่เก็บออมไว้มาลงทุนซื้อขายหุ้นบ้าง และอยากรู้ว่าการซื้อขายหุ้นนั้นเขาทำกันอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะได้กำไรจากการลงทุน แต่โดยแท้จริงแล้วการซื้อขายหุ้นก็เหมือนกับการซื้อขายและลงทุนทางอื่นทุกประเภทที่จะมีทั้งได้กำไรและมีโอกาสที่จะขาดทุนด้วยเหมือนกัน”**

ความหมายของ หุ้น

โดยทั่วไป หุ้นคือสินทรัพย์อย่างหนึ่งที่แสดงว่าเรามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการนั้น เช่น บริษัท ก. มีทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นๆ ละ 100 บาท รวมเป็นจำนวนหุ้น 10,000 หุ้นเรามีหุ้นอยู่ในบริษัท ก. อยู่ 100 หุ้นแสดงว่าเราก็มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของบริษัท ก. อยู่ 100 ใน 10,000 ส่วน หรือก็คือ 1 ใน 100 และเอกสารที่แสดงความเป็นเจ้าของหุ้น ก็คือ ใบหุ้น ซึ่งจะชื่อเราในฐานะเจ้าของ และจำนวนหุ้นที่เราถืออยู่

ดังนั้นการซื้อขายหุ้น ก็คือ การซื้อหรือขายใบหุ้น ซึ่งเป็นการซื้อขายสิทธิในการเป็นเจ้าของกิจการต่างๆ นั่นเอง

ก่อนจะเข้ามาซื้อขายหุ้นหากสังเกตจะเห็นได้ว่า ราคาหุ้นของกิจการต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงขึ้นหรือลงเสมอ ซึ่งโดยปกติจะเป็นไปตามผลประกอบการของกิจการหากธุรกิจใดสามารถทำกำไรได้มาก มีความมั่นคงและมีความเจริญเติบโตขยายกิจการอยู่เสมอก็จะเป็นที่สนใจของผู้ลงทุนที่ต้องการซื้อหุ้นของกิจการนั้น ราคาหุ้นจะสูงขึ้น และกิจการใดก็ตามหากเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่น มีผลประกอบการไม่ดีราคาหุ้นของกิจการนั้นก็จะต่ำ

นอกจากนี้ภาวะการซื้อขายหุ้นและราคาหุ้นยังเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจ และการเงิน เช่น ในภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองมีการเจริญเติบโต ส่งผลให้การค้าละการลงทุนมีการขยายตัว ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ก็จะมีความคึกคักและมีราคาสูงกว่าช่วงที่เศรษฐกิจซบเซา และในบางครั้งสถานการณ์ทางการเมืองก็ส่งผลกระทบต่อภาวะการซื้อขายและราคาหุ้นได้เช่นกัน

ผู้ลงทุนหลายคนเริ่มต้นด้วยการเดินทางมาสังเกตการณ์ที่ตลาดหุ้นหรือตลาดหลักทรัพย์เป็นจุดแรก เพราะไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นอย่างไร นับตั้งแต่กลางปี 2534 เป็นต้นมา ตลาดหลักทรัพย์ได้เปลี่ยนวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ผู้ลงทุนที่มายังตลาดหลักทรัพย์จะเห็นกระดานอิเล็คโทรนิคส์แสดงราคาหลักทรัพย์ และหลายคนเข้าใจผิดว่าผู้ลงทุนจะซื้อขายหุ้นที่ตลาดหลักทรัพย์ได้เลย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดหุ้นมิใช่เป็นที่ๆ มีหุ้นวางขายอยู่ แต่เป็นเพียงสถานที่ๆ จัดไว้ให้ผู้มีใบหุ้นอยู่ได้มาเสนอขาย และผู้ต้องการซื้อมาเสนอซื้อหุ้นของบริษัทที่ตนสนใจจะซื้อ ประชาชนผู้ซื้อผู้ขายดังกล่าวมิได้เข้ามาซื้อขายด้วยตัวเอง แต่ใช้**วิธีการผ่านตัวแทน หรือนายหน้าที่มักจะเรียกติดปากกันว่า "โบรคเกอร์" (Broker)** นั่นเอง

ในปัจจุบันโบรคเกอร์ก็มิได้เดินทางมาเป็นนายหน้าตกลงซื้อขายหุ้นให้แก่ผู้ลงทุน ณ ที่ตลาดหลักทรัพย์แล้ว เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ใช้คอมพิวเตอร์แทน โดยโบรคเกอร์จะส่งคำสั่งซื้อ คำสั่งขายเข้ามาทางคอมพิวเตอร์แทน คำสั่งซื้อขายจากผู้ลงทุนทั่วประเทศจะถูกส่งผ่านมาทางคอมพิวเตอร์ของโบรคเกอร์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์กลางของตลาดหลักทรัพย์ ถ้าไม่มีตลาดหลักทรัพย์การซื้อขายก็เกิดขึ้นไม่ได้

"โบรคเกอร์" (Broker) คือใคร (การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์, วารสาร PA 463, 7 – 8)

โบรคเกอร์ คือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่เข้าเป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบันมีทั้งหมด 60 บริษัท ที่เราจำเป็นต้องติดต่อผ่านสำหรับซื้อขายหุ้นเสียก่อน ซึ่งจะกำหนดให้เราเป็นลูกค้าโดยเปิดบัญชี ทำนองเดียวกับเปิดบัญชีกับธนาคาร รายละเอียดเงื่อนไขในการเปิดบัญชีของแต่ละบริษัทจะแตกต่างกันออกไป เช่น โบรคเกอร์ที่เป็นบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ อาจจะขอให้นำเงินไปเปิดบัญชีเงินฝากมากน้อยแล้วแต่นโยบายของบริษัท หรือบางแห่งอาจขอให้มีผู้ค้ำประกันที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้เนื่องจากการสั่งซื้อหุ้นต่างๆ บริษัท

ต้องรับผิดชอบแทนผู้ลงทุนในฐานะเป็นตัวแทนให้ เราควรตัดสินใจเลือกบริษัทที่คิดว่ามีเงื่อนไขที่สะดวกและเหมาะสม มีการให้บริการที่ดีเป็นที่น่าพอใจ สำหรับการติดต่อกับโบรคเกอร์นั้น โบรคเกอร์จะมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ แต่ในปัจจุบันได้มีการเปิดสำนักงานตัวแทนด้านหลักทรัพย์ในต่างจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุนในภูมิภาค หลังจากการปฏิบัติตามเงื่อนไขการเปิดบัญชีของโบรคเกอร์เรียบร้อยแล้ว เราก็จะเป็นลูกค้าโดยสมบูรณ์ จะมีเลขที่บัญชีลูกค้าสำหรับการสั่งซื้อขายหุ้น ซึ่งก็ควรจะเก็บไว้เพียงคนเดียวโดยมิให้บุคคลอื่นรับรู้ เพราะหากมีบุคคลอื่นรับรู้และมีกรณีเสียหายเกิดขึ้นในด้านการซื้อขายบริษัทจะไม่รับผิดชอบ เพราะถือว่าเจ้าของบัญชียินยอมพร้อมใจเอง

วิธีการซื้อขายหลักทรัพย์

การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ทุกแห่งในโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนาก็ตามจะใช้หลักการเดียวกัน คือ การประมูลราคา (Auction) ทั้งนี้เพราะการประมูลราคาเป็นวิธีการเสนอราคาซื้อและราคาขายแข่งขันกันอย่างเสรี และมีการกระทำที่เปิดเผย มีการควบคุมโดยคนกลาง และที่สำคัญก็คือ ราคาที่ได้จากการประมูล จะเป็นราคาที่ยุติธรรมที่สุด การประมูลราคาที่ใช้กันในตลาดหลักทรัพย์ แบ่งออกได้เป็นหลายวิธี ดังนี้

1. **การประมูลด้วยวาจา** (Verbal Auction)

เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันในประเทศแถบยุโรป และสหรัฐอเมริกา

2. **การประมูลด้วยการจับคู่** (Matching)

เป็นวิธีที่นิยมใช้กันในประเทศยุโรปบางประเทศ เช่น เบลเยี่ยม และประเทศในแถบเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน และเกาหลี เป็นต้น วิธีนี้บริษัทนายหน้าที่เป็นบริษัทสมาชิกจะเขียนใบเสนอราคาซื้อ และเสนอราคาขายตามคำสั่งของผู้ลงทุน เพื่อให้เจ้าหน้าที่คนกลาง ซึ่งปกติก็คือเจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้จับคู่ให้เมื่อราคาที่เสนอซื้อและเสนอขายตรงกัน

3. **การประมูลบนกระดาน** (Post on Board)

เป็นที่นิยมใช้กันมากในประเทศแถบเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ ฮ่องกง มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย วิธีนี้บริษัทนายหน้าที่เป็นบริษัทสมาชิกเมื่อได้รับคำสั่งซื้อ หรือคำสั่งขายจากลูกค้าของตน ก็จะเขียนราคาเสนอซื้อหรือราคาขายไว้บนกระดาน เมื่อราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายของหลักทรัพย์ใดตรงกัน การซื้อขายก็จะเกิดขึ้น

วิธีการประมูลทั้ง 3 วิธี ดังกล่าวข้างต้น เป็นวิธีประมูลราคาที่กระทำกันในห้องค้าหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์ ส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์ มักนิยมใช้วิธีการเจรจาต่อรองมากกว่า

แต่ปัจจุบันการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้นำเอาวิธีการซื้อขายโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ โดยจะทำการประมูลราคาโดยผ่านเครื่องระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิก ดังนั้นจึงไม่มีการซื้อขายกันในห้องค้าหลักทรัพย์อีกต่อไป

แหล่งข้อมูลและบริการเทคโนโลยีเพื่อการลงทุน, WWW.Settrade.com. , Invesment Portal บันทึกไว้ว่า **ยังมีบริการเทคโนโยลีการลงทุนเรื่องบริการระบบซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านมือถือ และ PDA สามารถซื้อขายหุ้นผ่านอินเตอร์เน็ตและผ่านอุปกรณ์ไร้สาย ผู้ลงทุนสามารถส่งคำสั่งซื้อขายได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านระบบที่มีความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพสูง 128-bit SSL (Secure Sockts Layer) พร้อมระบบการใช้รหัสผ่าน 2 ชั้น จึงมั่นใจได้ว่าข้อมูลของท่านจะไม่รั่วไหล หรือสูญหาย**

นอกจากนี้ยังมีบริการข้อมูลหุ้นและกองทุนรวมผ่านมือถือ เป็นบริการตรวจสอบข้อมูลหุ้นและกองทุนรวมผ่านเทคโนโยลีไร้สาย อาทิ เช็คข้อมูลหุ้นผ่าน SMS หรือ WAP ที่ผู้ลงทุนสามารถทำได้ด้วยตนเองง่ายๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์ไร้สาย ซึ่งให้บริการครอบคุมทุกเครือข่ายหลัก และยังมีบริการตั้งเตือนราคาหุ้น สร้างความมั่นใจว่าผู้ลงทุนจะไม่พลาดโอกาสซื้อขายเมื่อราคาหุ้นของนักลงทุนถึงระดับราคาที่ต้องการ ด้วยบริการเตือนราคาหุ้นผ่านมือถือที่สามารถตั้งค่าการเตือนได้ตามระดับราคา และปริมาณการซื้อขาย รวมถึงสรุปภาวะตลาดทุกสิ้นวัน ผู้ลงทุนสามารถตั้งเตือนได้ผ่านมือถือ หรือเวปไซต์ WWW.Settrade.com.

วิธีการปฏิบัติในการซื้อขายหลักทรัพย์

การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีการประมูลราคาบนกระดาน ซึ่งกำหนดวิธีการปฏิบัติไว้เป็นข้อบังคับบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่ประเทศไทยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาต ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รับอนุญาตของสมาชิกบริษัทตลาดหลักทรัพย์ และกระทำกันในห้องค้าหลักทรัพย์ของบริษัทสมาชิกผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ในระหว่างเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด คือ 10.00 น. ถึง 12.30 น. และ 14.30 น. ถึง 16.00 น.

2. การซื้อขายหลักทรัพย์ทุกรายการ ต้องกระทำโดยการเสนอราคาและจำนวนหลักทรัพย์อย่างเปิดเผยบนกระดาน ได้แก่ กระดานหลัก และกระดานพิเศษ โดยตลาดหลักทรัพย์กำหนดหมายเลขประจำตัวของบริษัทสมาชิกเพื่อใช้ประมูลซื้อขายหลักทรัพย์

3. การเสนอซื้อหรือเสนอขายบนกระดานทุกรายการ ให้ถือเป็นคำเสนอที่ผูกพันที่แน่นอน และคำเสนอดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการเสนอซื้อหรือเสนอขายอย่างน้อย 1 หน่วย

หน่วย (Borad Lot) คือหน่วยการซื้อขาย โดยแต่ละหน่วยต้องมีจำนวนรวมของหลักทรัพย์ตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ สำหรับหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์อาจจะเปลี่ยนแปลงจำนวนรวมของหลักทรัพย์ในหนึ่งหน่วยการซื้อขายของหลักทรัพย์ตามที่เห็นสมควร คือโดยปกติหนึ่งหน่วยการซื้อขายกำหนดไว้ 100 หุ้น

4. ราคาเสนอซื้อ และราคาเสนอขายที่เสนอบนกระดานหลักทรัพย์ต้องเป็นไปตาม **กฎสี่ช่วง** กล่าว คือราคาซื้อต้องไม่ต่ำกว่า 4 ช่วงจากราคาปิดหรือราคาซื้อขายครั้งสุดท้าย หรือจากราคาเสนอซื้อที่สูงสุดคราวหลังสุดในวันทำการก่อน แล้วแต่ราคาไหนจะสูงกว่ากัน และราคาเสนอขายจะต้องไม่สูงกว่า 4 ช่วง จากราคาปิดหรือราคาซื้อขายครั้งสุดท้าย หรือจากราคาเสนอขายที่ต่ำสุดคราวหลังสุดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่ากัน ช่วงราคาแสดงไว้ในตารางที่ 1

สำหรับ **กฎร้อยละ 10** คือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ที่บริษัทสมาชิกทำการซื้อขายในแต่ละวันตามปกติต้องไม่สูงหรือต่ำกว่าร้อยละ 10 ของราคาปิดหรือราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในวันก่อนหน้า หรือราคาที่ตลาดหลักทรัพย์ถือว่าเป็นราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในวันก่อนหน้านั้น

5. บริษัทสมาชิกสามารถเพิกถอนราคาที่ได้มีการเสนอซื้อหรือเสนอขายออกจากกระดานได้ถ้าไม่ต้องการซื้อหรือขายในราคานั้น เว้นแต่ในระหว่างนั้นกำลังมีผู้ตกลงจะซื้อหรือจะขายพอดี

6. การซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีจำนวนไม่ตรงตามหน่วยการซื้อขาย จะต้องกระทำบนกระดานอื่นๆ และให้ปฏิบัติดังนี้

6.1 **หน่วยย่อย** หมายถึง จำนวนหลักทรัพย์ที่จะกระทำการซื้อขายแต่ละครั้งต่ำกว่าหนึ่งหน่วยการซื้อขาย ให้กระทำการเสนอซื้อเสนอขายกันบนกระดานพิเศษ

6.2 **การซื้อขายรายใหญ่** หมายถึง การซื้อขายหลักทรัพย์จำนวนมากโดยไม่มีการแบ่งขาย ซึ่งต้องมีมูลค่าเกินกว่า 10 ล้านบาทหรือเกินกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนของหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายนั้น ให้กระทำการซื้อขายกันบนกระดานพิเศษอีกกระดานหนึ่ง เรียกว่ากระดานรายใหญ่ การซื้อขายรายใหญ่ไม่ต้องต้องนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการซื้อขายโดยตรงและช่วงราคามาบังคับใช้

6.3 **การซื้อขายหลักทรัพย์ของชาวต่างชาติ** หมายถึง การซื้อขายของชาวต่างชาติที่ต้องการมาลงทุนซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะกระทำการซื้อขายกันบนกระดานต่างประเทศ การซื้อขายบนกระดานต่างประเทศจะไม่นำข้อกำหนดเกี่ยวกับการซื้อขายโดยตรงและช่วงราคามาบังคับใช้

7. ภายหลังจากการตกลงซื้อขาย จะต้องมีการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผู้ทำการหักโอนบัญชีหลักทรัพย์ระหว่างบริษัทสมาชิกที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น โดยใช้ระบบหักลบกลบหนี้ระหว่างบริษัทสมาชิก นอกจากนั้นตลาดหลักทรัพย์ยังให้บริการ

รับฝากหลักทรัพย์แก่บริษัทสมาชิก และหน้าที่เป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาต

ตารางที่ 2.4 แสดงช่วงราคาตลาดหลักทรัพย์

ราคาซื้อหรือราคาขาย						ช่วงราคา
			ต่ำกว่า	10	บาท	0.10 บาท
เกินกว่า	10	บาทขึ้นไป	แต่ไม่ถึง	50	บาท	0.25 บาท
เกินกว่า	50	บาทขึ้นไป	ถึง	100	บาท	0.50 บาท
เกินกว่า	100	บาทขึ้นไป	ถึง	200	บาท	1.00 บาท
เกินกว่า	200	บาทขึ้นไป	ถึง	600	บาท	2.00 บาท
เกินกว่า	600	บาทขึ้นไป	ถึง	1,000	บาท	4.00 บาท
เกินกว่า	1,000	บาทขึ้นไป	ถึง	1,500	บาท	6.00 บาท
เกินกว่า	1,500	บาทขึ้นไป	ถึง	2,000	บาท	8.00 บาท
เกินกว่า	2,000	บาทขึ้นไป	ถึง	3,000	บาท	10.00 บาท
เกินกว่า	3,000	บาทขึ้นไป	ถึง	4,000	บาท	15.00 บาท
เกินกว่า	4,000	บาทขึ้นไป				20.00 บาท

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 82.

การซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ในปัจจุบันการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้ระบบการซื้อขายหลักทรัพย์แบบเดิม คือ ระบบเคาะบนกระดาน ซึ่งได้นำมาใช้ตั้งแต่เริ่มเปิดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกิดความไม่เหมาะสมและคาดว่า ในอนาคตข้างหน้ากระดานที่ใช้เขียนรายชื่อหลักทรัพย์อาจจะไม่เพียงพอแก่หลักทรัพย์ใหม่ๆ ที่จะเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นอกจากนั้นเมื่อเทียบสัดส่วนพื้นที่ในห้องค้าหลักทรัพย์ จะพบว่าไม่เพียงพอแก่จำนวนเจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกซึ่งณะนี้มีกว่า 60 บริษัท ซึ่งตลาดหลักหลักทรัพย์อนุญาตให้แต่ละบริษัทสมาชิกส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาได้ไม่เกิน 25 คน ส่วนมากก็มักจะส่งมาเต็มจำนวน ดังนั้นเมื่อยกเลิกระบบการเคาะบนกระดานแล้วหันมาใช้การซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์แทน จะทำให้ปัญหาเหล่านี้หมดไป

นอกจากนั้น การนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้สามารถควบคุมให้เกิดความยุติธรรมในการซื้อขายและอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบ เพราะในการซื้อขายจะมีการกำหนดบัญชีลูกค้าที่สั่งซื้อสั่งขายและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับลูกค้าเมื่อมีคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขาย เจ้าหน้าของบริษัทสมาชิกจะป้อนข้อมูลนั้นเข้าในเครื่องคอมพิวเตอร์ คำสั่งนั้นจะดำเนินตามขั้นตอน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกยังไม่สามารถรวมคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ตัวเดียวกันของลูกค้าหลายๆ รายการไว้ด้วยกัน เพราะแต่ละรายจะมีหมายเลขบัญชีของตนเอง การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการซื้อขายหลักทรัพย์ ยังช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วให้แก่นักลงทุนในต่างจังหวัดให้สามารถทำการซื้อขายได้เช่นกันกับนักลงทุนที่อยู่ในกรุงเทพฯ เพียงแต่บริษัทสมาชิกขออนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อไปเปิดสาขาในต่างจังหวัด ก็จะทำให้สามารถส่งข้อมูลคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิกได้เช่นกัน รายละเอียดต่างๆ ของการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ มีดังนี้

1. ส่วนประกอบของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย

1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิก ซึ่งเจ้าหน้าที่รับคำสั่งจากผู้ลงทุนตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำสั่ง ส่งคำสั่งต่อไปให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ รับคำยืนยันจากตลาดหลักทรัพย์ รับข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และรับข้อมูลเกี่ยวกับสรุปผลการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวัน เพื่อนำไปใช้งานในการชำระราคาและส่งมอบใบหุ้นต่อไป

1.2 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งทำหน้าที่ในการรวบรวมคำสั่งจากบริษัทสมาชิกเพื่อเพื่อทำการจับคู่คำสั่ง ส่งการยืนยันกับไปยังบริษัทสมาชิก ส่งข้อมูลเกี่ยวกับสรุปผลการซื้อขายหลักทรัพย์ และส่งข้อมูลเกี่ยวกับสรุปผลการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันไปยังบริษัทสมาชิก ในขณะเดียวกันจะคอยควบคุมคำสั่งของตลาด และการจับคู่ให้เป็นไปตามกฎของตลาดหลักทรัพย์ และติดตามการเคลื่อนไหวของราคา และปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์และปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์และบริษัทสมาชิกตลอดเวลา

1.3 ระบบข่ายสาร เนื่องจากระบบนี้จะต้องมีการติดต่อกันระหว่างบริษัทสมาชิกกับตลาดหลักทรัพย์ตลอดเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีระบบข่ายสารที่เชื่อถือได้ ซึ่งส่วนประกอบที่สำคัญของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

2. การทำงานของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การทำงานของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

2.1 เวลาก่อนเปิดตลาดหลักทรัพย์ คือ ตั้งแต่เวลา 9.30 น. และช่วงบ่ายตั้งแต่เวลา 14.00 – 14.30 น. คำสั่งของผู้ลงทุนที่ส่งมายังบริษัทสมาชิกจะไม่มีการซื้อหรือขาย แต่จะเก็บไว้ในสมุดรับคำสั่ง (Order Book) เพื่อรอการจับคู่ ดังนั้นในช่วงนี้จะเป็นเพียงการรวบรวมคำสั่งจากบริษัทสมาชิกเข้ามาไว้ในสมุดรับคำสั่งเท่านั้น จนกระทั่งถึงเวลาเปิดตลาดช่วงเช้าคือ 10.00 น. และช่วงบ่ายเวลา 14.30 น. ตลาดหลักทรัพย์ก็จะหยุดรับคำสั่งแล้วจะเริ่มทำการจับคู่คำสั่งซื้อคำสั่งขาย โดยเลือกชนิดของหลักทรัพย์มาทำการจับคู่ซื้อขายแบบสุ่ม (Random) โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

ราคาเปิด จะทำให้เกิดปริมาณการซื้อขายมากที่สุดเมื่อแรกเปิดทำการซื้อขายประจำวัน

ถ้ามีราคาเปิดมากกว่าหนึ่งราคา ให้ถือว่าราคาที่ห่างจากราคาปิด (Closeing Price) น้อยที่สุด เป็นราคาเปิด

ถ้ามีสองราคาที่ห่างจากราคาปิดที่เท่ากัน ให้ใช้ราคาสูงสุดของสองราคานี้เป็นราคาเปิด

เมื่อกำหนดราคาเปิดได้แล้ว ก็ทำการเรียงลำดับรายการโดยเริ่มจากรายการเสนอซื้อที่ดีที่สุดและราคาเสนอที่ดีที่สุดก่อน การปฏิบัติการในขบวนการเปิดตลาดนี้จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างราคาเสนอซื้อที่ดีที่สุดและราคาเสนอขายที่ดีที่สุด ซึ่งทำให้เราสามารถเข้าไปในช่วงเวลาเปิดตลาดได้อย่างปกติ

2.2 เวลาที่เปิดตลาดหลักทรัพย์แล้ว คือ ช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 10.00-12.00 น. และช่วงบ่ายตั้งแต่เวลา 14.00-16.00 น. คำสั่งที่ส่งมาจากบริษัทสมาชิกอาจจะมีหรือไม่มีการจับคู่ซื้อขายก็ได้ ถ้าคำสั่งซื้อเข้ามาในราคาที่ต่ำกว่าราคเสนอขายที่ดีที่สุด คำสั่งนั้นจะไม่มีการจับคู่ซื้อขาย แต่จะถูกเก็บเข้าแถวรอคอย (Queue) ไว้ในสมุดรับคำสั่ง ถ้าคำสั่งซื้อเข้ามาในราคาที่สูงกว่าราคาเสนอขายที่ดีที่สุดก็จะได้รับการจับคู่ซื้อขายตามราคาเสนอขายที่ตั้งไว้ ดังนั้นการจับคู่ซื้อขายในช่วงนี้จะเป็นไปในลักษณะถึงก่อนได้ก่อน การทำงานของระบบจะดำเนินการไปจนกระทั่งถึงเวลาปิดตลาดหลักทรัพย์

เวลาหลังปิดตลาด คือตั้งแต่เวลา 16.00 น. เป็นต้นไป จะไม่มีการรับคำสั่งเข้ามานอกจากรายการแก้ไขของคำสั่งที่ได้รับการจับคู่ซื้อขายแล้วเท่านั้น ในช่วงนี้ระบบจะทำงานเกี่ยวกับข้อมูลที่จะส่งต่อให้กับระบบอื่นทั้งของบริษัทสมาชิกและตลาดหลักทรัพย์

3. ระบบคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในกระบวนการซื้อขายหลักทรัพย์ การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ มีอยู่ 2 ระบบด้วยกัน คือ

ระบบจับคู่อัตโนมัติ (Automatic Order Match หรือ AOM) ระบบวิธีนี้เจ้าหน้าที่รับอนุญาตของบริษัทสมาชิกซึ่งอยู่ ณ ที่ทำการของบริษัทสมาชิกเองเพียงป้อนคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิก คำสั่งเหล่านั้นจะถูกสั่งผ่านสายโทรศัพท์มายังยังเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ทำการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์จะดำเนินจัดคำสั่งซื้อและคำสั่งขายเข้าด้วยกันเป็นรายการซื้อขาย แล้วจึงแจ้งข้อมูลรายการซื้อขายนั้นกลับ ไปให้บริษัทสมาชิกผู้ส่งคำสั่งทราบว่าได้เกิดการซื้อขายขึ้นแล้วผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิก

ระบบโฆษณาความต้องการ (Advertisment of Interest หรือ AI) ระบบวิธีนี้ เจ้าหน้าที่รับอนุญาตขอลบริษัทสมาชิกจะโฆษณาความประสงค์จะซื้อหรือจะขาย โดยป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ณ ที่ทำการของบริษัทสมาชิก การโฆษณานั้นจะถูกส่งผ่านสายโทรศัพท์มายังเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ทำการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์จะดำเนินการส่งการโฆษณานั้นไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิกอื่นๆ ทุกบริษัท เพื่อให้บริษัทสมาชิกเหล่านั้นรับทราบ หากบริษัทสมาชิกเหล่านั้นประสงค์จะซื้อหรือขายก็จะติดต่อกับบริษัทสมาชิกผู้โฆษณาความประสงค์นั้นเพื่อเจรจาตกลงกัน เมื่อตกลงกันได้แล้ว บริษัทสมาชิกฝ่ายผู้ขายเป็นฝ่ายป้อนรายการซื้อขายผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ของตน เพื่อส่งมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ตลาดหลักทรัพย์ ฝ่ายผู้ซื้อจะป้อนข้อมูลยืนยันรายการซื้อขายผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ของตน เพื่อส่งมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ เมื่อตลาดหลักทรัพย์ได้รับข้อมูลจากทั้งบริษัทสมาชิกผู้ซื้อและผู้ขายดังกล่าวแล้ว ก็จะบันทึกและแจ้งการซื้อขายรายการนั้นให้บริษัทสมาชิกทุกบริษัททราบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบการซื้อขายทั้งสองระบบจะใช้กับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งแบ่งตามประเภทของกระดาน ได้แก่

1. กระดานหลัก ใช้ระบบวิธี AOM
2. กระดานพิเศษ ใช้ระบบวิธี AOM
3. กระดานรายใหญ่ ใช้ระบบวิธี AI
4. กระดานต่างประเทศ ใช้ระบบวิธี AI หรือ AOM
5. กระดานเงินสด ใช้ระบบวิธี AI
6. กระดานอื่นๆ ยังไม่มีการกำหนด

4. เงื่อนไขต่างๆ ของการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ การซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์นี้ จะไม่มีห้องค้าหลักทรัพย์ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นผู้ลงทุนจะสามารถดูราคาได้จากกระดานไฟฟ้าในห้องค้าหลักทรัพย์ของบริษัทสมาชิก และมีเงื่อนไขที่ผู้ลงทุนต้องปฏิบัติดังนี้

4.1 การระบุราคาเสนอซื้อหรือขาย จะต้องระบุราคาที่แน่นอนเป็นจำนวนเงินแต่ต้องตรงตามช่วงราคาที่กำหนดหากหากกระทำบนกระดานหลัก และกระทำได้เมื่อเปิดตลาดแล้วเท่านั้น

4.2 ขนาดของคำสั่งบนกระดานหลัก จะต้องเสนอซื้อหรือขายหลักทรัพย์ไม่ต่ำกว่าหนึ่งหน่วยการซื้อขาย (กำหนดไว้ 100 หุ้นเท่ากับ 1 หน่วยการซื้อขาย) และไม่เกิน 100 หน่วยการซื้อขายหรือต้องมีมูลค่าไม่ถึงมูลค่าการซื้อขายรายใหญ่

4.3 อายุของคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขาย คำสั่งซื้อหรือขายของลูกค้าห้ามมิให้มีอายุเกินกว่า 90 วัน ในกรณีที่เป็นคำสั่งที่มีการกำหนดอายุอยู่ตราบจนกระทั่งผู้ซื้อยกเลิกคำสั่งโดยไม่เกิน 90 วัน นับตั้งแต่วันแรกที่เสนอ เรียกว่าแบบ Good until cancelled หรือ GTC แต่ถ้าเป็นคำสั่งที่มีการระบุอายุไว้ว่าถึงวันใด โดยไม่ถึง 90 วัน นับแต่วันแรกที่เสนอเรียกว่าแบบ Good until Date หรือ GTD ดังนั้นเมื่อเกิดการซื้อขายกันยังไม่หมดจำนวนหุ้นตามคำสั่งให้ใช้อายุเดิมของคำสั่งนั้น ส่วนในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่ระบุอายุของคำสั่งให้ถือว่ามีอายุเพียงชั่ววันทำการนั้นเท่านั้น

4.4 คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่มีเงื่อนไข คำสั่งที่มีเงื่อนไขมีได้หลายลักษณะ คือ

4.4.1 **คำสั่งที่ใช้บนกระดานหลัก** โดยให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ตามคำสั่งให้หมดทันที ถ้าไม่สามารถทำได้ให้ถือว่ามีการยกเลิกคำสั่งไปทันทีเรียกว่า Fill or Kill หรือ FOK

4.4.2 **คำสั่งที่ใช้บนกระดานหลัก** โดยให้เกิดการซื้อขายหลักทรัพย์นั้นโดยทันที หากมีหลักทรัพย์จำนวนใดยังไม่เกิดการซื้อขาย ให้ถือว่ายกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์จำนวนที่เหลือนั้นทันที เรียกว่า Immediate or Cancel หรือ IOC

4.4.3 **คำสั่งที่ใช้บนกระดานพิเศษ** โดยให้หลักทรัพย์จำนวนทั้งหมดเกิดการซื้อขายเป็นรายการเดียวเท่านั้น คำสั่งเช่นนี้จะไม่ปรากฏให้เห็นบนกระดานหลัก และราคาไม่อาจถือว่าเป็นราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายบนกระดานหลัก เรียกว่า All or None หรือ AON

4.4.4 **คำสั่งที่ให้หลักทรัพย์จำนวนหนึ่งตามที่ระบุ** เกิดการซื้อขายเป็นรายการเดียว จากนั้นหลักทรัพย์ที่เหลือจะเกิดการซื้อขายเป็นหลายรายการก็ได้ คำสั่งเช่นนี้จะไม่ปรากฏให้เห็นบนกระดานหลักจนกว่ารายการซื้อขายรายการแรกจะเกิดขึ้น และราคาไม่อาจถือว่าเป็นราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายบนกระดานหลัก เรียกว่า Minimum Full หรือ MF คำสั่งที่มีเงื่อนไขเหล่านี้จะเริ่มใช้ได้เมื่อตลาดหลักทรัพย์ประกาศให้ใช้ได้

4.5 กฎเกณฑ์ในการจับคู่รายการซื้อหรือขายบนกระดานหลัก มีดังนี้

4.5.1 **ให้จับคู่รายการเสนอซื้อหรือเสนอขาย** ในราคาที่ดีกว่าก่อน

4.5.2 **หากราคาดีเท่ากัน** ให้จับคู่รายการคำสั่งที่ไม่มีเงื่อนไขก่อนคำสั่งที่เงื่อนไข

4.5.3 **หากเป็นคำสั่งที่ไม่มีเงื่อนไขด้วยกัน** ให้จับคู่รายการคำสั่งที่ปรากฏบนกระดานก่อน

4.5.4 **หากเป็นคำสั่งที่มีเงื่อนไขด้วยกัน** ให้จับคู่รายการคำสั่งที่ปรากฏบนกระดานก่อน

4.5.5 **หากราคาเสนอซื้อสูงกว่าราคาเสนอขาย** ให้ดูว่าราคาใดปรากฏบนกระดานก่อน ให้จับคู่รายการซื้อขายตามราคาที่ปรากฏก่อน

สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเรื่องที่ผู้ลงทุนควรต้องศึกษาเพิ่มเติม เพื่อจะได้ไม่เสียประโยชน์ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ด้วยวิธีการซื้อขายด้วยระบบคอมพิวเตอร์

แหล่งข้อมูลและบริการเทคโนโลยีเพื่อการลงทุน, WWW.Settrade.com. , Invesment Portal) บันทึกไว้ว่า ปัจจุบันมีบริการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต ด้วยวิธีที่ทันสมัยและรวดเร็ว คือ **เริ่มต้นซื้อขายหุ้นออนไลน์ได้ง่ายๆ ผ่านเวปไซต์** WWW.Settrade.com. **ที่ครบครันด้วยข้อมูลประกอบด้วย การตัดสินใจเปิดบัญชีซื้อขายหุ้น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุน รายชื่อโบรคเกอร์ ข้อมูลเปรียบเทียบเงื่อนไขการเปิดบัญชี และท่านสามรถแจ้งเปิดบัญชีหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากโบรคเกอร์ผู้ลงทุนเลือกไว้อีกด้วย เพียงเปิดบัญชีกับโบรคเกอร์เซ็ทเทรด ผู้ลงทุนสามารถ login เข้าสู่หน้าจอซื้อขายของโบรคเกอร์ผ่าน** WWW.Settrade.com.ได้ทันที

ขั้นตอนก่อนการซื้อขายหลักทรัพย์

ก่อนที่ผู้ลงทุนจะเข้าไปซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ลงทุนจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. ติดต่อบริษัทสมาชิก โดยแสดงความจำนงเข้าเป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิก (นายหน้า) เพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทสมาชิกรายใดรายหนึ่ง เพราะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะต้องสั่งซื้อหรือสั่งขายผ่านบริษัทสมาชิกเท่านั้น การสมัครเข้าเป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิก ผู้ลงทุนจะต้องกรอกรายละเอียดลงในใบคำขอเป็นลูกค้าบริษัทสมาชิก (Application Form) ซึ่งจะต้องกรอกชื่อ ที่อยู่ อาชีพ รายได้ และวัตถุประสงค์ของการลงทุนในหลักทรัพย์ เพื่อบริษัทสมาชิกจะใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้คำแนะนำในการลงทุนได้อย่างเหมาะสม

ในกรณีที่ผู้ลงทุนได้สมัครเข้าเป็นลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทหลักทรัพย์นั้นจะต้องส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายของลูกค้าตนผ่านไปยังบริษัทสมาชิกอีกต่อหนึ่ง เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการซื้อหรือการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

2. การทำสัญญาต่างๆ กับบริษัทสมาชิก เมื่อผู้ลงทุนสมัครเป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิกเรียบร้อยแล้ว ผู้ลงทุนจะต้องทำสัญญาต่างๆ ดังนี้

2.1 ทำหนังสือแต่งตั้งนายหน้า หรือตัวแทนในการซื้อขายหลักทรัพย์พร้อมทั้งระบุเงื่อนไขต่างๆ

2.2 ทำหนังสือมอบอำนาจในเรื่องต่างๆ (ถ้ามี)

2.3 ทำสัญญาเงินกู้ยืมเงิน เพื่อซื้อหลักทรัพย์ในกรณีที่ผู้ลงทุนต้องการกู้ยืมเงินจากบริษัทสมาชิกส่วนหนึ่งตามอัตราที่กำหนดเพื่อนำมาซื้อหลักทรัพย์

3. เปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ ภายหลังจากที่ผู้ลงทุนได้สมัครเป็นลูกค้าของบริษัทสมาชิก และได้มีการทำสัญญาต่างๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ลงทุนจะเปิดบัญชีเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ โดยกรอกรายการต่างๆ ลงในใบคำขอเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลแล้วแต่กรณี หลังจากที่ลูกค้าได้รับอนุมัติให้เปิดบัญชีเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์แล้ว บริษัทสมาชิกจะแจ้งรหัสประจำตัวให้ลูกค้าทราบ และขอให้ลูกค้าแจ้งรหัสทุกครั้งที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์

ขั้นตอนในการซื้อขายหลักทรัพย์

ในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถแบ่งเป็นขั้นตอน ได้ดังนี้

1. การตัดสินใจ ในกรณีที่ผู้ลงทุนต้องการซื้อหลักทรัพย์ก่อนการตัดสินใจ ควรจะต้องพิจารณาผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาต ที่มีความสนใจจะซื้อหลักทรัพย์ ว่าจะให้ผลตอบแทนตามที่ต้องการหรือไม่ หากผู้ลงทุนพิจารณาแล้วเห็นว่าน่าจะลงทุน จึงตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์นั้น ส่วนกรณีของการขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนควรพิจารณาว่าถึงจังหวะที่ควรจะขายหรือไม่ และผลตอบแทนที่จะได้รับเป็นไปตามที่คาดหวังแล้วหรือไม่

2. การสั่งซื้อหรือขาย เมื่อผู้ลงทุนตัดสินใจจะซื้อหรือขายหลักทรัพย์แล้วก็จะทำการติดต่อกับบริษัทสมาชิก เพื่อสั่งให้ดำเนินการซื้อหรือขายหลักทรัพย์หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ตามจำนวนและราคาที่ผู้ลงทุนต้องการ โดยจะมีการกำหนดเงื่อนไขการชำระเงิน 2 ประเภท คือ

2.1 ประเภทเงินสด หมายถึง การที่ผู้ลงทุนจะต้องชำระเงินสดภายใน 4 วัน นับจากวัน ที่บริษัทสมาชิกได้ยืนยันการซื้อหลักทรัพย์แล้วตามคำสั่งในกรณีที่มีคำสั่งให้ซื้อหลักทรัพย์

2.2 ประเภทเงินกู้ หมายถึง การที่ผู้ลงทุนชำระค่าหลักทรัพย์ที่ซื้อด้วยเงินสดเป็นบางส่วนตามอัตราส่วนส่วนที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด ส่วนที่เหลือที่ผู้ลงทุนยังไม่ได้ชำระนั้น จะเป็นจำนวนเงินที่ผู้ลงทุนกู้ยืมมาจากบริษัทสมาชิก ซึ่งผู้ลงทุนจะต้องชำระอัตราดอกเบี้ยตามอัตราที่ได้มีข้อตกลงกันกับบริษัทสมาชิก และผู้ลงทุนจะต้องมอบหลักทรัพย์ที่ซื้อนี้ให้แก่บริษัทสมาชิก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิก เพื่อเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าว

3. การส่งคำสั่ง คำสั่งที่ผู้ลงทุนสั่งไว้กับบริษัทสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขาย จะถูกส่งเข้าไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องค้าหลักทรัพย์ของบริษัทสมาชิก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกจัดการซื้อหรือขายตามคำสั่งนั้นต่อไป

4. การตกลงซื้อขาย ถ้าคำสั่งนั้นสามารถตกลงซื้อหรือขายได้ทันที เจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกก็จะตกลงซื้อหรือขายให้ทันที หากยังไม่สามารถตกลงซื้อหรือขายได้เพราะราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้ลงทุนรายอื่น เจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกก็จะเสนอราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายไว้บนกระดานเพื่อรอการตกลงซื้อหรือขายต่อไป

5. ผลของการตกลงซื้อขาย เมื่อได้ปฏิบัติตามข้อ 1 ถึงข้อ 4 แล้ว ถือว่าการซื้อขายรายการนั้นผูกพันทั้งผู้ซื้อและผู้ขายต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์ระหว่างกัน และทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะยกเลิกรายการซื้อขายที่เกิดขึ้นแล้วนี้ไม่ได้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากมีเหตุผลอันสมควรเท่านั้น

ขั้นตอนหลังการซื้อขายหลักทรัพย์

เมื่อผู้ลงทุนได้มีการตกลงซื้อขายหลักทรัพย์กันเรียบร้อยแล้ว ต่อจากนั้นจะมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการตกลงซื้อขายหลักทรัพย์ การชำระราคาและการส่งมอบหลักทรัพย์แบ่งปัน 2 ลักษณะ คือ

1.1 การชำระราคาและการส่งมอบหลักทรัพย์กันจริงๆ โดยบริษัทสมาชิกผู้ซื้อจะออกเช็คชำระเงินให้กับบริษัทสมาชิกผู้ขายตามมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ และบริษัทสมาชิกผู้ขายจะนำใบหลักทรัพย์และใบสำคัญการโอนมาส่งมอบให้กับบริษัทสมาชิกผู้ซื้อตามจำนวนหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขาย

1.2 การชำระราคาและโอนหลักทรัพย์ทางบัญชี โดยจะมีคนกลาง คือตลาดหลักทรัพย์ตั้งเป็นหน่วยงานรับฝากหลักทรัพย์นั้น จะทำหน้าที่เป็นผู้หักโอนบัญชีระหว่างบริษัทสมาชิกที่เป็นผู้ซื้อและผู้ขาย และขณะเดียวกันก็จะทำหน้าที่รับฝากใบหลักทรัพย์จากบริษัทสมาชิกไว้ และจะทำการอักโอนบัญชีหลักทรัพย์จากผู้ขาย ไปเข้าบัญชีหลักทรัพย์ของผู้ซื้อแทนการส่งมอบหลักทรัพย์ โดยใช้เอกสารจริงๆ ยอดบัญชีทั้งของผู้ซื้อและผู้ขายก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามยอดที่มีการตกลงซื้อขายกัน ในปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้วิธีการชำระราคาและการโอนหลักทรัพย์ทางบัญชี เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว และมีความคล่องตัวเป็นอย่างมาก

2. การชำระค่าธรรมเนียมในการซื้อขายหลักทรัพย์ ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์แต่ละครั้ง ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ให้แก่บริษัทสมาชิก รวมทั้งบริษัทหลักทรัพย์ที่มิได้เป็นบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกรณีที่ซื้อหรือขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์ที่มิได้เป็นบริษัทสมาชิก โดยบริษัทสมาชิกจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราต่างๆ ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ดังนี้

2.1 การซื้อหรือขายหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุนของโครงการจัดการลงทุน หรือตราสารอื่นๆ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.50 ของจำนวนเงินที่ซื้อหรือขาย

2.2 การซื้อหรือขายพันธบัตร ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.10 ของจำนวนเงินที่ซื้อหรือขาย ทั้งนี้การคิดค่าธรรมเนียมดังกล่าวข้างต้นแต่ละครั้ง จะต้องไม่ต่ำกว่าครั้งละ 50 บาท

3. การโอนหลักทรัพย์ หลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์อนุญาตที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดให้เป็นหลักทรัพย์ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ดังนั้นในการซื้อขายหลักทรัพย์จึงต้องไปจดทะเบียนการโอนหลักทรัพย์ต่อนายทะเบียนของบริษัท และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน แต่ในทางปฏิบัติผู้ขายหลักทรัพย์อาจมอบอำนาจให้บริษัทสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการแทนให้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลา

เครื่องหมายต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์

ผู้ลงทุนควรทราบถึงเครื่องหมายต่างๆ ที่ปรากฏบนกระดานหลักทรัพย์เพื่อช่วยในการพิจารณาตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ เครื่องหมายต่างๆ มีดังนี้

1. เครื่องหมาย DS (Designated Securities) ในกรณีที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่าหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหรือหลักทรัพย์อนุญาตใดในห้องค้าหลักทรัพย์ มีราคาหรือปริมาณการซื้อขายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปกติของการซื้อขายหลักทรัพย์นั้นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตลาดหลักทรัพย์นั้นจะขึ้นเครื่องหมาย DS ไว้บน

กระดานหลักทรัพย์นั้น จนกว่าตลาดหลักทรัพย์จะได้ดำเนินการตรวจสอบการซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้เพื่อประกาศให้ประชาชนทั่วไปใช้ความระมัดระวังในการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าว

2. เครื่องหมาย NP (Notiice Pending) เมื่อบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตใดไม่ได้จัดส่งรายงานต่างๆ ให้แก่ตลาดหลัก- ทรัพย์แห่งประเทศไทยภายในเวลาที่กำหนด หรือเอกสารรายงานที่ส่งมาให้มีข้อมูลไม่ครบถ้วนและชัดเจนเพียงพอ รวมทั้งมีข้อมูลหรือข่าวสารใดๆ ซึ่งยังไม่ปรากฏแน่ชัด และตลาดหลักทรัพย์เห็นว่าอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือต่อการตัดสินใจลงทุน หรือต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัท และขณะเดียวกันตลาดหลักทรัพย์อยู่ในระหว่างรอคำชี้แจงจากบริษัท ตลาดหลักทรัพย์อาจพิจารณาให้ขึ้นเครื่องหมาย NP ไว้บนกระดานหลักทรัพย์นั้นในห้องค้าหลักทรัพย์ เพื่อให้ผู้ลงทุนได้ทราบว่าบริษัทยังอยู่ในระหว่างรายงานข้อมูลหรือชี้แจงข่าวสารต่อตลาดหลักทรัพย์ หรือข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์ได้รับจากบริษัทยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้นผู้ลงทุนควรใช้ความระมัดระวังในการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าว

3. เครื่องหมาย NR (Notice Received) เมื่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ขึ้นเครื่องหมาย NP ไว้บนหลักทรัพย์ที่ยังได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือชัดเจนเพียงพอแล้ว หากต่อมาเมื่อตลาดหลักทรัพย์ได้รับคำชี้แจงหรือรายงานต่างๆ ครบถ้วนชัดเจนเพียงพอแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ก็จะแจ้งข่าวสารดังกล่าวนั้นให้ผู้ลงทุนทราบโดยทั่วกัน พร้อมกับขึ้นเครื่องหมาย NR ไว้บนกระดานหลักทรัพย์นั้น เพื่อให้ผู้ลงทุนได้ติดตามข่าวสารของบริษัทต่อไป

4. เครื่องหมาย SP (Suspend) ตลาดหลักทรัพย์อาจพิจารณาสั่งห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตรายใดรายหนึ่ง ในห้องค้าหลักทรัพย์เป็นการชั่วคราวโดยการขึ้นเครื่องหมาย SP ไว้บนกระดานหลักทรัพย์เมื่อเห็นว่า

4.1 บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตฝ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามประกาศกระ- ทรวงการคลัง ระเบียบหรือข้อบังคับใดๆ ของตลาดหลักทรัพย์

4.2 มีข้อมูลหรือข่าวสารใดๆ เกี่ยวกับฐานะการเงิน หรือผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาต ซึ่งมีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาหลักทรัพย์ และข่าวสารนั้นยังไม่ปรากฏแน่ชัดหรืออยู่ระหว่างที่ตลาดหลักทรัพย์กำลังสอบถามข้อเท็จจริง และยังไม่ได้รับรายงานหรือรายงานนั้นไม่ครบถ้วนหรือชัดเจนเพียงพอ

4.3 ราคาซื้อขายหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีเหตุอันอื่นอาจมีผลกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์ หรือทำให้การซื้อขายหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์ไม่อาจจะทำได้โดยปกติ

4.4 บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาต มีฐานะการเงินหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้ เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ลงทุนหรือบริษัทร้องขอให้ตลาดหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์สั่งห้ามการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัท

กรณีดังกล่าวข้างต้น ตลาดหลักทรัพย์จะขึ้นเครื่องหมาย SP ไว้บนกระดานหลักทรัพย์เพื่อให้ผู้ลงทุนหยุดการซื้อขายไว้ชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตรวจสอบแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

5. เครื่องหมาย XD (Ex-Dividend) เป็นเครื่องหมายที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแจ้งให้ผู้ลงทุนทราบว่า หลักทรัพย์นั้นผู้ซื้อหลักทรัพย์ไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผลที่จ่ายในงวดนั้น อาจจะเนื่องจากเป็นช่วงที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ได้ทำการปิดสมุดทะเบียนหุ้นไปแล้ว

6. เครื่องหมาย XR (Ex-Right) เป็นเครื่องหมายที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแจ้งให้ผู้ลงทุนทราบว่า การซื้อขายหลักทรัพย์นั้นผู้ซื้อไม่มีสิทธิในการซื้อหลักทรัพย์ที่ออกใหม่จากการเพิ่มทุนครั้งนั้น

7. เครื่องหมาย XA (Ex-All) เป็นเครื่องหมายที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแจ้งให้ผู้ลงทุนทราบว่า ผู้ซื้อหลักทรัพย์นั้นไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผลและมีสิทธิในการซื้อขายหลักทรัพย์ออกใหม่ ที่ประกาศจ่ายแก่ผู้ถือหุ้นในครั้งนี้

การซื้อหลักทรัพย์โดยการกู้ยืม

การซื้อหลักทรัพย์โดยการกู้ยืม (Margin Trading) เป็นการซื้อหลักทรัพย์โดยที่ผู้ลงทุนจ่ายเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์แต่เพียงบางส่วน ส่วนที่เหลือผู้ลงทุนจะกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์ โดยนำหลักทรัพย์ที่ซื้อนั้นวางเป็นหลักประกัน แต่ถ้าผู้ลงทุนมีเงินมากเพียงพอที่จะซื้อหลักทรัพย์ทั้งจำนวน ผู้ลงทุนก็จะจ่ายเป็นเงินสดให้แก่บริษัทหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้า เพื่อนำไปชำระค่าหลักทรัพย์ต่อไป

การซื้อหลักทรัพย์โดยการกู้ยืมนี้ ตลาดหลักทรัพย์กำหนดว่าบริษัทหลักทรัพย์จะต้องเรียกให้ลูกค้าชำระเงินม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนด อัตราที่กำหนดนี้ตลาดหลักทรัพย์อาจเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ จำนวนเงินที่บริษัทหลักทรัพย์จ่ายชำระค่าหลักทรัพย์แทนผู้ลงทุนนั้น ผู้ลงทุนจะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้แก่บริษัทหลักทรัพย์ สำหรับหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุนนำมาวางเป็นหลักประกันนั้นกรรมสิทธิยังคงเป็นของผู้ลงทุนอยู่ และผู้ลงทุนมีสิทธิในหลักทรัพย์นั้นทุกประการ แต่เนื่องจากมูลค่าหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันนั้นจะ

เปลี่ยนแปลงไปตามราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้น ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้ลงทุนมีหนี้สินล้นพ้นตัว และป้องกันมิให้บริษัทหลักทรัพย์มีความเสี่ยงมาก ตลาดหลักทรัพย์จึงกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของเงินสดที่ผู้ลงทุนต้องมีไว้สำหรับจ่ายซื้อหลักทรัพย์ โดยกำหนดเป็นร้อยละของมูลค่าหลักทรัพย์นั้น อัตราส่วนนี้เรียกว่า **อัตรามาร์จิ้น** แสดงได้ดังนี้

$$\text{อัตรามาร์จิ้น} = \frac{\text{เงินส่วนของผู้ลงทุน}}{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน}} \times 100$$

หรือ

$$\text{อัตรามาร์จิ้น} = \frac{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน-เงินที่กู้ยืม}}{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน}} \times 100$$

หมายเหตุ เงินที่กู้ยืมจากบริษัทหลัดทรัพย์นี้ จะรวมทั้งค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม ค่าดอกเบี้ย ส่วนขาดทุนจริง และค่าค่าใช้จ่ายทุกชนิดที่ผู้ลงทุนยังคงค้างชำระแก่บริษัทหลักทรัพย์

ตัวอย่าง ผู้ลงทุนต้องการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท ก จำกัด 100 หุ้น โดยราคาตลาดขณะนั้นหุ้นละ 180 บาท ตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดอัตรามาร์จิ้นไว้ 60% อยากทราบว่าผู้ลงทุนจะต้องมีเงินสดจำนวนเท่าไรและจะต้องกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์จำนวนเท่าใด

วิธีการคำนวน

จากสูตร

$$\text{อัตรามาร์จิ้น} = \frac{\text{เงินส่วนของผู้ลงทุน}}{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน}} \times 100$$

แทนค่าจะได้

$$60 = \frac{\text{เงินส่วนของผู้ลงทุน}}{18{,}000} \times 100$$

$$\text{เงินส่วนของผู้ลงทุน} = \frac{60}{100} \times 18{,}000$$

$$= 10{,}800 \text{ บาท}$$

$$\text{ผู้ลงทุนต้องกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์} = 18{,}000 - 10{,}800$$

$$= 7{,}200 \text{ บาท}$$

ในกรณีที่อัตรามาร์จิ้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ราคาตลาดของหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากที่ได้มีการซื้อขาย จะมีผลให้จำนวนเงินส่วนของผู้ลงทุนต้องเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยน แปลงของราคาตลาดหลักทรัพย์ เช่น กรณีที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่ำลง ผู้ลงทุนจะต้องนำเงินมาชดเชยมูลค่าของหลักทรัพย์ที่นำมาเป็นหลักประกันในส่วนที่ขาดไปเพิ่มขึ้น

ตัวอย่าง จากตัวอย่างข้างต้น ปรากฏว่าต่อมาราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดลงเหลือหุ้นละ 150 บาท อยากทราบว่า ผู้ลงทุนจะต้องนำเงินมาชดเชยให้กับบริษัทจำนวนเท่าใด โดยกำหนดให้อัตรามาร์จิ้นเท่าเดิม คือ ร้อยละ 60

จากสูตร

$$\text{อัตรามาร์จิ้น} = \frac{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน-เงินที่กู้ยืม}}{\text{มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน}} \times 100$$

แทนค่าจะได้

$$60 = \frac{15.000 - \text{เงินที่กู้ยืม}}{15,000} \times 100$$

$$\text{เงินที่กู้ยืม} = 15,000 - \left[[60 / 100] \times 15,000\right]$$

ผู้ลงทุนกู้ยืมเงินจากบริษัทได้เพียง = 6,000 บาท

ดังนั้นผู้ลงทุนจะต้องนำเงินมาชดเชยให้บริษัทหลักทรัพย์ = 7,200 - 6,000

= 1,200 บาท

การกำหนดอัตราส่วนมาร์จิ้น จะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการกำจัดความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงราคาซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ทั้งแก่ผู้ลงทุนและบริษัทหลักทรัพย์

การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง

การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์อยู่ในครอบครอง (Short Sales) มีวิธีการ คือ ผู้ขายหลักทรัพย์ไม่มีหลักทรัพย์ของตน แต่ไปยืมหลักทรัพย์นั้นจากบุคคลอื่นมาจำหน่าย โดยคาดหวังว่า เมื่อเวลาที่ต้องการซื้อหลักทรัพย์นั้นกลับมาเพื่อส่งคืนให้เจ้าของเดิมจะสามารถซื้อหลักทรัพย์ได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่ขายไป ทำให้ผู้ขายหลักทรัพย์ได้รับผลกำไร การขายหลักทรัพย์โดยวิธีนี้ ผู้ขายหลักทรัพย์จะต้องนำเงินจากการขายหลักทรัพย์ไปเป็นหลักประกันไว้กับผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ และเมื่อผู้ขอยืมหลักทรัพย์นำหลักทรัพย์ไปคืนให้ผู้ให้ยืมก็จะคืนเงินจำนวน

ดังกล่าวให้ การให้ยืมหลักทรัพย์ในลักษณะนี้ ผู้ให้ยืมจะได้รับผลประโยชน์ในแง่ที่ว่าผู้ให้ยืมสามารภนำเงินประกันไปลงทุนระยะสั้นเพื่อหารายได้ก่อน โดยปกติแล้วผู้ให้ยืมหลักทรัพย์จะไม่คิดค่าตอบแทนใดๆ จากการให้ยืม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย

ตัวอย่าง นาย ก ขอยืมหลักทรัพย์ของบริษัท A จำนวน 100 หุ้น จากนาย ข เพื่อขายในราคาหุ้นละ 250 บาท โดยเขาคาดคะเนว่าจะสามารถซื้อหลักทรัพย์ของบริษัท A จำนวน 100 หุ้น เพื่อส่งคืนนาย ข ในราคาที่ต่ำกว่า 250 บาท ถ้านาย ก สามารถซื้อหลักทรัพย์ของบริษัท A กลับมาในราคาหุ้นละ 210 บาท จำนวน 100 หุ้น จะทำให้เขาได้รับผลกำไรทั้งสิ้น 4,000 บาท

ดังนั้นจึงสามารถสรุปเงื่อนไขในการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครองได้ดังนี้

1. บุคคลที่ให้ยืมหลักทรัพย์จะได้รับเงินสดเต็มมูลค่า ตามราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นในขณะที่ส่งมอบหลักทรัพย์ให้ผู้ของยืม

2. สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย สามารถบอกยกเลิกเมื่อใดก็ได้เพียงแต่ส่งคืนหลักทรัพย์ หรือคืนเงินประกัน

3. เมื่อราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นสูงขึ้น ผู้ขอยืมหลักทรัพย์หรือผู้ทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง จะต้องส่งเงินตามจำนวนมูลค่าที่เพิ่มขึ้น ไปให้แก่บุคคลที่ให้ยืมหลักทรัพย์นั้นเป็นเงินประกันเพิ่ม แต่ถ้าราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นลดลง ผู้ขอยืมหลักทรัพย์สามารถเรียกเก็บเงินประกันคืนตามมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ลดลงจากบุคคลที่ให้ยืมหลักทรัพย์ได้

4. โดยปกติการขอยืมหลักทรัพย์เพื่อทำการขายหลักทรัพย์ โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง บุคคลที่ให้ยืมหลักทรัพย์มักไม่คิดค่าตอบแทนใดๆ และผู้ขอยืมก็จะไม่คิดดอกเบี้ยจากเงินที่นำไปเป็นประกัน เพราะทั้งสองฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์อยู่แล้ว

5. ในระหว่างช่วงเวลาที่มีการยืมหลักทรัพย์เพื่อทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง หากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์จ่ายผลประโยชน์ให้แก่ผู้ถือหุ้น ผู้มีสิทธิรับเงินปันผลจากบริษัท ก็คือ ผู้ถือหุ้นคนใหม่หรือผู้ที่ซื้อหลักทรัพย์นั้นไป ดังนั้นผู้ที่ขอยืมหลักทรัพย์เพื่อทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง จะต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนเงินปันผลให้แก่บุคคลผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ โดยผู้ขอยืมหลักทรัพย์จะไม่เสียประโยชน์แต่อย่างใด เนื่องจากภายหลังที่มีการจ่ายเงินปันผลแล้ว ราคาของหลักทรัพย์จะลดลง ทำให้ผู้ที่ขอยืมหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง สามารถซื้อหลักทรัพย์นั้นคืนกลับคืนมาในราคาที่ต่ำลงด้วย

การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง ส่วนใหญ่มักกระทำโดยบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ แต่ตามระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ห้ามมิให้บริษัทสมาชิกกระทำการดังกล่าวโดยเด็ดขาด หากตลาดหลักทรัพย์พบว่าบริษัทสมาชิกใดทำการดังกล่าว จะมีบทลงโทษบริษัทสมาชิกนั้น

การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ในครอบครอง มีหลายลักษณะดังนี้

1. การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ในครอบครอง ที่กระทำโดยผู้ชำนาญพิเศษ (Short Selling by Specialist)

เนื่องจากผู้ชำนาญพิเศษในการค้าหลักทรัพย์มีหน้าที่มนการแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ให้แก่บริษัทหลักทรัพย์อื่น และยังทำหน้าที่ในการพยุงราคาหลักทรัพย์ให้อยู่ในราคายุติธรรม โดยการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในความครอบครองของตน เช่น เมื่อมีคำสั่งซื้อหลักทรัพย์จำนวนมากทำให้ราคาตลาดสูงขึ้น ผู้ชำนาญพิเศษในการค้าหลักทรัพย์จะขายหลักทรัพย์ โดยทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง แล้วจึงซื้อหลักทรัพย์นั้นกลับคืนในโอกาสต่อไป

2. การขายหลักทรัพย์เป็นหน่วยย่อยโดยไม่มีหลักทรัพย์ในครอบครอง (Odd Lot Short Selling)

เป็นการขายหลักทรัพย์โดยผู้ค้าหน่วยย่อย ในกรณีที่ผู้ค้าหลักทรัพย์มีหลักทรัพย์มนมือไม่ครบหน่วยการซื้อขาย ถ้าจะนำไปขายในกระดานพิเศษจะได้ราคาต่ำกว่าขายในกระดานหลัก ดังนั้น เขาจึงทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง โดยขอยืมหลักทรัพย์คนอื่นมาเพื่อให้ครบหน่วยการซื้อขาย เช่น ผู้ค้าหลักทรัพย์มีหลักทรัพย์ในมือ 80 หุ้น จึงขอยืมบุคคลอื่นมาอีก 20 หุ้น เพื่อให้ครบ 100 หุ้น หรือ 1 หน่วยการซื้อขายแล้วทำการขายในกระดานหลักแทนการขายในกระดานพิเศษซึ่งขายได้ในราคาที่ต่ำกว่ากระดานหลัก และต่อมาเมื่อราคาหลักทรัพย์ลดต่ำลง เขาจึงซื้อหลักทรัพย์กลับคืนมาให่แก่บุคคลที่ให้ยืม

3. การขายหลักทรัพย์โดยไม่สามารถส่งมอบหลักทรัพย์ได้ (Selling Against the Box)

เป็นการขายหลักทรัพย์ ซึ่งเจ้าของหลักทรัพย์มีเหตุจำเป็น ทำให้ไม่สามารถส่งมอบหลักทรัพย์ให้ผู้ซื้อได้ทันเวลา จึงต้องขอยืมหลักทรัพย์จากบุคคลอื่นมาส่งมอบแทนไปก่อน

4. การขายหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนไว้กับตลาดหลักทรัพย์มากกว่าหนึ่งตลาด (Short Selling for Abitrage Purpose)

ผู้ทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครอง จะทำการขายหลักทรัพย์นี้ในตลาดหนึ่ง และทำการซื้อคืนหลักทรัพย์ชนิดเดียวกันนี้จากตลาดหลักทรัพย์อีกแห่งหนึ่งซึ่งคาดว่าจะมีราคาต่ำกว่า เช่น หลักทรัพย์ของบริษัทจูเนียร์ จดทะเบียนทั้งกับตลาดหุ้นนิวยอร์คและ

ตลาดหุ้นซานฟรานซิสโก ถ้าปริมาณความต้องการของหลักทรัพย์นี้มีมากในตลาดหุ้นนิวยอร์ค ราคาหลักทรัพย์ก็จะสูงขึ้นในขณะที่ปริมาณความต้องการหลักทรัพย์นี้มีน้อยกว่าปริมาณการเสนอขายในตลาดหุ้นซานฟรานซิสโก และราคาหลักทรัพย์ก็จะลดต่ำลง ดังนั้น ผู้ลงทุนสามารถทำกำไรได้โดยทำการขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ครอบครองที่ตลาดหุ้นนิวยอร์ค โดยขอยืมหลักทรัพย์นี้จากบุคคลอื่นเพื่อนำมาขายและส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ แล้วจึงซื้อหลักทรัพย์นี้จากตลาดหุ้นซานฟรานซิสโก เพื่อใช้คืนให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์หรือการปั่นหุ้น (Price Manipulation) หมายถึง การกำหนดราคาหลักทรัพย์ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ โดยการสร้างอุปสงค์และอุปทานที่ไม่เป็นจริงในตลาดหลักทรัพย์ โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีจุดประสงค์ในการหากำไรจากการสร้างอุปสงค์และอุปทานที่ไม่เป็นจริงดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ใช้หลักการที่เรียกว่า **การประมูล** ซึ่งมีกลไกของอุปสงค์และอุปทานเป็นตัวกำหนดราคา หากอุปสงค์มากกว่าอุปทานระดับราคาก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้น หากอุปทายมากกว่าอุสงค์ระดับราคาก็จะมีแนงโน้มลดลง ดังนั้น เมื่ออุปสงค์และอุปทานไม่เป็นจริงระดับราคาก็จะไม่เป็นจริงตามสภาพที่ควรจะเป็น (ตลาดหุ้นในประเทศไทย, 2534 : 81) **การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์หรือการปั่นหุ้น** มักมีจุดประสงค์ดังนี้

1. ทำให้ราคาหลักทรัพย์สูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งมักจะทำกันในช่วงตลาดคึกคัก โดยหวังที่จะทำกำไรจากการขายหลักทรัพย์ในระดับราคาที่ศุงขึ้น

2. รักษาระดับราคาหลักทรัพย์ไว้ ณ ระดับราคาหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นกับกับหลักทรัพย์ที่เพิ่งซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะพยายามรักษาระดับราคาหลักทรัพย์ ไม่ให้ลดต่ำลงไปจากระดับราคาหลักทรัพย์ก่อนเข้าตลาดหลักทรัพย์เพื่อหวังผลระยะยาว คือ หาโอกาสทำให้ราคาสูงขึ้เมื่อช่วงจังหวะอำนวย

3. ทำราคาหลักทรัพย์ให้ต่ำลง ซึ่งมักจะทำกันในช่วงตลาดมีแนวโน้มลดลง เพื่อจะได้กว้านซื้อหลักทรัพย์ในราคาต่ำ ในจำนวนที่มากพอที่สามารถจะนำออกขายในขณะที่ราคาหลักทรัพย์นั้นสูงขึ้นตามความต้องการ

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์มีหลายวิธี ดังนี้คือ

1. การปล่อยข่าวลือหรือการให้ข้อมูลที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิดในราคาหลักทรัพย์ ซึ่งวิธีเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด และนิยมใช้กันมากที่สุดในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในวงจำกัด เช่น การปล่อยข่าวลือว่าบริษัทจะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร บริษัทจะงดจ่ายเงินปันผล เป็นต้น วิธีนี้เรียกว่า Dissemination

2. การทำความตกลงกับบุคคลอื่น โดยให้บุคคลอื่นที่เป็นคู่สัญญาทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในราคาที่ตกลงกันไว้ ดังนั้น ราคาที่ซื้อขายจริงไม่ได้เป็นราคาที่ประมูลกันอย่างเป็นธรรม เนื่องจากได้มีการตกลงกันไว้ล่วงหน้าแล้ว วิธีนี้เรียกว่า Matching Order

3. การซื้อขายหลักทรัพย์โดยไม่มีการโอนความเป็นเจ้าของ ซึ่งได้แก่ การซื้อขายหลักทรัพย์ในราคาและจำนวนเดียวกันโดยบุคคลคนเดียวกัน หรือการซื้อขายหลักทรัพย์ในราคาและจำนวนเดียวกันระหว่างกลุ่มบุคคลกลุ่มเดียวกัน เป็นการสร้างอุปสงค์และอุปทานที่ไม่เป็นจริงขึ้นในตลาด จึงไม่มีการโอนความเป็นเจ้าของกันจริงๆ เป็นการกระทำที่สร้างขึ้นเพื่อให้สภาพตลาดหลักทรัพย์คึกคักและดูเสมือนว่ามีการซื้อขายหลักทรัพย์กันจริงๆ วิธีนี้เรียกว่า Wash Sele

4. การร่วมมือกันของบุคคลหลายๆ คน เพื่อทำการซื้อขายหลักทรัพย์พร้อมกัน เพื่อให้ราคาหลักทรัพย์ขยับขึ้นลงตามความต้องการ ซึ่งจะสร้างความเข้าใจผิดต่อการซื้อขายหรือความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ เช่น บริษัทหลักทรัพย์ร่วมมือกันเสนอราคาขายเพื่อให่ราคาหลักทรัพย์สูงขึ้น วิธีนี้เรียกว่า Pool

5. การซื้อหลักทรัพย์ใดๆ ในราคาที่สูงขึ้น หรือขายหลักทรัพย์ใดๆ ในราคาที่ต่ำลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจผิดในราคา วิธีเรียกว่า Serial of Transaction

6. การซื้อหลักทรัพย์ใดๆ ในขณะที่ราคาต่ำจำนวนมากจนอาจมีหลักทรัพย์ซื้อขายในตลาดน้อยลง โดยมีเจตนาควบคุมราคาหลักทรัพย์ไม่ให้เคลื่อนไหว และเมื่อได้จังหวะก็สามารถนำหลักทรัพย์ออกมาจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้นตามความต้องการ วิธีนี้เรียกว่า Corner

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์อาจใช้วิธีการใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีประกอบกัน การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของตลาดหลักทรัพย์ และเป็นสิ่งต้องห้าม เพราะจะทำให้เกิดภาพลวงตาของราคา ซึ่งจะส่งผลร้ายต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นผู้ลงทุน บริษัทสมาชิกที่เป็นนายหน้า บริษัทจดทะเบียน และตลาดหลักทรัพย์

ในประเทศไทยได้มีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเรื่องการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ ซึ่งกฎหมายได้ห้ามมิให้มีการกระทำในเรื่องการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ ซึ่งต้องพิจารณาถึงเจตนาของการกระทำเป็นหลัก โดยให้ผู้ทำหน้าที่ควบคุมได้มีโอกาสใช้

ดุลพินิจอย่างกว้างขวาง รอบคอบ ว่าเกิดจากเจตนาให้เกิดการฉ้อฉลราคาหรือไม่ เนื่องจากการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์อาจมีผลร้ายกับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้ลงทุน จะมีความเสี่ยงสูงมากในการซื้อขายหลักทรัพย์ หากระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่เป็นจริง ผู้ลงทุนที่คาดว่าราคาหลักทรัพย์น่าจะมีระดับราคาสูงขึ้น เนื่องจากผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนดีขึ้นมาก แต่ถ้ามีการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ แทนที่ระดับราคาจะเพิ่มสูงขึ้นตามสภาพที่น่าจะเป็น ระดับราคาอาจคงที่หรือลดลงก็ได้

2. บริษัทสมาชิก การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ทำให้ราคานั้นไม่เป็นจริง บริษัทสมาชิกซึ่งเป็นนายหน้าจะเกิดความลำบากใจในการแนะนำผู้ลงทุน หรือชี้ชวนให้ผู้ลงทุนเข้ามาซื้อหลักทรัพย์ เมื่อผู้ลงทุนไม่เข้ามาซื้อหลักทรัพย์ก็ทำให้บริษัทสมาชิกขาดรายได้จากค่าธรรมเนียมในการซื้อขายหลักทรัพย์

3. บริษัทจดทะเบียน การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ ที่ทำให้ราคาหลักทรัพย์ลดต่ำลงกว่าที่ควรจะเป็น จะเป็นร้ายต่อบริษัทจดทะเบียน กล่าวคือ จะทำให้การขยายทุนของบริษัทกระทำได้ลำบากขึ้น การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อผู้ถือหุ้นเดิมหรือประชาชนอาจไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร หรืออาจต้องเสนอขายในระดับราคาที่ต่ำลงทำให้ได้เงินทุนจำนวนน้อยลง

4. ตลาดหลักทรัพย์ การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์เป็นผลเสียโดยตรงกับชื่อเสียงและภาพพจน์ของตลาดหลักทรัพย์ กล่าวคือ ผู้ลงทุนจะคิดว่าการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ เกิดขึ้นเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์ปฏิบัติงานด้านการควบคุมไม่รัดกุมพอหรือดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ

สรุป

ในปัจจุบันการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีการประมูลราคาโดยเปิดเผย โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ และไม่มีการประมูลราคาบนกระดานหลักในห้องค้าหลักทรัพย์เหมือนในอดีตที่เคยปฏิบัติ แต่ยังคงใช้หลักการในทางปฏิบัติเช่นเดิม โดยตลาดหลักทรัพย์แห่ประเทศไทยได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้เป็นข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์ที่มีสาระสำคัญ คือ (1) หลักทรัพย์ที่จะนำมาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์จะต้องเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาต โดยกระทำการซื้อขายผ่านเจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกเท่านั้น (2) การซื้อขายแต่ละครั้งบนกระดานหลักต้องไม่ต่ำกว่า 1 หน่วยการซื้อขาย ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้เท่ากับ 100 หุ้น (3) การซื้อขายบนกระดานพิเศษมี 3 กระดาน คือ การซื้อขายหน่วยย่อย การซื้อขายรายใหญ่ และการซื้อขายของชาวต่างประเทศ (4) ราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย ให้เป็นไปตามกฎสี่ช่วง ส่วนราคาสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละวัน

ให้เป็นไปตามกฎร้อยละ 10 (5) ภายหลังการตกลงซื้อขาย จะต้องมีการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ โดยตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผู้หักโอนบัญชีหลักทรัพย์ระหว่างบริษัทสมาชิก และทำหน้าที่รับฝากหลักทรัพย์รวมทั้งเป็นนายทะเบียนด้วย

สำหรับขั้นตอนต่างๆ ในการซื้อขายหลักทรัพย์ เริ่มจากผู้ลงทุนติดต่อกับบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งอาจเป็นบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ก็ได้ เพื่อสมัครเข้าเป็นลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ เมื่อได้ปฏิบัติตามระเบียบการสมัครเข้าเป็นลูกค้าเรียบร้อยแล้ว ผู้ลงทุนก็พิจารณาเลือกหลักทรัพย์ที่ต้องการลงทุน และส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายไปยังบริษัทหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้า เมื่อการตกลงซื้อขายหลักทรัพย์เกิดขึ้น ผู้ลงทุนจะต้องชำระเงินค่าหลักทรัพย์ พร้อมทั้งค่าธรรมเนียมให้แก่บริษัทหลักทรัพย์ พร้อมทั้งรับมอบหลักทรัพย์ในกรณีที่ผู้ลงทุนซื้อหลักทรัพย์ ส่วนในกรณีที่ผู้ลงทุนขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนจะต้องชำระค่าธรรมเนียม พร้อมทั้งส่งมอบหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ซื้อ และรับเงินจากการขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทหลักทรัพย์ ในการซื้อหลักทรัพย์นั้น ผู้ลงทุนอาจซื้อด้วยเงินสด หรือโดยการกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์บางส่วนก็ได้ ที่เรียกว่า มาร์จิ้น ตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผู้กำหนดอัตรามาร์จิ้น คือ กำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของเงินสดที่ผู้ลงทุนต้องจ่ายซื้อหลักทรัพย์ ส่วนที่เหลือผู้ลงทุนใช้วิธีกู้ยืมจากบริษัทหลักทรัพย์ โดยต้องจ่ายดอกเบี้ยพร้อมทั้งนำหลักทรัพย์ที่ซื้อวางเป็นหลักประกัน

สิ่งที่ผู้ลงทุนควรทราบอีกประการหนึ่งก็คือ การขายหลักทรัพย์โดยไม่มีหลักทรัพย์ในครอบครอง หรือที่เรียกว่า Short Sales เป็นการขายหลักทรัพย์โดยที่ไม่มีหลักทรัพย์เป็นของตนเอง แต่ไปขอยืมหลักทรัพย์นั้นจากบุคคลอื่นมาจำหน่าย โดยคาดว่าเมื่อเวลาที่ต้องการซื้อหลักทรัพย์นั้นกลับคืนมาเพื่อส่งคืนให้เจ้าของเดิมจะสามารถซื้อหลักทรัพย์ได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่ขายไป ทำให้ผู้ขายหลักทรัพย์ได้รับผลกำไร ตามระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยห้ามมิให้บริษัทสมาชิกกระทำการดังกล่าวโดยเด็ดขาด หากบริษัทสมาชิกใดฝ่าฝืนก็จะได้รับการลงโทษ ส่วนการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ หรือการปั่นหุ้นก็เช่นเดียวกัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มิให้ผู้ใดกระทำการดังกล่าวทั้งนี้โดยพิจารณาถึงเจตนาของการกระทำเป็นหลัก

2.6 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการลงทุน

การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนย่อมมีเป้าหมายที่ต้องการคือ ผลตอบแทนคาดหวังสูงสุด ความเสี่ยงจากการลงทุนต่ำที่สุด และความมีสภาพคล่องของเงินทุน ดังนั้นผู้ลงทุนจึงต้องพิจารณาว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เนื่องจากการลงทุนใดๆ ก็ตามย่อมต้องมีความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ การ

ลงทุนต้องมีความเสี่ยงเกิดขึ้นเสมอไม่มากก็น้อย ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรทราบถึง ลักษณะของความเสี่ยงประเภทของความเสี่ยงรวมทั้งรายละเอียดอื่น ที่จะกล่าวต่อไป เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุนต่อไป

ความหมายของความเสี่ยงจากการลงทุน

ความเสี่ยงจากการลงทุน หมายถึง สภาวะการณ์ที่ผู้ลงทุนมีโอกาสที่จะสูญเสียผลตอบแทนและเงินลงทุนจากการลงทุนนั้น หรือไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์หรือการลงทุนลักษณะอื่นใดก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะของความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคต ซึ่งไม่อาจคาดหมายได้อย่างถูกต้อง

โดยปกติผู้ลงทุนมักคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินลงทุน และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการจากการลงทุน ถ้าผู้ลงทุนเห็นว่าการลงทุนนั้นมีความปลอดภัยน้อยหรือมีความเสี่ยงสูง อัตราผลตอบ แทนที่ต้องการก็ย่อมสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ลงทุนต้องการความปลอดภัยสูงหรือมีความเสี่ยงต่ำ อัตราผลตอบแทนที่ได้รับก็ย่อมต่ำ เช่น การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล เป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ผลตอบแทนก็ย่อมน้อยกว่าการลงทุนในหลักทรัพย์อื่นๆ ดังนั้นการตัดสินใจลงทุนจริงขึ้นกับดุลพินิจของผู้ลงทุน ที่จะพิจารณาว่าผลตอบแทนที่ต้องการนั้นเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงหรือไม่เพียงใด

ความเสี่ยงที่มีระบบและความเสี่ยงที่ไม่มีระบบ

ตามแนวคิดของทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุน (Portfolio Theory) ซึ่งมาร์โควิทซ์ (Markowitz) และชาร์พ (Sharpe) ได้สรุปประเภทของความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

ความเสี่ยงที่มีระบบ (Systematic Risk)

เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์โดยส่วนรวม ความเสี่ยงนี้จะมีผลทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง และเป็นผลให้ราคาหลัก- ทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ถูกกระทบกระเทือนด้วย ความเสี่ยงที่มีระบบนี้สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น ทำให้อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางและลักษณะเดียวกันกับความเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนของกลุ่มหลักทรัพย์ในตลาด โดยส่วนรวมความเสี่ยงที่มีระบบนี้เป็นความเสี่ยงที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้หรือขจัดให้หมดไปด้วยการกระจายการลงทุน(Undiversifiable Risk) ความเสี่ยงชนิดนี้ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับภาวะตลาด ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ ความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อฯลฯ ความเสี่ยงที่มีระบบนี้แต่ละหลักทรัพย์จะได้รับผลที่มากระทบในขนาดหรือระดับที่เท่ากัน แต่ผลที่ไปสะท้อนต่อหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์จะขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจที่จะได้รับผลสะท้อนมากน้อยแตกต่างกัน

ความเสี่ยงที่ไม่มีระบบ (Unsystematic Risk)

เป็นความเสี่ยงเฉพาะตัวหลักทรัพย์ไม่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์อื่น ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดความเสี่ยงที่ไม่มีระบบของแต่ละหลักทรัพย์ได้แก่ การบริหารงานการจัดการด้านการเงิน การบริหารการตลาดของธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์ การแข่งขันการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคฯลฯ ความเสี่ยงนี้ผู้ลงทุนสามารถหลีกเลี่ยงหรือขจัดให้หมดไปได้โดยไม่เลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงประเภทนี้สูง หรือโดยกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ ความเสี่ยงชนิดนี้ได้แก่ ความเสี่ยงทางธุรกิจ ความเสี่ยงทางการเงิน เป็นต้น

การลงทุนในหลักทรัพย์ย่อมต้องมีทั้งความเสี่ยงที่มีระบบและความเสี่ยงที่ไม่มีระบบ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นความเสี่ยงรวม (Total Risk) ความเสี่ยงที่มีระบบจะมีลักษณะเป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถขจัดให้หมดไปได้โดยการกระจายการลงทุน ส่วนความเสี่ยงที่ไม่มีระบบจะมีลักษณะเป็นความเสี่ยงที่สามารถขจัดให้หมดไปได้โดยการกระจายการลงทุน ดังนั้นผู้ลงทุนจึงต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงทั้งสองประเภทของแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อจัดส่วนผสมของการลงทุนให้เหมาะสม

ประเภทของความเสี่ยง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การลงทุนจะต้องมีภาวะความไม่แน่นอนของผลตอบแทนที่จะได้รับเสนอ ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรทราบถึงประเภทของความเสี่ยง ซึ่งแบ่งออกเป็น

ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business Risk) คือความเสี่ยงอันเกิดจากความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ เป็นผลทำให้ความสามารถในการทำกำไรเปลี่ยนแปลงไป จนในที่สุดมีผลกระทบถึงผลตอบแทนและเงินลงทุนของผู้ลงทุน ความเสี่ยงประเภทนี้ ผู้ลงทุนสามารถลดระดับความเสี่ยงลงได้ด้วยการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเภทและต่างธุรกิจกันสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจเกิดความเปลี่ยนแปลงในความสามารถในการทำกำไร คือ

1. สภาวะในการแข่งขัน
2. การเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค
3. การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้
4. ความผิดพลาดในการบริหารงาน
5. บทบาทของรัฐบาล

จากสาเหตุที่กล่าวข้างต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจทำให้ธุรกิจเกิดความเสี่ยง ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ **ความเสี่ยงภายในธุรกิจ (Internal Business Risk) และความเสี่ยงภายนอกธุรกิจ (External Business Risk)**

ความเสี่ยงภายในธุรกิจ (Internal Business Risk)

เป็นความเสี่ยงจากการดำเนินงานภายในธุรกิจ ดังนั้น แต่ละธุรกิจจะมีความเสี่ยงภายในธุรกิจที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารงานของธุรกิจเอง ความเสี่ยงภายในธุรกิจ ได้แก่

1. ความเสี่ยงทางการเงิน เป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนและเงินลงทุนของผู้ลงทุน หากธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์ไม่มีเงินเพียงพอที่จะจ่ายผลตอบแทนหรือชำระหนี้ ความเสี่ยงทางการเงินอาจมีสาเหตุมาจากธุรกิจกู้ยืมเงินเพิ่มขึ้นทำให้มีค่าใช้จ่ายทางการเงินสูงขึ้น ธุรกิจขาดสภาพคล่องไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ ยอดขายเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสินค้าล้าสมัย รสนิยมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ สูงขึ้นเป็นต้น ซึ่งสาเหตุเหล่านี้มีผลทำให้ธุรกิจมีเงินไม่เพียงพอที่จะจ่ายผลตอบแทนหรือชำระหนี้คืนให้แก่ผู้ลงทุน

2. ความเสี่ยงในการบริหาร เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการบริหารงานของผู้บริหาร เช่น ขาดการวางแผนและควบคุมที่ดี การตัดสินใจของผู้บริหารผิดพลาด ผู้บริหารทุจริต ฯลฯ จนทำให้เกิดผลเสียต่อธุรกิจ

ความเสี่ยงภายนอกธุรกิจ (External Business Risk)

เป็นความเสี่ยงที่ธุรกิจได้รับจากปัจจัยภายนอกซึ่งธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ ธุรกิจจะเผชิญกับความเสี่ยงภายนอกธุรกิจเหมือนๆ กัน แต่จะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใดกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และความสามารถในการจัดการของแต่ละธุรกิจ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงภายนอกธุรกิจได้แก่ สภาวะทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป นโยบายของรัฐบาล สภาวะของอุตสาหกรรม ฯลฯ

ความเสี่ยงทางธุรกิจ ของกิจการใดกิจการหนึ่งสามารถวัดค่าได้จากปัจจัย 2 ประการ คือ จากเสถียรภาพของกำไรของกิจการ (Stability of Earning) และเสถียรภาพของอัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรของกิจการ (Stability The Growth Rate of Earning)

ความเสี่ยงเกี่ยวกับภาวะตลาด (Market Risk)

เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ อันเป็นผลมาจากภาวะความต้องการซื้อและความต้องการขายในตลาด ทำให้สภาพการซื้อขายหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นผลมาจากแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการคาดคะเนของผู้ลงทุนที่มีต่อกิจการที่ออกหลักทรัพย์ ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์นี้จะเกิดขึ้นตลอดเวลา สังเกตได้จากราคาหลัก- ทรัพย์ในวันหนึ่งๆ มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นๆ ลงๆ มีทั้งราคาสูงและราคาต่ำ ความแตกต่างระหว่างราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน อาจจะมากน้อยแตกต่างกัน หรือ ไม่แตกต่างกันเลยก็ได้

ความเสี่ยงเกี่ยวกับภาวะตลาดนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ เพราะถึงแม้ว่าความสามารถในการทำกำไรของกิจการไม่เปลี่ยนแปลง แต่ราคาหลักทรัพย์อาจจะมีความผันผวนขึ้นลงก็ได้ เพราะราคาที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์ประเภทนั้นในตลาด ดังนั้นความเสี่ยงนี้จึงเป็นความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเภทหรือต่างธุรกิจ ตัวอย่างเช่น เมื่อประเทศอิรักบุกเข้ายึดคูเวต มีผลทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์ตกต่ำลงเป็นอย่างมากและเกิดขึ้นทั่วโลก สาเหตุเนื่องจากผู้ลงทุนไม่มั่นใจในสถานการณ์ต่างๆ จึงนำหลักทรัพย์ของตนออกขาย มีผลให้อุปทานสูงขึ้นในขณะที่อุปสงค์กลับลดลง จึงส่งผลทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดลงอย่างรวดเร็วและลดลงแทบทุกหลักทรัพย์ ทั้งๆ ที่บางกิจการที่ออกหลักทรัพย์มีผลกำไรสูงขึ้นก็ตาม

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk)

เป็นความเสี่ยงที่มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาด ทำให้อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงมีผลกระทบกระเทือนต่อราคาหลักทรัพย์ทุกชนิด และเป็นไปในลักษณะเดียวกัน โดยเฉพาะหลักทรัพย์ระยะยาวที่ให้ผลตอบแทนที่แน่นอนเป็นประจำ เช่น พันธบัตร และหุ้นกู้ ตัวอย่างเช่น เมื่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น จะมีผลให้มูลค่าของหลักทรัพย์ลดลง นั่นคือ ราคาของหลักทรัพย์จะลดลง เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดถูกนำมาใช้เป็นอัตราส่วนลด ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของหลักทรัพย์ ดังนั้นระดับราคาของหลักทรัพย์จึงเคลื่อนไหวไปตามการเปลี่ยนแปลงของระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาด แต่มีทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้น

ระดับราคาหลักทรัพย์นี้จะลดลง แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลง ระดับราคาหลักทรัพย์จะสูงขึ้นกว่าราคาตลาดของหุ้นกู้

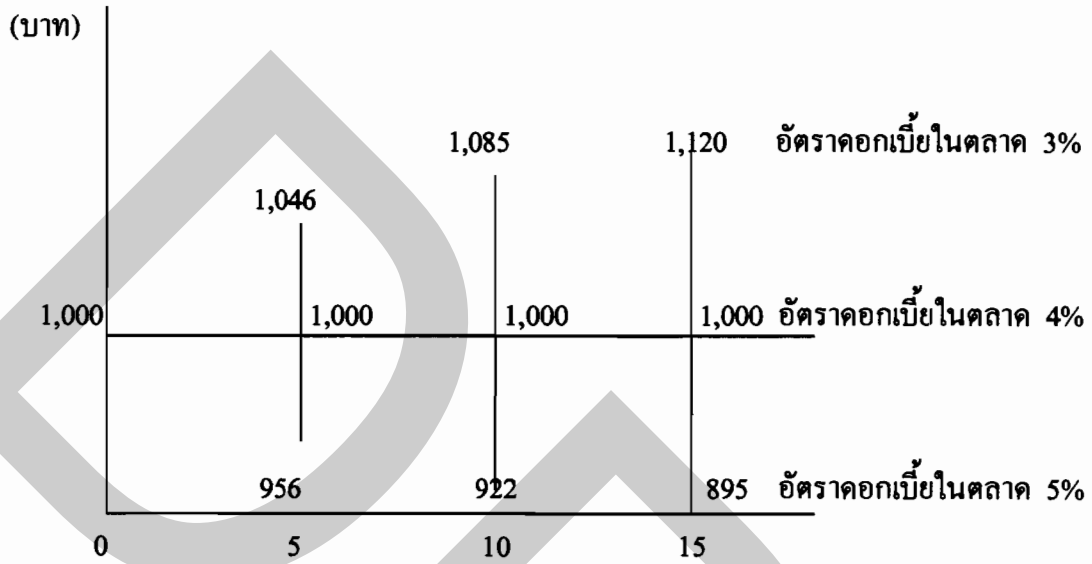

ภาพที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นกู้ที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในตลาด
ที่มา : นารฎิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 166.

จากภาพที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลกระทบต่อราคาตลาดของหุ้นกู้ ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยใช้ตัวเลขในตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง นายกิจจา ซื้อหุ้นกู้ชนิดอัตราดอกเบี้ย 4% มูลค่าที่ตราไว้ 1,000 บาท อายุครบกำหนดไถ่ถอน 5 ปี ถ้านายกิจจาซื้อหุ้นกู้ในราคาเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้ คือ 1,000 บาท เขาจะได้รับผลตอบแทนในอัตรา 4% พอดี

จากสูตร

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนต่อปี} = \frac{I + \frac{P_n - P_0}{N}}{\frac{P_n - P_0}{2}}$$

โดยที่

I	=	ดอกเบี้ยของหุ้นกู้
P_0	=	ราคาทุนที่ซื้อหุ้นกู้
P_n	=	มูลค่าหุ้นกู้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน
n	=	จำนวนระยะเวลาที่ถือครองหุ้นกู้

แทนค่าในสูตร

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนต่อปี} = \frac{40+\frac{1000-1000}{5}}{\frac{1000+1000}{2}}$$

$$= \frac{40}{1,000}$$

$$= 4\% \text{ ต่อปี}$$

สมมุติว่า ต่อมาอัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้นเป็น 5% หุ้นกู้ที่ออกใหม่ในช่วงนี้จะต้องให้ดอกเบี้ย 5% ดังนั้นหุ้นกู้ชนิด 4% ถ้าขายในราคาที่ตราไว้ 1,000 บาท ย่อมไม่มีคนซื้อจึงต้องขายในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ซึ่งสามารถหาได้โดยวิธีการหามูลค่าปัจจุบันมาคำนวณ ดังนี้ คือ

จากสูตร

$$PV = \sum_{i=1}^{n} \frac{I}{(1+r)^t} + \frac{P_n}{(1+r)^n}$$

โดย PV = มูลค่าปัจจุบันของหลักทรัพย์ หรือราคาของหลักทรัพย์

I = ดอกเบี้ยของหุ้นกู้ต่อปีตั้งแต่ระยะเวลา $t = 1, 2....n$

r = อัตราส่วนลด หรืออัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการ

P_n = มูลค่าหุ้นกู้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน

n = ระยะเวลาของการลงทุน

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{40}{(1+0.5)^1} + \frac{40}{(1+0.5)^2} + \frac{40}{(1+0.5)^3} + \frac{40}{(1+0.5)^4} + \frac{40}{(1+0.5)^5} + \frac{40}{(1+0.5)^5}$$

มูลค่าปัจจุบันของหุ้นกู้ชนิด 4% = 956.61 บาท

ดังนั้น นายกิจจาจะต้องขายหุ้นกู้ชนิด 4% ในราคา 956.61 บาท เพื่อให้ผู้ลงทุนใหม่ได้รับอัตราผลตอบแทนเท่ากับอัตราดอกเบี้ยในตลาด 5% ในทำนองเดียวกัน ถ้าอัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลงเหลือ 3% ความต้องการในหุ้นกู้ชนิด 4% ย่อมมีมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ราคาของหุ้นกู้ชนิด 4% จะสูงขึ้นเป็น 1,046 บาท ซึ่งมีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วและแสดงไว้ในแผนภาพที่ 2.2

จากตัวอย่าง จึงสรุปได้ว่าระดับราคาตลาดของพันธบัตรและหุ้นกู้จะเคลื่อนไหวไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเสมอ เนื่องจากความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยไม่อาจลด หรือขจัดให้หมดไปได้โดยการกระจายการลงทุน ดังนั้นวิธีหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ก็คือ

1. ผู้ลงทุนควรถือพันธบัตร หรือหุ้นกู้จนครบกำหนดไถ่ถอน

2. ผู้ลงทุนควรซื้อพันธบัตร หรือหุ้นกู้ก่อนครบกำหนด 2 – 3 ปี เนื่องจากหลักทรัพย์ที่มีอายุสั้น ถึงแม้อัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงแต่ก็ไม่มากนัก

3. ผู้ลงทุนควรยอมขายพันธบัตร หรือหุ้นกู้เพื่อรับผลขาดทุนแต่น้อย แล้วนำเงินไปซื้อหลักทรัพย์อื่นที่ให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า

4. ผู้ลงทุนควรลงทุนในพันธบัตร หรือหุ้นกู้หลายๆ ฉบับที่มีอายุครบกำหนดไถ่ถอนแตกต่างกัน

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อ (Purchasing Power Risk)

เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจการซื้อของเงินได้ลดลง ถึงแม้ว่าตัวเงินที่ได้รับจากรายได้ยังคงเท่าเดิม ทั้งนี้เพราะระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นอันเกิดจากภาวะเงินเฟ้อ ถ้าภาวะเงินเฟ้อรุนแรงค่าของเงินหรืออำนาจซื้อจะยิ่งลดลงอย่างมาก การลงทุนที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อ ได้แก่ เงินฝากสะสมทรัพย์ เงินประกันชีวิต และหลักทรัพย์ประเภทที่ได้รับผลตอบแทนคงที่ เช่น พันธบัตรหุ้นกู้ ฯลฯ ความเสี่ยงจากการลงทุนในกรณีนี้เป็นความเสี่ยงที่ไม่อาจลดได้หรือขจัดให้หมดไปโดยการกระจายการลงทุน

การวัดอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) สามารถพิจารณาได้จากการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) ซึ่งจัดทำขึ้นจากการนำราคาสินค้าอุปโภคบริโภคประเภทต่าง ๆ มาหาระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคถั่วเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้เป็นปีฐาน การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงจะเป็นเครื่องชี้ถึงระดับอัตราเงินเฟ้อ

สูตรการคำนวณ มีดังนี้

$$\text{อัตราเงินเฟ้อระหว่างเวลา } t \text{ กับ } t+1 = \frac{\text{ดัชนีราคาผู้บริโภค ณ เวลา } t+1 - \text{ดัชนีราคาผู้บริโภค ณ เวลา } t}{\text{ดัชนีราคาผู้บริโภค ณ เวลา } t}$$

จากการวัดอัตราเงินเฟ้อสามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 ระดับอัตราเงินเฟ้อที่เปลี่ยนแปลง

ปี	ดัชนีราคาผู้บริโภค	อัตราเงินเฟ้อ (%)
2510	100	-
2511	104.2	4.2
2512	109.8	5.3
2513	116.3	5.9
2514	121.2	4.2
2515	125.3	3.4
2516	133.1	6.2
2517	147.7	11.0
2518	161.2	9.1
2519	170.5	5.8
2520	181.5	6.4
2521	195.4	7.6
2522	217.4	11.2
2523	235.8	8.5

ที่มา : (Federal Reserve Bulletin)

จากตารางที่ 2.5 จะพบว่าดัชนีราคาผู้บริโภคมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอดอันเป็นผลให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น นั่นคือ อำนาจซื้อของเงินมีค่าลดลงเป็นลำดับ

ดังนั้น นักลงทุนที่มีเหตุผล จึงมักกำหนดอัตราผลตอบแทนคาดหวังโดยคำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ตามปกติอัตราดอกเบี้ย หรือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต้องการมักเป็นอัตราก่อนปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ ดังนั้นผู้ลงทุนจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงต่ำกว่าอัตราที่ต้องการ แสดงได้ดังนี้

อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง = อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ – อัตราเงินเฟ้อ

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อ จะมีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ประเภทที่ให้ผลตอบแทนคงที่ เช่นพันธบัตร หุ้นกู้ มากกว่า หุ้นสามัญ ดังนั้น ในช่วงที่เศรษฐกิจเกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง ผู้ลงทุนควรลงทุนในหุ้นสามัญ เพราะนอกจากจะได้รับเงินปันผลเพิ่มขึ้นแล้ว ราคาตลาดของหลักทรัพย์อาจจะสูงขึ้นอีกด้วย

นอกจากความเสี่ยงที่สำคัญทั้ง 4 ประเภท ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีความเสี่ยงของหลักทรัพย์ประเภทอื่นๆ อีก ได้แก่

1. ความเสี่ยงเกี่ยวกับความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ (Marketability Risk)

ความเสี่ยงนี้จะแตกต่างกับความเสี่ยงเกี่ยวกับภาวะตลาด เนื่องจากเป็นความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในการที่จะนำออกขายเมื่อต้องการ หลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง จะมีความเสี่ยงประเภทนี้ต่ำ นั่นคือเป็นหลักทรัพย์ที่สามารถจะนำออกขายได้ทันทีที่ต้องการ โดยมีค่าใช้จ่ายในการขายต่ำและไม่ขาดทุนหรือขาดทุนแต่น้อย

2. ความเสี่ยงทางการเมือง (Political Risk)

เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจและการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผู้ลงทุนจะต้องได้รับผลกระทบจากนโยบายการเมือง ในเรื่องข้อกำหนด และข้อห้ามต่างๆ เช่น เรื่องภาษีอากร การนำเงินออกนอกประเทศ การส่งเสริมการลงทุน การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นความเสี่ยงทางการเมืองจึงเป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การลงทุนในหลักทรัพย์

3. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการไถ่ถอนหลักทรัพย์ (Callability Risk)

เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ผู้ออกหลักทรัพย์ใช้สิทธิการไถ่ถอนคืนหลักทรัพย์ก่อนครบกำหนด เช่น หุ้นกู้ หุ้นปุริมสิทธ อันเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลง ผู้ออกหลักทรัพย์จึงต้องการลดภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินปันผลที่ต้องจ่ายเป็นจำนวนที่แน่นอนในอัตราสูง ดังนั้นผู้ลงทุนในหลักทรัพย์อาจจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งไปจากการที่กิจการไถ่ถอนหลักทรัพย์คืน และออกหลักทรัพย์ใหม่ที่มีผลตอบแทนต่ำกว่า

4. ความเสี่ยงในการแปลงสภาพหลักทรัพย์ (Convertibility Risk)

เป็นความเสี่ยงอันเกิดจากการแปลงสภาพ โดยเฉพาะหุ้นกู้และหุ้นปุริมสิทธิที่มีเงื่อนไขว่าสามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญได้ โดยกิจการที่ออกหลักทรัพย์จะระบุเงื่อนไขในการแปลงสภาพ การแปลงสภาพหลักทรัพย์นี้ อาจมีผลทำให้ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ได้รับผลตอบแทนไม่แน่นอน นั่นคือ มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ผลตอบแทนจากหุ้นกู้และหุ้นปุริมสิทธินั้นผู้ลงทุนจะได้รับเป็นจำนวนที่แน่นอนตายตัว แต่หุ้นสามัญนั้นนั้นผลตอบแทนขึ้นกับผล กำไร และนโยบายในการจ่ายเงินปันผลของกิจการ ดังนั้น ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญจึงมีความเสี่ยงสูงกว่า

การวัดความเสี่ยงของหลักทรัพย์

ในการลงทุน ผู้ลงทุนมักคำนึงถึงผลตอบแทนคาดหวัง (Expected Return) ที่จะได้รับการลงทุนนั้น แต่เนื่องจากในโลกของความเป็นจริง โอกาสที่ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนคาดหวังอย่างแน่นอน ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะมีสภาวะของความไม่แน่นอนของเหตุการณ์เกิดขึ้นอยู่เสมอ นั่นคือการลงทุนย่อมต้องมีความเสี่ยงภัย ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคตจะมีผลต่อความแปรปรวนของผลตอบแทนคาดหวังจากการลงทุน ซึ่งมีผลให้ ผลตอบแทนที่ได้รับแตกต่างไปจากผลตอบแทนคาดหวัง แต่ผู้ลงทุนอาจจะสามารถคาดคะเนโอกาส หรือความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ได้

ในการวัดความเสี่ยงในการลงทุน โดยใช้ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จะมี 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดความเสี่ยงโดยใช้ข้อมูลในอดีตที่เคยปรากฏขึ้นแล้ว (Exposit Risk) โดยผู้ลงทุนจะใช้ข้อมูลความรู้ต่างๆ จากเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วในอดีตเป็นฐานในการคาดคะเน หรือประมาณการความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และผลตอบแทนคาดหวังที่จะได้รับในแต่ละเหตุการณ์

2. การวัดความเสี่ยงที่ยังไม่ปรากฏขึ้นเลย (Ex ante Risk) เป็นการวัดความเสี่ยงของสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้ลงทุนอาจใช้ลางสังหรณ์ประมาณการความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และกำหนดอัตราผลตอบแทนคาดหวังให้เข้ากับความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดในอนาคต

ผู้ลงทุนสามารถวัดความเสี่ยงของผลตอบแทนจากการลงทุนได้โดยใช้ความรู้ทางสถิติเกี่ยว กับความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือความแปรปรวนของผลตอบแทน (Variance) โดยมีวิธีการวัดความเสี่ยงจากผลรวมของความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่าง อัตราผลตอบแทนที่พึงได้ รับในแต่ละกรณีกับอัตราผลตอบแทนคาดหวังจากการลงทุนที่ถ่วงน้ำหนักโดยค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในแต่ละกรณีนั้น ผลลัพท์ที่ได้ก็คือ ค่าความแปรปรวนของผลตอบแทน หรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตรการคำนวณ มีดังนี้

$$\sigma_I^2 = \sum_{i=1}^{n} P_i [R_i - E(R_i)]^2$$

โดยที่

σ_I^2 = ค่าความแปรปรวนของผลตอบแทน (Variance)

P_i = ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในแต่ละกรณี i (Probability) โดย i = 1, 2, 3....n

R_i = อัตราผลตอบแทนที่พึงได้รับในแต่ละกรณี i

$E(R_i)$ = อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุน ที่ถ่วงน้ำหนักโดยค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแต่ละกรณี i

$$E(R_i) = \sum_{i=1}^{n} P_i R_i$$

ถ้านักลงทุนจะวัดความเสี่ยงโดยใช้ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของผลตอบแทน สามารถแสดงได้โดยสูตร ดังนี้

$$\sigma_I = \sqrt{\sigma_I^2}$$

หรือ $$\sigma_I = \sqrt{\sum_{i=1}^{n} P_i \left[R_i - E(R_i) \right]^2}$$

ตัวอย่าง นายประสิทธิ์ ต้องการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของบริษัท กิจมงคล จำกัด ซึ่งคาดว่าจะได้รับอัตราผลตอบแทนในอนาคตภายใต้เหตุการณ์ต่างๆ และมีค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้

เหตุการณ์ (i)	ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ (P_i)	อัตราผลตอบแทน (R_i)	$[R_i - E(R_i)]^2$
ดี	0.2	25%	0.0324
ปานกลาง	0.5	10%	0.0009
ไม่ดี	0.3	-10%	0.0289

การหาอัตราผลตอบแทนคาดหวังจากการลงทุนในหลักทรัพย์

วิธีการคำนวณ

จากสูตร

$$[E(R_i)] = \sum_{i=1}^{n} P_i R_i$$

แทนค่าในสูตร

อัตราผลตอบแทนคาดหวัง = (0.2) (0.25) + (0.5) 0.10) + (0.3) (-0.10)

= 0.07 หรือ 7%

การหาความแปรปรวนของผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

จากสูตร

หรือ $\sigma_I^2 = \sum_{i=1}^{n} P_i [R_i - E(R_i)]^2$

ความแปรปรวนของผลตอบแทน = (0.2)(0.324) + (0.5)(0.0009) + (0.3)(0.0289)

ความแปรปรวนของผลตอบแทน = 0.0156 หรือ 1.56%

หรือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทน (σ_I) = $\sqrt{\sigma_I^2}$

= $\sqrt{0.0156}$

ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทน = 0.1249 หรือ 12.49 %

จากตัวอย่าง แสดงว่าการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของนายประสิทธิ์มีผลตอบแทนคาดหวังจากการลงทุน 7% และมีค่าความแปรปรวนของผลตอบแทน 1.56 % หรือ มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทน 12.49 % หมายความว่าหนึ่งค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะเบี่ยงเบนไปจากผลตอบแทนคาดหวัง บวกหรือลบ 12.49% ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง -5.49% และ 19.49%

ในทำนองเดียวกัน สมมุติว่า หลักทรัพย์อีกประเภทหนึ่งมีผลตอบแทนคาดหวังจากการลงทุนเท่ากัน คือ 7% แต่มีค่าความแปรปรวนของผลตอบแทน 0.25% หรือมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทน 5% หมายความว่าหนึ่งค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานจะเบี่ยงเบนไป

จากผลตอบแทนคาดหวัง บวกหรือลบ 5% ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง 2% และ 12% ดังนั้นความเสี่ยงของหลักทรัพย์ประเภทหลังจะมีน้อยกว่าประเภทแรก

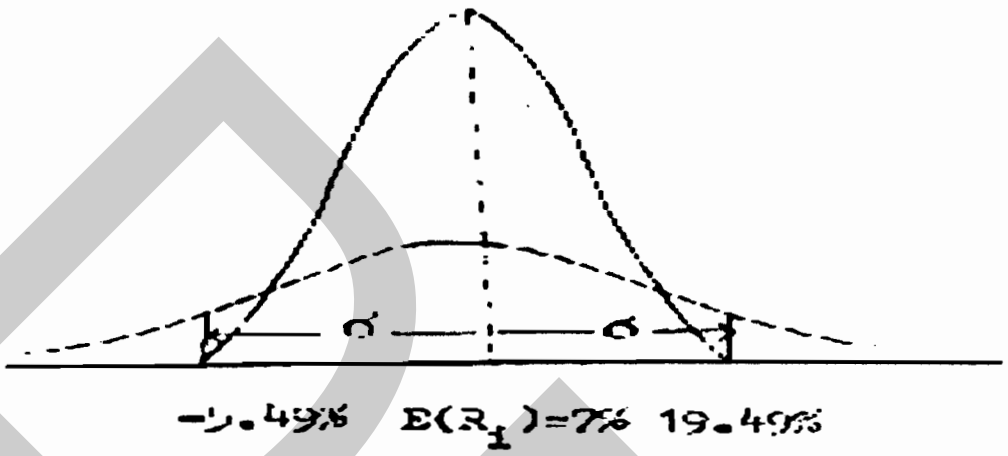

ภาพที่ 2.3 การวัดความเสี่ยง

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 175.

จากภาพที่ 2.3 แสดงให้เห็นถึงหลักทรัพย์ 2 หลักทรัพย์ ที่มีอัตราผลตอบแทนคาดหวังเท่ากัน คือ 7% แต่มีความแปรปรวนของผลตอบแทน หรือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนไม่เท่ากัน คือ หลักทรัพย์แรกมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.49% ส่วน หลักทรัพย์หลังมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5% ดังนั้นหลักทรัพย์แรกจึงมีความเสี่ยงสูงกว่า ซึ่งดูจากรูปจะมีส่วนคล้ายระฆังคว่ำ และมีฐานกว้างกว่า

ดังนั้น การวัดความเสี่ยงของหลักทรัพย์ โดยการพิจารณาการกระจายความน่าจะเป็นของผลตอบแทนนี้ ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือ ถ้าผลตอบแทนที่ได้เบี่ยงเบนไปจากผลตอบแทนคาดหวังมาก การลงทุนนั้นก็มีความเสี่ยงมาก แต่ถ้าผลตอบแทนที่ได้ใกล้เคียงกับผลตอบแทนคาดหวัง การลงทุนนั้นก็มีความเสี่ยงน้อย

สรุป

ความเสี่ยงจากการลงทุน หมายถึง ภาวการณ์ที่ผู้ลงทุนมีโอกาสที่จะสูญเสียผลตอบแทนและเงินลงทุนจากการลงทุนนั้น หรืออาจไม่ได้รับผลตอบแทนตามจำนวนที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งไม่อาจคาดคะเนได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการลงทุนใดก็ตามที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ลงทุนย่อมต้องการผลตอบแทนในอัตราที่สูง เพื่อชดเชยความเสี่ยงนั้น

ตามแนวความคิดของทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุน มาร์โควิทซ์ และชาร์ปได้สรุปประเภทของความเสี่ยงไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความเสี่ยงที่มีระบบและความเสี่ยงที่ไม่มีระบบ ความเสี่ยงที่มีระบบเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์โดยส่วนรวม มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจาก การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังนั้นความเสี่ยงชนิดนี้จึงไม่สามารถขจัดให้หมดไปด้วยการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ ส่วนความเสี่ยงที่ไม่มีระบบเป็นความเสี่ยงเฉพาะของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์อื่น มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการบริหารงาน การจัดการด้านการเงิน การตลาด ธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์นั้น ความเสี่ยงชนิดนี้สามารถขจัดให้หมดไปได้ด้วยการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังสามารถจำแนกประเภทของความเสี่ยงได้ดังนี้คือ ความเสี่ยงทางธุรกิจ เกิดจากความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับภาวะตลาด เกิดจากการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในตลาด และความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อ เกิดจากอำนาจซื้อของเงินลดลง นอกจากความเสี่ยงที่สำคัญทั้ง 4 ประเภท แล้วยังมีความเสี่ยงอื่นๆ อีก เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ ความเสี่ยงทางการเมือง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการไถ่ถอนหลักทรัพย์ และความเสี่ยงในการแปลงสภาพหลักทรัพย์ เป็นต้น

สำหรับการวัดความเสี่ยงของหลักทรัพย์ สามารถใช้ความรู้ทางสถิติเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือค่าความแปรปรวนของผลตอบแทน เป็นเครื่องมือวัดความเสี่ยงของหลักทรัพย์ได้ ถ้าค่าความแปรปรวนของผลตอบแทนมีค่าสูงก็แสดงว่าหลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงสูง

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์

การวิเคราะห์หลักทรัพย์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาข้อมูล และการอธิบายถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักทรัพย์ เพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มของหลักทรัพย์ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนที่จะใช้เป็นเครื่องมือตัดสินใจ ผู้ลงทุนจะต้องทำการวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อหาคำตอบให้กับตนเองว่า ในภาวะการณ์ปัจจุบันสมควรจะลงทุนหรือไม่ โดยพิจารณาจากภาวะเศรษฐกิจขณะนั้นและแนวโน้มในอนาคต หากภาวะการณ์เหมาะสมในการลงทุนแล้วผู้ลงทุนก็ต้องพิจารณาต่อไปว่าอุตสาหกรรมใดที่น่าสนใจลงทุน โดยพิจารณาอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อเลือกธุรกิจที่จะลงทุนต่อไป และสิ่งสำคัญที่ผู้ลงทุนไม่ควรมองข้ามก็คือนโยบายของรัฐบาลและสถานะการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน

ประเภทของการวิเคราะห์หลักทรัพย์

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ถือเป็นเรื่องที่นักลงทุนต้องให้ความสำคัญไม่น้อยก่อนการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งการวิเคราะห์หลักทรัพย์สามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ **การวิเคราะห์แบบมูลฐาน** (Fundamental Analysis) และ**การวิเคราะห์ทางเทคนิค** (Technical Analysis)

การวิเคราะห์แบบมูลฐาน (Fundamental Analysis)

เป็นการวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ต้องการลงทุน โดยการศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภาวะอุตสาหกรรม ตลอดจนผลการดำเนินงานของกิจการ ฐานะการเงินและการบริหารงานของผู้บริหารทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ การวิเคราะห์แบบมูลฐาน แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูถึงวิถีทางหรือตัวแปรทางการเมือง ตลอดถึงแนวนโยบายของรัฐบาลว่าจะมีผลกระทบต่อธุรกิจใดในด้านบวกหรือลบ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง อาจส่งผลกระทบถึงความต่อเนื่องของนโยบายหลักที่มีอยู่ หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแก่ธุรกิจด้านต่างๆ ผู้ลงทุนควรศึกษาถึงแนวนโยบายของรัฐบาลว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือไม่ เพื่อดูถึงผลกระทบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมที่จะลงทุน

2. การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ เป็นการวิเคราะห์ถึงภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจในอนาคต ว่ามีผลกระทบต่อหลักทรัพย์แต่ละชนิดแต่ละประเภทอย่างไรบ้าง เพื่อผู้ลงทุนจะได้เลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อใดจึงควร

ลงทุนในหุ้นกู้ หุ้นทุน หรือสินทรัพย์อื่น นอกจากนั้น การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจภาวะเศรษฐกิจยังทำให้ผู้ลงทุนสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับภาวะการณ์ทางการเงินของประเทศ เช่น อัตราดอกเบี้ย ภาวะเงินเฟ้อ รวมถึงภาวะตลาดหุ้นอีกด้วย

3. การวิเคราะห์อุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่ามีประเภทอุตสาหกรรมใดบ้างที่น่าสนใจ หรือมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้ดีต่อไปในภาวะเศรษฐกิจขณะนั้น และในอนาคตอุตสาหกรรมที่น่าสนใจนั้นอยู่ในช่วงของวงจรอุตสาหกรรมและสภาวะการแข่งขันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้เลือกบริษัทที่จะลงทุนต่อไป

4. การวิเคราะห์บริษัท เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในของบริษัทต่างๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่ผู้ลงทุนเลือกไว้ การวิเคราะห์บริษัทเป็นการวิเคราะห์ขั้นสุดท้ายก่อนตัดสินใจ เพื่อลงทุนในบริษัทที่มีฐานะการดำเนินงานดี มั่นคงและเจริญเติบโต ซึ่งการวิเคราะห์บริษัทนี้จะมีรายละเอียดในบทต่อไป

ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนในการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 222.

จากภาพที่ 2.4 ผู้ลงทุนจะต้องเริ่มวิเคราะห์จากสิ่งที่อยู่ห่างไกลจากตัวบริษัท นั่นคือ สภาวะทางการเมือง แล้วจึงทำการวิเคราะห์ภาวะทางเศรษฐกิจวิเคราะห์ตัวอุตสาหกรรม และอันดับสุดท้ายคือวิเคราะห์บริษัทที่ผู้ลงทุนสนใจ

การวิเคราะห์ทางเทคนิค (Technical Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ถึงลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาและปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อคาดคะเนแนวโน้มที่ควรจะเป็นในอนาคต การวิเคราะห์ทางเทคนิคจะช่วยให้ผู้ลงทุนเลือกจังหวะเวลาที่จะซื้อหรือขายหลักทรัพย์ เพราะการวิเคราะห์ทางเทคนิคจะบอกให้ทราบถึงอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์ ในขณะนั้น สำหรับรายละเอียดจะได้กล่าวในรายละเอียดทฤษฎีและแนวคิดด้านการวิเคราะห์ทางเทคนิคต่อไป

การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง

การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองเพื่อดูทิศทางตัวแปรทางการเมืองรวมถึงแนวนโยบายของรัฐบาลว่า จะมีผลต่อธุรกิจและตลาดหลักทรัพย์ในด้านใด สิ่งที่มีความสำคัญประการหนึ่งก็คือ ความมีเสถียรภาพของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง อาจจะส่งผลกระทบถึงความต่อเนื่องของนโยบายหลักทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และอาจรวมไปถึงนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแก่ธุรกิจด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบไปถึงอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น นโยบายด้านการจัดเก็บภาษีอากร การตั้งกำแพงภาษีสำหรับสินค้าเข้าบางประเภท การยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรอุตสาหกรรมบางประเภท การห้ามจัดตั้งธุรกิจที่จะแข่งขันกับธุรกิจที่รัฐบาลให้ความคุ้มครอง ฯลฯ ดังนั้นผู้ลงทุนควรต้องพิจารณาถึงแนวนโยบายของรัฐบาลชุดใหม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายเศรษฐกิจอย่างไรหรือไม่ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหลัก ผู้ลงทุนก็สามารถศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบันที่ประกาศใช้อยู่ แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักก็ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของนโยบายที่รัฐบาลชุดใหม่จะแถลงให้ทราบ เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ ผู้ลงทุนควรต้องทราบถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศที่จะทำการลงทุนว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบใด สำหรับประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด และเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม กล่าวคือ เป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดำเนินธุรกิจใดๆ ก็ได้ที่ไม่ผิดกฎหมายและขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้มีการติดต่อกับต่างประเทศทั้งทางด้านการค้า และการเงิน เช่น การสั่งสินค้าเข้าและส่งสินค้าออกไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกในด้านการเงินได้มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อนำมาพัฒนาประเทศและเพิ่มการลงทุนในภาคเอกชน ดังนั้นผู้ลงทุน

ควรพิจารณาภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นผลต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุน

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ ผู้ลงทุนมักเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจอย่างกว้างๆ ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อดูว่าภาวะเศรษฐกิจจะมีทิศทางใด กำลังเจริญรุ่งเรืองหรือกำลังถดถอยลง อะไรบ้างที่จะเป็นผลกระทบสำคัญต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน เมื่อผู้ลงทุนได้พยากรณ์ทิศทางหรือแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจแล้ว ผู้ลงทุนควรประมาณการถึงระยะเวลาของแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจที่กำลังจะเป็นว่าเป็นไปได้นานเพียงใด เพื่อพิจารณาว่าสมควรจะลงทุนในหลักทรัพย์หรือไม่ ถ้าจะลงทุนควรลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทใด เช่น ถ้าผู้ลงทุนประมาณการว่าภาวะเศรษฐกิจจะดีขึ้นเรื่อยๆ และก้าวเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง ผู้ลงทุนก็ควรลงทุนในหลักทรัพย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักทรัพย์ระยะยาวประเภทหุ้นสามัญ เพราะเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเงินปันผลและกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ แต่ถ้าผู้ลงทุนประมาณการว่าภาวะเศรษฐกิจจะถดถอย ผู้ลงทุนก็ไม่สมควรจะลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว แต่ควรนำเงินไปลงทุนในลักษณะอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าโดยเฉพาะการลงทุนระยะสั้นๆ และเมื่อภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น จึงกลับมาลงทุนในหลักทรัพย์ต่อไป

หลังจากวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนประมาณการระยะเวลาของแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจแล้ว ขั้นต่อไปผู้ลงทุนจะต้องศึกษาว่าอุตสาหกรรมใดบ้างที่ได้รับประโยชน์จากภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น เพื่อพิจารณาว่าเป็นอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่น่าสนใจลงทุน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรมในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจจะทำให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์ และแนว โน้มของภาวะตลาดหลักทรัพย์ในอนาคต การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจมีวิธีการและเครื่องมือที่จะช่วยผู้ลงทุนในการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1. วงจรภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Cycles)
2. นโยบายของรัฐบาลด้านการเงินและการคลัง (Monetary and Fiscal Policy)
3. นโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Policy)
4. เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

1. วงจรภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Cycles)

ผู้ลงทุนนอกจากจะศึกษาถึงภาวะเศรษฐกิจ และแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจ เพื่อดูถึงผลกระทบต่อการขยายตัวธุรกิจแล้ว ผู้ลงทุนยังควรศึกษาถึงวงจรภาวะทางเศรษฐกิจอีกด้วย เพื่อให้เข้าใจถึงช่วงภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และจุดที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต ลักษณะวงจรภาวะทางเศรษฐกิจ แบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง (Prosperous)

ระยะที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจถดถอย (Recession)

ระยะที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (Depression)

ระยะที่ 4 ภาวะเศรษฐกิจฟื้นตัว (Recovery)

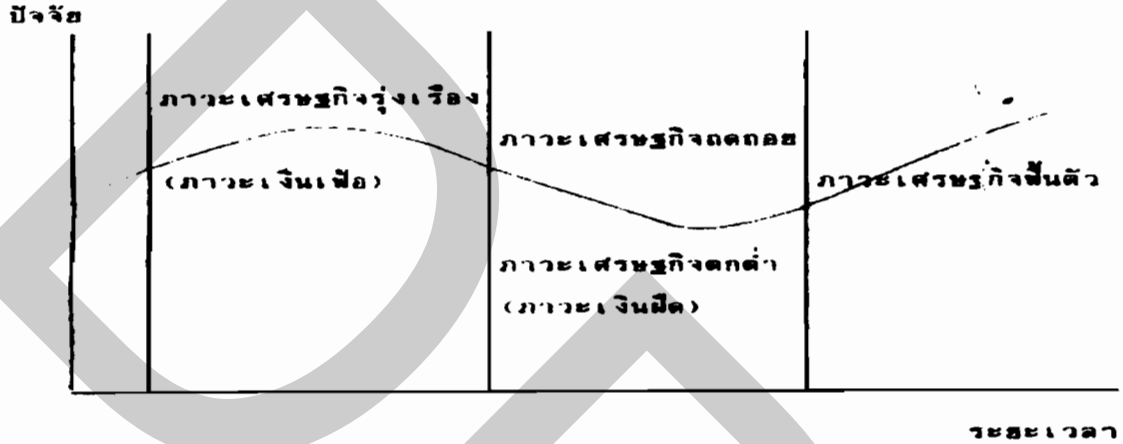

ภาพที่ 2.5 วงจรภาวะทางเศรษฐกิจ

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 226.

จากภาพที่ 2.5 สามารถอธิบายได้ดังนี้ คือ

ระยะที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง (Prosperous) เป็นระยะที่ประเทศชาติกำลังเจริญก้าวหน้าการผลิตขยายตัวสูงขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้ประชากรมีรายได้สูงขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้ประชากรมีรายได้สูงขึ้น กิจการธุรกิจมีผลกำไรสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้ความต้องการในสินค้าและบริการมีมากขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างมากเนื่องจากมีอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในช่วงภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง เป็นช่วงของภาวะเงินเฟ้อ นั่นเอง

ระยะที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจถดถอย (Recession) เป็นระยะที่ประเทศอาจประสบปัญหาหรือวิกฤตการณ์ที่ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลง การผลิตลดลง ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพเท่านั้นที่อยู่รอดได้ ธุรกิจขนาดเล็กอาจต้องล้มเลิกกิจการไป การจ้างงานลดลง ธุรกิจต่างๆ พยายามแข่งขันกันตัดราคาเพื่อให้สินค้าขายได้ ยอดขายและกำไรของธุรกิจโดยทั่วไปลดลง แต่ถึงกระนั้นระดับราคาสินค้ายังคงสูงอยู่ เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้บรรยากาศไม่เหมาะแก่การลงทุนเพิ่ม

ระยะที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (Depression) เป็นระยะที่ธุรกิจต่างๆมีการผลิตลดลงจนถึงเลิกการผลิตเลย ทำให้การจ้างงานลดลง มีอัตราการว่างงานสูงขึ้นมาก ทำให้สินค้าที่ผลิตขึ้นมาขายไม่ได้ ถึงแม้ว่าระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปจะลดลงและมีการแข่งขันกันตัดราคาก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีรายได้ลดลงทำให้อำนาจซื้อลดลง ในสภาวะการณ์เช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า อยู่ในช่วงภาวะเงินฝืดและอาจต่อเนื่องไปถึงภาวะเงินตึง คือเป็นภาวะการณ์ที่ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนลดลง ทำให้ธุรกิจมีความต้องการกู้ยืมสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยจึงสูงขึ้น จึงมีผลให้ช่วงระยะนี้การลงทุนลดลง

ระยะที่ 4 ภาวะเศรษฐกิจฟื้นตัว (Recovery) หลังจากที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลจึงต้องพยายามหาทางแก้ไขปรับปรุงสภาพการณ์ต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยอาจนำนโยบายการเงินและการคลังมาใช้ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ความต้องการในสินค้าและบริการจึงเพิ่มขึ้น ธุรกิจสามารถขายสินค้าได้มากขึ้น ทำให้ปริมาณสินค้าคงคลังลดลง และเริ่มมีการผลิตใหม่อีกครั้งหนึ่ง ธุรกิจเริ่มมีการจ้างงานใหม่ มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปเริ่มสูงขึ้น เนื่องจากอุปสงค์หรือความต้องการในสินค้ามีมากขึ้นสภาพการณ์นี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงภาวะเงินคลายตัว จากการศึกษาวงจรภาวะทางเศรษฐกิจ จะช่วยให้ผู้ลงทุนพิจารณาแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดีขึ้นและผู้ลงทุนสามารถคาดคะเนได้ว่า ในภาวะเศรษฐกิจแบบใดควรลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทใด เช่น ในช่วงภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง ซึ่งเป็นช่วงที่มักเกิดภาวะเงินเฟ้อผู้ลงทุนควรลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวประเภทหุ้นสามัญจะเหมาะสมที่สุด เพราะสามารถให้ผลตอบแทนสูงคุ้มค่ากับเงินลงทุน และยังป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจซื้อของเงินลดลงอันเนื่องจากภาวะเงินเฟ้ออีกด้วย และเมื่อภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงรุ่งเรืองระยะหนึ่งแล้วก็มีแนวโน้มว่าภาวะเศรษฐกิจจะต้องเริ่มเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ในช่วงนี้ผู้ลงทุนอาจลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวลดลง โดยอาจหันมาลงทุนในระยะสั้นหรือระยะปานกลางจะเหมาะสมกว่า เช่น นำเงินมาฝากไว้กับสถาบันการเงินต่างๆ แทนการลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และช่วงภาวะเงินตึง อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดสูงขึ้น เงินออมของผู้ลงทุนจะถูกนำไปลงทุนในรูปเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินมากขึ้น จึงส่งผลให้การลงทุนในหลักทรัพย์ลดต่ำลง เพราะการนำเงินไปลงทุนในรูปเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินนั้น จะมีความปลอดภัยสูงกว่า แต่เมื่อภาวะเศรษฐกิจเริ่มกระเตื้องขึ้น ธุรกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยเริ่มลดลง ผู้ลงทุนควรหันมาสนใจการลงทุนในหลักทรัพย์มากขึ้น เพราะในช่วงนี้การลงทุนในหลักทรัพย์จะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินในขณะที่ความเสี่ยงลดลง

นโยบายของรัฐบาลด้านการเงินและการคลัง (Monetary and Fiscal Policy)

รัฐบาลมีเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศก็คือ นโยบายทางด้านการเงินและการคลัง นโยบายทางด้านการเงินจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มหรือลดปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ การเพิ่มหรือลดอัตราดอกเบี้ย รวมถึงการเพิ่มหรือลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ ส่วนนโยบายด้านการคลัง จะเกี่ยวข้องกับรายรับรายจ่ายของรัฐบาล เช่น การจัดเก็บภาษีอากร การใช้จ่ายของรัฐบาล และการกู้ยืมเงินของรัฐบาล อย่างเช่นขณะที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเกิดภาวะเงินฝืด รัฐบาลจะนำนโยบายทางด้านการเงินมาใช้เพื่อผ่อนคลายภาวะทางการเงินให้มีความคล่องตัวขึ้น มาตรการที่นำมาใช้ก็คือการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการลงทุน และการลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้สินเชื่อแก่ธุรกิจได้เพิ่มขึ้น การใช้นโยบายทางด้านการเงินแก้ไขภาวะเศรษฐกิจมักกระทำผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ นอกจากนั้นรัฐบาลยังสามารถใช้นโยบายทางด้านการคลังในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกัน เช่น การปรับโครงสร้างภาษีอากร เพื่อลดภาระทางภาษีของธุรกิจและประชาชนให้น้อยลงประชาชนก็จะมีรายได้เพื่อจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น และช่วยกระตุ้นให้ธุรกิจมีการลงทุนเพิ่มขึ้น การไถ่ถอนพันธบัตรคืนจากประชาชน เพื่อให้ปริมาณเงินในมือประชาชนเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้น เพื่อให้เงินไหลไปสู่มือธุรกิจและประชาชนเพิ่มขึ้น

ในทางตรงกันข้าม หากเศรษฐกิจรุ่งเรืองอย่างมากจนเกิดภาวะเงินเฟ้อประชาชนเริ่มจับจ่ายใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย จนทำให้ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างมาก รัฐบาลก็จะนำนโยบายทางด้านการเงินและการคลังมาใช้แก้ปัญหาเช่นเดียวกัน โดยรัฐบาลจะหามาตรการที่จะลดปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เช่น การขึ้นอัตราดอกเบี้ย การเพิ่มอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ การจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นอัตราภาษีอากรและลดการใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นต้น

ดังนั้น ผู้ลงทุนควรติดตามและศึกษาถึงนโยบายของรัฐบาล เพราะนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้จะมีส่วนอย่างมากในการส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจที่ผู้ลงทุนสนใจ

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Policy)

นอกเหนือจากการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและนโยบายของรัฐบาลแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ลงทุนจะต้องมีการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศและนโยบายการค้าของรัฐบาล โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยเพราะการเปลี่ยนแปลงใดๆ ของประเทศเหล่านั้นย่อมส่งผลถึงประเทศไทยเช่นกันเนื่องจากประเทศไทยได้มีการติดต่อทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ

ทั่วโลก ดังนั้น เมื่อต่างประเทศมีการเพิ่มหรือลดสินค้าและบริการ ย่อมกระทบต่อปริมาณการส่งออกและนำเข้าสินค้าและบริการของไทย การกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาลจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะแต่ละประเทศต้องการขยายตลาดสินค้าและบริการออกสู่ต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับเงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศให้มากที่สุด ซึ่งจะทำให้มีเงินสำรองระหว่างประเทศมากขึ้น การที่ประเทศใดมีการขาดดุลการค้ามาก ย่อมส่งผลให้ดุลการชำระเงินขาดดุลตามไปด้วย นั่นคือประเทศนั้นจะต้องสูญเสียเงินสำรองระหว่างประเทศ ผลที่ตามมาก็คือค่าของเงินสกุลนั้นมีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่น ดังนั้น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ ประเทศต่างๆจึงพยายามนำมาตรการต่างๆมาใช้เพื่อที่จะส่งสินค้าและบริการออกไปขายยังต่างประเทศให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การตั้งธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออก เพื่อสนับสนุนเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่ธุรกิจส่งออก การลดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับการส่งออก การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตสินค้าส่งออกโดยให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ผู้ลงทุนควรติดตามการเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ย่อมมีความสัมพันธ์กับตลาดหลักทรัพย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรให้ความสนใจต่อเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ คือ สาเหตุต่างๆที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับใช้วัดภาพรวมของภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลา 1 ปี เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. **เครื่องชี้นำ** (Leading Indicators) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่ภาวะเศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลง

2. **เครื่องชี้พร้อม** (Coincident Indicators) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ

3. **เครื่องชี้ตาม** (Lagging Indicators) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2.6 แสดงตัวอย่างของเครื่องชี้ภาวะตลาดทั้ง 3 ลักษณะ (Reilly, 1986 : 264 – 265)

เหตุการณ์	ระยะเวลาชี้นำเฉลี่ย (เดือน)	
	เศรษฐกิจรุ่งเรืองสูงสุด	เศรษฐกิจตกต่ำที่สุด
ก. เครื่องชี้นำ		
1. สัปดาห์การทำงานถัวเฉลี่ยของลูกจ้างในภาค – อุตสาหกรรม	12	5
2. ดัชนีการก่อสร้างธุรกิจใหม่	11	2
3. ดัชนีราคาหุ้นสามัญ	9	4
4. ดัชนีสัญญาการก่อสร้างอาคารใหม่	13	8
5. อัตราการปลดคนงานในภาคอุตสาหกรรม	11	1
6. คำสั่งซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค	6	1
7. สัญญาก่อสร้างโรงงานและเครื่องจักร	9	2
8. การเปลี่ยนแปลงสุทธิในสินค้าคงเหลือ	9	4
9. การเปลี่ยนแปลงสุทธิในราคาที่อ่อนไหว	15	5
10. การประกอบการของผู้ขาย	6	5
11. ปริมาณเงิน	10	8
12. (%) การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สภาพคล่อง	6.5	6
ข. เครื่องชี้พร้อม		
1. เงินเดือนของลูกจ้างที่ไม่ใช่ในภาคเกษตรกรรม	2	0
2. ดัชนีผลผลิตในภาคอุตสาหกรรม	3	0
3. รายได้ส่วนบุคคล , หักเงินโอน	0	1
4. ยอดขายทั้งการค้าและอุตสาหกรรม	3	0
ค. เครื่องชี้ตาม		
1. การจ้างงานถัวเฉลี่ย	1.5	8
2. ปริมาณสินค้าทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม	2.5	3
3. ค่าแรงต่อหนึ่งหน่วยของผลผลิตทางอุตสาหกรรม	8.5	11
4. หนี้สินทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม	1.5	5
5. อัตราของหนี้สินการบริโภคต่อรายได้ส่วนบุคคล	6.5	7
6. อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุดถัวเฉลี่ยของธนาคาร	3.5	14

ที่มา: Business Condition Digest พฤศจิกายน 2518.

จากตารางที่ 2.6 แสดงถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดก่อนหรือพร้อมกับหรือหลังการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น ในรายการที่ 3 ของเครื่องชี้นำสามารถอธิบายได้ว่า ถ้าภาวะเศรษฐกิจจะรุ่งเรืองสูงสุดดัชนีราคาหุ้นจะขึ้นสูงสุดก่อนล่วงหน้าไปแล้วประมาณ 9 เดือน และในทางตรงกันข้าม ถ้าภาวะเศรษฐกิจจะตกต่ำที่สุด ดัชนีราคาหุ้นจะตกต่ำที่สุดไปแล้วประมาณ 4 เดือน เป็นต้น

ในกรณีของเครื่องชี้นำจะมีเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ภาวะเศรษฐกิจจะเปลี่ยน- แปลงไปทั้งในทางบวกและทางลบ จะสังเกตเห็นว่าในเวลาที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำนั้นเหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นล่วงหน้าในระยะเวลาสั้นกว่าเมื่อภาวะเศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลงไปในทางรุ่งเรือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนอาจจะไม่มั่นใจว่าภาวะเศรษฐกิจจะรุ่งเรืองจริงหรือไม่ จึงต้องใช้ระยะเวลาที่นานกว่า

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่ผู้ลงทุนควรสนใจก็คือ เครื่องชี้นำ เพราะเครื่องชี้นำเป็นตัวบอกทิศทางของการเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ลงทุนสามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตหรือเตรียมแผนการลงทุนไว้ล่วงหน้า แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ว่าเครื่องชี้นำจะให้ประโยชน์ต่อผู้ลงทุนมากกว่าเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจอื่น ๆ ด้วยโดยเฉพาะเครื่องชี้พร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการลงทุนมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์สภาวะอุตสาหกรรม

เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ย่อมมีผลกระทบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างแน่นอน แต่ผลกระทบต่าง ๆ จะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจและอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้ลงทุนจึงต้องศึกษาถึงภาวะเศรษฐกิจและการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ผู้ลงทุนสนใจ เพื่อตัดสินใจเลือกอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด และเป็นอุตสาหกรรมที่มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอนาคต แล้วจึงคัดเลือกบริษัทที่จะลงทุนในขั้นต่อไป

อุตสาหกรรมแต่ละประเภท จะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ไม่ใช่ทุกอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเดียวกัน บางอุตสาหกรรมจะผันแปรไปในทิศทางเดียวกับภาวะเศรษฐกิจ กล่าวคือ ถ้าภาวะเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองอุตสาหกรรมนั้นก็รุ่งเรืองด้วย แต่บางอุตสาหกรรมอาจผันแปรไปในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะเศรษฐกิจ กล่าวคือถ้าภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือถดถอยอุตสาหกรรมนั้นมีแนวโน้มดีขึ้น สิ่งสำคัญที่ผู้ลงทุนควรให้ความสนใจก็คือพิจารณาว่าอุตสาหกรรมใดจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมใดจะเปลี่ยน แปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะเศรษฐกิจ ลู่ทางในอนาคตของอุตสาหกรรมนั้นจะเป็นอย่างไร จะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐบาลหรือไม่ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศเป็นอย่าง ไร

ในการวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนควรพิจารณาสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วงจรชีวิตอุตสาหกรรม (Industrial Life Cycle)
2. โครงสร้างของอุตสาหกรรม (Industry Structure)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน (Demand and Supply Relationship)
4. กฎเกณฑ์ของรัฐบาล (Government Regulation)
5. ปัจจัยอื่นๆ (Other Factors)

1. วงจรชีวิตอุตสาหกรรม (Industrial Life Cycle)

เมื่อผู้ลงทุนได้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและเลือกอุตสาหกรรมที่น่าสนใจแล้ว ผู้ลงทุนควรศึกษาว่าอุตสาหกรรมนั้น ๆ อยู่ในระยะเดียวของวงจรชีวิตอุตสาหกรรมเพราะวงจรชีวิตเป็นอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วย ผู้ลงทุนในการตัดสินใจว่าสมควรจะลงทุนในอุตสาหกรรมนั้น ๆ ในช่วงเวลาใดหรือไม่

วงจรชีวิตอุตสาหกรรม ก็คล้ายกับวงจรชีวิตของคน คือ เริ่มจากแรกเกิดไปช่วงหนึ่งต่อจากนั้นก็เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จนถึงขั้นเติบโตเต็มที่และถึงขั้นถดถอย ดังนั้นจึงควรพิจารณาว่าในแต่ละขั้นของวงจรชีวิตอุตสาหกรรมมีลักษณะอย่างไร วงจรชีวิตอุตสาหกรรมแบ่งออกเป็น 4 ขั้นดังนี้

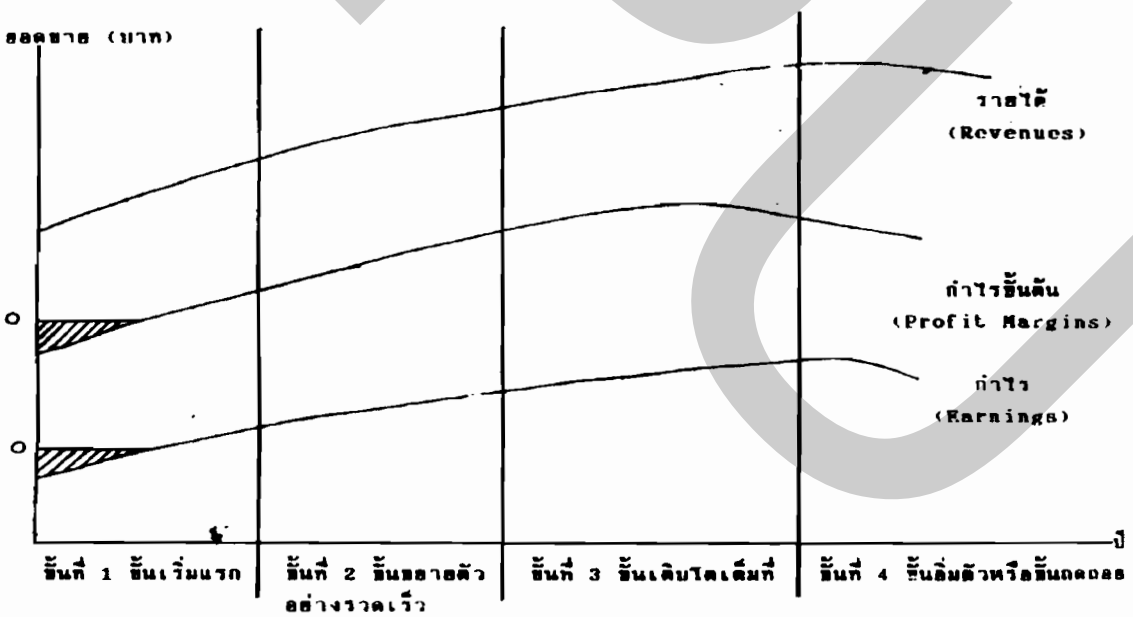

ภาพที่ 2.6 วงจรชีวิตอุตสาหกรรม

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 234.

จากภาพที่ 2.6 แกนตั้งแสดงถึงยอดขาย มีหน่วยเป็นเงินบาท ส่วนแกนนอนแสดงถึงระยะเวลา ในแต่ละขั้นของวงจรชีวิตอุตสาหกรรมจะมีความลาดชันแตกต่างกัน เส้นบนสุดจะเป็นเส้นที่แสดงถึงรายได้ของอุตสาหกรรม ส่วนเส้นที่สองจะแสดงถึงเส้นกำไรขั้นต้น ส่วนเส้นล่างสุดเป็นเส้นแสดงถึงกำไร แต่ละเส้นจะมีความลาดเอียงในแต่ละขั้นตอนที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นอุตสาหกรรมเริ่มแรก (Introduction) เป็นช่วงที่ธุรกิจใหม่ ๆ เริ่มเข้าสู่อุตสาหกรรม มีการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด ถ้าสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาดอุตสาหกรรมก็จะเจริญเติบโตต่อไปโดยมีอัตราการขยายตัวสูง แต่ถ้าสินค้าไม่เป็นที่ต้องการของตลาดก็จะเลิกล้มกิจการไปเลย ในระยะนี้รายได้จะค่อย ๆ สูงขึ้น ส่วนกำไรนั้นในช่วงแรกจะขาดทุนก่อน จนกว่าจะถึงระดับรายได้ที่จะมีกำไร และเมื่อถึงจุดนั้นแล้ว กำไรจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามความเติบโตของอุตสาหกรรม ดังนั้นในระยะนี้จึงไม่มีการจ่ายเงินปันผล และยังถือว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับนักลงทุน

ขั้นที่ 2 ขั้นอุตสาหกรรมขยายตัวอย่างรวดเร็ว (Rapid Expansion) เป็นช่วงที่ยอดขายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมยังคงสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ความเสี่ยงจากความเสียหายลดน้อยลง อุตสาหกรรมเริ่มมีกำไรสูงขึ้นอย่างมากแต่ในขณะเดียวกันก็มีการแข่งขันสูง ในช่วงนี้อุตสาหกรรมจะมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ อุตสาหกรรมที่มีกำไรสูงก็จะมีการขยายกิจการเพิ่มขึ้น ดังนั้นในระยะนี้จึงอาจไม่มีการจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด แต่อาจมีการจ่ายหุ้นปันผลแทน เนื่องจากอุตสาหกรรมต้องใช้จ่ายเงินในการขยายกิจการออกไป

ขั้นที่ 3 ขั้นอุตสาหกรรมเติบโตเต็มที่ (Mature Growth) เป็นช่วงที่ธุรกิจต่างๆที่อยู่ในอุตสาหกรรมเป็นกิจการขนาดใหญ่ มีส่วนครองตลาดคงที่ ดังนั้น อุตสาหกรรมจึงเติบโตขึ้นอย่างช้าๆ ตลาดมีการแข่งขันค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากมีคู่แข่งเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้น มีการตัดราคาสินค้าโดยมีผลมาจากการแข่งขันที่รุนแรง แต่ถึงกระนั้นก็ตามธุรกิจต่างๆ ก็ยังมีกำไรอยู่ แต่อัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรลดลง ในช่วงนี้ธุรกิจต่างๆจะนำเงินสดชดใช้หนี้สินที่ได้กู้ยืมมาในช่วงที่ธุรกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด หรืออาจมีการแยกหุ้น ราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมนี้ยังคงสูงขึ้น เพราะผู้ลงทุนอาจยังไม่รู้สึกว่าแนวโน้มความเจริญเริ่มลดต่ำลง

ขั้นที่ 4 ขั้นอุตสาหกรรมอิ่มตัวหรือถดถอย (Stabilization or Decline) เป็นช่วงที่ยอดขายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนน้อยมาก จนในบางช่วงยอดขายคงที่หรือถึงขั้นลดลง อัตราความเจริญเติบโตลดลง กำไรลดลง ธุรกิจชั้นนำเท่านั้นที่สมารถอยู่ได้ บางธุรกิจก็ออกจากอุตสาหกรรมไปเพื่อไปลงทุนในธุรกิจอื่นๆเนื่องจากในอุตสาหกรรมเดิมนั้นสินค้าได้ล้าสมัยไปแล้ว ในช่วงนี้

ธุรกิจที่ยังคงอยู่ในอุตสาหกรรมจะจ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูง เพื่อป้องกันมิให้ผู้ลงทุนขายหุ้นออกไป ซึ่งจะทำให้ราคาหลักทรัพย์ตกต่ำลง

โครงสร้างของอุตสาหกรรม (Industry Structure)

การพิจารณาโครงสร้างของอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนสามารถพิจารณาองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. จำนวนธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนควรพิจารณาว่ามีธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรมนั้นจำนวนมากหรือน้อย เพื่อดูว่าอุตสาหกรรมนั้นมีลักษณะเป็นตลาดผูกขาด กึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด ผู้ขายน้อยราย หรือตลาดแข่งขันอย่างเสรี เช่น อุตสาหกรรมที่มีลักษณะตลาดผูกขาด ได้แก่ กิจการสาธารณูปโภคอุตสาหกรรมที่มีลักษณะกึ่งผูกขาด ได้แก่อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ ฯลฯ อุตสาหกรรมที่มีผู้ขายน้อยราย ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักร อุตสาหกรรมสุรา ฯลฯ ส่วนอุตสาหกรรมที่แข่งขันอย่างเสรี ได้แก่อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมเสื้อผ้า ฯลฯ

2. ขนาดของธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนต้องพิจารณาขนาดของธุรกิจว่าเป็นขนาดเล็กขนาดปานกลางหรือขนาดใหญ่ เพื่อวิเคราะห์ความสามารถด้านการเงิน ธุรกิจที่มีขนาดใหญ่มักมีสายปานยาวกว่าธุรกิจขนาดเล็ก ดังนั้น จึงมักสามารถอยู่รอดได้หากเกิดสถานการณ์เลวร้ายทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น

3. ส่วนครองตลาดของแต่ละธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรม สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ลงทุนควรพิจารณาก็คือ ส่วนครองตลาด ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงปริมาณการขาย และแนวโน้มในการขยายตลาดต่อไปในอนาคต

ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน (Demand and Supply Relationship)

อุปสงค์และอุปทานเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างระดับราคาของแต่ละอุตสาหกรรม และความสามารถในการผลิต การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ผู้ลงควรศึกษาถึง

1. แนวโน้มของอุปสงค์ โดยพิจารณาถึงอุปนิสัยในการอุปโภคบริโภคของประชาชน เพื่อดูถึงความต้องการของตลาด

2. กลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ พิจารณาว่าใครคือกลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นผู้ซื้อสินค้า และการตัดสินใจซื้อสินค้าคำนึงถึง คุณภาพหรือราคาเป็นหลัก

3. นโยบายการกำหนดราคา การกำหนดราคาจำเป็นต้องทราบถึงกลุ่มเป้าหมายและแนวโน้มของอุปสงค์ก่อน แล้วจึงเปรียบเทียบต้นทุนของธุรกิจ

4. ความแตกต่างของสินค้า โดยพิจารณาสินค้าและบริการของธุรกิจว่ามีความแตกต่างจากธุรกิจอื่นๆ อย่างไรบ้าง ทั้งสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศและต่างประเทศ

5. ความยากง่ายในการเข้าสู่อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมบางอย่างต้องใช้เงินลงทุนสูง มีเทคนิคการผลิตที่ซับซ้อน และต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ อุตสาหกรรมในลักษณะเช่นนี้จะทำให้ธุรกิจต่างๆ เข้าสู่อุตสาหกรรมได้ยาก

กฎเกณฑ์ของรัฐบาล (Government Regulation)

การพิจารณาถึงนโยบายและข้อจำกัดต่างๆ ของรัฐบาลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากนโยบายเหล่านี้ จะมีกระทบต่ออุตสาหกรรมโดยตรง เช่น การแก้ไขโครงสร้างภาษีอากร การยกเว้นบางประเภทสำหรับอุตสาหกรรม การตั้งกำแพงภาษีสำหรับสินค้านำเข้า การปรับอัตราดอกเบี้ย การยืดเวลาชำระภาษี และการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ปัจจัยอื่นๆ (Other Factors)

ในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม นอกจากสิ่งต่างๆ ที่ผู้ลงทุนจะต้องพิจารณาดังได้กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรม ดังนี้

แหล่งวัตถุดิบ ในอุตสาหกรรมการผลิตย่อมต้องอาศัยแหล่งวัตถุดิบเป็นสำคัญ ถ้าแหล่งวัตถุดิบที่ป้อนให้กับอุตสาหกรรมมีอำนาจต่อรองสูง จะส่งผลถึงเสถียรภาพของราคาและของวัตถุดิบที่ใช้ คือแหล่งวัตถุดิบอาจลดปริมาณการส่งวัตถุดิบหรือขึ้นราคาวัตถุดิบ ซึ่งจะกระทบกระเทือนไปถึงราคาสินค้า นอกจากนั้นยังต้องวิเคราะห์ว่าผู้ผลิตวัตถุดิบมีความสามารถที่จะเข้ามาแข่งขันในอุตสาหกรรมมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะส่งผลถึงส่วนครองตลาดของอุตสาหกรรมนั้น

ความนิยมของสังคม ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะได้รับความนิยมทางสังคมแตกต่างกันไปตามยุคสมัย ผู้ลงทุนจึงต้องพิจารณาสินค้าที่ผลิตขึ้นมามีความนิยมทางสังคมอย่างไร และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด เช่น ในปัจจุบันประชาชนหันมานิยมดื่มนมสดกันมากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้เพราะความนิยมทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าก่อนการตัดสินใจลงทุน ผู้ลงทุนจะต้องวิเคราะห์ถึงภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นว่าสมควรที่จะลงทุนหรือไม่ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์อุตสาหกรรม เพื่อพิจารณาเลือกอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากภาวะเศรษฐกิจนั้น แล้วจึงทำการวิเคราะห์บริษัทเพื่อตัดสินใจลงทุนต่อไป

สรุป

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ เป็นการรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ลงใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดสินใจลงทุน การวิเคราะห์หลักทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ (1) การวิเคราะห์แบบมูลฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อุตสาหกรรม และการดำเนินงานภายในกิจการ เพื่อประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ต้องการลงทุน (2) การวิเคราะห์ทางเทคนิค เป็นการศึกษาถึงลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาและปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ในอดีต เพื่อคาดคะเนแนวโน้มในอนาคต

ในบทนี้เป็นเรื่องของการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน โดยวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง ภาวะเศรษฐกิจ และภาวะอุตสาหกรรม สำหรับการวิเคราะห์บริษัทจะได้กล่าวในบทต่อไป

การวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง ผู้ลงทุนควรพิจารณาถึง ความมีเสถียรภาพของรัฐบาล ตัวแปรทางการเมือง และนโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและตลาดหลักทรัพย์

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ ผู้ลงทุนควรพิจารณาภาวะเศรษฐกิจอย่างกว้างๆ ในปัจจุบัน เพื่อดูทิศทางหรือแนวโน้มในอนาคต วิธีการและเครื่องมือที่จะช่วยผู้ลงทุนในการวิเคราะห์ได้แก่ การพิจารณาถึงวงจรภาวะทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลด้านการเงินและการคลัง นโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศ และ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ

สำหรับการวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรม ผู้ลงทุนควรพิจารณาควบคู่ไปกับภาวะเศรษฐกิจ เพื่อดูว่าอุตสาหกรรมใดผันแปรไปในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะเศรษฐกิจ สิ่งที่ผู้ลงทุนจะต้องทำการวิเคราะห์คือ วงจรชีวิตอุตสาหกรรม โครงสร้างของอุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน กฎเกณฑ์ของรัฐบาล และปัจจัยอื่นๆ

การวิเคราะห์บริษัท

เมื่อผู้ลงทุนทำการวิเคราะห์ภาวะทางการเมือง ภาวะเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรมแล้ว ต่อจากนั้นก็มาถึงขั้นการวิเคราะห์บริษัท ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์หลักทรัพย์ก่อนที่ผู้ลงทุนจะตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจใด การวิเคราะห์บริษัทจะเป็นการวิเคราะห์ในส่วนย่อยหรือเฉพาะเจาะจงแต่เพียงบริษัทซึ่งอยู่ในความสนใจของผู้ลงทุนเท่านั้น เนื่องจากในขั้นตอนของการวิเคราะห์อุตสาหกรรมได้มีการเลือกอุตสาหกรรมที่น่าสนใจไว้แล้ว

การวิเคราะห์บริษัทเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิเคราะห์หลักทรัพย์ เพราะนอกจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะทางการเมือง ภาวะเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรมจะมีผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆ ในอัตราที่แตกต่างกันแล้ว ยังมีปัจจัยภายในของธุรกิจที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานที่แตกต่างกันด้วย ผลกระทบจากปัจจัยภายนอกดังได้กล่าวแล้วนั้น เป็นสิ่งที่ธุรกิจไม่สามารถควบคุม

ได้ เพียงแต่จะต้องปรับตัวรับสภาพการเปลี่ยนแปลงให้ดีที่สุด ส่วนปัจจัยภายในของธุรกิจที่สามารถควบคุมด้วย เช่น การบริหารการเงิน การบริหารพนักงาน การจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ ฯลฯ

ในการวิเคราะห์บริษัท เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ซึ่งผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์ได้ใน 2 ลักษณะคือ **การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ** และ **การวิเคราะห์เชิงปริมาณ**

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลข เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน แต่การวิเคราะห์เชิงคุณภาพสามารถบอกถึงสถานะของบริษัท แนวทางการดำเนินงาน ความสามารถในการแข่งขัน และแนวโน้มในอนาคต การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ได้แก่

1. สถานะการแข่งขันของธุรกิจ (Competitive Position) ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นว่า ธุรกิจมีความสามารถมากน้อยเพียงใดในการแข่งขันที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมทั้งนี้โดยพิจารณาจาก

1.1 ขนาดของธุรกิจ ธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบธุรกิจขนาดเล็กทั้งทางด้านเงินลงทุน เทคโนโลยีการผลิต และการจ้างบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาทำงาน ทำให้เกิดความได้เปรียบทางด้านการตลาด

1.2 แหล่งวัตถุดิบ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่ของธุรกิจมาจากวัตถุดิบ โดยเฉพาะธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ดังนั้นแหล่งวัตถุดิบจึงมีความสำคัญมาก ธุรกิจที่มีแหล่งวัตถุดิบของตนเองย่อมได้เปรียบทั้งในด้านปัญหาการขาดแคลนและปัญหาด้านราคา ถ้าไม่มีแหล่งวัตถุดิบของตนเอง จะต้องพิจารณาว่าธุรกิจมีอำนาจต่อรองกับแหล่งวัตถุดิบมากน้อยเพียงใด

1.3 ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ของธุรกิจเป็นสินค้าประเภทที่จำเป็นต่อการครองชีพ หรือเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หากเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ ความต้องการของสินค้าย่อมมีเสถียรภาพมากกว่า ซึ่งจะส่งผลถึงเสถียรภาพของกำไรด้วย หรือหากสินค้าของธุรกิจเป็นเพียงวัตถุดิบที่ส่งให้กับธุรกิจในอุตสาหกรรมอื่นเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าต่อไป จะต้องพิจารณากันว่ามีวัตถุดิบชนิดอื่นนำมาผลิตทดแทนได้หรือไม่หรือผู้ผลิตสามารถเลือกวัตถุดิบจากธุรกิจอื่นๆ ได้มากน้อยเพียงใด และมีอำนาจในการต่อรองด้านราคาเพียงใด

1.4 นโยบายของธุรกิจทางด้านการตลาดและการเงิน ผู้ลงทุนควรพิจารณาถึงนโยบายด้านต่างๆ ของธุรกิจเพื่อแข่งขันกับธุรกิจอื่น ในด้านการตลาดควรศึกษาถึง การกระจายผลิตภัณฑ์ เครื่องหมายการค้า การบรรจุหีบห่อ การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ และการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ในด้านการเงินจะต้องพิจารณาโครงสร้างทางการเงิน ว่ามีแหล่งเงินทุนจากหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของถ้าแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากหนี้สิน ย่อมจะมีความเสี่ยงและภาระดอกเบี้ยจ่ายสูงกว่าธุรกิจที่มีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเจ้าของ

2. การบริหาร (Management)

สิ่งสำคัญอีกประเภทหนึ่งที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ ก็คือ ความสามารถในการบริหาร ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่

2.1 รูปแบบและนโยบายในการบริหาร รูปแบบการบริหารมีหลายอย่าง เช่น การบริหารแบบครอบครัว หรือการบริหารสมัยใหม่ ธุรกิจใดที่มีการบริหารแบบครอบครัวมักไม่นิยมรับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทำให้องค์กรไม่สามารพัฒนาให้เติบโตหรือสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้ ซึ่งแตกต่างจากองค์กรที่มีการบริหารสมัยใหม่ที่มีการยอมรับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีการรับเอารูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพมาใช้ นอกจากนั้นผู้ลงทุนยังต้องพิจารณาถึงนโยบายในการบริหารและแผนงานในอนาคต

2.2 ความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง การพิจารณาความสามารถของผู้บริหาร อาจดูได้จากผลงานในอดีตที่ผ่านมา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทีมงานบริหาร ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ควรต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อความเติบโตก้าวหน้าของธุรกิจ เป็นผู้มองการณ์ไกล มีการวางแผนงานในอนาคตอย่างรอบคอบและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การพิจารณาว่าผู้บริหารมีความสามารถมากน้อยเพียงใดเป็นสิ่งที่กระทำได้ยากและต้องใช้เวลา โดยเฉพาะผู้ลงทุนซึ่งเป็นบุคคลภายนอก และไม่มีโอกาสเข้ามาสังเกตการณ์บริหารภายในอย่างใกล้ชิด

2.3 โครงสร้างขององค์กร เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการวิเคราะห์บริษัท เนื่องจากองค์กรต้องการการพัฒนา ทั้งทางด้านบุคลากร และสิ่งจูงใจต่างๆ เพื่อให้พนักงานได้ใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของธุรกิจอย่างเต็มที่ ดังนั้นการจัดโครงสร้างขององค์กรควรเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติไม่ควรมีงานซ้ำซ้อนหรือก้าวก่ายกัน

3. แผนพัฒนาในอนาคต (Future Development Plan)

แผนงานในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญของธุรกิจอย่างหนึ่ง ซึ่งจะบ่งชี้ถึงแนวทางและการอยู่รอดของธุรกิจในอนาคต สิ่งที่ควรพิจารณา ก็คือ

3.1 การควบคุมกิจการในธุรกิจอื่น ผู้ลงทุนควรพิจารณาว่าธุรกิจได้เข้าไปควบกิจการในธุรกิจอื่นหรือไม่ การเข้าไปควบกิจการอื่นเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การที่ธุรกิจเข้าไปควบกิจการอื่นที่เป็นแหล่งวัตถุดิบ จะทำให้ได้รับผลประโยชน์ในด้านผลกำไร เสถียรภาพของปริมาณและราคาวัตถุดิบ เป็นต้น

3.2 การขยายสายผลิตภัณฑ์ของธุรกิจ ธุรกิจอาจมีแผนในการขยายสายผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เดิมนั้นกำลังจะถึงจุดอิ่มตัว หรือเพื่อขยายฐานผลิตภัณฑ์ของธุรกิจออกไปได้มากขึ้นสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่ออนาคตของธุรกิจ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลข และสมารถนำผลลัพธ์ที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อแสดงฐานะของบริษัท ข้อมูลเชิงปริมาณที่สำคัญก็คือ งบการเงินของบริษัท ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบแสดงที่มาและใช้ไปของเงินทุน เป็นต้น การวิเคราะห์เชิงปริมาณนี้นอกจาก จะต้องวิเคราะห์แนวโน้มจากอดีตของบริษัทแล้ว ยังต้องวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกันอีกด้วย ดังนั้นจึงต้องใช้ข้อมูลทางการเงินของบริษัทที่ต่อเนื่องกันหลายปีจนถึงปัจจุบัน และข้อมูลทางการเงินของบริษัทอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณจะทำให้ผู้ลงทุนทราบถึง

1. **ฐานะทางการเงินของธุรกิจ**
2. **ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน**
3. **ความสามารถในการหากำไร**

วิธีการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน ผู้ลงทุนสามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)
2. การวิเคราะห์ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม (Common-Size Analysis)
3. การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis)

1. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ในงบการเงินตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการวิเคราะห์ในแนวราบ (Horizontal Analysis) วิธีการวิเคราะห์กระทำได้ โดยนำรายการเดียวกันในงบการเงินมาเปรียบเทียบกันหลายๆปี เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน และกำหนดให้ค่าของปีฐานเท่ากับ 100 แล้วนำรายการแต่ละรายการในงบการเงินแต่ละปีมาคิดเทียบเป็นอัตราร้อยละกับปีฐาน ผลลัพธ์ที่คำนวณได้ จะทำให้ผู้ลงทุนได้ทราบรายการแต่ละรายการในงบการเงินเปลี่ยนแปลงไปในอัตราเท่าใด สิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ก็คือ การเลือกปีฐานซึ่งควรเป็นปีที่ธุรกิจมีการดำเนินงานและภาวะเศรษฐกิจรวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆเป็นปกติ จะทำให้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ถูกต้องและเหมาะสม การวิเคราะห์แนวโน้มสามารถแสดงได้ในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.7 รายการต่างๆ ในงบดุล โดยมีการเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละของปีฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 – 2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด

ปี / รายการ	2532	2533	2534	2535	2536
สินทรัพย์					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	100	121	139	144	150
ลูกหนี้การค้าและตั๋วรับเงินสุทธิ	100	149	157	230	248
สินค้าคงเหลือ	100	222	318	917	945
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	100	129	170	170	190
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	100	117	150	184	230
ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สุทธิ	100	148	157	162	169
สินทรัพย์อื่น	100	128	207	223	227
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
เงินเบิกเกินบัญชี	100	165	157	144	116
เจ้าหนี้การค้า	100	139	78	69	74
หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	100	87	1,486	1,630	1,616
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	100	115	117	168	56
หนี้สินระยะยาว	100	246	211	355	137
ส่วนของผู้ถือหุ้น	100	109	112	123	236

หมายเหตุ ตัวเลขที่แสดงในตารางปัดเศษเป็นจำนวนเต็ม

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 246.

ตารางที่ 2.7 เป็นการแสดงการเปรียบเทียบของรายการต่างๆ ในงบดุลของบริษัท ชาติไทย จำกัด ในรูปของการวิเคราะห์แนวโน้ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 โดยใช้ปี พ.ศ. 2532 เป็นปีฐาน ซึ่งสามารถแสดงตัวอย่างการคำนวณตัวเลขในตารางดังนี้

1. กำหนดให้ปี พ.ศ. 2532 เป็นปีฐาน จึงให้นำรายการต่างๆ ในงบดุลมาเทียบกับปีฐาน
2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ในปี พ.ศ. 2532 =101,000 บาท ให้มีค่าเท่ากับ 100
3. เงินสดและเงินฝากธนาคารในปี พ.ศ. 2533 = 123,000 บาท

$$\text{คิดเป็นอัตราส่วนลดร้อยละของปีฐาน} = \frac{100}{101,000} \times 123,000 = 121$$

4. รายการอื่นๆ ใช้วิธีการคำนวณเดียวกัน

ข้อมูลจากตารางที่ 2.7 แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ของบริษัท ชาติไทย จำกัด มีแนวโน้มสูงขึ้น นั่นคือ บริษัท มีการขยายตัวขึ้นตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หรือสินทรัพย์ถาวร ส่วนทางด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น จะเห็นว่า เงินเบิกเกินบัญชีและเจ้าหน้าที่การค้าเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี พ.ศ. 2533 แต่ต่อมามีแนวโน้มลดลง ส่วนหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงว่าหนี้สินระยะยาวที่กู้ยืมมานั้นถึงกำหนดชำระเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปีต่อๆมา หนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด เนื่องจากมีการเพิ่มทุนจดทะเบียนในปี พ.ศ. 2536 และกิจการมีกำไรสะสมเพิ่มขึ้นโดยตลอดเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2.8 รายการต่างๆ ในงบกำไรขาดทุน โดยมีการเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละของปีฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด

ปี / รายการ	2532	2533	2534	2535	2536
รายได้จากการขาย	100	136	176	258	334
รายได้อื่นๆ	100	96	132	145	91
ต้นทุนขาย	100	129	181	249	315
กำไรขั้นต้น	100	151	141	254	326
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	100	141	155	270	323
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	100	174	110	216	333
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	100	204	218	225	241
กำไรก่อนหักภาษี	100	160	60	212	376
ภาษีเงินได้	100	160	60	212	376
กำไรสุทธิ	100	160	60	212	376
เงินปันผล	100	146	76	220	413
กำไรสะสม	100	174	44	205	341

หมายเหตุ ตัวเลขที่แสดงในตารางปัดเศษเป็นจำนวนเต็ม

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 248.

การคำนวณตัวเลขในตารางที่ 2.8 ใช้วิธีเดียวกับตารางที่ 2.7 ดังได้กล่าวมาแล้ว จากตารางที่ 2.8 แสดงให้เห็นว่ารายได้จากการขายและรายได้อื่นๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด ส่วนค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นต้นทุนขายค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ก็มีแนวโน้มมากขึ้นแต่เพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้กำไรขั้นต้นและกำไรจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแสดงว่ากิจการมีการกู้ยืมเงินจากภายนอกเพิ่มขึ้น ส่วนกำไรสุทธิก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 เพียงปีเดียว เนื่องจากในปีนี้ต้นทุนสินค้าขายและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก สำหรับเงินปันผลและกำไรสะสม ก็จะมีลักษณะเพิ่มขึ้นและลดลงตามกำไรสุทธิเท่ากัน

การวิเคราะห์ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม (Common Size Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินของกิจการในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อดูถึงสัดส่วนของรายการต่างๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการวิเคราะห์ในแนวตั้ง (Vertical Analysis) วิธีการวิเคราะห์จะนำรายการต่างๆในงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละยอดรวม โดยกำหนดให้ยอดรวมในงบดุลและงบกำไรขาดทุนมีค่าเท่ากับ 100 แล้วจึงนำแต่ละรายการในงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาคิดเทียบเป็นอัตราร้อยละของยอดรวม การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ควรทำการเปรียบเทียบกันหลายๆปี เพื่อดูถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงินของธุรกิจ การวิเคราะห์ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวมสามารถแสดงได้ในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.9 รายการต่างๆในงบดุล ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด

ปี / รายการ	2532	2533	2534	2535	2536
สินทรัพย์					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.24	0.20	0.21	0.18	0.18
ลูกหนี้การค้าและตั๋วเงินสุทธิ	15.67	15.73	15.01	18.38	18.96
สินค้าคงเหลือ	2.61	3.90	5.04	12.20	12.02
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1.09	0.95	1.13	0.95	1.01
เงินลงทุนในการบริษัทอื่น	0.13	0.10	0.11	0.12	0.14
ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สุทธิ	74.58	74.24	71.37	61.71	61.41
สินทรัพย์อื่น	5.68	4.88	7.13	6.46	6.28
รวมทรัพย์ทั้งหมด	100	100	100	100	100
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
เงินเบิกเกินบัญชี	25.58	28.46	24.49	18.86	14.47
เจ้าหนี้การค้า	2.22	2.08	1.06	0.78	0.81
หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	1.73	1.01	15.56	14.36	13.60
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1.56	1.21	1.11	1.33	0.43
หนี้สินระยะยาว	18.01	29.81	23.16	32.66	12.02
ส่วนของผู้ถือหุ้น	50.90	37.43	34.62	32.01	58.67
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100	100

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 250.

จากตารางที่ 2.9 เป็นการรายการเปรียบเทียบในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางการเงินของกิจการว่า สินทรัพย์ของกิจการนั้นส่วนใหญ่ เป็นสินทรัพย์ประเภทใด ในกรณีของบริษัท ชาติไทย จำกัด จะเห็นได้ว่าสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ถาวรประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เนื่องจากเป็นกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต นอกจากนั้นก็มีลูกหนี้และตั๋วรับเงินสุทธิมากเป็นอันดับสอง ส่วนสนทรัพย์หมุนอื่นๆ เช่น เงินสดและเงินฝากธนาคาร

สินค้าคงเหลือ และสินทรัพย์อื่นๆมีเป็นจำนวนน้อย แต่สำหรับสินค้าคงเหลือเป็นที่น่าสังเกตว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด

ทางด้านโครงสร้างของเงินทุน ในปี พ.ศ. 2532 และ 2536 เท่านั้นที่กิจการมีแหล่งเงินทุน มาจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าด้านของหนี้สิน หนี้สินส่วนใหญ่ก็มาจากเงินเบิกเกินบัญชีและหนี้สินระยะยาว สำหรับปีอื่นๆ นอกจาก 2 ปี ดังกล่าวข้างต้น กิจการได้เงินทุนมาจากการกู้ยืมมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น หนี้สินส่วนมากจะมาจากหนี้สินระยะยาว และเงินเบิกเกินบัญชีเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า เงินทุนของกิจการส่วนใหญ่ได้มาจากแหล่งเงินทุนระยะยาวทั้งจากการกู้ยืมและจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 2.10 รายการต่างๆในงบกำไรขาดทุนในรูปอัตราร้อยละของยอดรวมตั้งแต่ปี พ.ศ.2532-2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด

ปี / รายการ	2532	2533	2534	2535	2536
รายได้ทั้งสิ้น	100	100	100	100	100
รายได้จากการขาย	93	95	95	96	98
ต้นทุนขาย	80	77	84	80	79
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	14	15	12	15	14
ดอกเบี้ยจ่าย	2	3	2	2	1.5
ภาษี	1.46	1.76	0.50	1.24	1.74
กำไรสุทธิ	3	3	0.94	2.31	3
เงินปันผล	1.34	1.47	0.59	1.18	1.75
กำไรสะสม	1.38	1.80	0.35	1.13	1.48

ที่มา : นารฎิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 252.

จากตารางที่ 2.10 ให้เห็นว่า รายได้ส่วนใหญ่ของกิจการมาจากการขายสินค้าซึ่งมีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ ส่วนทางด้านต้นทุนขาย และค่าใช้จ่ายต่างๆก็อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างคงที่ ส่วนทางด้านต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายต่างๆ ก็อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างคงที่เช่นเดียวกัน ทางด้านกำไรสุทธิ เงินปันผลและกำไรสะสม ก็อยู่ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียง ยกเว้นเพียงปี พ.ศ. 2534 เนื่องจากปีนี้

ต้นทุนสินค้าขายได้เพิ่มขึ้น จึงมีผลต่อกำไรสุทธิของกิจการ และกระทบกระเทือนไปถึงเงินปันผลและกำไรสะสมด้วย

การวิเคราะห์ส่วนอัตรา (Ratio Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ฐานะการเงินของธุรกิจ เพื่อดูถึงความสามารถและผลการดำเนินงาน วิธีการวิเคราะห์กระทำได้โดยเอารายการตั้งแต่ 2 รายการขึ้นมาเปรียบเทียบกัน ผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เปรียบเทียบอัตราส่วนที่คำนวณได้ในปัจจุบัน กับอัตราส่วนในอดีตที่ผ่านมาของกิจการนั้นๆ เอง (Time – Series Analysis)

2. เปรียบเทียบอัตราส่วนที่คำนวณได้ในปัจจุบันกับอัตราส่วนของกิจการอื่น ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน และในช่วงเวลาเดียวกัน (Cross – Section Analysis)

ในการวิเคราะห์อัตราส่วน สามารถวิเคราะห์ได้ 5 ลักษณะ คือ

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการดำเนินงาน (Activity Ratios)

3. อัตราส่วนวัดภาระผูกพันทางการเงิน (Leverage Ratios)

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

5. อัตราส่วนทางการเงินของหุ้น (Per Share Financial Ratios)

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการชำระหนี้สิน ตามภาระผูกพันในระยะสั้นของกิจการอัตราส่วนนี้ได้แก่ (ใช้ข้อมูลจากงบการเงินปี พ.ศ. 2536 ในภาคผนวก)

1.1 อัตราทุนหมุนเวียน (Current Ratio) แสดงให้เห็นความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการ ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูงแสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง หมายถึง กิจการมีสินทรัพย์ระยะสั้นจำนวนมากกว่าหนี้สินระยะสั้น ซึ่งสินทรัพย์ระยะสั้นจะมีความคล่องตัวจะเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระหนี้สินระยะสั้น

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

$$= \frac{27,488}{25,041}$$

$$= 1.10 \text{ เท่า}$$

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Acid Test Ratio) เป็นอัตราส่วนซึ่งแสดงถึงสภาพคล่องอย่างแท้จริงของกิจการ เนื่องจากไม่ได้นำเอาสินค้าคงเหลือมารวมไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน เพราะสินค้าคงเหลือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องตัวต่ำในการเปลี่ยนเป็นเงินสด

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ} - \text{สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$$

$$\text{หรือ} = \frac{\text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} + \text{ลูกหนี้} + \text{ตั๋วเงินรับ}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$$

$$= \frac{16,352}{25,041}$$

$$= 0.65 \text{ เท่า}$$

2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการดำเนินงาน (Activity Ratios)

เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการบริหารงาน หรือประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของกิจการ อัตราส่วนนี้ได้แก่

2.1 อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover) เป็นอัตราส่วนซึ่งแสดงให้ทราบว่า จากยอดขายเชื่อทั้งปีกิจการเก็บหนี้ถัวเฉลี่ยได้กี่ครั้ง

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ยอดขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้เฉลี่ย}}$$

$$= \frac{264,503}{16,200}$$

$$= 16.33 \text{ ครั้ง}$$

2.2 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (Average Collection Period) เป็นอัตราส่วนวัดระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเก็บหนี้ว่าจะเป็นเวลานานเท่าใด คือ เป็นระยะเวลาที่จะเปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสดนั่นเอง อัตราส่วนนี้ผู้วิเคราะห์อาจใช้ความสามารถในการบริหารสินเชื่อของกิจการ การที่ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยยาวนาน กิจการก็มีโอกาสจะเกิดหนี้สูงมาก

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\text{ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย} = \frac{365}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

หรือ = ลูกหนี้ / ยอดขายเชื่อเฉลี่ย ใน 1 วัน

= 365 / 16.33

= 22 วัน

2.3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) เป็นอัตราส่วนซึ่งแสดงให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาตามยอดขายที่เกิดขึ้นระหว่างปีเมื่อเทียบกับสินค้าคง เหลือจะต้องมีสินค้าจำนวนที่มีอยู่กี่เท่าจึงจะพอขาย การที่กิจการมีอัตราการหมุนเวียนต่ำ อาจเป็นเพราะกิจการเก็บสินค้าไว้มากเกินความจำเป็น ส่วนการที่กิจการมีอัตราการหมุนเวียนสูงเกินไปก็เป็นอันตรายในแง่ที่ว่าบางขณะกิจการมีสินค้าไม่เพียงพอ

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ = ต้นทุนสินค้าขาย / สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย

= 214,376 / 10,116.5

= 21.19 ครั้ง

2.4 ระยะเวลาจำหน่ายสินค้า (Average Days Sale) เป็นอัตราส่วนซึ่งแสดงให้ทราบว่าการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยแล้ว ต้องใช้ระยะเวลากี่วันหรือในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใด ถ้าระยะเวลาจำหน่ายสินค้าสั้น แสดงว่าสินค้าเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว

สูตรในการคำนวณ คือ

ระยะเวลาจำหน่ายสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

หรือ = สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย / ต้นทุนสินค้าขายถัวเฉลี่ย ใน 1 วัน

= 365 / 21.19

= 17 วัน

2.5 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ถาวร ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรมาก แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่ากิจการมีสินทรัพย์ถาวรมากเกินไป หรือสินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เท่าที่ควร

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร = $\frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์ถาวรทั้งสิ้น}}$

= $\frac{264,503}{52,467}$

= 5.04 ครั้ง

2.6 อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์ทั้งสิ้น(Total Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งสิ้น เพื่อให้เห็นภาพรวมถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์กิจการ ถ้าอัตราส่วนนี้สูง ก็แสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์สูง

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ = $\frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$

= $\frac{264,503}{85,443}$

= 3.09 ครั้ง

3. อัตราส่วนวัดภาระผูกพันทางการเงิน (Leverage Ratios) เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินของกิจการ เพื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของกิจการ อัตราส่วนนี้ ได้แก่

3.1 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสัดส่วนของการลงทุนว่า สินทรัพย์ทั้งสิ้นที่กิจการที่อยู่ ใช้เงินทุนจากการก่อหนี้สินกี่ส่วน ทั้งนี้เพื่อวัดความเสี่ยงภัยต่อภาระหนี้สินของกิจการนั้นๆ กิจการที่มีอัตราส่วนนี้สูงเกินไป จะเป็นอันตรายทั้งต่อเจ้าหนี้และตัวกิจการเอง

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น = $\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ส่วนของเจ้าของ}}$

= $\frac{35,313}{85,443}$

= 0.4133 หรือ 41.33%

3.2 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อส่วนของเจ้าของ (Debt to Equity Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความเสี่ยงทั้งในด้านเจ้าหนี้และเจ้าของกิจการ ถ้าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงเท่าใดก็แสดงว่า กิจการยิ่งมีความเสี่ยงภัยสูง เนื่องจากได้มีการกู้ยืมเงินมาใช้ในกิจการมากกว่าเงินทุนของเจ้าของ ถ้าเมื่อใดกิจการเกิดมีปัญหาทางด้านการเงินขึ้นมา อาจมีผลถึงขั้นทำให้กิจการล้มละลายได้

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อส่วนของเจ้าของ = $\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ส่วนของเจ้าของ}}$

= $\frac{35,313}{50,130}$

= 0.7044 หรือ 70.44%

3.3 อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมามีกำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษีมากน้อยเป็นกี่เท่าของดอกเบี้นจ่ายถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่า กิจการมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยสูง และในปีที่มีการจ่ายชำระเงินต้นคืนก็ควรดูถึงความสามารถในการจ่ายเงินต้นคืนด้วย

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย = $\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$

= $\frac{17,440}{4,031}$

= 4.33 เท่า

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร โดยพิจารณาผลกำไรสัมพันธ์กับยอดขาย และผลกำไรสัมพันธ์กับเงินลงทุน อัตราส่วนนี้ ได้แก่

4.1 อัตราผลตอบแทนขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกำไรขั้นต้นกับยอดขาย ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงให้เห็นว่า ต้นทุนสินค้าขายต่ำเมื่อเทียบกับยอดขาย

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราผลตอบแทนขั้นต้น = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ยอดขาย}}$

= $\frac{55,547}{264,503}$

= 0.21 หรือ 21%

4.2 อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงาน เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำไรจากการดำเนินงานกับยอดขาย

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน = $\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ยอดขาย}}$

= $\frac{17,440}{264,503}$

= 0.0659 หรือ 6.59%

4.3 อัตราตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับยอดขาย

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ = $\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ยอดขาย}}$

= $\frac{8,716}{264,503}$

= 0.0329 หรือ 3.29%

4.4 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ (Return on Assets or Return on Investment) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยผลลัพธ์จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาเงินลงทุนในกิจการทั้งสิ้น ให้ผลตอบแทนกลับคืนมาร้อยละเท่าไรของเงินลงทุน หรือ เรียกเป็นภาษาอังกฤษอีกอย่างหนึ่งว่า Earning power หรือ ความสามารถหากำไรนั่นเอง

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน = $\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$

= $\frac{8,716}{85,443}$

= 0.1020 หรือ 10.20%

4.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา ผู้ถือหุ้นสามัญได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานในอัตราร้อยละเท่าใด อัตาส่วนนี้ผู้ลงทุนอาจนำไปเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในกิจการอื่นๆ เพื่อเลือกลงทุน

สูตรในการคำนวณ คือ

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น = $\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$

= $\frac{3,716}{50,130}$

= 0.1739 หรือ 17.39

5. อัตราส่วนทางการเงินต่อหุ้น (Per Share Financial Ratios) นอกจากการวิเคราะห์ใน 4 ลักษณะดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งพอจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถทราบถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ ยังมีการวิเคราะห์ทางการเงินต่อหุ้น ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพพจน์ของกิจการในด้านที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนได้มากขึ้น อัตราส่วนต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่

5.1 ยอดขายต่อหุ้น (Sales Per Share) อัตราส่วนนี้เป็นเครื่องวัดความสามารถในการจัดการของฝ่ายบริหาร เพราะถ้ายอดขายต่อหุ้นสูงก็มีผลทำให้กำไรต่อหุ้นสูงด้วย

สูตรในการคำนวณ คือ

ยอดขายต่อหุ้น = $\frac{\text{ยอดขายทั้งสิ้น}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$

= $\frac{264,503,000}{400,000}$

= 661.26 บาท

5.2 กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share) อัตราส่วนนี้จะเป็นเครื่องวัดความเจริญเติบโตของกิจการได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในการหากำไรของกิจการอัตราส่วนยิ่งสูงเท่าใด ก็แสดงว่ากิจการนั้นดำเนินงานได้ผลดี จึงนับว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์บริษัท

สูตรในการคำนวณ คือ

กำไรต่อหุ้น = $\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$

= $\frac{8,716,000}{400,000}$

= 21.79 บาท

5.3 เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (Dividend Per Share) อัตราส่วนนี้เป็นผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุน แต่เงินปันผลนี้ผู้ลงทุนจะได้รับเป็นจำนวนเท่าใด จะขึ้นกับผลกำไรและนโยบายการจ่ายเงินปันผลของกิจการ เช่น การจ่ายเงินปันผลด้วยจำนวนที่เท่ากันทุกปี หรือจ่ายเป็นอัตราร้อยละของกำไรสุทธิเท่ากันทุกปี หรือ จ่ายเป็นจำนวนที่ไม่แน่นอน เงินปันผลนี้เป็นสิ่งที่ผู้ลงทุนจะต้องนำไปเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในด้านอื่น

สูตรในการคำนวณ คือ

$$\text{เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น} = \frac{\text{เงินปันผลจ่าย}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$$

$$= \frac{4,718,000}{400,000}$$

$$= 11.795 \text{ บาท}$$

5.4 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Dividend Yield) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับจากเงินปันผลกับราคาตลาดหุ้น เพื่อให้ทราบถึงอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เพราะอัตราส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบผลตอบแทนกับเงินลงทุน ผู้ลงทุนสามารถนำอัตราส่วนนี้ไปเปรียบเทียบกับการลงทุนอย่างอื่นเพื่อดูว่าถ้าลงทุนในกิจการนี้จะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ (สมมุติว่าราคาตลาดต่อหุ้นในปี พ.ศ. 2532 = 120 บาท)

สูตรในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}$$

$$= \frac{11.795 \times 100}{120}$$

$$= 9.83 \%$$

5.5 อัตราเงินปันผลจ่าย (Dividend Pay-out Ratio) เพื่อให้ทราบว่ากิจการมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลต่อผู้ถือหุ้นสามัญจากกำไรสุทธิ ที่กิจการทำได้อย่างไร ทำให้สามารถเปรียบเทียบนโยบายการจ่ายเงินปันผลและการกันกำไรส่วนที่เหลือไว้เป็นกำไรสะสม

สูตรในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราเงินปันผลจ่าย} = \frac{\text{เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น}}{\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}}$$

$$= \frac{11.795 \times 100}{21.79}$$

$$= 54.13 \%$$

5.6 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น (Price – Earning Ratio หรือP/E Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้ทราบว่า ราคาตลาดที่จะลงทุนซื้อหุ้นของกิจการนั้นสูงเป็นกี่เท่าของกำไรสุทธิต่อหุ้นของกิจการ อัตราส่วนนี้ช่วยให้ผู้ลงทุนคาดคะเนผลตอบแทนที่จะได้รับ เนื่องจากกิจการที่มีผลการดำเนินงานดี แนวโน้มของกำไรสูง เงินปันผลจ่ายมักสูงขึ้น และเมื่อมีผู้ต้องการมาลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของกิจการมากขึ้น ราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็จะสูงขึ้น ถ้าราคาตลาดสูงขึ้นในอัตราที่มากกว่ากำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราส่วนนี้ก็จะสูงขึ้นการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ที่มีอัตราส่วนนี้สูง ผู้ลงทุนควรพิจารณาแนวโน้มการเจริญเติบโตของบริษัทว่าจะเพียงพอกับความเสี่ยงที่จะลงทุนซื้อหลักทรัพย์หรือไม่

สูตรในการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น} = \frac{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}{\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}}$$

$$= \frac{120}{21.79}$$

$$= 5.51 \text{ เท่า}$$

การวิเคราะห์อัตราส่วนดังที่ได้กล่าวมาแล้วทั้ง 5 ลักษณะข้างต้น สามารถแสดงเป็นตัวเลขสรุปรวมได้ดังตาราง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สำหรับนักลงทุน และผู้จัดการหลักทรัพย์ต่างๆ สามารถนำตัวเลขที่ได้จากการคำณวณ ไปใช้ประโยชน์สำหรับด้านการบริหารจัดการ หรือเป็นประโยชน์ทางด้านการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ ได้อย่างแม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 2.11 การวิเคราะห์อัตราส่วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 ของ บริษัท ชาติไทย จำกัด

รายการ	2532	2533	2534	2535	2536
1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
1.1อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.63	0.63	0.51	0.90	1.10
1.2อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (เท่า)	0.51	0.49	0.36	0.53	0.65
2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการดำเนินงาน					
2.1อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ครั้ง)	12.15	13.23	13.89	16.15	16.33
2.2ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	30	28	26	23	22
2.3อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ครั้ง)	62.75	50.03	41.88	25.30	21.19
2.4ระยะเวลาจำหน่ายสินค้า (วัน)	6	7	9	14	17
2.5อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	2.55	2.34	2.84	4.05	5.04
2.6อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (ครั้ง)	1.90	1.74	2.03	2.50	3.09
3. อัตราส่วนวัดภาระผูกพันทางการเงิน					
3.1อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (%)	49.10	62.57	65.40	68.00	41.33
3.2อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อส่วนของเจ้าของ (%)	96.48	167.13	189.00	212.46	70.44
3.3อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	3.13	2.67	1.58	3.01	4.33
4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
4.1อัตราผลตอบแทนขั้นต้น (%)	21.51	23.90	17.30	21.14	21
4.2อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (%)	6.61	8.48	4.15	5.54	6.59
4.3อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	2.93	3.45	0.99	2.40	3.29
4.4อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของสินทรัพย์ (%)	5.57	5.98	2.01	6.01	10.20
4.5อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	10.94	15.99	5.81	18.79	17.39
5. อัตราส่วนทางการเงินต่อหุ้น					
5.1ยอดขายต่อหุ้น (บาท)	396.01	538.22	696.13	1,021.23	661.26
5.2กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท)	11.59	18.56	6.90	24.56	21.79
5.3เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)	5.27	8.35	4.32	12.55	11.795
5.4อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (%)	4.81	6.90	3.85	10.46	9.83
5.5อัตราเงินปันผลจ่าย (%)	49.35	44.99	62.61	51.10	54.13
5.6อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น (เท่า)	10.27	6.52	16.23	4.89	5.51
ราคาตลาดต่อหุ้น	119	121	112	120	120

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. หลักการลงทุน. หน้า 263.

จากตารางที่ 2.11 การวิเคราะห์อัตราส่วนในลักษณะต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2536 ของบริษัท ชาติไทย จำกัด ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. สภาพคล่องของกิจการค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะกิจการมีลูกหนี้และตั๋วเงินรับและสินค้าคงเหลือเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ด้านหนี้สินระยะสั้น กิจการมีเจ้าหนี้การค้าและเงินเบิกเกินบัญชีลดลง ดังนั้นจึงทำให้สภาพคล่องของกิจการดีขึ้น ยกเว้นในปี พ.ศ. 2534 เพียงปีเดียวที่สภาพคล่องของกิจการต่ำมาก

2. ความสามารถในการดำเนินงานของกิจการดีขึ้นเป็นลำดับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้และสินค้าคงเหลือสูงมาก จึงมีผลให้ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยและระยะเวลาการจำหน่ายสินค้าเร็วขึ้น แต่กิจการควรระวังเกี่ยวกับสินค้าขาดมือ ส่วนอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า กิจการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้นโดยลำดับ

3. ภาระผูกพันทางการเงิน หรือ โครงสร้างทางการเงินของกิจการในปี พ.ศ. 2533 – 2535 กิจการมีการใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้มากกว่าเจ้าของ ยกเว้นปี พ.ศ. 2532 และ 2536 เท่านั้นที่กิจการมีการใช้เงินทุนจากเจ้าของมากกว่าเจ้าหนี้แต่ถึงกระนั้นก็ตาม กิจการก็ยังมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยสูงมาก ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 เพียงปีเดียว เนื่องจากในปีนี้ต้นทุนสินค้าขายค่าใช้จ่ายต่างๆ สูงขึ้นมาก จึงมีผลทำให้กำไรลดลง

4. ความสามารถในกาทำกำไรของกิจการ จะเห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิค่อน ข้างต่ำโดยเฉพาะในปี พ.ศ 2534 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ ก็ค่อนข้างต่ำเช่นเดียวกันยกเว้นในปี พ.ศ 2536 เพียงปีเดียว สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ยกเว้นปี พ.ศ 2534 เพียงเดียว ดังได้กล่าวถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นมาแล้ว

5. อัตราส่วนทางการเงินต่อหุ้น ในปี พ.ศ. 2536 บริษัทได้ออกขายหุ้นสามัญเพิ่มอีก 200,000 หุ้น จึงมีผลทำให้อัตราส่วนทางการเงินต่อหุ้นลดลงเล็กน้อย แต่อัตราส่วนทางการเงินต่อหุ้นโดยเฉลี่ยสูงขึ้น แสดงว่า การดำเนินงานของกิจการมีแนวโน้มดีขึ้น ยกเว้นปี พ.ศ. 2534เท่านั้น ส่วนอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราเงินปันผลจ่าย และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น อยู่ในระดับใกล้เคียงทุกปี ยกเว้นปี พ.ศ. 2534

การวิเคราะห์อัตราส่วนทั้ง 5 ลักษณะ ผู้ลงทุนควรต้องทำการวิเคราะห์ 5 ปีย้อนหลัง เพื่อจะได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของกิจการจากอดีตถึงปัจจุบันตามสภาวะเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เพื่อคาดคะเนแนวโน้มในอนาคต อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ควรเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของทั้งอุตสาหกรรม จึงจะทำให้ผู้ลงทุนสามารถเปรียบเทียบการดำเนินงานของกิจการได้ดีขึ้น

สรุป

เมื่อผู้ลงทุนได้ทำการวิเคราะห์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมแล้ว สิ่งที่ต้องทำการวิเคราะห์ขั้นต่อไปก็คือ บริษัทที่ผู้ลงทุนสนใจการวิเคราะห์บริษัท จะทำการศึกษาข้อมูลเฉพาะของแต่ละกิจการ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในกิจการ ผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์ได้ 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลข ได้แก่ การพิจารณาสถานะการแข่งขันของธุรกิจ เช่น ขนาดของธุรกิจ แหล่งวัตถุดิบ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ นโยบายของธุรกิจทางด้านการตลาดและการเงิน การพิจารณาการบริหาร เช่น รูปแบบและนโยบายในการบริหารความสามารถของผู้บริหาร โครงสร้างขององค์กร และประการสุดท้าย คือ การพิจารณาแผนพัฒนาในอนาคต เช่น การควบกิจการในธุรกิจอื่น การขยายสายผลิตภัณฑ์ของธุรกิจ ฯลฯ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลข และสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อแสดงฐานะทางการเงินและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท การวิเคราะห์เชิงปริมาณจะใช้ข้อมูลทางงบการเงินของกิจการ โดยมีวิธีการวิเคราะห์ 3 ลักษณะ คือ (1) การวิเคราะห์แนวโน้ม เพื่อดูถึงการเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ในงบการเงินตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือเป็นการวิเคราะห์ในแนวราบ (2) การวิเคราะห์ในรูปอัตราร้อยละของยอดรวม เพื่อดูถึงโครงสร้างทางการเงินของกิจการในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเป็นการวิเคราะห์ในแนวดิ่ง และ (3) การวิเคราะห์อัตราส่วน เป็นการนำเอารายการในงบการเงินมาเปรียบเทียบกัน เพื่อดูถึงสภาพคล่อง ความสามารถในการดำเนินงาน โครงสร้างทางการเงิน และความสามารถในการทำกำไร นอกจากนั้น ยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินต่อหุ้น เพื่อช่วยให้เห็นถึงภาพพจน์ของกิจการในด้านที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนอีกด้วย

การวิเคราะห์ทางเทคนิค

การวิเคราะห์ทางเทคนิค เป็นวิธีการวิเคราะห์หลักทรัพย์อีกลักษณะหนึ่งซึ่งมีแนวคิดและหลักการแตกต่างกันไปจากการวิเคราะห์แบบมูลฐาน การวิเคราะห์ทางเทคนิค จะทำให้ผู้ลงทุนทราบถึงจังหวะการขึ้นหรือลงของราคาตลาดของตลาดหลักทรัพย์ เพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการลงทุน การวิเคราะห์ทางเทคนิคเป็นการศึกษาถึงสภาพการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งภาพโดยส่วนรวมของตลาดและของแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อพยากรณ์ในราคาตลาดในอนาคต

การวิเคราะห์ทั้งแบบมูลฐานและทางเทคนิค ต่างก็มีวัตถุประสงค์เพื่อคาดคะเนราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคต เพื่อตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยผู้ลงทุนที่ใช้การวิเคราะห์แบบมูลฐานจะทำการเปรียบเทียบราคาตลาดของหลักทรัพย์กับมูลค่าที่แท้จริงที่ประเมินได้ ถ้าหากราคาตลาดของหลักทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ผู้ลงทุนจะขายหลักทรัพย์ที่มีอยู่ ตรงกันข้ามหากราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง ผู้ลงทุนจะตัดสินใจซื้อและชลอการขายหลักทรัพย์ไว้ก่อนจนกว่า ราคาตลาดจะสูงขึ้นใกล้เคียงหรือสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ก็แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์อยู่ในระดับดุลยภาพ ผู้ลงทุนจะไม่ตัดสินใจซื้อหรือขาย แต่จะรอดูท่าทีแนวโน้มของราคาตลาดหลักทรัพย์ว่าจะเป็นอย่างไร ดังนั้นทั้งการวิเคราะห์แบบมูลฐาน และทางเทคนิคจึงมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เพียงแต่การวิเคราะห์แบบมูลฐานเป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ ส่วนการวิเคราะห์ทางเทคนิคเป็นการศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องทราบถึงสาเหตุ

ลักษณะการวิเคราะห์ทางเทคนิค

ผู้ลงทุนที่ใช้การวิเคราะห์ทางเทคนิคเชื่อว่า ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับของอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์นั้น ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่ปรากฏในอดีต จะช่วยชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคต ดังนั้น นักวิเคราะห์ทางเทคนิคจึงพยายามคาดคะเนระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงระดับของอุปสงค์และอุปทานในหลักทรัพย์ของตลาดโดยส่วนรวม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งหรือหลายหลักทรัพย์ในตลาด นั่นคือ นักวิเคราะห์ทางเทคนิค จะอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์ 3 ประการ คือ

1. ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ทุกอย่างที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก ดังนั้นจึงเพียงแต่ศึกษาถึงการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบันเท่านั้น

2. ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเอง ดังนั้นจึงสามารถศึกษาพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของราคาในอดีตเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต

3. ปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ

อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ทางเทคนิคก็ยังมีจุดอ่อนที่ทำให้ผู้ลงทุนอาจไม่สามารถได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังเสมอไป สาเหตุสำคัญก็เพราะการวิเคราะห์ทางเทคนิค อาศัยการศึกษาถึงความเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อคาดคะเนระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นในอนาคตและเชื่อการเคลื่อนไหวนั้นจะปรากฏซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ แต่ในความเป็นจริง การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์อาจเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิมที่เคยปรากฏก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจาก การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะปรับตัวตามปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาด การคาดคะเนภาวะตลาดของผู้ซื้อผู้ขาย การตีความข้อมูลข่าวสารของผู้ลงทุนที่แตกต่างกัน ฯลฯ เมื่อเป็นเช่นนี้การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงอาจแตกต่างจากที่เคยปรากฏในอดีต ดังนั้น ความเชื่อของผู้ลงทุนที่ว่า การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคตจะปรากฏซ้ำแบบเดิมกับที่เคยเกิดขึ้นในอดีตจึงอาจไม่เป็นจริงเสมอไป

ความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์แบบมูลฐานกับการวิเคราะห์ทางเทคนิค

1. การวิเคราะห์แบบมูลฐาน มีลักษณะดังนี้

1.1 ผู้ลงทุนส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนที่แท้จริง

1.2 ผู้ลงทุนจะประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ในระยะยาว เพื่อตัดสินใจลงทุน

1.3 ผู้ลงทุนเชื่อว่ามูลค่าของหลักทรัพย์ในระยะยาว สามารถกำหนดหรือคำนวณได้โดยการวิเคราะห์ปัจจัยมูลฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลทางการเงินของธุรกิจรวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.5 ผู้ลงทุนจะซื้อหลักทรัพย์ในราคาที่เหมาะสมตามควรแก่ระยะเวลา โดยไม่สนใจการเคลื่อนไหวของระดับราคาในระยะสั้น

2. การวิเคราะห์ทางเทคนิค มีลักษณะดังนี้

2.1 ผู้ลงทุนส่วนใหญ่เป็นนักลงเก็งกำไร

2.2 ผู้ลงทุนจะคาดคะเนการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ และตลาดโดยส่วนรวมในระยะสั้น เพื่อตัดสินใจลงทุนในจังหวะที่เหมาะสม

2.3 ผู้ลงทุนเชื่อว่า การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในระยะสั้นจะสามารถคาดคะเนได้จากการศึกษา ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ การวิเคราะห์แนวโน้มของระดับราคา และการใช้เครื่องชี้นำภาวะตลาดแบบอื่นๆ

2.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีต หรือดัชนีราคาตลาดของหลักทรัพย์

2.5 ผู้ลงทุนการถือหลักทรัพย์เพียงระยะสั้น จึงใช้กลยุทธ์ทางการค้าต่างๆ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้มากที่สุด

สมมุติฐานของการวิเคราะห์ทางเทคนิค

ในการวิเคราะห์ทางเทคนิค มีข้อสมมุติฐานดังนี้คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2531: 702-703)

1. ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะถูกกำหนดขึ้นจากความสัมพันธ์ ระหว่างอุปสงค์และอุปทานในหลักทรัพย์เพียงกรณีเดียวเท่านั้น

2. ระดับอุสงค์และระดับอุปทานจะถูกผลักดันโดย หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ มากมาย ซึ่งอาจจะมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผล

3. ถ้าหากไม่คำนึงถึงผลของการเคลื่อนไหว หรือการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยของระดับราคาในตลาดสำหรับระยะเวลาที่นานพอ จะพบว่าระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์มีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวในลักษณะของแนวโน้ม

4. การเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหวของระดับแนวโน้มราคา ก็เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงในระดับอุปสงค์หรืออุปทานหรือทั้งสองกรณีร่วมกัน

5. การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์และระดับอุปทานดังกล่าว ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผลจากปัจจัยด้านใดก็ตาม ย่อมจะสามารถสังเกตพบได้ในไม่ช้าก็เร็วโดยการพิจารณาแผนภูมิระดับราคาในตลาด

6. พฤติกรรมหรือรูปแบบของแผนภูมิระดับราคาในบางกรณีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นซ้ำอีกได้ในภายหลัง และการปรากฏซ้ำของรูแบบดังกล่าวฦๅสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องชี้ที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของระดับราคาหลักทรัพย์

จากข้อมูลสมมุติฐานข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้ซื้อหรือผู้ขายในตลาด จะตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์แตกต่างกันตามการวินิจฉัยของแต่ละบุคคล โดยใช้การพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารต่างๆที่ได้รับมา รวมทั้งการได้รับอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ทั้งที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล ดังนั้น การติดตามพฤติกรรมของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถทราบถึงแนวโน้มการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดหรือสภาวะตลาดในแต่ละขณะได้ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดหรือรูปแบบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางเทคนิคต่อไป

การวิเคราะห์ทางเทคนิคโดยใช้แผนภูมิ

ผู้ลงทุนที่นิยมการวิเคราะห์ทางเทคนิคมักใช้การวิเคราะห์โดยใช้แผนภูมิในการคาดคะเนแนวโน้มอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งในตลาดที่อยู่ในความสนใจของผู้ลงทุน โดยผู้ลงทุนจะทำการบันทึกราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่งที่นานพอจะเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง การบันทึกนี้จะทำเป็นแผนภูมิ (Chart or Graph) โดยทั่วไปสามารถจัดทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. **แผนภูมิแบบเส้น** (Line Chart)

เป็นการจัดทำแผนภูมิเพื่อดูแนวโน้มการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยการใช้ราคาปิด ราคาสูงสุดหรือราคาต่ำสุด ของหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์หรือแต่ละเดือนก็ได้ มาเชื่อมต่อกันเป็นแผนภูมิ การวิเคราะห์ทางเทคนิคในลักษณะ แผนภูมิเส้น ก็คือเส้นราคา เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ประเภทต่างๆ (Moving Average) ดัชนีกำลังสัมพันธ์ (Relative Strength Index) เป็นต้น แต่วิธีที่เป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงมานาน ก็คือ ทฤษฎีดาว (Dow Theory) ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

2. **แผนภูมิแบบแท่ง** (Bar Chart)

เป็นแผนภูมิที่แสดงความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ โดยแสดงในลักษณะเป็นแท่ง หรือเป็นเส้นตรงในแนวดิ่ง ในช่วงของแท่งหรือเส้นตรงในแนวดิ่งจะแสดงราคาสูงสุด และราคาต่ำสุดของหลักทรัพย์ในวันนั้นหรือสัปดาห์นั้น และระหว่างเส้นตรงที่แสดงราคาสูงสุดและราคาต่ำสุด จะมีเส้นเล็กๆ ตัดขวางเพื่อแสดงถึงราคาปิดของหลักทรัพย์ไว้ด้วย นอกจากนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์กระทำได้ดีขึ้น จึงมักมีการบันทึกปริมาณการซื้อขาย (Volume) ของหลักทรัพย์ไว้อีกด้วย

3. **แผนภูมิแบบสัญลักษณ์** (Point and Figure Chart)

เป็นการจัดแผนภูมิ เพื่อแสดงทิศทางและขนาดของกาเปลี่ยนแปลงระดับราคาของหลักทรัพย์อีกแบบหนึ่ง แต่จะมีการบันทึกราคาตลาดของหลักทรัพย์ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยมีนัยสำคัญตามที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งนัยสำคัญนี้จะมีการกำหนดแตกต่างออกไปตามลักษณะการซื้อขายของผู้ลงทุนนั้น การบันทึกจะใช้สัญลักษณ์ X หรือ Figure แสดงในแต่ละช่วงของราคาหลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ เมื่อราคาหลักทรัพย์มีทิศทางเพิ่มสูงขึ้น และใช้สัญลักษณ์ O หรือ Point แสดงแต่ละช่วงของราคาหลักทรัพย์เมื่อราคาหลักทรัพย์มีทิศทางลดลง

สำหรับวิธีการและรายละเอียดของการวิเคราะห์ทางเทคนิคโดยใช้แผนภูมิทั้ง 3 ลักษณะ จะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

การวิเคราะห์แผนภูมิแบบเส้น

ผู้ลงทุนที่นิยมใช้แนวคิดการวิเคราะห์ทางเทคนิค มีความเชื่อว่า การเคลื่อนไหวของราคาระดับตลาดของหลักทรัพย์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีทิศทาง โดยการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ จะมีพฤติกรรมหรือรูปแบบของการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตเสมอ กล่าวคือ การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะไม่ได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระ แต่จะมีพฤติกรรมหรือรูปแบบซ้ำแบบเดิมกับที่เคยเกิดขึ้นในอดีตเสมอ ดังนั้น เครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยผู้ลงทุนในการวิเคราะห์แนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ก็คือ แผนภูมิ แผนภูมินี้จะแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่ง หรือระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนทราบถึงภาวะตลาดของหลักทรัพย์หากตลาดมีความต้องการซื้อมาก แนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็มีทิศทางเพิ่มสูงขึ้น หรือที่เรียกว่าภาวะตลาดคึกคัก ในทางตรงกันข้ามหากภาวะตลาดมีการต้องการขายมาก แนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็จะลดต่ำลง หรือที่เรียกภาวะตลาดซบเซา

การจัดทำแผนภูมิแบบเส้น อาจทำได้โดยการเขียนเส้นแนวโน้มเชื่อมต่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในแต่ขณะอย่างต่อเนื่องกันตามระยะเวลาที่ต้องการศึกษา ระดับราคาที่ใช้อาจใช้ราคาปิด ราคาสูง หรือต่ำสุดก็ได้ แล้วแต่กรณี ซึ่งขึ้นกับผู้ลงทุนว่าต้องการทราบการเคลื่อนไหวของระดับราคาชนิดใด แผนภูมิแบบเส้น ที่เป็นที่นิยมใช้กัน มีหลายชนิด คือ

1. ทฤษฎีของดาว (Dow Theory)

เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงมาก ซึ่งคิดค้นโดย นายชาลส์ เอช ดาว (Charles H. Dow) ผู้ก่อตั้งบริษัท ดาวโจนส์ จำกัด และเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal ที่มีชื่อเสียงในวงการนักธุรกิจและผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ ทฤษฎีของดาวได้รับความนิยมจากผู้ลงทุนการใช้พยากรณ์การเปลี่ยนแปลงภาวะตลาดของหลักทรัพย์โดยส่วนรวม และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่ง

ทฤษฎีของดาว (Dow Theory) ได้จำแนกลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 การเคลื่อนไหวประจำวัน (Daily Movement) เป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์โดยเฉลี่ยในแต่ละวัน ซึ่งเกิดจากการนำราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยเฉลี่ยในแต่ละวันมาทำเป็นกราฟเชื่อมโยงต่อกันหลายๆวัน จนเกิดเป็นเส้นแสดงการเคลื่อนไหวขั้นที่สอง

1.2 การเคลื่อนไหวขั้นที่สอง (Secondary Movement) เป็นลักษณะการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ขึ้นไป จนถึง 1 เดือน หรืออาจนานถึง 3 เดือน เกิดจากการนำเอาราคาตลาดของหลักทรัพย์โดยเฉลี่ยมาทำเป็นกราฟติดต่อกันหลายๆวัน จนถึงสัปดาห์หรือเดือนตามลำดับ และเชื่อมโยงจุดต่อกันเป็นเส้นกราฟ แสดงการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่ยาวนานกว่าการเคลื่อนไหวประจำวัน

1.3 การเคลื่อนไหวหลักหรือแนวโน้มหลัก (Primary Movement or Primary Trend) เป็นลักษณะการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ที่ใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จนถึง 4 ปี หรืออาจมากกว่า เส้นแนวโน้มหลักนี้เป็นเครื่องชี้ภาวะของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในสองลักษณะ คือ ถ้าเส้นแนวโน้มหลักสูงขึ้น เรียกว่า ตลาดคึกคัก และถ้าเส้นแนวโน้มหลักต่ำลง เรียกว่า ตลาดซบเซา

ดังนั้น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มหลัก จึงมีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงภาวะตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ว่าเป็นตลาดคึกคักหรือตลาดซบเซา ส่วนการเคลื่อนไหวขั้นที่สองซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนไหวหลักนั้น จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นภาวะตลาดในระยะกลาง ซึ่งจะสะท้อนถึงภาวะตลาดระยะยาว นักวิเคราะห์ทางเทคนิคเรียกว่าเป็น **การปรับตัว**Correction ของตลาดสำหรับการเคลื่อนไหวประจำวันนั้น ในทฤษฎีของดาวไม่เห็นต่อความสำคัญต่อการพิจารณาภาวะตลาดแต่อย่างใด

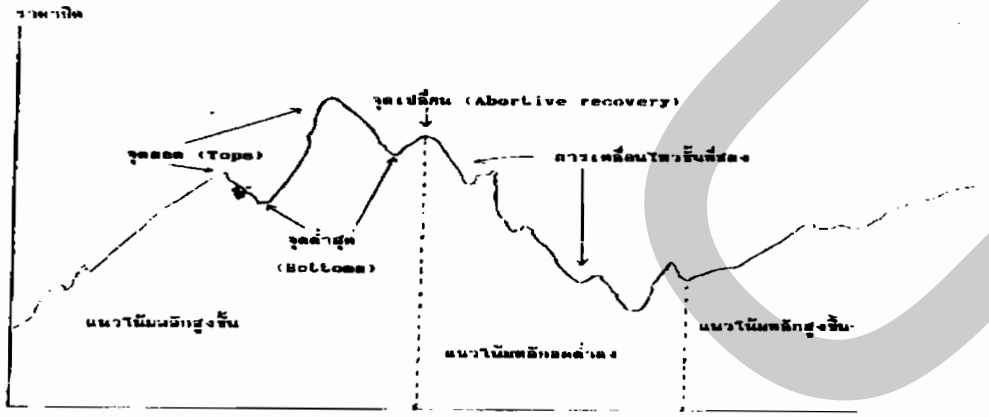

ภาพที่ 2.7 การเคลื่อนไหวระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ตามทฤษฎีของดาวโดยการใช้ราคาปิด
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 274.

จากภาพที่ 2.7 เป็นรูปแผนภูมิแบบเส้นตามทฤษฎีของดาว ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาของหลักทรัพย์ ช่วงสั้นๆ ที่ต่อเนื่องกันจนเป็นแนวโน้มหลักที่เพิ่มสูงขึ้นจากช่วงเวลา t ไปจนถึง t+j แสดงถึงระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้สังเกตได้จากจุดยอด (Top) ของแนวโน้มระดับราคาทุกช่วงจะสูงขึ้นเป็นลำดับ และจุดต่ำสุด (Bottom) ในช่วงเวลาต่อมาจะอยู่สูงกว่าจุดต่ำสุดในช่วงก่อนหน้านั้นเสมอ ลักษณะเช่นนี้จะเป็นตลาดคึกคัก คือเป็นช่วงเวลาที่มีการเสนอซื้อมากกว่าการเสนอขายหลักทรัพย์ และเมื่อเวลาผ่านไปจนเลยจุด t+j จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาที่เรียกว่า จุดเปลี่ยนหรือจุดคืนตัว (Abortive Recovery) ซึ่งเป็นสัญญาบอกให้ทราบว่าทิศทางของแนวโน้มหลักกำลังเปลี่ยนไป จุดเปลี่ยนจะเกิดขึ้นเมื่อการเคลื่อนไหวของระดับราคาในช่วงเวลาต่อมานั้น จุดยอดของระดับราคาไม่สามารถขึ้นไปได้สูงเท่ากับหรือเกินกว่าจุดยอดครั้งก่อน ดังนั้นหลังจากเวลา t+j จนถึง t+k จึงเป็นช่วงที่ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่างลงเรื่อยๆ เป็นลักษณะของตลาดซบเซา คือเป็นช่วงเวลาที่มีการเสนอขายมากกว่าเสนอซื้อ และเมื่อเวลาผ่านไปจนเลย t+k ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะค่อยๆ เปลี่ยนทิศทางกลับสูงขึ้นจนเข้าสู่ลักษณะตลาดคึกคักอีกครั้งหนึ่ง โดยจะมีลักษณะวนเวียนเช่นนี้ตลอดไป

จากแนวคิดข้างต้น ผู้ลงทุนจะต้องติดตามแนวโน้มหลัก ของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ หากพบว่าในเวลาใดที่ภาวะตลาดถึงจุดเปลี่ยน คือ t+j ผู้ลงทุนก็ควรรีบนำหลักทรัพย์ที่มีอยู่ออกขาย ก่อนที่ภาวะตลาดจะตกต่ำไปมากกว่านั้นซึ่งจะก่อให้เกิดผลขาดทุนเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากพบว่าถึงจุดเปลี่ยน t+k ผู้ลงทุนก็ควรรีบซื้อหลักทรัพย์นั้นถือไว้ เพื่อนำออกขายในช่วงที่ระดับราคาตลาดสูงขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดกำไรเพิ่มขึ้น

2. ทฤษฎีคลื่นของอีเลียต (Elliott Wave theory)

เป็นทฤษฎีที่คิดค้นโดย นายราล์ฟ เนลสัน อีเลียต (Ralph Nelson Elliott) ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีของดาวที่อธิบายถึงลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ การขึ้นลงของราคาตลาดของหลักทรัพย์แต่ละครั้งจะเกิดราคาสูงสุด (Peak) หรือราคาต่ำสุด (Troughs) และการเคลื่อนไหวของราคาจะมีลักษณะเป็นแนวโน้มสูงขึ้น และแนวโน้มลดลง หรือแนวโน้มที่เคลื่อนที่ขึ้นลงในช่วงแคบๆ

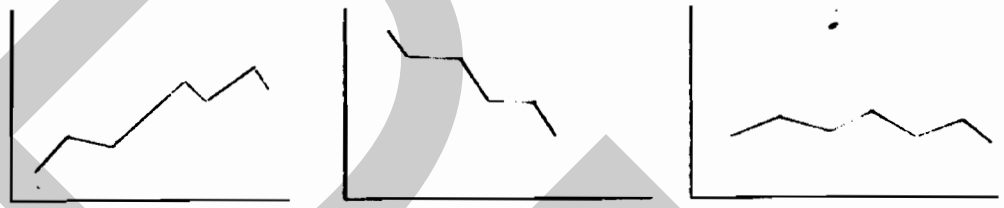

รูปที่ 1 แนวโน้มสูงขึ้น รูปที่ 2 แนวโน้มลดลง รูปที่ 3 แนวโน้มที่เคลื่อนที่ขึ้นลงในช่วงแคบๆ

ภาพที่ 2.8 แนวโน้มการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในลักษณะต่างๆ
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 276.

จากภาพที่ 2.8 เป็นแผนภูมิแบบเส้นตามทฤษฎีคลื่นของอีเลียต แสดงการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยรูปที่ 1 การเคลื่อนไหวของราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนรูปที่ 2 มีแนวโน้มลดลง และรูปที่ 3 การเคลื่อนไหวของราคาในช่วงแคบๆ

ในทฤษฎีคลื่นของอีเลียต ได้จำแนกลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ หรือการเคลื่อนไหวของแนวโน้ม ออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. แนวโน้มหลัก (Major Trend) หรือการเคลื่อนไหวหลัก

2. แนวโน้มรอง (Intermediate Trend) หรือการเคลื่อนไหวขั้นที่สอง

3. แนวโน้มย่อย (Near Term Trend) หรือการเคลื่อนไหวประจำวัน

แนวโน้มทั้ง 3 ลักษณะจะเหมือนกับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดในทฤษฎีของดาวดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น **ทฤษฎีของอีเลียต** จะมีการเคลื่อนไหวของราคาตลาดในรูปแบบของคลื่นราคา (Wave Patterns) ซึ่งมีลักษณะพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การขึ้นหรือลงของราคาตลาดทุกครั้งจะต้องตามด้วยปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยทุกครั้ง
2. วงจรหนึ่งๆของคลื่นราคาจะประกอบด้วย 8 คลื่นด้วยกัน

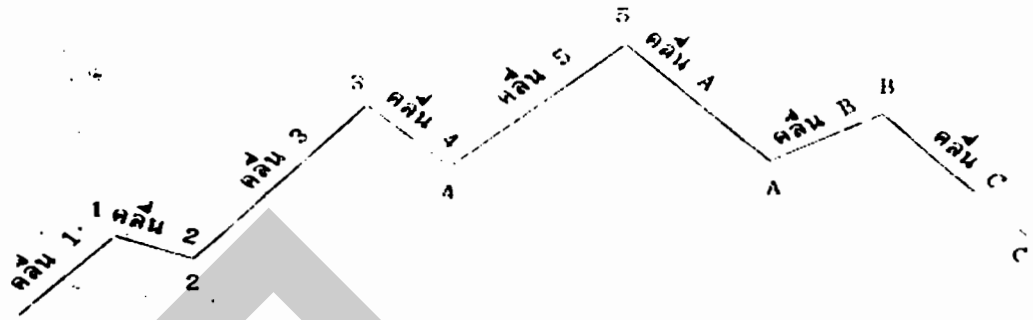

ภาพที่ 2.9 ตัวอย่างคลื่นราคาตามทฤษฎีคลื่นของอีเลียต
ที่มา : นารฎิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 277.

จากภาพที่ 2.9 แสดงคลื่นราคาตามทฤษฎีคลื่นของอีเลียต ซึ่งใน 8 คลื่นนี้ คลื่นที่เคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับแนวโน้มหลัก จะประกอบด้วย 5 คลื่น คือ คลื่นที่ 1,2,3,4 และ 5 ซึ่งจะเป็นคลื่นที่เคลื่อนไหวในทางสูงขึ้น หรือราคาตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้น หรือราคาตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งมีอยู่ 3 คลื่น คือ คลื่นที่1,3 และ 5 ที่เคลื่อนไหวในทิศทางสูงขึ้น และคลื่นที่เคลื่อนที่สวนทางกับแนวโน้ม ซึ่งมีอยู่ 2 คลื่น คือ คลื่นที่ 2 และ 4 คลื่นทั้งสองนี้เป็นการปรับตัวของราคาตลาดนั่นเอง เมื่อแนวโน้มของราคาขึ้นถึงจุดสูงสุดคือจุดที่ 5 ก็จะปรากฏคลื่นที่เคลื่อนไหวในทางลดต่ำลง หรือราคามีแนวโน้มลดลง ซึ่งก็คือ คลื่น A,B และ C สามารถอธิบายรายละเอียดของคลื่นแต่ละลักษณะได้ดังนี้

คลื่นที่ 1 จะแสดงพฤติกรรมราคาตลาดของหลักทรัพย์ ในช่วงที่เป็นการเชื่อมต่อของระยะ เวลาที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์ตกต่ำ และเพิ่งเริ่มขยับตัวสูงขึ้น จากระดับที่เคยตกต่ำอยู่ คลื่นที่1 จะเกิดในช่วงสั้นๆ

คลื่นที่ 2 เมื่อราคาตลาดของหลักทรัพย์ได้ขยับตัวสูงขึ้นในคลื่นที่ 1 แล้ว จะเกิดการปรับตัวของราคาตลาดเกิดขึ้น ทำให้ราคาตลาดลดลงบ้าง แต่อย่างไรก็ตามราคาตลาดในคลื่นที่ 2 นี้ก็ยังคงอยู่เหนือจุดต่ำสุดของระดับราคาในคลื่นที่1

คลื่นที่ 3 การเกิดคลื่นที่ 3 นี้ เป็นช่วงระยะเวลาที่ยาวนานที่สุด และ การเปลี่ยนแปลงมากที่สุดที่มีราคาแนวโน้มสูงขึ้นทั้ง 5 คลื่น ราคาตลาดของหลักทรัพย์ในคลื่นที่ 3 จะขยับตัวสูงขึ้นจนผ่านระดับราคาสูงสุดในคลื่นที่ 1 ขึ้นไปซึ่งเป็นสัญญานบอกให้ทราบว่า ระดับราคามีแนวโน้มสูงขึ้น

คลื่นที่ 4 โดยทั่วไปจะเป็นคลื่นที่มีรูปแบบซับซ้อนกว่าคลื่นอื่นๆ เกิดจากกรปรับตัวของราคาตลาดเช่นเดียวกับคลื่นที่ 2 ที่สำคัญก็คือ จุดต่ำสุดของราคาตลาดในคลื่นที่ 4 นี้ จะต้องไม่ต่ำกว่าจุดสูงสุดของราคาตลาดในคลื่นที่ 1

คลื่นที่ 5 คลื่นที่ 5 นี้จะมีความซับซ้อนกว่าคลื่นที่ 3 ในช่วงนี้ระดับราคาตลาดจัดเพิ่มสูงขึ้น และเป็นสัญญาเตือนว่าราคาตลาดได้มาถึงระดับสูงสุดแล้วและกำลังจะมีการปรับตัว

คลื่น A เป็นคลื่นแรกของการเคลื่อนไหวในทางลดต่ำลงหรือแนวโน้มลดลง ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะลดลงเรื่อยๆ จนสามารถลดลงไปต่ำกว่าราคาสูงสุดของระดับราคาในคลื่นที่ 3

คลื่น B ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะมีลักษณะสูงขึ้น หลังจากที่ได้ลดต่ำลงมาอย่างมากในคลื่น A แต่โดยปกติแล้วจะมีการซื้อขายที่เบาบาง ในบางครั้งราคาตลาดอาจจะขยับสูงขึ้นมาจนเท่ากันหรือสูงกว่าราคาสูงสุดของคลื่นที่ 5 ก็ได้ก่อนที่ราคาตลาดจะลดลงอีกครั้ง

คลื่น C ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะลดต่ำกว่าจุดต่ำสุดของระดับราคาต่ำสุดของคลื่น A ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ยืนยันได้ว่า ราคาตลาดของหลักทรัพย์มีแนวโน้มลดต่ำลง

อย่างไรก็ตาม วงจรหนึ่งๆของคลื่นราคา ก็ไม่จำเป็นต้องมี 8 คลื่น โดยอยู่ในแนวโน้มสูงขึ้น 5 คลื่น และแนวโน้มลดลงอีก 3 คลื่นเสมอไป และในแต่ละคลื่นราคาทั้ง 8 คลื่นนั้น สามารถที่จะเกิดคลื่นย่อยๆ ได้อีก เนื่องจากการปรับตัวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในช่วงสั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพตลาดในตลาดนั้น

3. การวิเคราะห์แบบเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ราคาตลาดของหลักทรัพย์ถัวเฉลี่ย โดยการหาค่าเฉลี่ยของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตที่ผ่านมา แล้วนำมาสร้างเป็นเส้นแผนภูมิ แสดงระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่ต่อเนื่องในลักษณะเส้นที่ราบเรียบ สม่ำเสมอและมีเสถียรภาพ การจัดทำแผนภูมิแสดงเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ สามารถใช้ได้ทั้งกรณีระดับราคาตลาดหลักทรัพย์โดยส่วนรวม และกรณีระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ชนิดใดชนิดหนึ่ง เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่นี้สามารถแสดงถึงแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่กำลังดำเนินอยู่ ว่ากำลังเคลื่อนที่ไปในแนวเดิมหรือกำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดต่ำลง

การจัดทำแผนภูมิเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ จะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วคำนวณคืบหน้าไปทีละวัน โดยการเพิ่มราคาปิดของหลักทรัพย์วันใหม่ เข้าไปแล้วหักด้วยราคาปิดของหลักทรัพย์วันแรกออกเรื่อยๆ สำหรับช่วงเวลาที่นำมาใช้คำนวณ ถ้าเป็นการวิเคราะห์ระยะสั้นก็ใช้ 3 วัน, 5 วันหรือ 10 วัน ถ้าเป็นการวิเคราะห์ระยะปานกลาง ก็ใช้ 25 วัน, 50 วัน หรือ 75 วัน และถ้าเป็นการวิเคราะห์ระยะยาว ก็ใช้ 200 วัน

การหาค่าเฉลี่ยของราคาปิดของหลักทรัพย์ เพื่อนำมาจัดเป็นแผนภูมิ เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$M.A. = \frac{1}{200} \sum_{J=1}^{200} CP_{t-j}$$

โดยที่ M.A. = ราคาเฉลี่ยเคลื่อนที่ของหลักทรัพย์ในตลาด ณ เวลาที่ t

CP_t = ราคาปิดของหลักทรัพย์ในตลาด ณ เวลาที่ t

J = 1,2,3 .....n

***** สมมุติให้ใช้ 200 วันในการคำนวณ *******

จากสูตร สามารถหาค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยการนำเอาราคาปิดของหลักทรัพย์ในแต่ละวัน จำนวน 200 วันรวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนวัน คือ 200 ก็จะได้ค่าเฉลี่ยของราคา ณ วันแรก จากนั้นก็นำราคาปิดของหลักทรัพย์ในวันที่หนึ่งหักออก แล้วจึงบวกด้วยราคาปิดของหลักทรัพย์ในวันที่ 201 แทน แล้วหารด้วย 200 ก็จะได้ค่าเฉลี่ยของราคาในวันถัดมา กระทำเช่นนี้เรื่อยๆ ไปจนถึงปัจจุบัน ก็จะได้เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่

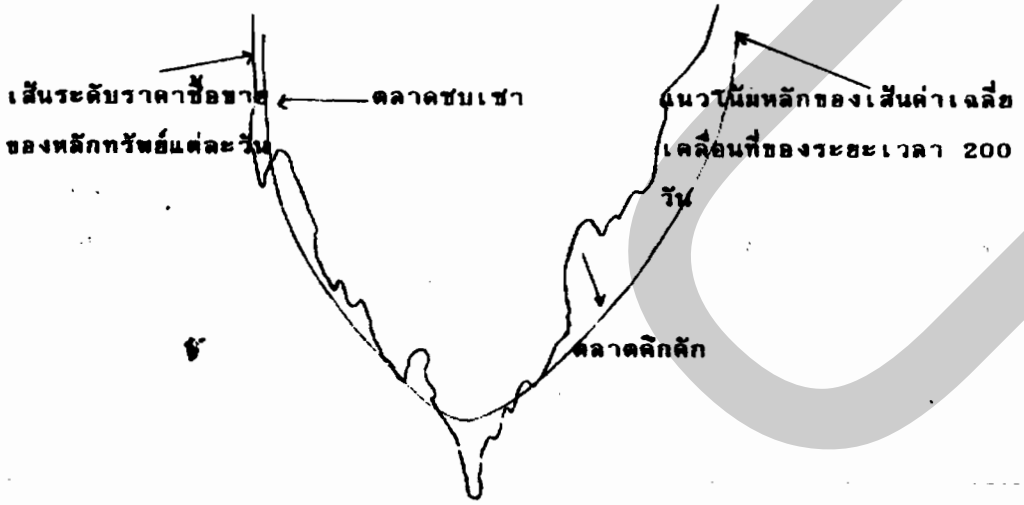

ภาพที่ 2.10 การเคลื่อนไหวของเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ที่สัมพันธ์กับระดับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์

ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 280.

จากภาพที่ 2.10 เป็นการเคลื่อนไหวของเส้นระดับราคาซื้อขายหลักทรัพย์แต่ละวันกับเส้นแนวโน้มหลักของเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ โดยในช่วงแรกเส้นระดับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์เคลื่อนไหวในลักษณะลดต่ำลงจนเลยผ่านเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนให้ทราบว่าภาวะตลาดเริ่มซบเซา ทั้งนี้เนื่องจากระดับราคาซื้อขายของหลักทรัพย์จะมาเคลื่อนไหวสูงขึ้นอีกเป็นเวลานานพอสมควร ดังนั้นผู้ลงทุนควรรีบขายหลักทรัพย์เคลื่อนไหวสูงขึ้นจนเลยผ่านเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ก็เป็นสัญญาณเตือนให้ทราบว่าตลาดเริ่มเข้าสู่ภาวะคึกคัก ผู้ลงทุนควรรีบขายหลักทรัพย์นั้น การจะใช้เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาวขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพตลาดหลักทรัพย์ในขณะใดขณะหนึ่ง กรณีที่ตลาดหลักทรัพย์มีลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาไปในแนวด้านข้าง ควรใช้เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ระยะสั้น ในการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ เนื่องจากเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่นั้นจะสะท้อนการเคล่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์ได้รวดเร็วกว่า แต่ถ้าเป็นการวิเคราะห์แนวโน้มของราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่ว่าจะสูงขึ้นหรือลดลง ควรใช้เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ระยะยาวจะดีกว่า เพราะจะต้องใช้เวลาช่วงยาวเพื่อให้มองเห็นแนวโน้ม

2. ลักษณะของแต่หลักทรัพย์ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของราคาของแต่ละหลักทรัพย์นั้นจะแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นกับความสนใจกับผู้ลงทุน และ จำนวนหลักทรัพย์ที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ บางหลักทรัพย์อาจมีการซื้อขายกันเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นผู้ลงทุนจะต้องทดลองใช้เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ของแต่ละเส้น เพื่อดูว่าระยะเวลานานเท่าใดจึงจะเหมาะสมกับหลักทรัพย์นั้น

3. ลักษณะของผู้ลงทุน หมายถึงว่า ผู้ลงทุนจะต้องรู้ถึงลักษณะการซื้อขายหลักทรัพย์ของตนว่า ซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อระยะสั้นหรือระยะยาว ถ้าเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ระยะสั้นหรือการเก็งกำไร เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ควรเป็นแบบระยะสั้นจะเหมาะสมกว่า

การวิเคราะห์แผนภูมิแบบแท่ง

แผนภูมิแบบแท่ง เป็นเครื่องมือทางสถิติอีกชนิดหนึ่ง ที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ลงทุนสามารถจัดทำขึ้นในลักษณะเป็นแท่งหรือเส้นตรงในแนวดิ่ง โดยเส้นตรงนี้จะแสดงระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในแต่ละวัน จุดสูงสุดของเส้นตรงจะแสดงถึงราคาซื้อขายสูงสุด และ จุดต่ำสุดของเส้นตรงจะแสดงถึงระดับราคาซื้อขายต่ำสุดในวันนั้น ซึ่งระหว่างจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดนี้ จะมีเส้นตัดขวางที่แสดงถึงราคาปิดของหลักทรัพย์ในวันนั้นอีกด้วย

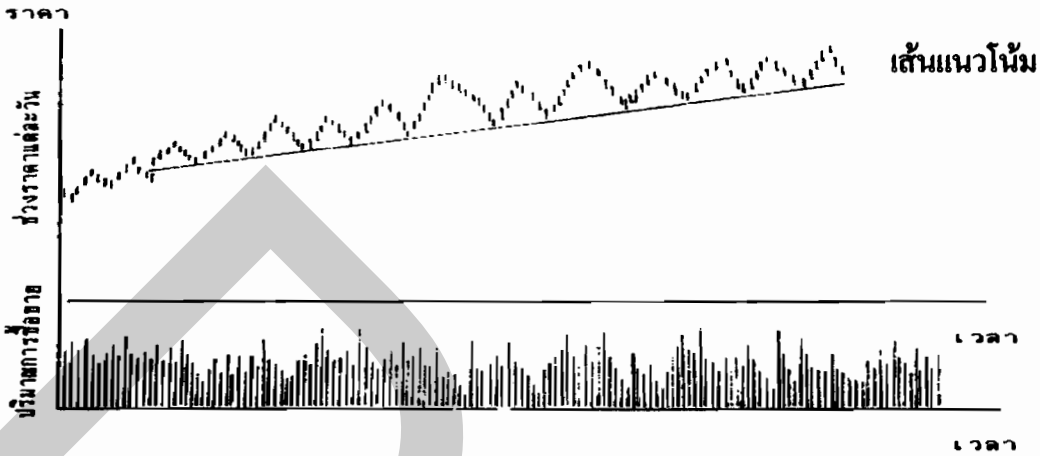

ภาพที่ 2.11 แผนภูมิแบบแท่งซึ่งก่อตัวในลักษณะต่างๆ
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 282.

จากภาพที่ 2.11 เป็นแผนภูมิแบบแท่งที่จัดทำขึ้นแสดงถึงลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ หรือแนวโน้มของระดับราคาของหลักทรัพย์นั่นเอง แนวโน้มนี้จะเป็นเครื่องชี้นำหรือพยากรณ์ทิศทางของระดับราคาตลาดในอนาคต เนื่องจากการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง มักเกิดจากแรงผลักดันของอุปสงค์และอุปทาน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการเคลื่อนไหวอันเนื่องมาจากแรงเหวี่ยง (Momentum) ของอุปสงค์และอุปทานจนกว่าจะเกิดแรงผลักดันจากอุปสงค์และอุปทานที่รุนแรง พอที่จะทำให้การเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดเปลี่ยนทิศทาง นอกจากนั้น ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นจะมีความสอดคล้องกับทิศทางการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดเสมอ กล่าวคือ เมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์มีแนวโน้มสูงขึ้น ปริมาณการซื้อขายก็จะสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามเมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์มีแนวโน้มลดลง ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ก็จะลดลงเช่นกัน แต่อาจมีบางหลักทรัพย์ที่ปริมาณการซื้อขายสวนทางกับระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็เป็นได้ กรณีเช่นนี้อาจเกิดขึ้นเฉพาะบางหลักทรัพย์ และในบางสถานการณ์เท่านั้น

รูปแบบของแผนภูมิแบบแท่ง ที่ช่วยให้ผู้ลงทุนทราบถึงทิศทางของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดต่ำลงในอนาคต มีอยู่หลายลักษณะ ได้แก่

1. เขตต้านทานและเขตสนับสนุน (Resistance Area and Support Area)

พิจารณาได้จากพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดและปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ลงทุน ในกรณีที่ผู้ลงทุนพบว่าภายหลังจากที่ตนซื้อหลักทรัพย์แล้ว ปรากฏว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์กับลดต่ำลง ก็จะเกิดความรู้สึกหวั่นไหว

ต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จึงรีบนำหลักทรัพย์ออกขายในตลาด เพื่อต้องการลดผลขาดทุน ทำให้เกิดอุปทานเพิ่มขึ้นระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จึงลดต่ำลงอีก แนวที่ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดต่ำลง เนื่องจากปริมาณการเสนอขายเพิ่มขึ้นนี้ เรียกว่า เขตต้านทาน ในทางตรงกันข้าม เมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดต่ำลง ก็จะมีผู้ลงทุนบางกลุ่มที่ต้องการผลกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาด หรือพวกนักเก็งกำไรรีบเสนอซื้อหลักทรัพย์ในขณะนั้น ทำให้เกิดอุปสงค์เพิ่มขึ้น ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จึงเริ่มสูงขึ้นอีก แนวที่ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากปริมาณการเสนอซื้อเพิ่มขึ้นนี้ เรียกว่า เขตสนับสนุน

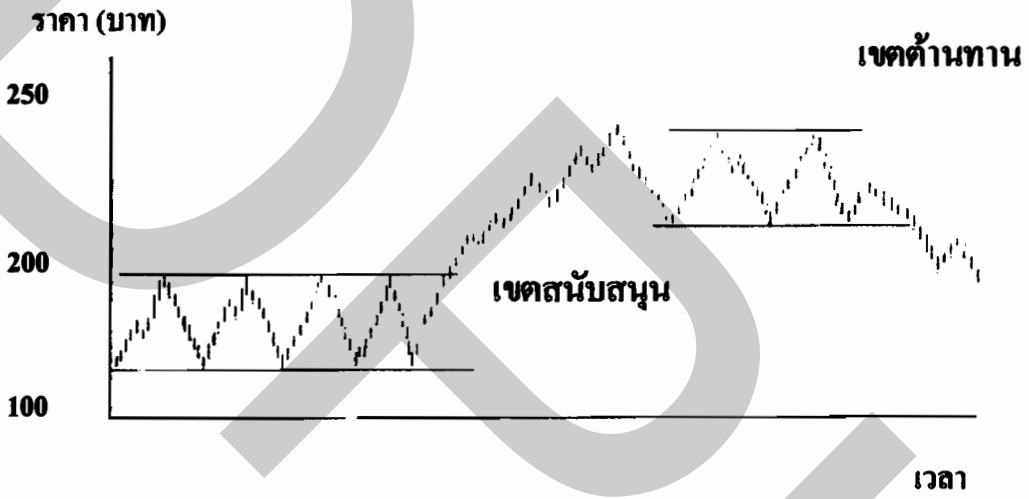

ภาพที่ 2.12 เขตต้านทานและเขตสนับสนุน
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 284.

จากภาพที่ 2.12 แสดงให้เห็นถึงเขตต้านทานและเขตสนับสนุนของระดับราคาหลักทรัพย์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์ ถ้าอุปสงค์เพิ่มขึ้น จนทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์สูงขึ้นจนทะลุผ่านเขตสนับสนุน ก็แสดงว่าราคาของหลักทรัพย์มีแนวโน้มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าอุปทานเพิ่มขึ้นจนทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดลงจนทะลุแนวต้าน ก็แสดงว่าราคาของหลักทรัพย์มีแนวโน้มลดลง

2. เส้นช่วงราคา (Channel Line)

เป็นรูปแบบการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดต่ำลง และระดับราคายังคงเคลื่อนไหวไปในทิศทางนั้นในช่วงระยะเวลาที่นานพอสมควร จนทำให้ลักษณะการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดก่อตัวขึ้นเป็นช่วงราคา เส้นช่วงราคาจะบอกให้ทราบว่า ตราบใดที่ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ยังเคลื่อนไหวอยู่ในเส้นช่วงราคา

แนวโน้มของระดับราคาตลาดก็ยังคงมีทิศทางเดิม แต่ถ้าวันใดวันหนึ่งระดับราคาสูงขึ้นหรือต่ำลงจนผ่านทะลุเส้นช่วงราคาก็จะเป็นสัญญาณเตือนให้ทราบว่าแนวโน้มของระดับราคาตลาดจะเปลี่ยนทิศทางอย่างกะทันหัน

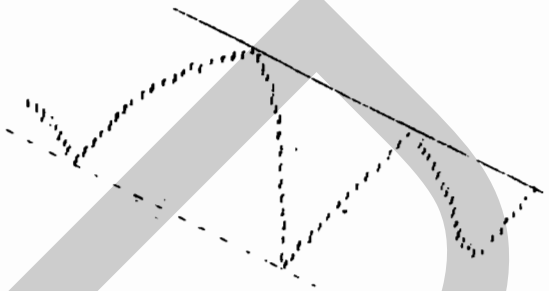

(1) เส้นช่วงราคาที่มีแนวโน้มลดลง

(2) เส้นช่วงราคาในแนวราบ

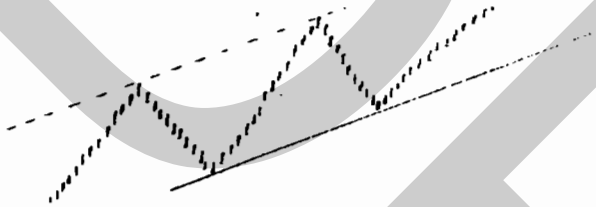

(3) เส้นช่วงราคาที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ภาพที่ 2.13 เส้นช่วงราคาในรูปแบบต่างๆ
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 285.

จากภาพที่ 2.13 จะพบว่าเส้นช่วงราคาประกอบด้วยเส้นแนวโน้ม 2 เส้นที่ลากขนานตามแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในช่วงเวลาหนึ่ง โดยเส้นช่วงราคาที่ (1) แสดงแนวโน้มของระดับราคาที่ลดลง เส้นช่วงราคาที่ (2) แสดงแนวโน้มที่จะรักษาระดับราคาตลาดไม่สูงขึ้นหรือต่ำลง และเส้นช่วงเวลาที่ (3) แสดงแนวโน้มของระดับราคาตลาดที่เพิ่มสูงขึ้น ผู้ลงทุนควรติดตามดูแนวโน้มของเส้นช่วงราคาอย่างใกล้ชิด เพื่อตัดสินใจซื้อหรือขายเมื่อเส้นช่วงราคาเริ่มเปลี่ยนทิศทาง

3. รูปแบบสามเหลี่ยม (Triangles)

เป็นรูปแบบการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่แสดงถึงภาวะความไม่แน่นอนว่า ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การคาดคะเนจุดเปลี่ยนแปลง(Break out) ของทิศทางระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะกระทำได้ยาก ลักษณะของรูปแบบสามเหลี่ยมแสดงได้ดังนี้

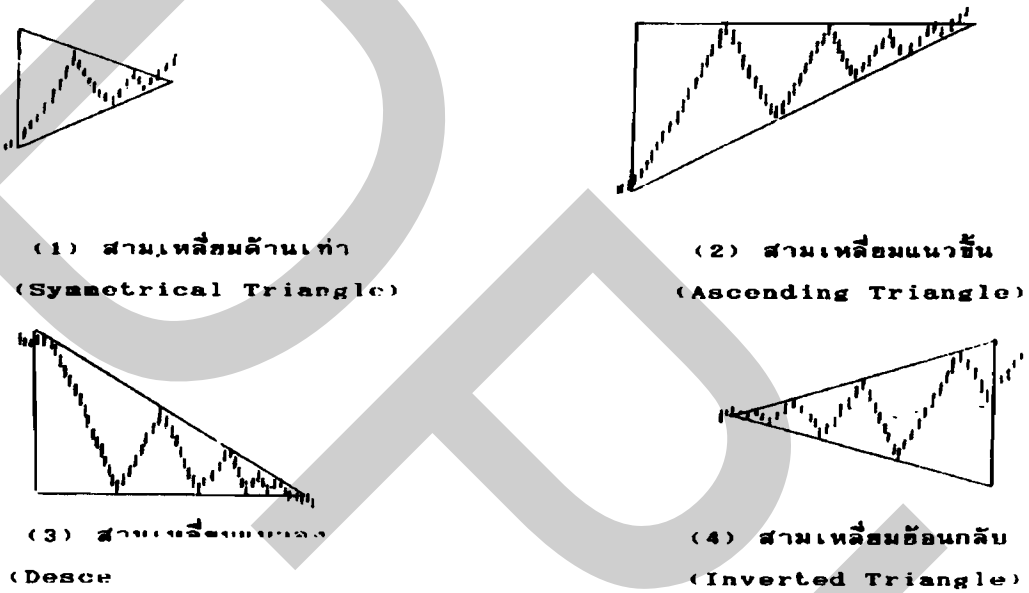

ภาพที่ 2.14 รูปแบบของสามเหลี่ยมในลักษณะต่างๆ
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 286.

จากภาพที่ 2.14 แสดงการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่ก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมในลักษณะต่างๆ ภาพที่ (1) ก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าที่ระดับราคามีแนวโน้มสูงจนทะลุออกจากภาพ ภาพที่ (2) ก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมแนวขึ้นที่ระดับราคามีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน ภาพที่ (3) ก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมแนวลง ที่ระดับราคาทีแนวโน้มลดลง และภาพที่ (4) ก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมย้อนกลับ

4. รูปแบบชายธง (Flags and Pennant)

เป็นรูปแบบการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางอย่างกระทันหัน และเกิดขึ้นในช่วงสั้นๆ โดยปกติไม่เกิน 2 สัปดาห์ แล้วจึงมีการเคลื่อนไหวต่อไปในทิศทางที่ปรากฏอยู่เดิม รูปแบบชายธง มี 4 ลักษณะดังนี้

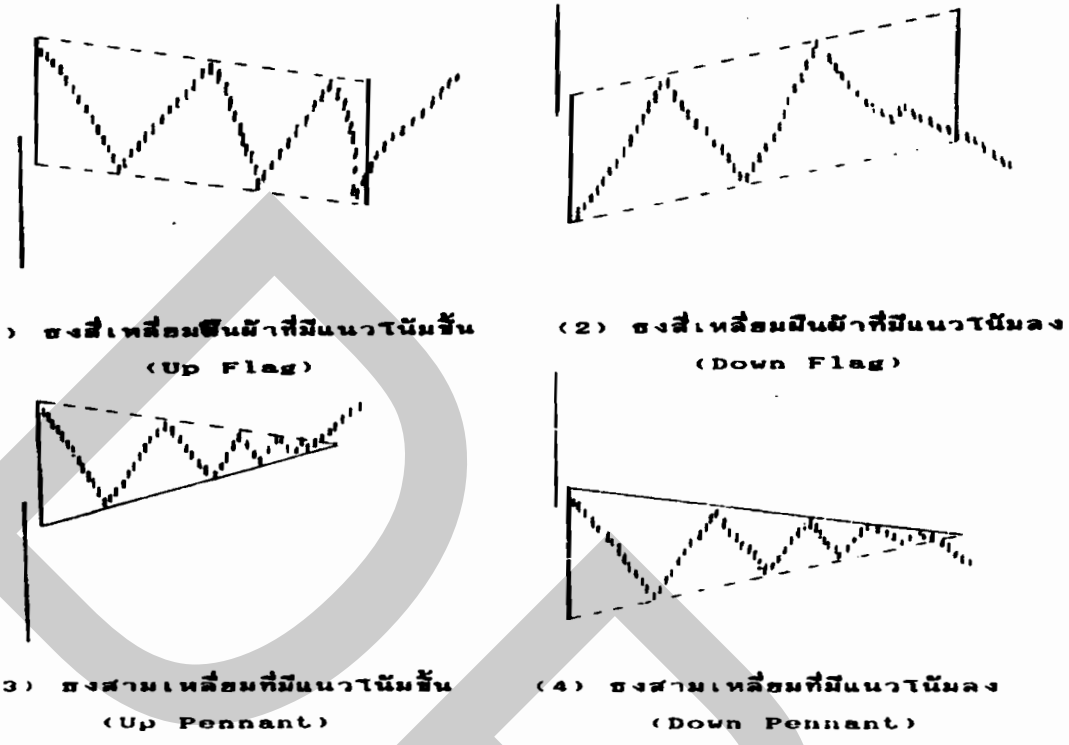

ภาพที่ 2.15 รูปแบบชายธงลักษณะต่างๆ
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 287.

จากภาพที่ 2.15 เป็นการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่ก่อตัวเป็นรูปธง ภาพที่ (1) และภาพที่ (2) เป็นรูปธงสี่เหลี่ยม ส่วนภาพที่ (3) และภาพที่ (4) เป็นรูปธงสามเหลี่ยม ซึ่งหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์มีลักษณะเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้ว

5. รูปหัวและบ่า (Head and Shoulder)

เป็นรูปแบบแสดงพฤติกรรมของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ที่เป็นสัญญาณให้ทราบว่าระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ได้เคลื่อนไหวถึงจุดสูงสุด และมีแนวโน้มจะลดต่ำลงในอนาคต ซึ่งอาจพิจารณาได้จากแผนภูมิแบบแท่ง ที่แสดงการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในลักษณะหัวและบ่า

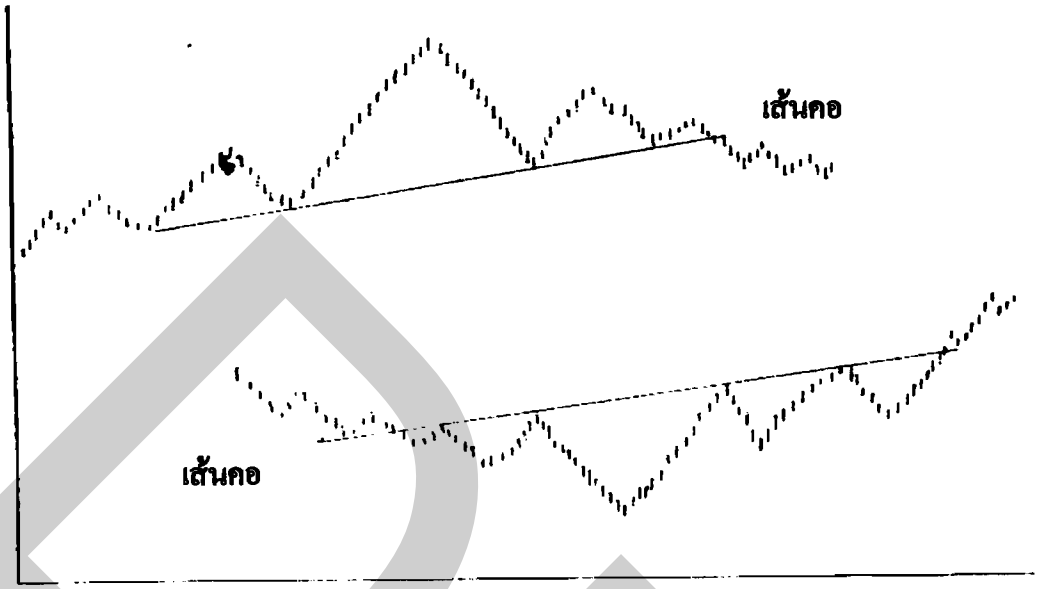

ภาพที่ 2.16 รูปแบบหัวและบ่า
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 288.

จากภาพที่ 2.16 การพิจารณาภาวะตลาดจากรูปแบบหัวและบ่า จำแนกได้ดังนี้

1. ระยะบ่าซ้าย (Left Shoulder)เป็นช่วงเวลาที่มีปริมาณการซื้อหลักทรัพย์ในตลาดเป็นจำนวนมาก ทำให้ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ถูกผลักดันให้สูงขึ้นจนถึงจุดสูงสุดของระดับราคาหนึ่งก่อนที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะลดต่ำลงในเวลาต่อมา

2. ระยะหัว (Head) จากช่วงเวลาที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์ลดต่ำลงในระยะบ่าซ้าย ปรากฏว่าปริมาณการเสนอซื้อหลักทรัพย์ในตลาดกลับเพิ่มสูงขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ขยับตัวสูงขึ้นจนเกิดจุดสูงสุดใหม่ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจุดสูงสุดครั้งใหม่นี้สูงกว่าจุดสูงสุดในระยะบ่าซ้าย ต่อจากนั้นระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเริ่มลดต่ำลงจนกระทั่งต่ำกว่าระดับราคาสูงสุดในระยะบ่าซ้าย

3. ระยะบ่าขวา (Right Shoulder)ถึงแม้ว่าระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะถูกผลักดันให้สูงขึ้นอีกครั้ง เช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา แต่ก็ไม่สามารถสูงขึ้นเท่ากับระดับสูงสุดในระยะหัวได้อีก ละระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็กลับลดต่ำลงอีกครั้ง

4. ระยะก่อตัวใหม่หรือระยะสลายตัว (Conformation or Break – out) หลังจากระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ได้ลดต่ำลงในระยะบ่าขวาจนต่ำกว่าระดับ เส้นคอ (Neckline) ซึ่งเป็นเส้นสมมุติที่ลากผ่านบ่าซ้ายและบ่าขวาและจุดสัมผัสจุดต่ำสุดของระยะหัว ก็เป็นช่วงระยะสลายตัว กรณีเช่นนี้เป็สัญญาณเตือนให้ผู้ลงทุนรีบนำหลักทรัพย์ที่มีอยู่ออกขาย ก่อนที่ระดับราคาตลาดของ

หลักทรัพย์จะตกลงไปอีก คือเป็นช่วงที่ภาวะตลาดซบเซา และเมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ขยับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆจนสูงกว่าเส้นคอ ก็เป็นสัญญาณเตือนให้ทราบว่าในขณะนั้นเริ่มเข้าสู่ระยะก่อตัวใหม่อีกครั้ง คือเป็นช่วงที่ตลาดเริ่มเข้าสู่ภาวะคึกคักอีกครั้ง

รูปแบบหัวและบ่านี้ สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งแนวโน้มสูงขึ้น และแนวโน้มลดต่ำลง จุดเปลี่ยนทิศทางของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดต่ำลง จะใช้เส้นคอเป็นหลักในการพิจารณาเสมอ

การวิเคราะห์แผนภูมิแบบสัญลักษณ์

แผนภูมิแบบสัญลักษณ์ เป็นการวิเคราะห์ทางเทคนิคอีกลักษณะหนึ่งที่ผู้ลงทุนนำมาใช้ในการคาดคะเนแนวโน้ม หรือทิศทางของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์รวมทั้งกำหนดราคาเป้าหมาย (Price Targets) การจัดทำแผนภูมิแบบสัญลักษณ์ ผู้ลงทุนจะบันทึกความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ เมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นหรือลดลงจนถึงระดับที่ผู้ลงทุนพิจารณาว่ามีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง โดยผู้ลงทุนจะไม่คำนึงถึงระยะเวลาเป็นหลักในการบันทึกข้อมูล วิธีการจัดทำแผนภูมิแบบสัญลักษณ์ มีดังนี้

ราคา							
50					X		
49			X		X	3	
48			X		X	O	
47			X	O	X	O	
46			2	O	X		
45			X	O	X		
44	X		X	O			
43	X	O	X				
42	X	O	X				
41	1	O					
40							

ภาพที่ 2.17 แผนภูมิแบบสัญลักษณ์

ที่มา : นารฎิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 290.

จากภาพที่ 2.17 เป็นการแสดงการบันทึกแผนภูมิสัญลักษณ์ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. บันทึกแผนภูมิโดยใช้สัญลักษณ์ X และ O ลงในตารางสี่เหลี่ยมในแผนภูมิ แต่ละช่องของตารางในระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์หนึ่งช่วงราคา (หนึ่งบาท) โดยใช้สัญลักษณ์ X แทนทุกช่วงราคาที่เพิ่มขึ้น และใช้สัญลักษณ์ O แทนทุกช่วงราคาที่ลดลง

2. ราคาที่ใช้ในการบันทึก จะใช้ราคาสูงสุด ราคาต่ำสุด ของราคาปิดของหลักทรัพย์ ถ้าผู้วิเคราะห์กำหนดเกณฑ์ในการบันทึกไว้ว่า จะบันทึกต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทุกๆ 3 ช่วงราคา หมายความว่า ถ้าราคาหลักทรัพย์สูงขึ้นหรือต่ำลงน้อยกว่า 3 ช่วงราคาแล้ว จะไม่มีการบันทึกเครื่อง X หรือ X ลงในตาราง แต่ถ้าหากราคาหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 3 ช่วงราคาขึ้นไปเมื่อใด จึงจะบันทึกเครื่องหมาย X หรือ O แล้วแต่กรณี เช่นกรณีที่ราคาหลักทรัพย์สูงขึ้น 3 ช่วงราคา ก็จะบันทึกเครื่องหมาย X 3 ตัวอักษรในตารางแนวตั้งขึ้นไป 3 ช่อง หากราคาหลักทรัพย์ยังคงสูงขึ้นเรื่อยๆ ก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงในช่องแนวตั้ง (Column) จนกว่าราคาจะตกลงมาจากราคาสูงสุดในขณะนั้นถึง 3 ช่วงราคา เช่นกรณีที่ระดับราคาหลักทรัพย์ลดลงจากครั้งก่อน 6 ช่วงราคาก็จะบันทึกเครื่องหมาย O ในแนวตั้งใหม่ ณ ระดับราคาที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากช่องที่ต่ำกว่าจุดสูงสุดของ X 1 ช่อง และจะกระทำเช่นนี้เรื่อยๆ ไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิเคราะห์กำหนดขึ้น

3. การบันทึกตัวเลขเพื่อบอกเวลา เนื่องจากแผลภูมิแบบสัญลักษณ์ใช้แสดงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ แต่จะไม่แสดงช่วงระยะเวลา ดังนั้นจึงมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการแสดงเวลา ไว้ดังนี้

3.1 กำหนดให้ใช้ตัวเลข 1, 2, 3 ..... 12 แทนเดือน มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม..... ธันวาคม ตามลำดับ

3.2 ถ้าระดับราคาหลักทรัพย์ไม่เปลี่ยนแปลงทิศทาง แต่เดือนเปลี่ยนให้เขียนเลขกำกับเดือนในช่องถัดไปในแนวตั้งเมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลงจากเดือนก่อน

3.3 ถ้าระดับราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนทั้งทิศทาง และเปลี่ยนเดือนด้วยให้เขียนเลขกำกับเดือนในแนวตั้งถัดไป แล้วจึงเขียนสัญลักษณ์ X หรือ O ในช่องถัดไปแล้วแต่กรณี

การพิจารณาภาวะตลาดโดยใช้แผนภูมิแบบสัญลักษณ์ ผู้วิเคราะห์ควรทำความเข้าใจถึงลักษณ์ของแนวต้านทานและแนวสนับสนุน ดังนี้

1. แนวต้านทาน (Level of Resistance)

แนวนี้คือ แนวที่ราคาหลักทรัพย์ยังไม่อาจทะลุผ่านได้ หลังจากที่ราคาหลักทรัพย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระยะหนึ่ง (สำนักพิมพ์ ดอกเบี้ย 2530:109) แสดงได้ดังรูป

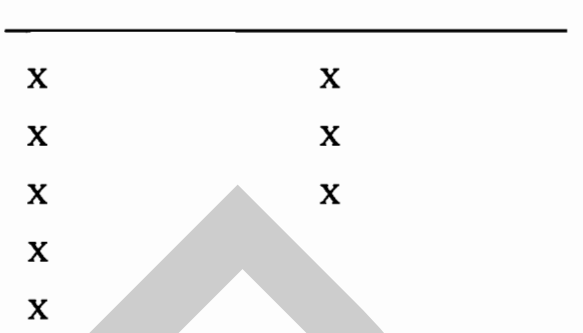

ภาพที่ 2.18 แนวต้านทานของแผนภูมิแบบสัญลักษณ์
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 292.

2. แนวสนับสนุน (Level of Support)

แนวนี้คือ แนวที่ราคาหลักทรัพย์ยังไม่สามารถทะลุผ่านลงมากกว่านี้ แสดงได้ดังรูป

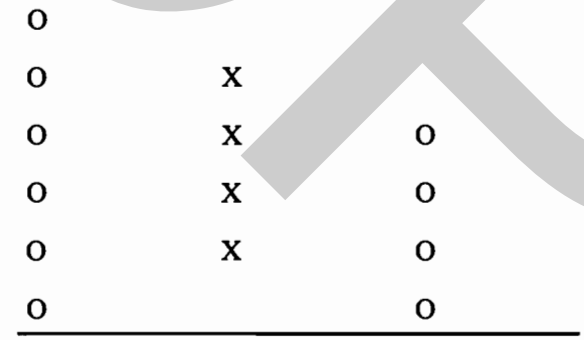

ภาพที่ 2.19 แนวสนับสนุนของแผนภูมิแบบสัญลักษณ์
ที่มา : นารฏิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 292.

เมื่อราคาหลักทรัพย์สามารถทะลุผ่านแนวต้านทาน หรือแนวสนับสนุน ก็จะเป็นสัญญาณเตือนผู้ลงทุนให้ตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้เพราะราคาตลาดของหลักทรัพย์เริ่มเปลี่ยนแนวโน้มหรือทิศทางใหม่ ดังนั้นผู้ลงทุนควรตัดสินใจซื้อ เมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์สูงขึ้นจะทะลุแนวต้านทาน และควรตัดสินใจขายเมื่อราคาตลาดของหลักทรัพย์ตกต่ำลงจนทะลุแนวสนับสนุน แต่ตราบใดที่ราคาตลาดของหลักทรัพย์ยังไม่สามารถสูงขึ้นหรือต่ำลงจนทะลุผ่านแนวต้านทานหรือแนวสนับสนุน ก็แสดงว่า ยังไม่มีสัญญาณเตือนให้ซื้อหรือขายในขณะนั้น ตัวอย่างแสดงได้ดังรูป

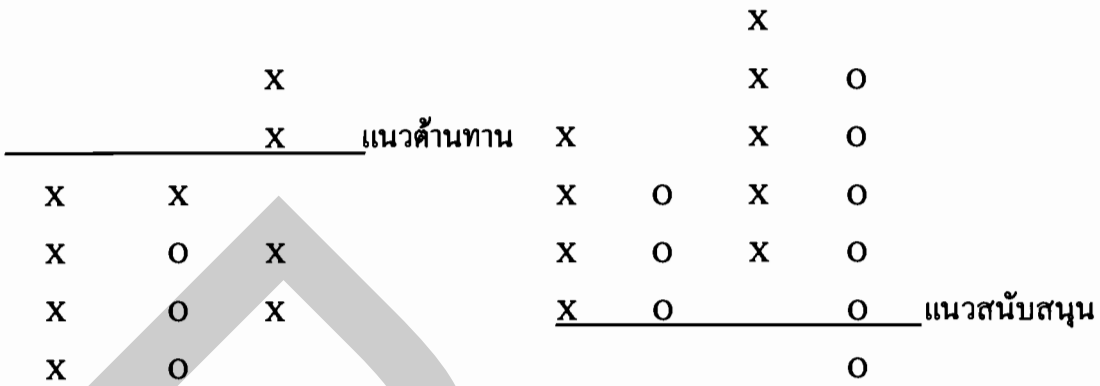

ภาพที่ 2.20 ตัวอย่างแผนภูมิแบบสัญลักษณ์ที่เป็นสัญญาณเตือนให้ซื้อหรือขายหลักทรัพย์
ที่มา : นารฎิยา ยนเปี่ยม. **หลักการลงทุน.** หน้า 293.

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นถึงวิธีวิเคราะห์ทางเทคนิค โดยการใช้แผนภูมิใน 3 ลักษณะ คือ **แผนภูมิแบบเส้น แผนภูมิแบบแท่ง และแผนภูมิแบบสัญลักษณ์** ยังมีการวิเคราะห์ทางเทคนิคในวิธีอื่นๆอีกหลายวิธี ก็เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการคาดคะเนแนวโน้มของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคตเช่นเดียวกัน เช่น ทฤษฎีความเห็นแย้ง (Theories of Contary Opinion) การพิจารณาความกว้างของตลาด (Breadth of Market) ดัชนีกำลังสัมพันธ์ (Relative Strength Index) ฯลฯ วิธีต่างๆเหล่านี้ผู้ลงทุนสามารถเลือกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเทคนิค แต่ทั้งนี้ขึ้นกับความชำนาญและความถนัดของแต่ละบุคคล

การวิเคราะห์ทางเทคนิค เป็นการศึกษาถึงสภาพการซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งในตลาดหลักทรัพย์ทั้งภาพโดยส่วนรวมของตลาดและของแต่ละหลักทรัพย์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อคาดคะเนแนว- โน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอนาคต โดยนักวิเคราะห์ทางเทคนิคเชื่อว่า ระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์นั้น และการเคลื่อน ไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์จะมีลักษณะเป็นแนวโน้ม โดยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ แต่อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ทางเทคนิคก็มีจุดอ่อนที่อาจทำให้ผู้ลงทุนไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวัง เนื่องจากการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์อาจไม่เกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นในอดีตก็ได้ ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยต่างๆมากมายที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ เช่น ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ การคาดคะเนของผู้ลงทุน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ อาจทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่ขึ่เป็นไปตามที่ผู้ลงทุนคาดหวัง

การวิเคราะห์ทางเทคนิค มักใช้แผนภูมิในการคาดคะเนแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ซึ่งมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ (1) แผนภูมิแบบเส้น (2)แผนภูมิแบบแท่ง (3)แผนภูมิแบบสัญลักษณ์ การวิเคราะห์ทางเทคนิค โดยใช้แผนภูมิทั้ง 3ลักษณะ ผู้ลงทุนจะทำการบันทึกราคาตลาดและปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ในแต่ละวัน หรือแต่ละสัปดาห์ ติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่งที่นานพอจะเห็นแนวโนเมของการเปลี่ยนแปลง โดยการใช้ราคาสูงสุด ราคาต่ำสุด หรือ ราคาปิดแล้วแต่กรณี

การวิเคราะห์แผนภูมิแบบเส้นวิธีที่ได้รับความนิยมมากก็คือ ทฤษฎีของดาว ซึ่งคิดค้นโดย นาย ชาลส์ เอช ดาว ทฤษฎีคลื่นของอีเลียต ซึ่งคิดค้นโดย นายราล์ฟ เนลสัน อีเลียต และการวิเคราะห์แบบเส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ ทั้ง 3 วิธี ผู้ลงทุนสามารถใช้วิเคราะห์ภาวะตลาดหลักทรัพย์ได้ว่ากำลังเข้าสู่ภาวะตลาดคึกคักหรือ ตลาดซบเซา เพื่อเป็นสัญญาณเตือนผู้ลงทุนให้รีบซื้อหรือขายหลักทรัพย์

การวิเคราะห์แบบแผนภูมิแท่ง เป็นเครื่องมือทางสถิติอีกชนิดหนึ่งที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ หรือแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนสามารถจัดทำขึ้นโดยบันทึกราคาหลักทรัพย์เป็นเส้นตรงในแนวดิ่ง ซึ่งแสดงราคาสูงสุดหรือต่ำสุดของหลักทรัพย์ในแต่ละวัน และระหว่างเส้นตรงจะมีเส้นตัดขวางแสดงถึงราคาปิดของหลักทรัพย์นั้น และบันทึกต่อเนื่องกันในช่วงเวลาที่นานพอจะเห็นแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ แผนภูมิแบบแท่งจะก่อตัวขึ้นในลักษณะต่างๆ เช่น แสดงเขตต้านทานและเขตสนับสนุน เส้นช่วงราคา รูปแบบสามเหลี่ยม รูปแบบชายธง และรูปแบบหัวและบ่า ผู้ลงทุนจะต้องศึกษารูปแบบแผนภูมิแบบแท่งเพื่อวิเคราะห์ตลาดหลักทรัพย์ว่ามีลักษณะอย่างไร

สำหรับการวิเคราะห์แผนภูมิแบบสัญลักษณ์ มีวิธีการจัดทำแตกต่างจากการวิเคราะห์แผนภูมิแบบเส้นและแผนภูมิแบบแท่ง คือผู้ลงทุนจะบันทึกความเคลื่อนไหวของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์ เมื่อราคาตลาดของหลักทรัพย์ เมื่อระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นหรือลดต่ำลง จนถึงระดับที่ผู้ลงทุนพิจารณาว่ามีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง ก็จะทำการบันทึกข้อมูลโดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาเป็นหลักการ วิเคราะห์แผนภูมิแบบสัญลักษณ์ ช่วยทราบถึงจังหวะในการที่จะซื้อหรือขายของหลักทรัพย์ เมื่อแนวโน้มของระดับราคาตลาดของหลักทรัพย์เริ่มเปลี่ยนทิศทาง

2.8 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ช่วงปี พ.ศ. 2549 ครั้งนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไว้ดังนี้

ทิศทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในอนาคต

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ถือกำเนิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 และได้เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ในการระดมเงินออมในระยะยาวเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบการและการขยายงานของธุรกิจภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานไว้ดังนี้ (มารวย ผดุงสิทธิ์ เรียบเรียงในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคต, 154-155)

1. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ มีระเบียบ มีสภาพคล่อง และมีความโปร่งใสยุติธรรม

2. สนับสนุนการระดมทุนระยะยาวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับธุรกิจและรัฐวิสาหกิจเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ

3. พัฒนาระบบการคุ้มครองผู้ลงทุนที่มีประสิทธิภาพ

4. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของในธุกิจการค้า อุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ อีกนัยหนึ่งก็คือสนับสนุนให้ประชาชนคนไทยทุกคนได้มีส่วนร่วมในความมั่งคั่งของประเทศ (Wealth of the Nation)

อย่างไรก็ดี การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการค้าไร้พรมแดนในปัจจุบันซึ่งการแข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศ เป็นไปอย่างรุนแรงแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน รวมทั้งการเคลื่อนไหวของทุนจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเป็นไปได้อย่างรวดเร็วโดยผ่านระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิคส์ ตลาดหลักทรัพย์ทุกแห่งก็ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสามารถระดมเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของตนเอง และในขณะเดียวกันก็ต้องป้องกันมิให้เงินทุนของผู้ลงทุนในประเทศและต่างประเทศซึ่งลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของตนอยู่แล้วได้ไหลไปสู่ตลาดหลักทรัพย์อื่น

เป็นที่น่ายินดีว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ได้พยายามปรับตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไปเท่าที่จะทำได้ภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ เช่น นโยบายทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังของรัฐ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อประโยชน์ที่ท่านผู้อ่านและท่านที่สนใจจะได้ทราบว่า ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทศวรรษหน้าจะมีการดำเนินงานไปในทิศทางใด จะมีศักยภาพในการแข่งขันระดมเงินทุนจากผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มากน้อยเพียงใด

วิสัยทัศน์ของตลาดหุ้นไทย

มารวย ผดุงสิทธิ์ (2545, 158-162) ได้กล่าวไว้ว่า วิสัยทัศน์ของตลาดหุ้นไทย นั้น "มุ่งมั่นสู่การเป็นตลาดรองที่มีสภาพคล่องของหลักทรัพย์ เพื่อการระดมทุนและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย"

แผนกลยุทธ์ (Strategic Initiatives)

1. มุ่งสู่การเป็นตลาดทุนที่มีการกำกับดูลแลกิจการที่ดี
2. เพิ่มปริมาณและคุณภาพของตราสารเพื่อการลงทุน
3. สร้างฐานผู้ลงทุนให้กว้างขวาง เข้มแข็ง และสมดุล
4. เสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันตัวกลาง
5. ปรับโครงสร้างการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน
6. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infarstructure) เพื่อลดต้นทุนการทำธุรกรรม

แนวทางดำเนินการแผนกลยุทธ์

1. มุ่งสู่การเป็นตลาดทุนที่มีการกำกับดูลแลกิจการที่ดี (Good Governance)

เป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรษัทภิบาลในบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์และสถาบันตัวกลาง โดยกำหนดให้ปี 2545 เป็นจุดเริ่มต้นของการรณรงค์ "การสร้างระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี" โดยสร้างความร่วมมือจากภาคเอกชน ส่วนการดำเนินงานเพื่อกระตุ้นให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดียังคงยึดหลักความสมัครใจโดยใช้มาตรการจูงใจผ่านการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Governance Rating) ของบริษัทเหล่านั้น พร้อมกับส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีสากล

พร้อมกันนี้จะมีการเร่งรัดการแก้ไขกฎหมายและปรับปรุงกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิด เช่น กฎหมายการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) กฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน (Trust Law) และกฎหมายอื่นๆ เพื่อกำหนดความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทให้รัดกุมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าสิทธิของผู้ลงทุนเองเองจะได้รับความคุ้มครองอย่าง

เต็มที่ รวมถึงการแก้ไขกฎหมายบริษัทมหาชน ให้การกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพียงหน่วยงานเดียว ในขณะเดียวกัน ก็สนับสนุนการทำงานของสมาคมผู้ถือหุ้นรายย่อย (Shareholder Association) เพื่อดูแลผลประโยชน์ของผู้ลงทุน

2. เพิ่มปริมาณและคุณภาพของตราสารเพื่อการลงทุน

ในการเพิ่มปริมาณสินค้าในตลาดทุนจะมุ่งเน้นมาตรการเชิงรุก โดยกระบวนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อสรรหากิจการที่มีศักยภาพเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ พร้อมกันนี้ยังจะมุ่งสร้างแรงจูงใจให้บริษัทเอกชนรายใหม่เข้าระดมทุนในตลาดทุน ควบคู่ไปกับการรักษาให้บริษัทจดทะเบียนยังคงใช้ตลาดทุนเป็นแหล่งระดมทุนในตลาดทุน และดำเนินการส่งเสริมให้มีปรับโครงสร้างทางการเงินของกิจการด้วย รวมถึงการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในการระดมทุนในตลาดแรกและการซื้อขายในตลาดรอง การระดมทุนภาครัฐนั้นอาจส่งผลกระทบต่อการระดมทุนของภาคเอกชนโดยตรง ภาครัฐจึงควรมีการกำหนดแผนการระดมทุนที่ชัดเจน สำหรับการดำเนินการเพื่อให้โครงสร้างของตลาดทุนมีความสมบูรณ์มากขึ้น ควรจัดตั้งตลาดการซื้อขายตราสารอนุพันธ์ เพื่อรองรับการซื้อขายตราสารประเภทตราสารอนุพันธ์เป็นการเฉพาะ

3. สร้างฐานผู้ลงทุนให้กว้างขวาง เข้มแข็ง และสมดุล

ในการเพิ่มปริมาณการลงทุนในตลาดทุน จะดำเนินการโดยอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายผ่านการจัดตั้งคณะทำงานเพื่ อรับผิดชอบการขยายฐานผู้ลงทุนสถาบันและบุคคลทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมดำเนินกิจกรรมหีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนแก่กลุ่มเป้าหมาย ทางด้านการสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนผ่านสถาบันตัวกลางควรมีมาตรการส่งเสริมและดูแลคุณภาพ อาทิ การจัดให้มีการประเมินและการจัดลำดับคุณภาพของบริษัทจัดการลงทุน ในส่วนของผู้ลงทุนต่างประเทศนั้นจะมีการส่งเสริมให้สถาบันต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ พร้อมกับเพิ่มการจูงใจ เช่น การสร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ การเพิ่มการกระจายหุ้นรายย่อย (Free Float) ของบริษัทจดทะเบียน เป็นต้น

4. เสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันตัวกลาง

แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันตัวกลาง คือ สนับสนุนให้การดำเนินงานและการแข่งขันของสถาบันตัวกลางเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งศึกษาโครงสร้างการประกอบธุรกิจและการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของสถาบันตัวกลางในตลาดการเงิน การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บทระบบการเงินที่จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่แล้ว สำหรับการสร้างความน่าเชื่อถือในสถาบันตัวกลางนั้น จะมีการจัดทำแนวทางการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันตัวกลางและรณรงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับในการจัดลำดับ พร้อมพิจารณา

กำหนดวงเงินและแนวทางที่เหมาะสมตามสภาวะการณ์ให้แก่กองทุนรวมที่จะนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อการกระจายความเสี่ยงของกองทุนรวมและขยายโอกาสในผลตอบแทนจากการลงทุน

5. ปรับโครงสร้างการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลจะมุ่งเน้นให้เกิดโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนาตลาดทุนและลดความซ้ำซ้อยระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยกสนออกแบบโครงสร้างให้มีกลไกที่หน่วยงานต่างๆ สามารถประสานงานร่วมกัน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการถาวรเพื่อประสานงานด้านนโยบายระหว่างองค์กรกำกับดูแลต่างๆ ในตลาดเงินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของโครงสร้างหน่วยงานการกำกับดูแลที่สำคัญในตลาดทุนนั้น จะมีการปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรม- การ ก.ล.ต. เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และจะจัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดแนวทางการแปรรูปตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infarstructure) เพื่อลดต้นทุนการทำธุรกรรม

เพื่อลดต้นทุนในการทำธุรกรรมต่างๆ ระบบตลาดทุนจะต้องสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุนในการลงทุนในทุกตลาด เช่น การพัฒนาระบบการซื้อขายในตลาดรองตราสารหนี้ภาคเอกชน เพื่อการซื้อขายสำหรับผู้ลงทุนทั่วไป จัดให้มีระบบการซื้อขายแบบตกลงราคา (Dealing) เพื่อการซื้อขายสำหรับนักลงทุนรายใหญ่ และระบบผู้ดูแล (Market Maker) สำหรับการซื้อขายตราสารที่มีขนาดเล็กและ/หรือขาดสภาพคล่อง นอกจากนี้ การพัฒนาให้ระบบมีความเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างประสิทธิภาพและนำไปสู่การลดต้นทุนจากการใช้ทรัพยากรและการใช้ระบบร่วมกัน จะทำให้ต้นทุนในการดำเนินการของทั้งอุตสาหกรรมลดลง ในเรื่องนี้สมควรให้ศึกษาประโยชน์และความเป็นไปได้ของการใช้ระบบปฏิบัติการของตลาดตราสารประเภทต่างๆ ร่วมกัน เช่น การใช้ระบบการส่งคำสั่งซื้อขายที่เชื่อมโยงกัน (Common Front-End) โดยผ่านระบบ Shared treding Geteway ระบบปฏิบัติการหลังการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ และการรวมตลาดเข้าด้วยกัน (Integrated Market) รวมถึงระบบการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบชำระราคาและการส่งมอบไปสู่ Straight Through Processing (STP) นอกจากนี้ จะดำเนินการพัฒนาศูนย์รวมข้อมูลการลงทุน (Investment Portal) ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

แผนแม่บทการพัฒนาตลาดทุนไทย พ.ศ. 2545

การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตลาดหุ้นไทยเป็นโครงการที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ได้มีดำริให้จัดทำเพื่อที่จะสร้างและพัฒนาตลาดทุนไทยให้เป็นกลไกหลักสำคัญอีกกลไกหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศควบคู่ไปกับตลาดเงิน โดยตลาดทั้งสองจะต้องมีการพัฒนาให้เจริญเติบโตเกื้อกูลซึ่งกันและกัน วิกฤตเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้ประสบมาทำให้กลไกการทำงานของทั้งตลาดเงินและตลาดทุนอ่อนแอลงอย่างเห็นได้ชัด (มารวย ผดุงสิทธ์, 156-157)

ผลจากภาวะวิกฤตการณ์ภาวะเศรษฐกิจและการเงินดังกล่าวได้บ่งชี้ถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องหันมาพิจารณาและทบทวนแนวคิดทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการเงิน (Finalcial System) โดยมุ่งที่จะสร้างกลไกการทำงานของทั้งตลาดเงินและตลาดทุนให้มีสมดุลกันมากกว่าที่เป็นอยู่ ที่ผ่านมาตลาดทุนไม่สามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการระดมเงินทุน (Pooling of Resources) และด้านการจัดสรรเงินทุนไปสู่ภาคการผลิต (Transfer and Aiiocation of Resources) ดังนั้น เมื่อตลาดเงินประสบภาวะวิกฤตและไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างเช่นแต่ก่อน ตลาดทุนก็ไม่เข้มแข็งพอที่จะทำหน้าที่เคลื่อนย้ายเงินออมจากภาคครัวเรือนเข้าสู่ภาคการผลิตที่ต้องการทรัพยากรเงินทุนได้ ตลาดทุนจึงไม่สามารถฉุดรั้งเศรษฐกิจของประเทศจากภาวะถดถอยดังที่ประเทศไทยได้ประสบมา

ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตลาดทุนไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแผนแม่บท (Steering Committee) และคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Committee) เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2544 เพื่อให้จัดทำแผนแม่บทเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันมาตรการที่จะนำเสนอให้เกิดผลในรูปธรรมโดยเร็ว ทั้งนี้มีนายชวลิต ธนะชานันท์ ประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์ เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำแผน ฯ และนายสมเจตน์ หมู่ศริเลิศ นายกสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ต่อมานายชวลิต ธนะชานันท์ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการศึกษาและจัดร่างแผนนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาแผนแม่บท โดยมี ดร. สุรัตน์ พลาลิขิต รองผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ เป็นหัวหน้าคณะทำงานดังกล่าว จัดทำร่างแผนแม่บทฯ ได้แล้วเสร็จและสามารถนำเสนอ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2544

ในการพิจารณาเพื่อสรุป "แผนแม่บทการพัฒนาตลาดทุนไทย" ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการณ์ขึ้นระหว่างวันที่ 5-6 มกราคม 2545 เพื่อระดมกำลังสมองจากผู้ทรงคุณวุฒิในตลาดทุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ

ภาคเอกชน สรุปแนวทางและมาตรการที่จะเป็นทิศทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาตลาดทุนในระยะยาวให้เป็นระบบ เป็น **"แผนแม่บทการพัฒนาตลาดทุนไทย พ.ศ. 2545"**

มาตรการภายใต้แผนแม่บทตลาดทุนไทย

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
1. มุ่งสู่การเป็นตลาดทุนที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี	1.1 กำหนดให้ปี 2545 เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการรณรงค์ "การสร้างระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี" โดยกำหนดเป็นวาระสำคัญระดับประเทศและดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ให้มีคณะทำงานรับผิดชอบจัดการโดยกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ร่วมรับผิดชอบจัดทำแผนงานให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมีนาคม 2545 และให้มีความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน อาทิ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รณรงค์การมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี 1.2 ให้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. รับผิดชอบให้มีการประเมินและจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีในทุกๆ องค์กรที่เกี่ยวข้องในตลาดทุน เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ลงทุนและเพื่อเป็นการจูงใจให้องค์กรต่างๆ เหล่านั้นมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีรวมทั้งพิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ที่ได้รับการจัดอันดับที่ดี 1.3 ให้สมาคมบริษัทหลักทรัพย์วางแนวทางให้รัดกุมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน กำกับดูแลตนเองของบริษัทหลักทรัพย์(Compliance Officer) มีบทบาทและมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการอย่างดี 1.4 ส่งเสริมการออกและการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล 1.5 เร่งรัดและปรับปรุงกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิด (Law Enforcement) ให้มีประสิทธิผล 1.6 จัดตั้งองค์กรผู้ถือหุ้นรายย่อย (Shareholder Association) 1.7 เร่งรัดการออกกฎหมายรองรับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) เพื่อเพิ่มความสามารถในการปกป้องสิทธิผู้ลงทุน 1.8 แก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในทางอาญาและทางแพ่งของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์และสถาบันตัวกลางให้รัดกุมยิ่งขึ้น

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
	1.9 ให้กระทรวงพาณิชย์และสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. หารือแนวทางในการแก้ไขกฎหมายบริษัทมหาชนเพื่อให้การกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพียงหน่วยงานเดียว
2. เพิ่มปริมาณและคุณภาพของตราสารเพื่อการลงทุน	2.1 ให้ตลาดหลักทรัพย์ จัดตั้งคณะกรรมการสรรหากิจการที่มีศักยภาพเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ตลาดหลักทรัพย์ฯ สมาคมธนาคารไทย พร้อมกับให้ตั้ง "ศูนย์ระดมทุน" ภายในตลาดหลักทรัพย์เพื่อเป็นหน่วยงานรับผิดชอบตลาดเชิงรุก 2.2 สนับสนุนการระดมทุนทั้งในด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การชักชวนบริษัทเอกชนที่มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงธุรกิจขนาดย่อมเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) และสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนและบริษัทมหาชนสามารถระดมทุนเพิ่มเติมได้ 2.3 ในฐานะที่ภาครัฐกิจต้องการระดมทุน ให้เร่งสนับสนุนบริษัทเอกชนเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 2.4 ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาให้สิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่จากต่างประเทศเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 2.5 เร่งรัดและอำนวยความสะดวกในการจัดตั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (Property Fund) 2.6 ส่งเสริมให้มีการปรับโครงสร้างทางการเงินของบริษัทฯจดทะเบียนอย่างเบ็ดเสร็จ โดยประสานงานกับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) และสมาคมธนาคารไทย 2.8 ลดขั้นตอน เวลา และค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในส่วนของการระดมทุนจากตลาดแรกและการเข้าเริ่มซื้อขายในตลาดรอง

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
	2.9 ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ จัดทำดัชนีราคาตลาดและดัชนีรายหมวดอุตสาหกรรมเพื่อเป็นทางเลือกในการลงทุนของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจัดการลงทุน 2.10 กำหนดแผนการระดมทุนของภาครัฐให้ชัดเจน เพื่อให้ทั้งอุปสงค์และอุปทานของภาคเอกชนพร้อมรับมือกับการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐ
3. สร้างฐานผู้ลงทุนให้กว้างขวาง เข้มแข็งและสมดุล	3.1 ให้ตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบการขยายฐานของผู้ลงทุนทั้งผู้ลงทุนสถาบัน และบุคคล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีตลาดหลักทรัพย์ฯ รับผิดชอบเป็นแกนประสานงานร่วมกับองค์กรของรัฐและเอกชนต่างๆ อาทิ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กองบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) รัฐวิสาหกิจ ศูนย์ซื้อขายตราสาร หนี้ไทย ฯลฯ 3.2 ให้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ร่วมรับผิดชอบ การให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในระยะสั้น และ ระยะยาว ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อบรรจุความรู้เกี่ยวกับการออมและการลงทุนไว้ในหลักสูตรการศึกษา 3.3 เห็นชอบในหลักการให้รัฐวิสาหกิจที่จะแปรรูปสามารถพิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ลงทุนบุคคลรายย่อยที่ต้องการถือหุ้นรัฐวิสาหกิจนั้นในระยะยาว เช่น การขายหุ้นในราคาต่ำหรือหรือประโยชน์อื่นใด 3.4 มุ่งพัฒนามาตรฐานและความเชื่อมั่นในการลงทุนผ่านสถาบัน โดยการจัดให้มีมาตรการส่งเสริมและดูแลคุณภาพของบริษัทจัดการลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ 3.5 เห็นชอบในหลักการให้ลูกจ้างที่มีเงินออมในระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3.6 ส่งเสริมให้สถาบันต่างประเทศมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันตัวกลาง	4.1 สนับสนุนให้การดำเนินงานของสถาบันตัวกลางที่มีอยู่ในปัจจุบันเน้นการแข่งขันในเชิงคุณภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดทุนระหว่างประเทศ 4.2 ให้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ตลาดหลักทรัพย์ฯ สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ และสมาคมบริษัทจัดการลงทุน หารือร่วมกันในแนวทางการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Rating) ของสถาบันตัวกลาง และรณรงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับการจัดอันดับ 4.3 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ศึกษาการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของสถาบันตัวกลางในตลาดการเงิน 4.4 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณากำหนดวงเงินที่เหมาะสมตามสภาวการณ์ ให้แก่กองทุนรวมที่จะนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อกระจายความเสี่ยงของกองทุนและขยายผลตอบแทนจากการลงทุน
5. ปรับโครงสร้างระบบการกำกับดูแลและการพัฒนาตลาดทุน	5.1 ให้กระทรวงการคลังรับผิดชอบจัดตั้งคณะกรรมการถาวร เพื่อประสานงาน ด้านนโยบายระหว่างองค์กรกำกับดูแลต่างๆ ในตลาดการเงินให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วยผู้บริหาร ระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และกรมการประกันภัย 5.2 ให้มีการปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพื่อให้สอดรับกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
	5.3 ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดแนวทางการแปรรูปตลาดหลักทรัพย์ฯ (Corporation) ให้ประธานตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นประธานคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ดำเนินการแปรรูปให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
6.เพิ่มประสิทธิภาพของระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อลดต้นทุนการทำธุรกรรม	6.1 พัฒนาระบบการซื้อขายที่สามารถสนองความต้องการของผู้ลงทุน ได้แก่ - ระบบการซื้อขายตราสารหนี้เอกชนที่เป็นแบบ Exchange Traded เพื่อผู้ลงทุนทั่วไป (ตลาดรอง) - ระบบการซื้อขายแบบตกลงราคา (Dealing) เพื่อผู้ลงทุนรายใหญ่ - ระบบผู้ดูแล (Market Maker) สำหรับการซื้อขายตราสารที่มีขนาดเล็กและ/หรือขาดสภาพคล่อง 6.2 ศึกษาประโยชน์และความเป็นไปได้ในการใช้ระบบปฏิบัติการของตลาดตราสารประเภทต่างๆ ร่วมกัน เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการทำธุรกรรม ได้แก่ แนวคิดการใช้ระบบการส่งคำสั่งซื้อขายที่เชื่อมโยงกัน (Common Back-office และ Integrated Cleanring and Settlement Center) เป็นต้น 6.3 การศึกษาประโยชน์และความเป็นไปได้ของการรวมตลาดทุกประเภทในตลาดทุนเข้าด้วยกันเป็น Integrated Market เพื่อประโยชน์ของการประหยัดต่อขนาดทั้งในเชิงค่าจ่ายในการปฏิบัติการ และประสิทธิภาพในการบริหาร 6.4 พัฒนาศูนย์รวมข้อมูลการลงทุน(Investment Portal)ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ตลาดหลักทรัพย์ฯ และหน่วยงานอื่นจากภาครัฐและเอกชนพร้อมกับทำประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้อย่างกว้างขวาง
7. มาตรการระยะสั้น	7.1 ดำเนินการสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนพิจารณาลดมูลค่าหุ้น(แตกพาร์) จากที่ส่วนใหญ่มีมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท ทำให้ราคาต่อหุ้นต่ำลง เพื่อให้ลงทุนได้สะดวกขึ้น 7.2 สนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนที่มีผลขาดทุนสะสมสามารถจ่ายผลตอบแทนให้ผู้ลงทุนได้ เช่น การจ่ายหุ้นปันผล การออกใบสำคัญแสดงสิทธิ์หรือวอแรนท์ และหุ้นบุริมสิทธิ์แก่ผู้ถือหุ้น 7.3 ส่งเสริมการจัดตั้ง "กองทุนไทยสร้างโอกาส (Thailand Opportunity Fund) ในวงเงินประมาณ 30,000 ล้านบาท ซึ่งกำหนดจะลงทุนในเบื้องต้นประมาณ 8,000-10,000 ล้านบาท (โดยร่วมมือระหว่างกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.)ธนาคารกรุงไทยและตลาดหลักทรัพย์ฯ)

แผนกลยุทธ์	มาตรการและ/หรือแผนการปฏิบัติการ
	7.4 ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (VentureCapital) เพื่อสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพโดยร่วมมือระหว่างบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ฯลฯ

ที่มา: มารวย ผดุงสิทธิ์. **ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อดีต ปัจจุบันและอนาคต.** หน้า 162-166.

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกศริน เกาะดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่** ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีระดับอายุ 21- 40 ปี มีระดับการศึกษา ปวส./ปวท. หรือเทียบเท่าและปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และเจ้าของกิจการนักธุรกิจ มีสถานภาพโสดและสมรสมีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ลงทุนในการซื้อ- ขายในตลาดหลักทรัพย์มาเป็นระยะเวลา 3 – 5 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกบริษัททรัพย์ 1 – 2 แห่ง มูลค่าในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ประมาณ 100,000 – 500,000 บาท และปัจจัยที่มีความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านอุตสาหกรรม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจการเมือง และกฎหมาย ปัจจัยด้านการให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งสถานที่ของห้องค้าหลักทรัพย์ และปัจจัยด้านบริษัทที่นักลงทุนเข้าไปลงทุน

เยาวลักษณ์ อรุณมีศรี (2533) ศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ชาวต่างประเทศสนใจเข้ามาซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาพบว่า **ผู้ลงทุนจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัจจัยทางด้านผลตอบแทน** ส่วนปัจจัยทางด้านการเมือง ความเสี่ยง และค่าเงินบาทนักลงทุนให้ความสนใจน้อยเพราะยังใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน จึงส่งผลต่อระบบการลงทุนค่อนข้างน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่า **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหุ้นของนักลงทุนเป็นอันดับหนึ่ง คือ กำไรต่อหุ้น รองลงมาคือ การดำเนินงานของบริษัท** และงบดุลของกิจการที่ออกหุ้น ส่วนอัตราเงินปันผลของหุ้น อัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม และราคาตลาดของหุ้น เป็นปัจจัยที่นักลงทุนคำนึงถึงรองลงไปตามลำดับ

ส่วนการตัดสินใจซื้อขายหุ้นของนักลงทุน ผู้ทำการศึกษาพบว่า **นักลงทุนส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อขายหุ้นด้วยตนเอง** แสดงว่านักลงทุนมีความเชื่อมั่นในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ลงทุน

ด้วยตนเอง รองลงมาคือการให้บริษัทตัวแทน (โบรคเกอร์) ตัดสินใจแทน ส่วนการลงทุนโดยให้กองทุนเป็นตัดสินใจลงทุนให้นั้นมีปริมาณน้อยที่สุด

นเรศ อ้อสถิตย์ (2547: บทคัดย่อ) ทำการศึกษา**ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จังหวัดอุดรธานี** จากการศึกษาพบว่า นักลงทุนในจังหวัดอุดรธานีส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 35-49 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว นักลงทุนที่เลือกตัดสินใจลงทุนส่วนใหญ่จะพิจารณาจากพื้นฐานหลักทรัพย์เพราะต้องการผลกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์โดยนักลงทุนส่วนมากจะไม่ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหลักทรรัพย์มาก่อน แต่อาศัยความสนิทสนมส่วนตัวกับพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ในการตัดสินใจเลือกลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั้น ๆ โดยนักลงทุนจะนิยมซื้อขายหลักทรัพย์ทางโทรศัพท์มากที่สุด โดยส่วนใหญ่จะเลือกลงทุนในหุ้นสามัญ ราคาที่นิยมซื้ออยู่ระหว่าง 25-49.75 บาท โดยมีการติดตามความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์จากโบรกเกอร์มากกว่าแหล่งอื่น ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลงทุนของนักลงทุนปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานจะมีความสำคัญอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ด้านปัจจัยทางการเมือง ด้านภาวะอุตสาหกรรม และด้านบริษัท ส่วนปัจจัยทางเทคนิค นักลงทุนเห็นว่าปัจจัยทางเทคนิคเป็นรายด้านมีควาสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ ด้านระยะเวลาหรือวงจรในการเปลี่ยนแปลง และเห็นว่ามีควาสำคัญอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านราคาหลักทรัพย์และด้านปริมาณการซื้อขาย เมื่อทำการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีควาสำคัญต่อการลงทุนพบว่า นักลงทุนนเพศชายหญิงให้ควาสำคัญกับปัจจัยด้านพื้นฐานต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไม่แตกต่างกัน ทั้งในด้านภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ด้านปัจจัยทางการเมือง ด้านภาวะอุตสสาหกรรม และด้านบริษัท และปัจจัยทางเทคนิคต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไม่แตกต่างกันในด้านราคาหลักทรัพย์ และด้านระยะเวลาหรือวงจรในการเปลี่ยนแปลง ยกเว้นด้านปริมาณการซื้อขาย ส่วนกลุ่มนักลงทุนที่มีความแตกต่างกันในด้าน อายุ อาชีพ และลักษณะของหลักทรัพย์มีความแตกต่างของปัจจัยในการตัดสินจเลือกลงทุนในตลาดทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บรรจบ เทียนมงคล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**สภาพการลงทุน ของนักลงทุน และการให้บริการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ผลการศึกษาพบว่านักลงทุนต้องการผลกำไรเป็นการตอบแทนการลงทุน การเลือกโบรกเกอร์ พิจารณาการให้บริการและการต้อนรับที่ดีแหล่งเงินทุนมาจากเงินออมเปิดบัญชีรูปบัญชีเงินสดเป็นส่วนใหญ่ ไปห้องค้าหลักทรัพย์เป็นบางวัน นักลงทุนมีหลักทรัพย์ในพอร์ตประมาณ 5-10 หลักทรัพย์หลักทรัพย์ที่สนใจซื้ออยู่ในหมวดเงินทุนหลักทรัพย์ (Finance) มีระยะการถือครองทรัพย์ปานกลางจำนวนเงินลงทุนซื้อขายแต่ละครั้งอยู่ระหว่าง 100,000 ถึง 300,000 บาท นักลงทุนให้การวิเคราะห์ทางเทคนิคและปัจจัยพื้นฐาน

ในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ส่วนปัจจัยภายในและภายนอกประเทศได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนระดับมาก และการให้บริการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในภาพรวมอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับดี

นงนารถ ชัยรัตนาวรรณ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**การวิเคราะห์ลักษณะตลาดของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย** วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ก็เพื่อวิจัยถึงลักษณะตลาดของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลกำไรกับส่วนแบ่งตลาดและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการศึกษาพบว่า ในด้านภาพรวมของบริษัทเงินทุน และหลักทรัพย์นั้นส่วนแบ่งตลาดมีความสัมพันธ์มากที่สุดต่อผลกำไร ส่วนในกลุ่มของบริษัทขนาดใหญ่และบริษัทที่เป็นกลุ่มอิสระ พบว่า มูลค่าสุทธิของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์มากที่สุดต่อผลกำไร และส่วนสุดท้ายพบว่า ในกลุ่มของบริษัทขนาดกลางและเล็กนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีความสัมพันธ์มากที่สุดต่อผลกำไร

สุเทพ เจริญวรรณ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่น** โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักลงทุนที่เป็นลูกค้าในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 181 คน ผลการศึกษาพบว่านักลงทุนส่วนมากเป็นหญิง อายุเฉลี่ย 39.72 ปีมีรายได้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 50,440 บาท มีวงเงินลงทุน 2,353,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกประมาณ 2.71 ปี เป็นสมาชิก 2 บริษัทหลักทรัพย์นักลงทุนสนใจซื้อหลักทรัพย์ในกลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.94 ถือหลักทรัพย์ไว้ประมาณ 8-30 วัน นิยมซื้อหลักทรัพย์ที่มีราคาระหว่าง 50 บาท ถึง 100 บาท นักลงทุนที่ทำกำไรมีประมาณร้อยละ 57.46 จำนวนเงินที่ซื้อขายแต่ละครั้งระหว่าง 100,000 ถึง 300,000 บาท แหล่งเงินที่นำมาลงทุนส่วนมากมาจากเงินออม ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์จำแนกตามเพศ วงเงินและระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า นักลงทุนชายหญิงจะมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นวิธีการเลือกสมาชิกโบรกเกอร์ โดยดูที่ชื่อเสียงของบริษัท การใช้วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานการซื้อหลักทรัพย์เก็งกำไร ซื้อหลักทรัพย์มาเมื่อราคาต่ำกว่าราคาที่ขายไป และปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ดัชนีหุ้นไทย ภาวะเศรษฐกิจโลก และการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมัน

พึงพิศ แก้วเพ็ชร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่** ผลการศึกษาพบว่านักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยเป็นชายและหญิงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน มีอายุอยู่ในช่วง 20-40 ปี ประกอบกับอาชีพพนักงานบริษัท และธุรกิจส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไปและได้ศึกษาวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์

ก่อนจะเริ่มเปิดบัญชีกับโบรกเกอร์ และเข้าทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเข้าไปเก็งกำไร ในรูปของส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์มากกว่าการลงทุนระยะยาว และเพื่อต้องการได้รับเงินปันผล ประเภทบัญชีที่นิยมเปิดจะมีทั้งบัญชีเงินสด และบัญชีมาร์จิ้น โดยการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการลงทุน นั้นจะวิเคราะห์ตามทฤษฎีการวิเคราะห์หลักทรัพย์ โดยจะแบ่งปัจจัยหลักที่นักลงทุนใช้ประกอบในการพิจารณาเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านพื้นฐานซึ่งได้แก่การวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมรายบริษัท และปัจจัยทางด้านเทคนิค คือ การวิเคราะห์ข้อมูลการเคลื่อนไหว ของราคาหลักทรัพย์ในอดีต ซึ่งพบว่า นักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจของประเทศและภาวะตลาดหุ้นมากที่สุด รองลงไปคือ การวิเคราะห์ ภาคอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบาย และมาตรการต่างๆ ของรัฐบาลจากนั้นเลือก พิจารณาหลักทรัพย์ในรายบริษัทยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่นักลงทุนนำมาใช้พิจารณา คือ ข้อมูลจากข่าวสารหนังสือพิมพ์, วารสาร, สื่อโทรทัศน์, วิทยุ และข้อมูลหรือคำแนะนำจากโบรกเกอร์

เบ็ญจวรรณ ไชยยันต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในจังหวัดเชียงใหม่** คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างนักลงทุนที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีบังเอิญเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามจากการศึกษาพบว่า นักลงทุนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาท ใช้บัญชีเงินสดในการซื้อขายหลักทรัพย์เงินทุนที่ใช้ซื้อขายหลักทรัพย์อยู่ในช่วง 500,001-10,000,000 บาท ใช้เงินทุนส่วนตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์การลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสามัญ เป็นนักลงทุนระยะสั้นทำการลงทุนเพื่อเก็งกำไร ในด้านพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มต่างๆ พบว่า กลุ่มหลักทรัพย์ที่เคยทำการซื้อขาย ได้แก่ กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในปัจจุบัน ได้แก่ กลุ่มธนาคาร กลุ่มหลักทรัพย์ที่นักลงทุนคิดว่าจะทำการซื้อขายได้แก่ กลุ่มสื่อสาร กลุ่มหลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่คิดจะทำการซื้อขายได้แก่ กลุ่มสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า นักลงทุนมีช่วงเวลาในการซื้อขายหลักทรัพย์ไม่แน่นอน มีการซื้อขายทุกวันทำการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง มีการคาดหวังผลกำไรจากการลงทุนในแต่ละครั้งมากว่า 5% - 10% ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุน ได้แก่ สถานการณ์ทางการเมืองและภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยที่มีผลมากได้แก่ หลักทรัพย์ของแต่ละบริษัทและกลุ่มหลักทรัพย์ ปัจจัยที่มีผลน้อย ได้แก่ กลุ่มเพื่อน และทีมงานผู้บริหารของบริษัท และปัจจัยที่มี ผลน้อยที่สุดเงินปันผลและลูกหุ้น

ธีระ เศรษฐเสถียร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**การตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่** ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนรายย่อย

ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 26-45 ปี ร้อยละ 60 ของนักลงทุนทั้งหมดเป็นเพศชายสาเหตุสำคัญที่สุดที่นักลงทุนเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อต้องการกำไรจากการซื้อขาย การวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจของนักลงทุน จะอาศัยตัวแปรหลัก 4 ตัวแปร คือ ภาวะทางเศรษฐกิจ ผลประกอบการของบริษัท สถานการณ์การเมือง และการวิเคราะห์ทางเทคนิคเดิล ผู้มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่ใช้ข้อมูลมากกว่า (นักลงทุนที่มีการศึกษาต่ำกว่า) ก่อนที่จะทำการตัดสินใจลงทุน นักลงทุนจะลงทุนในกลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคาร กลุ่มสื่อสาร และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 49.25 , 9.75 , 9.50 และ 9.33 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด ตามลำดับ นักลงทุนรายย่อยต้องประสบผลการขาดทุนจากการลงทุนทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ที่มีอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตามกลุ่มธนาคารขาดทุนเพียงร้อยละ 2.05 เท่านั้น ในขณะที่กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มสื่อสารและอสังหาริมทรัพย์มีการขาดทุนสูงถึงร้อยละ 40.25 , 56.80 และ 62.04 ตามลำดับ

อนิรุทธิ์ กามิด (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**พฤติกรรมการลงทุน และพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**ผลการศึกษาพบว่า

1. นักลงทุนที่ชอบเสี่ยงมากและชอบเสี่ยงน้อย มีพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อ แตกต่างกัน ทางด้านความสนใจดัชนีหลักทรัพย์ และการเปิดรับสื่อบุคคลทางด้านเจ้าหน้าที่โบรกเกอร์

2. นักลงทุนที่เชื่อโชคชะตามากและเชื่อโชคชะตาน้อย ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

3. นักลงทุนที่ชอบหาข้อมูลมากและชอบหาข้อมูลน้อยมีพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อแตกต่างกันออกไป ทางด้านการเลือกใช้แหล่งข้อมูล คือ คอมพิวเตอร์ประเภทเนื้อหา หลักทรัพย์ ทางด้านสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์การเปิดรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านคอมพิวเตอร์ และโทรคมนาคม

4. นักลงทุนที่อิงหลักการมากหลักการน้อย ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

ศศิวิมล ปรารถนาดี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา**พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มนักลงทุนต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย** ผลการศึกษาพบว่าจากการทดสอบพฤติกรรมของนักลงทุนของนักลงทุนกลุ่มต่างๆ และอัตราผลตอบแทนของตลาดและการกระจายข่าวสารในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ ตั้งแต่มิถุนายน 1995-ธันวาคม 1996 กับช่วงจากวิกฤติการณ์ คือ ตั้งแต่ มกราคม 1998-มิถุนายน 1999 พบว่านักลงทุนต่างชาติใช้กลยุทธ์แบบตามตลาด นักลงทุนรายย่อยใช้กลยุทธ์ย้อนตลาดส่วนนัก

ลงทุนสถาบันไม่ได้ใช้อัตราผลตอบแทนขอบตลาดมากำหนดการซื้อขายหลักทรัพย์ แต่หลังจากเกิดวิกฤตการณ์แล้วพบว่านักลงทุนกลุ่มนี้กลับทำการลงทุนแบบย้อนตลาดแต่มีความรุนแรงน้อยกว่านักลงทุนรายย่อย และพบว่ามีพฤติกรรมกลุ่มระหว่างนักลงทุนรายย่อยกับนักลงทุนสถาบัน และมีพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับนักลงทุนต่างชาติ และผลดังกล่าวมีความรุนแรงลดลงหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ส่วนการใช้ข้อมูลในการซื้อขายพบว่า นักลงทุนต่างชาติมีการใช้ข้อมูลในการซื้อขายส่วนนักลงทุนรายย่อยใช้ข่าวลือในการซื้อขาย และนักลงทุนสถาบันมีการใช้ข้อมูลในการซื้อขายมากขึ้นหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน

จารุวรรณ กิ่มสร้าง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้ห้องค้าหลักทรัพย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้** ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 30-45 ปีมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว

2. ผู้ใช้บริการซื้อ-ขายหลักทรัพย์ผ่านห้องค้าหลักทรัพย์ เป็นสมาชิกห้องค้าหลักทรัพย์แห่งเดียวมีจำนวน 80 คน เป็นสมาชิก 2 ห้องค้า มีจำนวน 38 คน เป็นสมาชิก 3 ห้องค้า มีจำนวน 18 คน และเป็นสมาชิก 4 ห้องค้า มีจำนวน 11 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกห้องค้ามาแล้ว 1-3 ปีใช้บริการห้องค้าแทบทุกวันทำการ โดยได้รับวงเงินอนุมัติให้ทำการซื้อ-ขาย มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป ในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนส่วนใหญ่ได้รับสารสนเทศ จากเจ้าหน้าที่โบรกเกอร์ประจำห้องค้า โดยนำเงินสะสมของตนเอง และเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินมาลงทุน ซื้อ-ขายหลักทรัพย์ในรูปบัญชีเงินสด มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเก็งกำไร ในช่วงเวลาน้อยกว่า 10 วัน และ 10 – 25 วัน หลักทรัพย์ที่นิยมซื้อ-ขาย คือ กลุ่มธนาคาร กลุ่มธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์ และกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ในการตัดสินใจลงทุนมีการใช้บริการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน และปัจจัยทางเทคนิคที่ห้องค้าจัดบริการให้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีลำดับขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นกลุ่มนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะที่เป็นนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงปีพุทธศักราช 2549 ตามทะเบียนนักลงทุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 365,852 คน ด้วยเหตุผลเพราะเป็นแหล่งของกลุ่มนักลงทุนที่มีจำนวนมากพอ สำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย สำหรับผู้ลงทุนที่อยู่ห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสาขาต่างจังหวัด นั้นมีนักลงทุนจำนวนน้อยรายและไม่สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ เลือกมาจากประชากรที่เป็นนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงปีพุทธศักราช 2549 ตามทะเบียนนักลงทุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้นได้เป็นกลุ่มนักลงทุนทั้งเพศชายและเพศหญิง เฉพาะนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้

สูตรคำนวณ คือ

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{N}{1 + Ne^2}.$$

โดยที่ให้ N แทนจำนวนของนักลงทุนในห้องค้าหลักทรัพย์และ e แทนค่าด้วย .05 จะได้ กลุ่มตัวอย่าง $= \frac{365,852}{1 + (365,852)(.05)^2}. = 399.56$ หรือ ประมาณ

จำนวนตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จัดกลุ่มห้องค้าเป็น 3 กลุ่ม คือห้องค้าขนาดเล็ก ขนาดกลาง และห้องค้าขนาดใหญ่
2. แต่ละกลุ่มห้องค้า สุ่มห้องค้ามากลุ่มละ 1 ห้องค้า
3. คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักลงทุนจาก 3 ห้องค้าตัวอย่างมาเป็นสัดส่วนตัวจำนวนสมาชิกห้องค้านั้นๆ

4. กำหนดวันเวลาเก็บข้อมูล 90 วัน เก็บข้อมูลจากลูกค้าที่ไปใช้บริการในช่วง 90 วัน ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2549 ถึงเดือนมิถุนายน 2549 โดยคัดเลือกเอาเฉพาะนักลงทุนที่เต็มใจตอบแบบสอบถาม และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไปเรื่อยๆ จนครบจำนวนที่กำหนด

5. ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจากทั้ง 3 ห้องค้าหลักทรัพย์จำนวนทั้งสิ้น 420 คน จึงนำแบบสอบถามนั้นมาทำการวิเคราะห์ผล

3.2 การกำหนดเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลซึ่งเป็นคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุน ผู้ที่จะทำการตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป็นคำถามจำนวน 6 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ตรงตามความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน ได้แก่ จำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น) ที่ถือครองอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ มูลค่าหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ อุตสาหกรรมหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน วัตถุประสงค์ของการเลือกลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร การลงทุนเพื่อเงินปันผล หรือการลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ รูปแบบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นการลงทุนด้วยตนเอง หรือการลงทุนโดยผ่านบุคคลอื่นหรือกองทุนรวม และวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทน หรือการสั่งซื้อขายผ่านระบบออนไลน์สมัยใหม่ เป็นคำถามจำนวน 6 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ตรงตามความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์และลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน จำนวน 29 ข้อ แบ่งแยกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านผลตอบแทนจากการลงทุน 5 ด้าน ได้แก่ ผลตอบแทนที่พอใจ ผลตอบแทนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น ผลตอบแทนตามความคาดหวัง เสถียรภาพของผลตอบแทน และประโยชน์ด้านการลดหย่อนภาษี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน 3 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสดได้ และความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ

ตัดสินใจลงทุนด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรกเป็น**การวิเคราะห์แบบมูลฐาน** คือ การวิเคราะห์สภาวะการเมือง การวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และการวิเคราะห์บริษัท ด้านที่สองเป็น**การวิเคราะห์ทางเทคนิค** คือ ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และ ปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ เป็นคำถามแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยที่สุด 5 ระดับความคิดเห็น

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 กำหนดดังนี้

การกำหนดคะแนน คือ

ความเห็นด้วย	การกำหนดคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย คือ

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 ขึ้นไป	มีอิทธิพลมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีอิทธิพลค่อนข้างมาก
2.50 – 3.49	มีอิทธิพลปานกลาง
1.50 – 2.49	มีอิทธิพลค่อนข้างน้อย
ต่ำกว่า 1.50	มีอิทธิพลน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลัก- ทรัพย์ของนักลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เพื่อใช้เป็นฐานในการอ้างอิงและเปรียบเทียบข้อเท็จจริงทางด้านวิชาการเพราะเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามในงานวิจัยที่ดี จะต้องมีแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถอ้างถึงได้ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอกด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2. กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลัก- ทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลซึ่งเป็นคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุน

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน ได้แก่ จำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น) ที่ถือครองอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ มูลค่าหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ อุตสาหกรรมหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน วัตถุประสงค์ของการเลือกลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร การลงทุนเพื่อเงินปันผล หรือการลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ รูปแบบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นการลงทุนด้วยตนเอง หรือการลงทุนโดยผ่านบุคคลอื่นหรือกองทุนรวม และวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทน หรือการสั่งซื้อขายผ่านระบบออนไลน์สมัยใหม่

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์และลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน จำนวน 29 ข้อ แบ่งแยกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านผลตอบแทนจากการลงทุน 5 ด้าน ได้แก่ ผลตอบแทนที่พอใจ ผลตอบแทนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น ผลตอบแทนตามความคาดหวัง เสถียรภาพของผลตอบแทน และประโยชน์ด้านการลดหย่อนภาษี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน 3 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสดได้ และความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรกเป็นการวิเคราะห์แบบมูลฐาน อ การวิเคราะห์สภาวะการเมือง การวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และ รวิเคราะห์บริษัท ด้านที่สองเป็นการวิเคราะห์ทางเทคนิค คือ ระดับการเคลื่อนไหวของราคา

ตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีต และปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และ ปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ

3. สร้างแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 เป็น 3 ตอน ดังรายละเอียด คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลซึ่งเป็นคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรวม 6 ข้อ พร้อมชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามตรงตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทั้ง 6 ข้อเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน ได้แก่ จำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น) ที่ถือครองอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ มูลค่าหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ อุตสาหกรรมหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน วัตถุประสงค์ของการเลือกลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร การลงทุนเพื่อเงินปันผล หรือการลงทุนวัตถุประสงค์อื่นๆ รูปแบบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นการลงทุนด้วยตนเองหรือการลงทุนโดยผ่านบุคคลอื่นหรือกองทุนรวม และวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทน หรือการสั่งซื้อขายผ่านระบบออนไลน์สมัยใหม่ เป็นคำถามจำนวน 6 ข้อ พร้อมชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามตรงตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทั้ง 6 ข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์และลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน จำนวน 29 ข้อ แบ่งแยกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านผลตอบแทนจากการลงทุน 5 ด้าน ได้แก่ ผลตอบแทนที่พอใจ ผลตอบแทนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น ผลตอบแทนตามความคาดหวัง เสถียรภาพของผลตอบแทน และประโยชน์ด้านการลดหย่อนภาษี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน 3 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสดได้ และความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรกเป็น**การวิเคราะห์แบบมูลฐาน** คือ การวิเคราะห์สภาวะการเมือง การวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และการวิเคราะห์บริษัท ด้านที่สองเป็น**การวิเคราะห์ทางเทคนิค** คือ ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ พร้อมชี้แจง

ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนตามความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ คิดเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

4. นำร่างแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ที่ใช้ในการศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการเงิน วิชาการจัดการการลงทุน และวิชาการวิจัยทางธุรกิจ จำนวน 2-3 ท่าน ทำการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามที่จะใช้ เพื่อความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity)

5. ทำการปรับปรุงแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์แบบทั้งเนื้อหาและความถูกต้อง

6. นำแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนช่วงปี พ.ศ. 2549 ที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองใช้ (Pre-Test) กับกลุ่มนักลงทุนรายย่อยทั่วไปจำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ตามวิธีการของ Cronbach

7. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ตามผลการทดลองใช้

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ประสานงานความร่วมมือไปยังผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขออนุญาตนำแบบสอบถามไปฝากให้นักลงทุนในห้องค้าหลักทรัพย์ ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ณ ห้องค้าหลักทรัพย์

3.3.2 ปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนโดยเริ่มจากการนำหนังสือที่ออกโดยมหาวิทยาลัย พร้อมด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบถึงความถูกต้อง ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ประจำห้องค้าหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 ห้องค้าหลักทรัพย์ที่ได้มีการติดต่อประสานงานไว้แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ประจำห้องค้าหลักทรัพย์นั้นๆ เก็บแบบสอบถามให้ได้ทั้งหมดจำนวน 420 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม จากที่รับคืนมาทั้งหมดแล้วคัดเลือกที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด 420 ฉบับ เพื่อทำการวิเคราะห์

3.4.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติด้วยคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows ดังนี้

3.4.2.1 การศึกษาปัจจัยที่มีคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์การลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติจำนวน และร้อยละ

3.4.2.2 การศึกษาลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน ได้แก่ จำนวนหลัก- ทรัพย์ (หุ้น) ที่ถือครองอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ มูลค่าหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ อุตสาหกรรมหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน วัตถุประสงค์ของการเลือกลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร การลงทุนเพื่อเงินปันผล หรือการลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ รูปแบบการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นการลงทุนด้วยตนเองหรือการลงทุนโดยผ่านบุคคลอื่นหรือกองทุนรวม และวิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทน หรือการสั่งซื้อขายผ่านระบบออนไลน์สมัยใหม่ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติจำนวน และร้อยละ

3.4.2.3 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ และลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน แบ่งแยกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านผลตอบแทนจากการลงทุน 5 ด้าน ได้แก่ ผลตอบแทนแทนที่พอใจ ผลตอบแทนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น ผลตอบแทนตามความคาดหวัง เสถียรภาพของผลตอบแทน และประโยชน์ด้านการลดหย่อนภาษี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน 3 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสดได้ และความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ลงทุน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรกเป็น**การวิเคราะห์แบบมูลฐาน** คือ การวิเคราะห์สภาวะการเมือง การวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม และการวิเคราะห์บริษัท ด้านที่สองเป็น**การวิเคราะห์ทางเทคนิค** คือ ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่างๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และ ปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ ทำการ

วิเคราะห์โดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายค่าเบี่ยงเบนเป็นระดับ

3.4.2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ทำการวิเคราะห์โดยตัวแปรอิสระ เพศ ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test statistic) ส่วนตัวแปรอิสระ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์ในการลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม(Analysis of Variances) แล้วใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test statistic) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Seheffe's Method) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

DPU

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ.2549 ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

DPU

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	207	49.3
หญิง	213	50.7
รวม	420	100.0
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	50	11.9
ระหว่าง 31 - 40 ปี	113	26.9
ระหว่าง 41 - 50 ปี	109	26.0
มากกว่า 50 ปี	148	35.2
รวม	420	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	60	14.3
ระดับปริญญาตรี	257	61.2
สูงกว่าปริญญาตรี	103	24.5
รวม	420	100.0
อาชีพ		
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	119	28.3
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	91	21.7
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	155	36.9
อื่น ๆ	55	13.1
รวม	420	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับรายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	32	7.8
15,001 – 30,000 บาท	94	22.4
30,001 – 50,000 บาท	114	27.1
50,001 บาทขึ้นไป	180	42.9
รวม	420	100.0
ประสบการณ์ในการลงทุน		
ไม่เกิน 1 ปี	45	10.7
ระหว่าง 2 – 5 ปี	179	42.6
ระหว่าง 6 –10 ปี	106	25.2
มากกว่า 10 ปี	90	21.4
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และเป็นเพศชาย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 มีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.2 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.2 มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมามีอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,0001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.9 และมีประสบการณ์ในการลงทุนอยู่ระหว่าง 2 – 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 42.6

4.2 ตอนที่ 2 ลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์

ตารางที่ 4.2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนหลักทรัพย์		
1 หลักทรัพย์	22	5.2
2 – 5 หลักทรัพย์	168	40.0
6 – 10 หลักทรัพย์	124	29.5
มากกว่า 10 หลักทรัพย์	106	25.2
รวม	420	100.0
มูลค่าหลักทรัพย์ที่ถือครอง		
ต่ำกว่า 25,000 บาท	22	5.2
5,001 – 50,000 บาท	54	12.9
50,001 – 100,000 บาท	87	20.7
มากกว่า 100,000 บาท	257	61.2
รวม	420	100.0
อุตสาหกรรมที่ลงทุน (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
การเกษตร	45	4.87
สิ่งทอ	280	30.30
ธนาคาร	128	13.85
วัสดุก่อสร้าง	78	8.44
โทรคมนาคม	32	3.46
เครื่องประดับ	151	16.34
บริการ	26	2.81
เงินทุน	184	19.91
รวม	912	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์หลักของการเลือกลงทุน		
เพื่อเก็งกำไร	63	15.0
เพื่อเงินปันผล	357	58.0
รวม	420	100.0
รูปแบบการลงทุน		
ลงทุนให้ตนเอง	319	76.0
ลงทุนให้บุคคลอื่น	101	24.0
รวม	420	100.0
วิธีการซื้อขายหลักทรัพย์		
ผ่านบริษัทตัวแทน	102	24.3
ผ่านระบบออนไลน์	318	75.7
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนหลักทรัพย์(หุ้น) ที่ถือครอง 2 – 5 หลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีมูลค่าหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ที่ถือครองมากกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.2 ลงทุนในอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีวัตถุประสงค์หลักของการเลือกลงทุนเพื่อเงินปันผล คิดเป็นร้อยละ 58.0 มีรูปแบบการลงทุนให้ตนเองคิดเป็นร้อยละ 76.0 และใช้วิธีการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 75.7

4.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละด้านดังรายละเอียด ตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จำแนกตามรายด้านและรายข้อ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านผลตอบแทนจากการลงทุน	**3.75**	**0.67**	**มาก**
1.1 มีผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจ	4.09	0.80	มาก
1.2 มีผลตอบแทนสูงกว่าเมื่อเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น	3.97	0.74	มาก
1.3 มีผลตอบแทนเป็นไปตามที่คาดหวัง	3.68	0.89	มาก
1.4 ความมีเสถียรภาพของผลตอบแทน	3.57	0.97	มาก
1.5 ประโยชน์ผลตอบแทนด้านการลดหย่อนภาษี	3.39	1.15	ปานกลาง
2. ด้านความปลอดภัยของเงินลงทุน	**3.90**	**0.72**	**มาก**
2.1 ความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน	3.68	1.03	มาก
2.2 ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสด	3.97	0.80	มาก
2.3 ความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์	4.05	0.76	มาก
3. ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์	**3.95**	**0.53**	**มาก**
3.1 ด้านหลักทรัพย์แบบมูลฐาน	3.96	0.55	มาก
3.1.1.ความมีเสถียรภาพของรัฐบาล	4.16	0.84	มาก
3.1.2 นโยบายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจและสังคม	4.13	0.83	มาก
3.1.3 นโยบายรัฐบาลด้านการค้ากับต่างประเทศ	3.96	0.79	มาก
3.1.4 นโยบายของรัฐบาลด้านการเงินและการคลัง	4.04	0.78	มาก
3.1.5 ทิศทางของภาวะเศรษฐกิจ	4.05	0.81	มาก
3.1.6 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจ	3.89	0.84	มาก
3.1.7 วงจรชีวิตอุตสาหกรรม	3.79	0.87	มาก
3.1.8 โครงสร้างของอุตสาหกรรม	3.77	0.88	มาก
3.1.9 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานในอุตสาหกรรม	3.82	0.85	มาก
3.1.10 การสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมของรัฐบาล	3.81	0.82	มาก
3.1.11 สถานะการแข่งขันของธุรกิจที่ลงทุน	3.78	0.74	มาก
3.1.12 ขนาดของธุรกิจที่ลงทุน	3.83	0.80	มาก
3.1.13 นโยบายของธุรกิจที่จะลงทุนทางด้านการตลาดและการเงิน	3.91	0.76	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
3.1.14 รูปแบบและนโยบายและความสามารถของผู้บริหารธุรกิจที่จะลงทุน	3.86	0.77	มาก
3.1.15 ฐานะทางการเงินของธุรกิจที่จะลงทุน	4.19	0.75	มาก
3.1.16 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจที่จะลงทุน	4.14	0.75	มาก
3.1.17 ความสามารถในการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุน	4.21	0.79	มาก
3.1.18 ส่วนแบ่งทางการตลาดของธุรกิจที่จะลงทุน	3.90	0.85	มาก
3.2 ด้านหลักทรัพย์แบบมูลฐาน	**3.90**	**0.97**	**มาก**
3.2.1 ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน	3.93	0.74	มาก
3.2.2 ราคาของตลาดหลัก ทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเอง เพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต	3.90	0.80	มาก
3.2.3 ปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ	3.90	0.97	มาก
รวม	**3.92**	**0.52**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนจากการลงทุนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประโยชน์ผลตอบแทนด้านการลดหย่อนภาษี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.39) นอกนั้นอยู่ใน ระดับมาก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ด้านความปลอดภัยของเงินลงทุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเฉพาะความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ และความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสด ($\bar{x}$ = 4.05 , 3.97)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐานโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเฉพาะความสามารถในการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุน และฐานะทางการเงินของธุรกิจที่จะลงทุน ($\bar{x}$ = 4.21 , 4.19)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเฉพาะ ระดับการเคลื่อนไหวของราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ($\bar{x}$ = 4.00) ราคาของตลาดหลัก ทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ ($\bar{x}$ = 3.90)

4.4 ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร เพศ

รายละเอียด	ชาย		หญิง		t-test	P-value
	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD		
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน	3.76	0.69	3.73	0.65	0.471	.636
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน	3.93	0.74	3.87	0.96	0.833	.405
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน	4.00	0.55	3.92	0.54	1.409	.160
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค	3.91	0.77	3.96	0.72	0.661	.509
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์	3.98	0.54	3.92	0.53	1.101	.271
รวม	3.94	0.54	3.90	0.50	0.820	.413

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อายุ

ระดับความคิดเห็น	df	SS	MS	F	P-value.
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.445	1.482	3.356	.019*
ภายในกลุ่ม	406	179.278	0442		
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	13.370	4.457	9.231	.000*
ภายในกลุ่ม	414	199.873	.483		
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.872	1.624	5.651	.001*
ภายในกลุ่ม	395	113.502	.287		
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค					
ระหว่างกลุ่ม	3	8.419	2.806	5.302	.001*
ภายในกลุ่ม	415	219.643	.529		
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์					
ระหว่างกลุ่ม	3	5.351	1.784	6.541	.000*
ภายในกลุ่ม	395	107.714	.273		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	5.401	1.800	6.914	.000*
ภายในกลุ่ม	389	101.288	.260		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ในแต่ละด้าน คือ ด้านผลตอบแทนการลงทุน ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค และด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ .01 จึงทำการวิเคราะห์รายคู่ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตามตัวแปร อายุ

อายุ	ไม่เกิน 30 ปี	ระหว่าง 31-40 ปี	ระหว่าง 41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน				
ไม่เกิน 30 ปี	-	.147	.439	**.027***
ระหว่าง 31-40 ปี	-	-	.871	.875
ระหว่าง 41-50 ปี	-	-	-	.402
มากกว่า 50 ปี	-	-	-	-
2. ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน				
ไม่เกิน 30 ปี	-	.168	.141	**.000***
ระหว่าง 31-40 ปี	-	-	.999	**.014***
ระหว่าง 41-50 ปี	-	-	-	**.022***
มากกว่า 50 ปี	-	-	-	-
3. ด้าน การวิเคราะห์หลักทรัพย์ แบบมูลฐาน				
ไม่เกิน 30 ปี	-	.315	.971	.185
ระหว่าง 31-40 ปี	-	-	**.023***	.989
ระหว่าง 41-50 ปี	-	-	-	**.005***
มากกว่า 50 ปี	-	-	-	-
4. ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทาง เทคนิค				
ไม่เกิน 30 ปี	-	.540	.998	**.039***
ระหว่าง 31-40 ปี	-	-	.454	.346
ระหว่าง 41-50 ปี	-	-	-	**.007***
มากกว่า 50 ปี	-	-	-	-
5. ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์				
ไม่เกิน 30 ปี	-	.253	.989	.085
ระหว่าง 31-40 ปี	-	-	**.023***	.930
ระหว่าง 41-50 ปี	-	-	-	**.002***
มากกว่า 50 ปี	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในด้านผลตอบแทนการลงทุน ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปีกับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี กับผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปีกับผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแปร ระดับการศึกษา

ระดับความคิดเห็น	df	SS	MS	F	P-value.
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	2	.604	.302	.671	.512
ภายในกลุ่ม	407	183.119	.450		
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	2	4.556	2.278	4.530	**.011***
ภายในกลุ่ม	415	208.687	.503		
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.691	.846	2.870	.058
ภายในกลุ่ม	396	116.683	.295		
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.612	1.306	2.410	.091
ภายในกลุ่ม	416	225.450	.542		
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.699	.849	3.021	.050
ภายในกลุ่ม	396	111.367	.281		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.157	.579	2.138	.119
ภายในกลุ่ม	390	105.532	.271		

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ในด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์รายคู่ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ตามตัวแปร ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี (3.72)	ปริญญาตรี (3.87)	สูงกว่าปริญญาตรี (4.06)
ต่ำกว่าปริญญาตรี (3.72)	-	.320	**.016***
ปริญญาตรี (3.87)	-	-	.093
สูงกว่าปริญญาตรี (4.06)	-	-	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ในด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแปร อาชีพ

ระดับความคิดเห็น	df	SS	MS	F	P-value.
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	13.600	4.533	10.819	**.000***
ภายในกลุ่ม	406	170.123	.419		
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	14.968	4.989	10.418	**.000***
ภายในกลุ่ม	414	198.275	.479		
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.616	.872	2.976	**.032***
ภายในกลุ่ม	395	115.758	.293		
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค					
ระหว่างกลุ่ม	3	7.699	2.566	4.833	**.003***
ภายในกลุ่ม	415	220.363	.531		
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.021	1.007	3.614	**.013***
ภายในกลุ่ม	395	110.045	.279		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.763	1.588	6.059	**.000***
ภายในกลุ่ม	389	101.926	.262		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ .01 จึงทำการวิเคราะห์รายคู่ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนการลงทุน ตามตัวแปร อาชีพ

อาชีพ	ลูกจ้าง/พนักงาน	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	อื่น ๆ
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน				
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	-	**.000***	.429	.983
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	**.002***	**.000***
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	.426
อื่น ๆ	-	-	-	-
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน				
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	-	**.000***	.727	.070
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	**.000***	.455
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	.313
อื่น ๆ	-	-	-	-
3.ด้าน การวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน				
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	-	**.027***	.823	.484
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	**.011***	**.014***
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	.589
อื่น ๆ	-	-	-	-
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค				
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	-	**.004***	.767	.737
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	**.037***	.286
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	.990
อื่น ๆ	-	-	-	-
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์				
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	-	.058*	1.00	.997
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	**.043***	.116
อาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	.995
อื่น ๆ	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ในด้านผลตอบแทนการลงทุน ผู้ที่เป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทกับผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับผู้ที่มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ผู้ที่เป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทกับผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับผู้ที่มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ผู้ที่เป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทกับผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จ และผู้ที่มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจกับอาชีพอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทกับข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแปร รายได้ต่อเดือน

ระดับความคิดเห็น	df	SS	MS	F	P-value.
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	20.045	6.682	16.574	.000*
ภายในกลุ่ม	406	163.678	.403		
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	23.883	7.961	17.406	.000*
ภายในกลุ่ม	414	189.360	.457		
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	10.596	3.532	12.945	.000*
ภายในกลุ่ม	395	107.778	.273		
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค					
ระหว่างกลุ่ม	3	19.229	6.410	12.738	.000*
ภายในกลุ่ม	415	208.833	.503		
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์					
ระหว่างกลุ่ม	3	11.679	3.893	15.167	.000*
ภายในกลุ่ม	395	101.387	.257		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	13.703	4.568	19.109	.000*
ภายในกลุ่ม	389	92.986	.239		

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านผลตอบแทนการลงทุน ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค และด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการวิเคราะห์รายคู่ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนการลงทุน ตามตัวแปร รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน15,000	15,001 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 ขึ้นไป
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน				
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	.998	.964	**.008***
15,001 – 30,000 บาท	-	-	.773	**.000***
30,001 – 50,000 บาท	-	-	-	**.000***
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-
2. ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน				
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	.528	.637	.000
15,001 – 30,000 บาท	-	-	.992	**.000***
30,001 – 50,000 บาท	-	-	-	**.000***
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-
3. ด้าน การวิเคราะห์หลักทรัพย์ แบบมูลฐาน				
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	.830	.963	.128
15,001 – 30,000 บาท	-	-	.940	**.000***
30,001 – 50,000 บาท	-	-	-	**.000***
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค				
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	.705	.565	.312
15,001 – 30,000 บาท	-	-	.992	**.000***
30,001 – 50,000 บาท	-	-	-	**.000***
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์				
ไม่เกิน 15,000 บาท	-	.740	.891	.117
15,001 – 30,000 บาท	-	-	.964	**.000***
30,001 – 50,000 บาท	-	-	-	**.000***
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ในด้านผลตอบแทนการลงทุน ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-30,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีรายได้ 30,001-50,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ตามตัวแปร ประสบการณ์ในการลงทุน

ระดับความคิดเห็น	df	SS	MS	F	P-value.
1.ด้านผลตอบแทนการลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.073	.691	1.544	.202
ภายในกลุ่ม	406	181.650	.447		
2.ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.899	.633	1.240	.295
ภายในกลุ่ม	414	211.344	.510		
3.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	.296	.099	.330	.804
ภายในกลุ่ม	395	118.078	.299		
4.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.783	1.261	2.333	.074
ภายในกลุ่ม	415	224.279	.540		
5.ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์					
ระหว่างกลุ่ม	3	.474	.150	.554	.646
ภายในกลุ่ม	395	112.592	.285		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	.591	.197	.723	.539
ภายในกลุ่ม	389	106.098	.273		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการลงทุนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการลงทุนต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านผลตอบแทนการลงทุน ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค และด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และประสบการณ์การลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์ กับลักษณะการถือครองหลักทรัพย์

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วง พ.ศ. 2549 ตามทะเบียนนักลงทุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งทำการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักลงทุน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 29 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ทำการศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเองบางส่วน และให้เจ้าหน้าที่ของห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมให้ จำนวน 420 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที (t-test statistic) และสถิติทดสอบเอฟ (F-test statistic) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน และ (ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในห้องค้าหลักทรัพย์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วง พ.ศ. 2549 ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ / เจ้าของธุรกิจ ซึ่งมีรายได้ 50,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน และมีประสบการณ์ในการลงทุน 2 – 5 ปี

2. ลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามในห้องค้าหลักทรัพย์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วง พ.ศ. 2549 ผลการศึกษา พบว่า นักลงทุนมีจำนวนหลักทรัพย์(หุ้น) จำนวน 2 – 5 หลักทรัพย์ มีมูลค่าหลักทรัพย์ที่ถือครองมากกว่า 100,000 บาท ลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ธุรกิจเงินทุนและอุตสาหกรรมเครื่องประดับ นักลงทุนมีวัตถุประสงค์ในการลงทุนเพื่อเงินปันผล รองลงมาเป็นการลงทุนเพื่อเก็งกำไร โดยมีรูปแบบการลงทุนให้ตนเอง และใช้วิธีการลงทุนผ่านระบบออนไลน์

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ของนักลงทุนที่ตอบแบบสอบถาม ในห้องค้าหลักทรัพย์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วง พ.ศ. 2549 จำแนกในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ด้านผลตอบแทนจากการลงทุน ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านผลตอบแทนจากการลงทุนอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจ ผลตอบแทนสูงกว่าเมื่อเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น และผลตามแทนเป็นไปตามที่คาดหวัง ตามลำดับ ยกเว้นประโยชน์ผลตอบแทนด้านการลดหย่อนภาษี อยู่ในระดับ ปานกลาง

3.2 การวิเคราะห์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ผลการศึกษา พบว่า นักลงทุนมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความคล่องตัวในการซื้อขายหลักทรัพย์ ความสามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ลงทุนเป็นเงินสด และความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน ตามลำดับ

3.3 การวิเคราะห์ด้านหลักทรัพย์แบบมูลฐาน ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านหลักทรัพย์แบบมูลฐาน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ความสามารถในการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุน ฐานะทางการเงินของธุรกิจที่จะลงทุน และความมีเสถียรภาพของรัฐบาล ตามลำดับ

3.4 การวิเคราะห์ด้านหลักทรัพย์ทางเทคนิค ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านหลักทรัพย์ทางเทคนิคอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ แนวโน้มการเคลื่อนไหวของราคาตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ของราคาตลาดหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะเคลื่อนไหวในลักษณะแนวโน้มของตัวมันเองเพื่อคาดคะเนถึงระดับราคาในอนาคต และปรากฏการณ์ในอดีตจะเกิดซ้ำแบบเดิมที่เคยเกิดขึ้นเสมอ ตามลำดับ

3.5 การวิเคราะห์ด้านหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ อยู่ในระดับมาก คือ การวิเคราะห์ด้านหลักทรัพย์แบบมูลฐานมากกว่าการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า นักลงทุนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงให้ความคิดเห็นกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

นักลงทุนที่มีอายุต่างกัน มีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง**เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2** โดยพบว่า นักลงทุนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิคมีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี นอกจากนี้นักลงทุนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ยังเห็นว่าปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านกาวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอายุ 41-50 ปี และนักลงทุนที่มีอายุ 50 ปี เห็นว่าปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนมีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนอายุ 31-40 ปี และนักลงทุนที่มีอายุ 31-40 ปี เห็นว่าปัจจัยด้านกาวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐานมากกว่านักลงทุนที่มีอายุ 41-50 ปี

นักลงทุนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละด้านมีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่า ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยนักลงทุนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

นักลงทุนที่มีอาชีพต่างกัน มีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็น **ไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 4** โดยพบว่า นักลงทุนที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัท นอกจากนี้นักลงทุนที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ และนักลงทุนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุนมีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพอื่น ๆ

นักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 **เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 5** โดยพบว่า นักลงทุนทีมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท นอกจากนี้นักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไปยังมีความเห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาท และนักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป เห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 50,000 บาท

นักลงทุนที่มีประสบการณ์ในการลงทุนต่างกัน มีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

สรุปได้ว่า นักลงทุนที่มีอายุต่างกัน อาชีพต่างกัน รายได้ต่อเดือนต่างกันให้ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัย ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค และปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงทุน ยกเว้นนักลงทุนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ให้ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงทุน ส่วนประสบการณ์ของนักลงทุนไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะทั่วไปทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงปี พ.ศ. 2549 เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ จึงทำให้เพศหญิงมีความเหมาะสมมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องผลงานของสุเทพ เจริญวรรณ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่น นักลงทุนมีอายุ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่การงาน และฐานะมั่นคง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ถือว่าเป็นนักลงทุนที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศริน เกาะดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบ็ญจวรรณ ไชยยันต์ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในจังหวัดเชียงใหม่ นักลงทุนมีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ ทำให้มีเวลา และสามารถสร้างโอกาสในการลงทุนมากสอดคล้องกับนเรศ อ้อสถิตย์ (2547 : 79) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จังหวัดอุดรธานี ทำให้มีเวลาและสามารถเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ สามารถซื้อหลักทรัพย์และถือครองหลักทรัพย์ได้มากกว่าทำให้สามารถสร้างโอกาสในการลงทุน จึงทำให้ตลาดหลักทรัพย์เป็นแหล่งลงทุนของนักลงทุนในกลุ่มนี้ นักลงทุนมีรายได้ 50,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน เนื่องจากนักลงทุนเหล่านี้มีเงินออมพอที่จะนำเงินออมเหล่านี้มาใช้ในการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับสุเทพ เจริญวรรณ (2538: บทคัดย่อ)

2. ลักษณะของการถือครองหลักทรัพย์ จากผลการวิจัยพบว่า นักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วง พ.ศ. 2549 เป็นนักลงทุนที่มีจำนวนหลักทรัพย์(หุ้น) จำนวน 2-5 หลักทรัพย์ โดยมีมูลค่าหลักทรัพย์ที่ถือครอง มากกว่า 100,000 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยสุเทพ เจริญวรรณ (2538 : บทคัดย่อ) และเกศริน เกาะดี (2540 : บทคัดย่อ) นักลงทุนจะเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ธุรกิจเงินทุน และอุตสาหกรรมเครื่องประดับ ซึ่งนักลงทุนมีวัตถุประสงค์ในการเลือกลงทุนเพื่อเงินปันผล ซึ่งเป็นการหวังผลตอบแทนที่มั่นคงแน่นอน โดยจะทำการลงทุนด้วยตนเอง และทำการซื้อขายผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทันสมัย และสามารถซื้อขายได้ด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่านักลงทุนให้ความสำคัญปัจจัยโดยรวมทั้ง 5 ด้าน และให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐานมากเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่า การใช้การวิเคราะห์ปัจจัยหลักทรัพย์แบบมูลฐานในตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุน ฐานะทางการเงินของธุรกิจที่จะลงทุน ความมีเสถียรภาพของรัฐบาล ทั้งนี้นักลงทุนจะต้องทำการรวิเคราะห์สภาวะทางการเมือง วิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ วิเคราะห์อุตสาหกรรม และวิเคราะห์บริษัท โดยเฉพาะการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุนตลอดจนนความเสถียรภาพหรือความมั่นคงของรัฐบาล

ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนทั้งปัจจัยด้านหลักทรัพย์มูลฐานและปัจจัยด้านเทคนิค นักลงทุนจะต้องให้ความสำคัญใน 2 ด้านนี้ให้มากพอสมควร

ปัจจัยด้านเทคนิค นักลงทุนจะต้องคำนึงถึงแนวโน้มการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ที่จะลงทุน ซึ่งโดยทั่วไปดัชนีราคาของตลาดหลักทรัพย์จะเป็นเครื่องชี้ภาวะความเคลื่อนไหวของระดับราคาหลักทรัพย์โดยส่วนรวม ได้แก่ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีราคาหุ้นบุคคลภัย์ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ และดัชนีราคาหุ้น ซี เอ็ม อาร์ ไอ ซึ่งดัชนีราคาจะเป็นตัวช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์หรือคาดคะเนแนวโน้มระดับราคาหลักทรัพย์ในอนาคตว่าจะเพิ่มขึ้น คงที่ หรือลดลง

ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นสิ่งที่นักลงทุนต้องคำนึงถึงโดยเฉพาะความคล่องตัวในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ นั่นก็คือ ความสามารถซื้อขายง่าย และรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับราคา ขนาด และชื่อเสียงของบริษัท โดยเฉพาะหุ้นของบริษัทใหญ่ที่มีชื่อเสียงมักจะขายได้มากกว่าหุ้นของบริษัทขนาดเล็ก นอกจากนี้ความสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสด นักลงทุนต้องการที่จะให้หลักทรัพย์ลงทุนไปแล้วสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายโดยไม่ขาดทุนหรือขาดทุนน้อย หรือพูดง่าย ๆ ได้ว่าต้องการให้หลักทรัพย์มีสภาพคล่องในการซื้อขายสูง หากมีโอกาสในการลงทุนก็สามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์เป็นเงินสดได้ทันที และสิ่งที่นักลงทุนต้องคำนึงถึงคือความปลอดภัยจากการสูญเสียเงินลงทุน นักลงทุนจะต้องวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจลงทุน เมื่อลงทุนไปแล้วมีความปลอดภัยเพียงใด

4. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ พบว่า นักลงทุนเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับปัจจัยในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบนักลงทุนที่มีอายุต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยนักลงทุนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี เห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนมากกว่านักลงทุนที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และให้ความสำคัญปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน มากกว่านักลงทุนที่มีอายุ 31 – 40 ปี และให้ความสำคัญด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มากกว่านักลงทุนที่มีอายุ 41-50 ปี ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เพราะ นักลงทุนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี นั้นจะมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพิจารณาปัจจัยทุกด้านได้อย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับนักลงทุนที่มีการศึกษาต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน แตกต่างกัน โดยนักลงทุนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะให้ความสำคัญในปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุนมากกว่านักลงทุนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากนักลงทุนจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการลงทุน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับนักลงทุนที่มีอาชีพต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยนักลงทุนที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัท นอกจากนี้นักลงทุนที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพอิสระ/เจ้าของธุรกิจ และนักลงทุนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุนมีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีอาชีพอื่น ๆ ผลปรากฏเช่นนี้เพราะนักลงทุนที่เป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐวิสาหกิจ จะเป็นคนที่มีทำงานอย่างเป็นระบบ

มีแบบแผน และรอบคอบ จึงต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ก่อนการลงทุน เพื่อป้องกันการเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบนักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยนักลงทุนทีมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไปเห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท นอกจากนี้นักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไปเห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาท และนักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป เห็นว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยของเงินลงทุน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางเทคนิค ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ มีอิทธิพลมากกว่านักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือน 30,0001 – 50,000 บาท ผลปรากฏเป็นเช่นนี้เพราะนักลงทุนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป จะมีการพิจารณาปัจจัยทุกด้านก่อนการตัดสินใจลงทุนทั้งนี้เพื่อป้องกันการเสี่ยงต่อการลงทุน และเมื่อลงทุนไปแล้วจะต้องสามารถ

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุน ช่วงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงปี 2549 ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 นักลงทุนควรทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ก่อนการเข้าไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะลงทุน เช่น ควรติดตามข่าวสารทางรัฐบาล ข่าวสารด้านเศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน พบว่า นักลงทุนให้ความสำคัญกับปัจจัยในทุกด้าน โดยเรียงจากสำคัญมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ในเรื่องความสามารถในการหากำไรของธุรกิจที่จะลงทุน รองลงมาเป็นด้านการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ในเรื่องการวิเคราะห์หลักทรัพย์แบบมูลฐาน ด้านวิเคราะห์หลักทรัพย์

ทางเทคนิคในเรื่องระดับความเคลื่อนไหวของราคาตลาดหลักทรัพย์ จะเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ของราคาตลาดของหลักทรัพย์ในอดีตและปัจจุบัน

1.3 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน ที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญและเอื้อประโยชน์ให้ผู้จัดการหลักทรัพย์ และเจ้าของอุตสาหกรรมธุรกิจหลักทรัพย์ที่มีหลักทรัพย์อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ในข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ในการปรับแนวทางในการบริหารจัดการ จัดหา รวมถึงพัฒนาหลักทรัพย์ให้เป็นที่ต้องการของกลุ่มนักลงทุนทั้งปัจจุบัน และกลุ่มนักลงทุนเป้าหมายเสมอ เพื่อหลักทรัพย์ของตนเองจะได้เป็นหลักทรัพย์ที่นักลงทุนเลือกลงทุนมากที่สุด ซึ่งหากผู้จัดการหลักทรัพย์ หรือเจ้าของอุตสาหกรรมธุรกิจหลักทรัพย์ใด สามารถพัฒนาหลักทรัพย์ของตนให้เป็นที่เชื่อมั่นเหนือกว่าคู่แข่ง หน่วยลงทุนในธุรกิจหลักทรัพย์ของธุรกิจนั้นๆ ก็จะเป็นที่สนใจของนักลงทุนมากขึ้นนั้นเอง

1.4. นักลงทุนในห้องค้าตลาดหลักทรัพย์จะอาศัยข้อมูลทางวิชาการด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน จากกรณี ศึกษานี้ ไปใช้เป็นหลักอ้างอิง และเป็นข้อมูลในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ก่อนตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ ซึ่งข้อมูลและความรู้ต่างๆ ที่นักลงทุนได้รับ หรือสัมผัสจากการศึกษาในครั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงการวิเคราะห์เป็นรายด้านก็ตาม แต่ก็ถือว่าการศึกษานี้หยิบยกถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนส่วนใหญ่นั้นคำนึงถึงและให้น้ำหนักต่อความสำคัญต่อปัจจัยนั้นๆ เพื่อใช้เป็นเหตุผลหลักในการตัดสินใจลงทุน ส่งผลให้กระบวนการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนแต่ละรายมีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น

1.5 การศึกษานี้จะทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับรู้ข้อมูลช่องทางการลงทุน รวมถึงแนวโน้มในการเลือกลงทุนในแต่ละภาค แต่ละชนิดของภาคอุตสาหกรรมของนักลงทุน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นพัฒนาหลักทรัพย์ และช่องทางการพัฒนารูปแบบของการลงทุน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนให้มากที่สุด โดยเน้นการคัดเลือก สรรหาประเภทธุรกิจหลักทรัพย์ที่จะจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ให้เป็นหลักทรัพย์ที่มีการเลือกลงทุนของนักลงทุนให้มากที่สุด อีกทั้งยังใช้ข้อมูลที่เป็นรูปแบบทางการลงทุนไปพัฒนารูปแบบการลงทุนให้เกิดความทันสมัย รวดเร็ว ถูกต้อง เพื่อส่งผลให้ระบบ และปริมาณการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มีความมั่นคงในจำนวนเงินลงทุนที่มากขึ้น ก่อผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมจะมีความเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วย

1.6 ข้อมูลจากกรณีศึกษานี้ภาครัฐบาล โดยเฉพาะกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดนโยบาย และแบบแผนพัฒนาเศรษฐกิจมวลรวมของประเทศให้มีความสอดคล้องกับระบบการลงทุนของนักลงทุนได้เป็นอย่างดี เพราะในระบบ

การลงทุนของนักลงทุนทุกรายนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สำคัญประการหนึ่งที่นักลงทุนจะวิเคราะห์ถึงก่อนตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ คือปัจจัยทางการเมือง อาทิ ความมั่นคงทางการเมือง นโยบายของรัฐบาลด้านการสนับสนุนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ นโยบายด้านการลดหย่อนภาษี ฯลฯ เพราะปริมาณความต้องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมอื่นๆ มากมาย โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของรัฐบาลของประเทศนั้นๆ มีเสถียรภาพความมั่นคง ความน่าเชื่อถือเพียงใด อาจพิจารณาได้จากปริมาณการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั่นเอง

1.7 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถใช้ข้อมูลจากกรณีศึกษานี้ ไปพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับปริมาณการลงทุนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันในด้านใดบ้าง เมื่อเวลาและภาวการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป

2.2 ควรทำการศึกษาสภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อเปรียบถึงปัจจัยที่มีอิทธิต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงวิวัฒนาการด้านการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต หากได้ข้อมูลแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้จัดการหลักทรัพย์ เจ้าของหลักทรัพย์ รวมถึงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุง พัฒนาส่วนงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

บรรณานุกรม

DPU

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กัลยานี พิริยะพันธุ์.(2531). **หลักการลงทุน.** กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส โพรดักส์.

เคล็ดลับสุดยอดจากการเล่นหุ้น. (2530). ม.ป.ท. ดอกเบี้ย.

ดาริณี ตัณฑวิเชษฎ์. (2525). **หลักและนโยบายการลงทุน.** กรุงเทพฯ : สหบูรพาสาส์นการพิมพ์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2526). **ตลาดหุ้นในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: วัชรการพิมพ์.

_____. (2534). **ตลาดหุ้นในประเทศไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

_____. (2523). **รวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์.** กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.

_____. (2534, 19-20 สิงหาคม). **เอกสารประกอบการอบรมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3/2534.**

_____. (2536, 18-20 กุมภาพันธ์). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 6/2536.**

_____. (2536). **เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องหลักทรัพย์กับการซื้อขายหลักทรัพย์ระบบใหม่.**

_____. (2537). **เอกสารเผยแพร่.**

ทวี วิริยฑูรย์. (2526). **ตลาดหลักทรัพย์และตลาดการเงิน.** กรุงเทพฯ: นีลนาราการพิมพ์.

_____. (2527). **ตลาดหลักทรัพย์และตลาดการเงิน** (ฉบับการปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

นภพรรณ ธารีฉัตร. (2530). **การบริหารสินทรัพย์.** กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

นารฏิยา ยนเปี่ยม. (2538). **หลักการลงทุน.** กรุงเทพฯ.

บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์แปซิฟิกไฟแนนซ์ จำกัด. (2531). **การลงทุนและการหาเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์.** ม.ป.ท.

บริษัท หลักทรัพย์กองทุนรวม จำกัด. (ม.ป.ป.). **รายงานประจำปี 2532 กองทุนร่วมพัฒนา.** ม.ป.ท.

_____. (ม.ป.ป.). **รายงานประจำปี 2532 กองทุนสินภิญโญสี่.** ม.ป.ท.

_____. (ม.ป.ป.). **รายงานประจำปี 2532 กองทุนสินภิญโญห้า.** ม.ป.ท.

_____. (ม.ป.ป.). **หนังสือชี้ชวนซื้อหน่วยลงทุน กองทุนทรัพย์ทวีสอง 2531.** ม.ป.ท.

_____. (ม.ป.ป.). **หนังชี้ชวนซื้อหน่วยลงทุน กองทุนทรัพย์สมบูรณ์ 2529.** ม.ป.ท.

_____. (ม.ป.ป.). **หนังชี้ชวนซื้อหน่วยลงทุน กองทุนธนภูมิ 2532.** ม.ป.ท.

ปราณี พึ่งโสภณ. (2535). **ระบบการซื้อขายหุ้นด้วยคอมพิวเตอร์.** ม.ป.ท.

พรสวัสดิ์ เพชรแดง. (2536). **พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535.** กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

เพชรี ขุมทรัพย์. (2532). **หลักการลงทุน** (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2531). **เอกสารการสอนชุดวิชาการลงทุน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

มารวย ผดุงสิทธิ์. (2545). **ตลาดหลักทรัพย์หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต,** ม.ป.ท.

_____. (2527). **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการเงิน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

วันเพ็ญ อนิวรรตนพงษ์. (2530). **สถาบันการเงินและตลาดการเงิน.** กรุงเทพฯ: กิ่งจันทร์การพิมพ์.

อำนวย ลียาทิพย์กุล. (ม.ป.ป.). **การวิเคราะห์หลักทรัพย์.** กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.

เอกสารอื่นๆ

จารุวรรณ กิ่มสร้าง. (2546). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ห้องค้าหลักทรัพย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้.** การศึกษาปัญหาพิเศษ บธม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีระ เศรษฐ์เสถียร. (2539). **การตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อยในจังหวัดเชียงใหม่.** การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์

เกศริน เกาะดี. (2540). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

นงนารถ ชัยรัตนวรรณ. (2535). **การวิเคราะห์ลักษณะตลาดของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นเรศ อ้อสถิตย์. (2547). **ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรจบ เทียนมงคล. (2537). **การศึกษาสภาพการลงทุนของนักลงทุนและการให้บริการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.**วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เบญจวรรณ ไชยยันต์. (2538). **การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พึงพิศ แก้วเพ็ชร์, (2538). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศศิวิมล ปรารถนาดี. (2543). **พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มนักลงทุนต่าง ๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเทพ เจริญวรรณ. (2538). **การศึกษาพฤติกรรมของนักลงทุน ในตลาดหลักทรัพย์จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Amling, Frederick. (1984). **Invesment** (5 th ed.). New Jersey: Prentice Hall Inc.

Cottle, Sidney, Murray, Rogar F. and Block, Frank E. (1989). **Graham And Dodd's Security Analysis** (5 th ed.). New York: Mc Graw-Hill Book company.

Edmister, Robert. (1986). **Financial Institutes** (2 nd ed.). New York: Mc Graw-Hill Book.

Francis, Jack Clark. (1987). **Invesment Analysis and Management** (4 th ed.). New York: Mc Graw-Hill Book.

Levi, Maurice. (1988). **International Finance.** Auckland Bogota: Mc Graw-Hill Book.

Pinches, George E. (1990). **Financial management** (3 rd ed.). New York: Harper & Row.

Reilly, Frank K. (1979). **Invesment Analysis and Portfolio Management**. Hisdale: The Dryden Press.

_____. (1986). **Invesment** (2 nd ed.). Tokyo: The Dryden Press CBS Publishing.

Shrape, William F. (1985). **Invesment** (3 rd ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Weston, Copeland, J. Fred and thomas E. (1986). **Managerial Finance** (8 th ed.). Chicago: The Dryden Press.

DPU

ภาคผนวก

DPU

บริษัท ชาติไทย จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

	2532	2533	2534	2535	2536
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน:-					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	101	123	141	146	152
ลูกหนี้การค้าและตั๋วรับเงินสุทธิ	6,520	9,756	10,291	15,008	16,200
สินค้าคงเหลือ	1,086	2,419	3,456	9,962	10,271
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	455	590	775	778	865
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	8,162	12,888	14,663	25,894	27,488
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	52	61	78	96	120
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	31,027	46,039	48,947	50,389	52,467
สินทรัพย์อื่น	2,361	3,027	4,891	5,273	5,368
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	41,602	62,015	68,579	81,652	85,443
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินระยะสั้น:-					
เงินเบิกเกินบัญชี	10,643	17,649	16,792	15,402	12,364
เจ้าหนี้การค้า	925	1,288	727	639	687
หนี้สินระยะยาวกำหนดชำระภายใน 1 ปี	719	628	10,687	11,724	11,624
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	647	749	759	1,089	366

	2532	2533	2534	2535	2536
รวมหนี้สินระยะสั้น	12,934	20,314	28,965	28,854	25,041
หนี้สินระยะยาว	7,494	18,486	15,884	26,666	10,272
รวมหนี้สินทั้งสิ้น	20,428	38,800	44,849	55,520	35,313
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	20,000	20,000	20,000	20,000	40,000
กำไรสะสม	1,174	3,215	3,730	6,132	10,130
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	21,174	23,215	23,730	26,132	50,130
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	41,602	62,015	68,579	81,652	85,443

DPU

บริษัท ชาติไทย จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปี สิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

	2532	2533	2534	2535	2536
รายได้					
รายได้จากการขาย	79,201	107,643	139,225	204,246	264,503
รายได้อื่น	5,978	5,764	7,890	8,650	5,420
รวมรายได้ทั้งสิ้น	85,179	113,407	147,115	212,896	269,923
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขาย	68,143	87,675	123,029	169,709	14,376
กำไรขั้นต้น	17,036	25,732	24,086	43,187	55,547
ค่าใช้จ่ายในการขาย	5,524	8,645	9,642	21,639	27,651
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	6,274	7,961	8,672	10,234	10,456
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	5,238	9,126	5,772	11,314	17,440
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	1,674	3,418	3,651	3,759	4,031
กำไรก่อนภาษี	3,564	5,708	2,121	7,555	13,409
ภาษีเงินได้	1,247	1,997	742	2,644	4,693
กำไรสุทธิ	2,317	3,711	1,379	4,911	8,716
หัก เงินปันผล	1,143	1,670	864	2,509	4,718
กำไรสะสม	1,174	2,041	515	2,402	3,998

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	ชิติพัทธ์ วรารัตน์นิธิกุล
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เมื่อปีการศึกษา พ.ศ. 2539 ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการเงิน ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	ปี พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร บริษัท สยาม ปิโตรเลี่ยม จำกัด ปี พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร บริษัท สยามฟาร์ม จำกัด ปี พ.ศ. 2546 – ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร และรองกรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามชานี ร.ป.ภ. จำกัด

DPU